

روشی جدید برای حفظ
و آموزش آیات مهدویت

کلید واژه آیات مهدوی در قرآن کریم

● تقریظ: آیه الله سید محمود بحر العلوم میردامادی
● مقدمه: استاد محقق حاج شیخ علی اکبر مهدی پور

همراه با:

- لوح فشرده نرم افزار تلفن همراه
- سیستم عامل اندروید و جاوا

● سید محمد جعفر روضات

سوره الفاتحه

کتابخانه واداد آیت محمدی در قرآن کریم

کلید واژه‌ی آیات مهدوی در قرآن کریم

روش جدید برای حفظ و آموزش آیات مهدویت

همراه با پرسشنامه

و

لوح فشرده نرم افزار تلفن همراه

با فرمت سیستم عاملهای ایپوت، اندروید، جاوا و پی دی اف

تألیف:

سید محمدحسین حسینی

سرشناسه	: روضاتی، سیدمحمدجعفر، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: کلیدواژه آیات مهدوی در قرآن کریم: روشی جدید برای حفظ و آموزش آیات مهدویت... / تألیف: سیدمحمدجعفر روضاتی.
مشخصات نشر	: قم: عطر عترة، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۴۹۳ ص.
قیمت	: ۲۲۰۰۰۰ ریال شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۳-۰۸۶-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق. - جنبه‌های قرآنی
موضوع	: محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق. - احادیث
موضوع	: مهدویت - جنبه‌های قرآنی
موضوع	: مهدویت - انتظار - جنبه‌های قرآنی
موضوع	: مهدویت - احادیث
موضوع	: مهدویت - انتظار - احادیث
رده بندی کنگره	: BP۱۰۴ / م ۹۵۸۶ ۱۳۹۲
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۱۵۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۲۸۳۵۰۸

کلید واژه آیات مهدوی در قرآن کریم

کلید واژه آیات مهدوی در قرآن کریم

تألیف: سید محمد جعفر روضاتی

ناشر: عطر عترة

چاپ دوم: خرداد ۱۳۹۳

چاپخانه: گلوردی

شمارگان: ۳۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۳-۰۸۶-۱

قیمت همراه با لوح فشرده: ۲۲۰۰۰ تومان

مرکز پخش: ۰۹۱۲۷۴۷۷۱۱۸ و ۰۹۱۰۹۶۷۱۵۱۸

ارتباط با مؤلف: smj.rozati@yahoo.com

تقديم به محضر مقدسته:

بانوى دو عالم، ميوهى قلب پيغمبر، المفظومة من كل شر، المعلومة بكل
خير، انسية المحوراء، ام الائمة النجباء، شفيعهى روز جزا، صديقهى كبرى،
بتول عذراء، وارثة سيد الانبياء، قرينة سيد الاوصياء، الكرمة تحت القبة
الخضراء، حبيبة حبيب الرحمن، قرعة عين سيد الخلائق، آرامش جان امير
المؤمنين، سيد نساء العالمين من الاولين والآخرين،

حضرت فاطمة الزهراء عليها السلام

فهرست مطالب

۱۷	تقریظ
۱۸	مقدمه
۲۵	پیشگفتار
۴۱ اسم آیه: ایمان به امام غایب	۱ - کد آیه: ۲/۳
۴۳ اسم آیه: خواری و رسوایی دشمنان	۲ - کد آیه: ۲/۱۱۴
۴۴ اسم آیه: آخرین کلمه‌ی الهی	۳ - کد آیه: ۲/۱۲۴
۴۶ اسم آیه: شباهت به حضرت یعقوب <small>علیه السلام</small>	۴ - کد آیه: ۲/۱۳۳
۴۷ اسم آیه: آخرین شاهد	۵ - کد آیه: ۲/۱۴۳
۴۹ اسم آیه: اصحاب خاص حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	۶ - کد آیه: ۲/۱۴۸
۵۴ اسم آیه: علائم ظهور	۷ - کد آیه: ۲/۱۵۵
۵۷ اسم آیه: فضیلت شهداء راه مهدی <small>علیه السلام</small>	۸ - کد آیه: ۲/۱۵۷
۵۹ اسم آیه: امتحان اصحاب	۹ - کد آیه: ۲/۲۴۹
۶۰ اسم آیه: نور و ظلمت	۱۰ - کد آیه: ۲/۲۵۷
۶۳ اسم آیه: هفتمین خوشه	۱۱ - کد آیه: ۲/۲۶۱
۶۵ اسم آیه: خیر کثیر	۱۲ - کد آیه: ۲/۲۶۹
۶۷ اسم آیه: ستاره‌ی درخشان	۱۳ - کد آیه: ۲/۲۸۵
۷۰ اسم آیه: راسخون	۱۴ - کد آیه: ۳/۷
۷۳ اسم آیه: شهد الله	۱۵ - کد آیه: ۳/۱۸
۷۵ اسم آیه: وارث انبیاء	۱۶ - کد آیه: ۳/۳۳
۷۸ اسم آیه: سنگسار کردن شیطان	۱۷ - کد آیه: ۳/۳۶
۷۹ اسم آیه: شباهت به حضرت ابراهیم <small>علیه السلام</small>	۱۸ - کد آیه: ۳/۶۸
۸۱ اسم آیه: رجعت انبیاء	۱۹ - کد آیه: ۳/۸۱

اسم آیه: فقط اسلام ۸۳	۲۰ - کد آیه: ۳/۸۳
اسم آیه: امنیت در سایه بیعت با حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> ۸۵	۲۱ - کد آیه: ۳/۹۷
اسم آیه: ملائکه یاوران حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> ۸۷	۲۲ - کد آیه: ۳/۱۲۵
اسم آیه: دولت قائم <small>علیه السلام</small> ۸۸	۲۳ - کد آیه: ۳/۱۴۰
اسم آیه: امتحان مؤمنین در غیبت ۸۹	۲۴ - کد آیه: ۳/۱۴۲
اسم آیه: رجعت شهدا ۹۰	۲۵ - کد آیه: ۳ / ۱۴۴
اسم آیه: وظیفه‌ی منتظران ۹۲	۲۶ - کد آیه: ۳/۲۰۰
اسم آیه: شاهد ۹۵	۲۷ - کد آیه: ۴/۴۱
اسم آیه: خسف بیداء ۹۶	۲۸ - کد آیه: ۴/۴۷
اسم آیه: اولی الامر ۱۰۱	۲۹ - کد آیه: ۴/۵۹
اسم آیه: بهترین رفیق ۱۰۴	۳۰ - کد آیه: ۴/۶۹
اسم آیه: تأخیر ۱۰۶	۳۱ - کد آیه: ۴/۷۷
اسم آیه: اقتداء ۱۰۸	۳۲ - کد آیه: ۴/۱۵۹
اسم آیه: طول عمر ۱۱۰	۳۳ - کد آیه: ۴/۱۶۵
اسم آیه: روز یأس کفار ۱۱۲	۳۴ - کد آیه: ۵/۳
اسم آیه: دوازدهمین امام ۱۱۳	۳۵ - کد آیه: ۵/۱۲
اسم آیه: میثاق ۱۱۷	۳۶ - کد آیه: ۵/۱۴
اسم آیه: پادشاهان رجعت ۱۱۸	۳۷ - کد آیه: ۵/۲۰
اسم آیه: یاران حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> ۱۱۹	۳۸ - کد آیه: ۵/۵۴
اسم آیه: ولی الله ۱۲۲	۳۹ - کد آیه: ۵/۵۵
اسم آیه: حتمیت خروج سفیانی ۱۲۵	۴۰ - کد آیه: ۶/۲
اسم آیه: نشانه‌های آخر الزمان ۱۲۷	۴۱ - کد آیه: ۶/۳۷
اسم آیه: ناگهانی بودن قیام حضرت ۱۲۸	۴۲ - کد آیه: ۶/۴۴
اسم آیه: اختلافات و فتنه های آخر الزمان ۱۳۰	۴۳ - کد آیه: ۶/۶۵

کتاب در فضیلت محمدی در قرآن کریم

اسم آیه: یاران حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> ذخائر الهی .. ۱۳۲	۴۴ - کد آیه: ۶/۸۹
اسم آیه: بر بازوی راست حضرت ۱۳۳	۴۵ - کد آیه: ۶/۱۱۵
اسم آیه: بسته شدن باب توبه ۱۳۵	۴۶ - کد آیه: ۶/۱۵۸
اسم آیه: انتقام از بازماندگان بنی امیه ۱۳۹	۴۷ - کد آیه: ۶/۱۶۴
اسم آیه: آخرین مرد اعراف ۱۴۱	۴۸ - کد آیه: ۷/۴۶
اسم آیه: امر به انتظار فرج ۱۴۳	۴۹ - کد آیه: ۷/۷۱
اسم آیه: رجعت پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small> و امام حسین <small>علیه السلام</small> ۱۴۵	۵۰ - کد آیه: ۷ / ۹۶
اسم آیه: عاقبت زمین ۱۵۰	۵۱ - کد آیه: ۷/۱۲۸
اسم آیه: رستگاران ۱۵۴	۵۲ - کد آیه: ۷/۱۵۷
اسم آیه: رجعت عده‌ای از یهودیان مؤمن ۱۵۸	۵۳ - کد آیه: ۷/۱۵۹
اسم آیه: پیمان انبیاء ۱۵۹	۵۴ - کد آیه: ۷/۱۷۲
اسم آیه: آخرین امام ۱۶۱	۵۵ - کد آیه: ۷/۱۸۱
اسم آیه: وقت ظهور ۱۶۳	۵۶ - کد آیه: ۷/۱۸۷
اسم آیه: ابطال باطل ۱۶۶	۵۷ - کد آیه: ۸/۷ و ۸
اسم آیه: پایان شرک ۱۶۸	۵۸ - کد آیه: ۸/۳۹
اسم آیه: اعلان جهانی ظهور حضرت ۱۷۰	۵۹ - کد آیه: ۹/۳
اسم آیه: غلبه‌ی اسلام بر تمام ادیان ۱۷۱	۶۰ - کد آیه: ۹/۳۳
اسم آیه: گنجها ۱۷۴	۶۱ - کد آیه: ۹/۳۴
اسم آیه: دوازدهمین ماه ۱۷۶	۶۲ - کد آیه: ۹/۳۶
اسم آیه: انتظار هلاکت دشمنان ۱۷۸	۶۳ - کد آیه: ۹/۵۲
اسم آیه: رجعت مؤمنین ۱۸۰	۶۴ - کد آیه: ۹ / ۱۱۱
اسم آیه: آخرین صادق ۱۸۲	۶۵ - کد آیه: ۹/۱۱۹
اسم آیه: حرکت به سوی شناخت امام <small>علیه السلام</small> ۱۸۴	۶۶ - کد آیه: ۹/۱۲۲
اسم آیه: حجّت غایب ۱۸۶	۶۷ - کد آیه: ۱۰/۲۰

۱۸۷.....	اسم آیه: قیام با شمشیر	۱۰/۲۴: کد آیه	۶۸ -
۱۸۸.....	صیحه‌ی آسمانی جداکننده‌ی حق از باطل	۱۰/۳۵: کد آیه	۶۹ -
۱۹۰.....	اسم آیه: جاهلان تکذیب‌کنندگان رجعت	۱۰/۳۹: کد آیه	۷۰ -
۱۹۱.....	اسم آیه: فضیلت صابرين در غیبت	۱۰/۴۸: کد آیه	۷۱ -
۱۹۶.....	اسم آیه: عذاب فاسقان در آخر الزمان	۱۰/۵۰: کد آیه	۷۲ -
۱۹۷.....	اسم آیه: پشیمانی ظالمین در رجعت	۱۰/۵۴: کد آیه	۷۳ -
۱۹۸.....	اسم آیه: شیعیان مهدی اولیای خدا	۱۰/۶۲: کد آیه	۷۴ -
۱۹۹.....	اسم آیه: بشارت به ظهور و قیام حضرت	۱۰/۶۴: کد آیه	۷۵ -
۲۰۰.....	اسم آیه: مسخ بعضی از کفار قبل از ظهور	۱۰/۹۸: کد آیه	۷۶ -
۲۰۲.....	اسم آیه: امت معدوده	۱۱/۸: کد آیه	۷۷ -
۲۰۴.....	قدرت حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> و اصحابشان	۱۱/۸۰: کد آیه	۷۸ -
۲۰۶.....	اسم آیه: عذابهای ظالمین در آستانه ظهور	۱۱/۸۳: کد آیه	۷۹ -
۲۰۷.....	اسم آیه: بقیت الله	۱۱/۸۶: کد آیه	۸۰ -
۱۹۹.....	اسم آیه: دستور به صبر و انتظار	۱۱/۹۳: کد آیه	۸۱ -
۲۱۰.....	اسم آیه: عاقبت منکرین حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	۱۱/۱۱۰: کد آیه	۸۲ -
۲۰۱.....	اسم آیه: پیراهن یوسف	۱۲/۹۴: کد آیه	۸۳ -
۲۱۳.....	ظهور حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> پس از ناامیدی	۱۲/۱۱۰: کد آیه	۸۴ -
۲۱۵.....	اسم آیه: آخرین هادی	۱۳/۷: کد آیه	۸۵ -
۲۱۷.....	اسم آیه: سالهای فریبکاری	۱۳/۱۳: کد آیه	۸۶ -
۲۱۸.....	اسم آیه: طوبی	۱۳/۲۹: کد آیه	۸۷ -
۲۱۹.....	اسم آیه: روزهای خدا	۱۴/۵: کد آیه	۸۸ -
۲۲۰.....	اسم آیه: تأخیر	۱۴/۴۴: کد آیه	۸۹ -
۲۲۱.....	اسم آیه: خانه‌های حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	۱۴/۴۵: کد آیه	۹۰ -
۲۲۳.....	اسم آیه: رجعت امیر المؤمنین <small>علیه السلام</small> و شیعیانشان	۱۵/۲: کد آیه	۹۱ -

کتابخانه‌ی آیات مهدی در قرآن کریم

اسم آیه: سنگسار کردن شیطان	اسم آیه: سنگسار کردن شیطان	کد آیه: ۱۵/۱۷	۹۲ -
اسم آیه: پایان مهلت شیطان و پایان تقیه	اسم آیه: پایان مهلت شیطان و پایان تقیه	کد آیه: ۱۵/۳۸	۹۳ -
اسم آیه: مُتوسمین	اسم آیه: مُتوسمین	کد آیه: ۱۵/۷۵	۹۴ -
اسم آیه: سبع مثانی	اسم آیه: سبع مثانی	کد آیه: ۱۵/۸۷	۹۵ -
اسم آیه: نهی از عجله در امر خدا	اسم آیه: نهی از عجله در امر خدا	کد آیه: ۱۶/۱	۹۶ -
اسم آیه: کفر منکران رجعت	اسم آیه: کفر منکران رجعت	کد آیه: ۱۶/۲۲	۹۷ -
اسم آیه: تکذیب رجعت از سوی کفار	اسم آیه: تکذیب رجعت از سوی کفار	کد آیه: ۱۶/۳۸	۹۸ -
اسم آیه: بیابان بیداء	اسم آیه: بیابان بیداء	کد آیه: ۱۶/۴۵	۹۹ -
اسم آیه: با امام زمان <small>علیه السلام</small> تا قیامت	اسم آیه: با امام زمان <small>علیه السلام</small> تا قیامت	کد آیه: ۱۶/۸۴	۱۰۰ -
اسم آیه: رجعت امام حسین <small>علیه السلام</small>	اسم آیه: رجعت امام حسین <small>علیه السلام</small>	کد آیه: ۱۷/۴ تا ۶	۱۰۱ -
اسم آیه: وعده‌ی آخر	اسم آیه: وعده‌ی آخر	کد آیه: ۱۷/۷ و ۸	۱۰۲ -
اسم آیه: منصور	اسم آیه: منصور	کد آیه: ۱۷/۳۳	۱۰۳ -
اسم آیه: پشت سر امام زمان <small>علیه السلام</small>	اسم آیه: پشت سر امام زمان <small>علیه السلام</small>	کد آیه: ۱۷/۷۱	۱۰۴ -
اسم آیه: رجعت کوردلان	اسم آیه: رجعت کوردلان	کد آیه: ۱۷/۷۲	۱۰۵ -
اسم آیه: نابودی دولتهای باطل	اسم آیه: نابودی دولتهای باطل	کد آیه: ۱۷/۸۱	۱۰۶ -
اسم آیه: وقایع قبل از ظهور	اسم آیه: وقایع قبل از ظهور	کد آیه: ۱۹/۳۷	۱۰۷ -
وعده‌ی رجعت به اسماعیل بن حزقیل <small>رضی الله عنه</small>	وعده‌ی رجعت به اسماعیل بن حزقیل <small>رضی الله عنه</small>	کد آیه: ۱۹/۵۴	۱۰۸ -
اسم آیه: اهمیت قیام حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	اسم آیه: اهمیت قیام حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	کد آیه: ۱۹/۷۵	۱۰۹ -
اسم آیه: اخبار حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	اسم آیه: اخبار حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	کد آیه: ۲۰/۱۱۰	۱۱۰ -
یاد ظهور حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> و خروج سفیانی	یاد ظهور حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> و خروج سفیانی	کد آیه: ۲۰/۱۱۳	۱۱۱ -
اسم آیه: عهد خداوند	اسم آیه: عهد خداوند	کد آیه: ۲۰/۱۱۵	۱۱۲ -
اسم آیه: خواری دشمنان در رجعت	اسم آیه: خواری دشمنان در رجعت	کد آیه: ۲۰/۱۲۴	۱۱۳ -
اسم آیه: راه صاف و هموار	اسم آیه: راه صاف و هموار	کد آیه: ۲۰/۱۳۵	۱۱۴ -
اسم آیه: فرار و شکست دشمنان	اسم آیه: فرار و شکست دشمنان	کد آیه: ۲۱/۱۲ تا ۱۵	۱۱۵ -

کتاب و روایت مهدی در قرآن کریم

اسم آیه: امام مهدی <small>علیه السلام</small> ۲۷۱	۱۱۶ - کد آیه: ۲۱/۷۳
اسم آیه: عدم عمومیت رجعت..... ۲۷۴	۱۱۷ - کد آیه: ۲۱/۹۵
اسم آیه: وارثان حقیقی زمین..... ۲۷۵	۱۱۸ - کد آیه: ۲۱/۱۰۵
اسم آیه: انتقام..... ۲۷۷	۱۱۹ - کد آیه: ۲۲/۳۹
اسم آیه: تسلط حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> بر تمام عالم..... ۲۷۹	۱۲۰ - کد آیه: ۲۲/۴۱
اسم آیه: محرومیت عصر غیبت از علم امام..... ۲۸۱	۱۲۱ - کد آیه: ۲۲/۴۵
اسم آیه: عقوبت..... ۲۸۳	۱۲۲ - کد آیه: ۲۲/۶۰
اسم آیه: حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> امان اهل زمین..... ۲۸۴	۱۲۳ - کد آیه: ۲۲/۶۵
اسم آیه: رجعت امیر المؤمنین <small>علیه السلام</small> ۲۸۸	۱۲۴ - کد آیه: ۲۳/۷۷
اسم آیه: انساب..... ۲۸۹	۱۲۵ - کد آیه: ۲۳/۱۰۱
اسم آیه: نور خدا..... ۲۹۱	۱۲۶ - کد آیه: ۲۴/۳۵
اسم آیه: وعده خدا..... ۲۹۴	۱۲۷ - کد آیه: ۲۴/۵۵
اسم آیه: ساعت ۱۲..... ۲۹۶	۱۲۸ - کد آیه: ۲۵/۱۱
اسم آیه: عبادت خدا پس از ظهور..... ۲۹۸	۱۲۹ - کد آیه: ۲۵/۲۶
اسم آیه: قدرت خداوند..... ۲۹۹	۱۳۰ - کد آیه: ۲۵/۵۴
اسم آیه: بندهی خدا..... ۳۰۰	۱۳۱ - کد آیه: ۲۵/۶۳
اسم آیه: غرش آسمانی..... ۳۰۱	۱۳۲ - کد آیه: ۲۶/۴
اسم آیه: گریز..... ۳۰۳	۱۳۳ - کد آیه: ۲۶/۲۱
اسم آیه: وعدهی عذاب..... ۳۰۵	۱۳۴ - کد آیه: ۲۶/۲۰۶
اسم آیه: پایان ظلم..... ۲۹۷	۱۳۵ - کد آیه: ۲۶/۲۲۷
اسم آیه: برگزیدهی خدا..... ۳۰۹	۱۳۶ - کد آیه: ۲۷/۵۹
اسم آیه: مضطر..... ۳۱۰	۱۳۷ - کد آیه: ۲۷/۶۲
اسم آیه: بازگشت جنبدهی زمین..... ۳۱۴	۱۳۸ - کد آیه: ۲۷/۸۲
اسم آیه: بهترین دلیل رجعت..... ۳۱۶	۱۳۹ - کد آیه: ۲۷ / ۸۳

کتاب و آیه در قرآن کریم

اسم آیه: شناخت ائمه <small>علیهم السلام</small> در رجعت ۳۱۸	۱۴۰ - کد آیه: ۲۷/۹۳
اسم آیه: وارثین زمین ۳۱۹	۱۴۱ - کد آیه: ۲۸/۵
اسم آیه: رجعت فرعون و هامان قریش ۳۲۵	۱۴۲ - کد آیه: ۲۸/۶
اسم آیه: رجعت پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small> ۳۲۶	۱۴۳ - کد آیه: ۲۸/۸۵
اسم آیه: وجه الله ۳۲۸	۱۴۴ - کد آیه: ۲۸/۸۸
اسم آیه: نصرت پروردگار ۳۲۹	۱۴۵ - کد آیه: ۲۹/۱۰
اسم آیه: اوتوا العلم ۳۳۰	۱۴۶ - کد آیه: ۲۹/۴۹
اسم آیه: شادی مؤمنین در پیروزی حضرت ۳۳۲	۱۴۷ - کد آیه: ۳۰/۴ و ۵
اسم آیه: حکمت ۳۳۴	۱۴۸ - کد آیه: ۳۱/۱۲
اسم آیه: نعمت پنهان ۳۳۵	۱۴۹ - کد آیه: ۳۱/۲۰
اسم آیه: عذاب بزرگ ۳۳۷	۱۵۰ - کد آیه: ۳۲/۲۱
اسم آیه: روز فتح و پیروزی ۳۳۹	۱۵۱ - کد آیه: ۳۲/۲۹
اسم آیه: میثاق ۳۴۰	۱۵۲ - کد آیه: ۳۳/۷
اسم آیه: شدت فتنه‌ها و امتحانات قبل از ظهور ۳۴۱	۱۵۳ - کد آیه: ۳۳/۱۱
اسم آیه: پاکیزگان ۳۴۳	۱۵۴ - کد آیه: ۳۳/۳۳
اسم آیه: امنیت یاران حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> ۳۴۶	۱۵۵ - کد آیه: ۳۴/۱۸
اسم آیه: جنگ با سفیانی ۳۴۹	۱۵۶ - کد آیه: ۳۴/۵۱ تا ۵۳
اسم آیه: تمسک ۳۵۲	۱۵۷ - کد آیه: ۳۵/۴۱
اسم آیه: وجود حجّت خدا ۳۵۴	۱۵۸ - کد آیه: ۳۶/۳۰
اسم آیه: آقای مردم ۳۵۶	۱۵۹ - کد آیه: ۳۶/۵۲
اسم آیه: شیعه ۳۵۸	۱۶۰ - کد آیه: ۳۷/۸۳
اسم آیه: صبر کن ۳۶۱	۱۶۱ - کد آیه: ۳۸/۱۷
اسم آیه: عطای الهی ۳۶۲	۱۶۲ - کد آیه: ۳۸/۳۹
اسم آیه: سنگسار کردن شیطان ۳۶۴	۱۶۳ - کد آیه: ۳۸/۷۷

کتابخانه عمومی در آستان قدس

اسم آیه: پایان مهلت شیطان و پایان تقیه ۳۶۵	۱۶۴ - کد آیه: ۳۸/۸۱
اسم آیه: زمان ۳۶۶	۱۶۵ - کد آیه: ۳۸/۸۸
اسم آیه: جنب الله ۳۶۷	۱۶۶ - کد آیه: ۳۹/۵۶
اسم آیه: ظهور نور ۳۶۸	۱۶۷ - کد آیه: ۳۹/۶۹
اسم آیه: حیات دو باره ۳۷۰	۱۶۸ - کد آیه: ۴۰/۱۱
اسم آیه: نصرت انبیاء و ائمه <small>علیهم السلام</small> در رجعت ۳۷۱	۱۶۹ - کد آیه: ۴۰/۵۱
اسم آیه: مسخ بعضی از کفار قبل از ظهور ۳۷۲	۱۷۰ - کد آیه: ۴۱/۱۶
اسم آیه: عذاب خوار کننده و ذلت بخش ۳۷۳	۱۷۱ - کد آیه: ۴۱/۱۷
اسم آیه: استقامت ۳۷۴	۱۷۲ - کد آیه: ۴۱/۳۰
اسم آیه: پایان تقیه ۳۷۵	۱۷۳ - کد آیه: ۴۱/۳۴
اسم آیه: عاقبت منکرین حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> ۳۷۷	۱۷۴ - کد آیه: ۴۱/۴۵
اسم آیه: ظهور حق ۳۷۸	۱۷۵ - کد آیه: ۴۱/۵۳
اسم آیه: رمزهای ح م ع س ق ۳۸۱	۱۷۶ - کد آیه: ۴۲/۱
اسم آیه: تعجیل در ظهور ۳۸۳	۱۷۷ - کد آیه: ۴۲/۱۸
محرومیت دنیا پرستان در دولت حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> ۳۸۵	۱۷۸ - کد آیه: ۴۲/۲۰
اسم آیه: مهلت معین ۳۸۷	۱۷۹ - کد آیه: ۴۲/۲۱
اسم آیه: اثبات حق توسط حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> ۳۸۸	۱۸۰ - کد آیه: ۴۲/۲۴
اسم آیه: گرفتن انتقام ۳۹۱	۱۸۱ - کد آیه: ۴۲/۴۱
اسم آیه: زیر چشمی ۳۹۲	۱۸۲ - کد آیه: ۴۲/۴۵
اسم آیه: کلمه‌ی باقیه ۳۹۳	۱۸۳ - کد آیه: ۴۳/۲۸
اسم آیه: وقایع قبل از ظهور ۳۹۶	۱۸۴ - کد آیه: ۴۳/۶۵
اسم آیه: ساعت ناگهانی ۳۹۷	۱۸۵ - کد آیه: ۴۳/۶۶
اسم آیه: مقدرات ۳۹۸	۱۸۶ - کد آیه: ۴۴/۱ تا ۴۴/۱۴
اسم آیه: روز قیام روز خدا ۴۰۰	۱۸۷ - کد آیه: ۴۵/۱۴

کتاب و حدیث حضرت مهدی در قرآن کریم

۳۹۳.....	اسم آیه: استقامت	۴۶/۱۳ - کد آیه:	۱۸۸
۳۹۴.....	اسم آیه: وقت ظهور	۴۷/۱۸ - کد آیه:	۱۸۹
۳۹۵.....	اسم آیه: غربال	۴۸/۲۵ - کد آیه:	۱۹۰
۳۹۷.....	اسم آیه: غلبه‌ی اسلام بر تمام ادیان	۴۸/۲۸ - کد آیه:	۱۹۱
۳۹۸.....	اسم آیه: ندای آسمانی	۴۲ تا ۴۱/۵۰ - کد آیه:	۱۹۲
۳۹۹.....	اسم آیه: موعود	۵۱/۲۲ - کد آیه:	۱۹۳
۴۰۸.....	اسم آیه: قیام بر حق	۵۱/۲۳ - کد آیه:	۱۹۴
۴۰۹.....	اسم آیه: عذاب در رجعت	۵۲/۴۷ - کد آیه:	۱۹۵
۴۱۰.....	اسم آیه: دعوت از منکرین	۵۴/۶ - کد آیه:	۱۹۶
۴۱۱.....	اسم آیه: شناسایی و رسوایی کفار	۵۵/۴۱ - کد آیه:	۱۹۷
۴۱۳.....	اسم آیه: طولانی شدن روزگار غیبت	۵۷/۱۶ - کد آیه:	۱۹۸
۴۱۵.....	اسم آیه: زنده شدن زمین	۵۷/۱۷ - کد آیه:	۱۹۹
۴۱۷.....	اسم آیه: پاداش منتظران	۵۷/۱۹ - کد آیه:	۲۰۰
۴۲۰.....	اسم آیه: چراغ راه	۵۷/۲۸ - کد آیه:	۲۰۱
۴۲۱.....	اسم آیه: یأس کفار	۶۰/۱۳ - کد آیه:	۲۰۲
۴۲۳.....	اسم آیه: اتمام نور خدا	۶۱/۸ - کد آیه:	۲۰۳
۴۲۶.....	اسم آیه: غلبه‌ی اسلام بر تمام ادیان	۶۱/۹ - کد آیه:	۲۰۴
۴۲۷.....	اسم آیه: بشارت مؤمنین به فتح	۶۱/۱۳ - کد آیه:	۲۰۵
۴۲۸.....	اسم آیه: نور امام	۶۴/۸ - کد آیه:	۲۰۶
۴۳۰.....	اسم آیه: ماء معین	۶۷/۳۰ - کد آیه:	۲۰۷
۴۳۴.....	اسم آیه: پندار بی‌دینان	۶۸/۱۵ و ۱۶ - کد آیه:	۲۰۸
۴۳۶.....	اسم آیه: بخورید و بیاشامید	۶۹/۲۴ - کد آیه:	۲۰۹
۴۳۷.....	اسم آیه: آتش جنگ قبل از قیام	۷۰/۱ - کد آیه:	۲۱۰
۴۳۹.....	مدت حکومت پیامبر ﷺ و حضرت علی <small>علیه السلام</small>	۷۰/۴ - کد آیه:	۲۱۱

۴۴۰.....	اسم آیه: تصدیق قیام حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	۷۰/۲۶ - کد آیه:
۴۴۱.....	اسم آیه: روز ذلت کفار	۷۰/۴۴ - کد آیه:
۴۴۲.....	اسم آیه: طریقت	۷۲/۱۶ - کد آیه:
۴۴۳.....	اسم آیه: ضعف کفار	۷۲/۲۴ - کد آیه:
۴۴۵.....	اسم آیه: اخبار حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	۷۲/۲۶ - کد آیه:
۴۴۶.....	اسم آیه: تسلط حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> بر ظالمین	۷۳/۱۰ - کد آیه:
۴۴۷.....	اسم آیه: انذار پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small> در رجعت	۷۴/۲ - کد آیه:
۴۴۸.....	اسم آیه: لباس حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	۷۴/۴ - کد آیه:
۴۵۰.....	اسم آیه: علامت ظهور	۷۴/۸ - کد آیه:
۴۵۱.....	اسم آیه: اراده‌ی خدا	۷۴/۳۱ - کد آیه:
۴۵۴.....	اسم آیه: انذار پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small> در رجعت	۷۴/۳۵ و ۳۶ - کد آیه:
۴۵۵.....	اسم آیه: روز حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	۷۴/۴۶ - کد آیه:
۴۵۶.....	اسم آیه: اولین رجعت کننده	۷۸/۱۸ - کد آیه:
۴۵۷.....	رجعت امیر المؤمنین <small>علیه السلام</small> پس از امام حسین <small>علیه السلام</small>	۷۹ / ۶ و ۷ - کد آیه:
۴۵۹.....	اسم آیه: بازگشت زیانکاران	۷۹/۱۲ و ۱۳ - کد آیه:
۴۶۱.....	اسم آیه: ستاره‌ی درخشان	۸۱/۱۵ و ۱۶ - کد آیه:
۴۶۲.....	اسم آیه: انکار حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	۸۳/۱۳ - کد آیه:
۴۶۳.....	اسم آیه: یکی از سنتهای انبیاء	۸۴/۱۹ - کد آیه:
۴۶۴.....	اسم آیه: آخرین برج	۸۵/۱ - کد آیه:
۴۶۶.....	اسم آیه: پایان مهلت کفار	۸۶/۱۵ تا ۱۷ - کد آیه:
۴۶۷.....	اسم آیه: شمشیر حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	۸۸/۱ تا ۴ - کد آیه:
۴۶۹.....	اسم آیه: فجر	۸۹/۱ تا ۴ - کد آیه:
۴۷۰.....	اسم آیه: تجلی حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>	۹۱/۳ - کد آیه:
۴۷۳.....	اسم آیه: روز درخشان	۹۲ / ۲ - کد آیه:

کتابخانه جامع آیت الله العظمی بروجردی

۴۷۵.....	اسم آیه: قیام مقتدرانه	۲۳۶ - کد آیه: ۹۲ / ۱۴
۴۷۶.....	اسم آیه: صبح قیام	۲۳۷ - کد آیه: ۹۷ / ۵
۴۷۹.....	اسم آیه: دین قائم <small>القیام</small>	۲۳۸ - کد آیه: ۹۸ / ۵
۴۸۰.....	اسم آیه: دیدن حقیقت در رجعت	۲۳۹ - کد آیه: ۱۰۲ / ۳ و ۴
۴۸۱.....	اسم آیه: زمان	۲۴۰ - کد آیه: ۱۰۳ / ۱
۴۸۲.....	پرسشنامه.....	
۴۸۷.....	منابع و مأخذ.....	
۴۹۲.....	جدول فهرست سوره‌های قرآن.....	

فهرست آیات محدودی در قرآن کریم

تقریظ

بزرگی و شرافت هر درس و کتاب به بزرگی و شرف موضوع آن است. کتاب حاضر در موضوع امامت و مهدویت نوشته شده و از بزرگی و عظمت خاصی برخوردار است.

نویسنده‌ی محترم، حجة الاسلام و المسلمین حاج سید محمد جعفر روضاتی دام بقائه در بیان آیات مهدویت از ابتکار خوبی استفاده کرده است.

امیدواریم همگان به ویژه نسل جوان از این کتاب بهره‌مند گردند و برای دفاع از حریم مقدس امام زمان علیه السلام آماده گردند.

این آمادگی همان چیزی است که در آیه‌ی شریفه‌ی: ﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ﴾^۱ و در آیه‌ی شریفه‌ی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾^۲، شیعیان بدان امر شده‌اند.

آمادگی شیعه در برابر جنگ فرهنگی دشمنان، آمادگی شیعه در برابر عمال یهود، وهابیت و دیگر فرق ضاله، این آمادگی با مطالعه و تحقیق به دست می‌آید، و به شیعه نشاط و قدرت می‌بخشد.

خدا کند این کتاب چراغ راه شود و بر قدرت دفاع مدافعین قرآن و عترت بیفزاید.

السلام علی المهدی و علی آبائه

نجف اشرف - سید محمود بحر العلوم میردامادی

۱۸ ذی الحجّة، عید سعید غدیر ۱۴۳۴ ق.

۱- سوره‌ی انفال / آیه‌ی ۶۰، راجع: البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۷۰۷.

۲- سوره‌ی آل عمران / آیه‌ی ۲۰۰، راجع: البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۷۳۰.

مقدمه

سیمای موعود در آینه‌ی قرآن

در بیش از ۳۰۰ آیه از آیات نورانی قرآن کریم پیرامون غیبت، ظهور، نشانه‌ها، حکومت، کارکرد و دیگر ابعاد مربوط به دوازدهمین امام نور سخن رفته، که در اینجا به شماری از آنها اشاره می‌کنم:

۱. اطلاع رسانی مصلح جهانی در کتب آسمانی

قرآن کریم از اطلاع رسانی کتب آسمانی پیرامون موعود قرآن گزارش داده، به صراحت می‌فرماید:

﴿وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ﴾

ما گذشته از ذکر- تورات- در زبور نیز نوشتیم که به راستی بندگان شایسته‌ام

زمین را به ارث خواهند برد.^۱

در احادیث فراوان از طریق شیعه و اهل سنت آمده است که این آیه پیرامون

قیام جهانی حضرت بقیه الله ارواحنا فداء نازل شده است و منظور از بندگان صالح،

حضرت مهدی و یاران او می‌باشند.^۲

۱- سوره‌ی انبیاء / ۱۰۵ (کد: ۱۰۵ / ۲۱).

۲- طبرسی، مجمع البیان، ج ۷، ص ۶۶- مقدسی، عقد الدرر، ص ۲۱۷.

کتاب در آیات مهدی در قرآن کریم

اگر چه به جز قرآن، دیگر کتب آسمانی دستخوش تحریف شده‌اند، جز اینکه محتوای این آیه به صراحت در تورات و زبور فعلی از تحریف مصون مانده و موجود می‌باشد.

در بخش آغازین تورات آمده است:

خداوند بر ابراهیم ظاهر گشت و گفت:

به ذریت تو این زمین را خواهم بخشید.^۱

و در زبور آمده است:

اما منتظران خداوند وارث زمین خواهند شد ...

و اما حلیمان وارث زمین خواهند شد ...

و اما صالحان را خداوند تأیید می‌کند و زمین میراث آنها خواهد بود تا ابد

الآباد.^۲

۲. انتظار منجی در قرآن و دیگر کتب آسمانی

از نخستین روزی که انسان قدم در کره‌ی خاکی نهاده، همه‌ی پیامبران الهی

نوید منجی را به امت خود داده، آنها را به انتظار منجی فرمان داده‌اند.

در ۵۳ مزمور از مزامیر حضرت داود پیرامون منجی و انتظار سخن رفته، سر تا

سر کتاب زبور سرود انتظار منجی است، نغمه‌های دلنشین حضرت داود، که زیباترین

سروده‌های خیمه‌ی تاریخ را به خود اختصاص داده، همه در وصف این یار گریز پا

و اظهار اشتیاق به دیدار یار است.^۳

۱- کتاب مقدس، عهد عتیق، تورات، سفر پیدایش، ۷/۱۲.

۲- عهد عتیق، مزامیر، مزمور ۳۷: ۹-۱۲.

۳- همان، مزمور ۹۶: ۱۰-۱۳.

کتاب و آیه‌های مهدی در قرآن کریم

در کتاب حیقوق نبی آمده است:

اگر چه تأخیر نماید برایش منتظر باش، زیرا که البتّه خواهد آمد.^۱
در عهد جدید در بیش از ۵۰ مورد از ظهور منجی به تعبیر: «پسر انسان» خبر داده، فرمان انتظار داده و تأکید نموده است که:

از آن روز و ساعت، غیر از پدر هیچکس اطلاع ندارد، نه فرشتگان و نه پسر هم.^۲

آنگاه از ناگهانی بودن ظهور خبر داده می‌فرماید:

زیرا در ساعتی که گمان نبرید، پسر انسان می‌آید.^۳

خداوند منان در شب معراج، نور درخشان آخرین حجّت خود را چون ستاره‌ای فروزان بر حبیب خود نمودار ساخت، از آن لحظه او نیز به خیل منتظران پیوست.

منطق وحی از این سوز و گداز پرده برداشت و به صراحت اعلام فرمود:

﴿فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ﴾

پس بگو که غیب از آن خداست، پس منتظر باشید که من (من پیامبر) نیز همراه شما از منتظران هستم.^۴

۱- عهد عتیق، حیقوق نبی: ۳/۲ - ۵.
۲- کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل مرقس: ۱۳ / ۳۳.
۳- عهد جدید، انجیل لوقا، ۱۲ / ۳۶.
۴- سوره‌ی یونس / آیه‌ی ۲۰ (کد: ۱۰ / ۲۰).

در احادیث فراوان آمده است که منظور از «غیب» در این آیه، امام غائب، و منظور از انتظار، چشم به راهی آن حجّت قائم علیه السلام می باشد.^۱

۳. سیمای یاران در آیهی قرآن

در میان دهها هزار نفر که در نخستین روز قیام جهانی با حضرت بقیّة الله ارواحنا فداء بیعت می کنند، ۳۱۳ نفر فرماندهان لشکری و کشوری آن حضرت می باشند که قرآن کریم از آنها به عنوان «امّت معدوده» تعبیر کرده و امام صادق علیه السلام در تفسیر آن فرموده:

به خدا سوگند آنهایند «امّت معدوده» که چون قطعات ابر پاییزی در یک ساعت گرد آیند.^۲

منطق وحی در این رابطه می فرماید:

﴿أَيْنَمَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا﴾

هر کجا باشید، خداوند همه ی شما را گرد می آورد.^۳

رئیس مذهب، حضرت امام صادق علیه السلام در تفسیر آن فرمود:

چون فرمان ظهور صادر شود، ۳۱۳ تن یاران او چون ابر پاییزی گرد می آیند،

که آنها پرچمداران حضرت مهدی علیه السلام می باشند. برخی از آنها شبانه از

رختخواب های خود ربوده می شوند و برخی دیگر در روز روشن سوار بر ابر حرکت

می کنند، که آیهی «این ما تکنونوا» در حق آنها نازل شده است.^۴

۱- شیخ صدوق، کمال الدین، ج ۱، ص ۳۴۰.

۲- کلینی، کافی شریف، ج ۸، ص ۳۱۳.

۳- سوره ی بقره، آیهی ۱۴۸ (کد: ۱۴۸ / ۲).

۴- نعمانی، کتاب الغیبه، ص ۱۶۸.

کتاب و آیات مهدی در قرآن کریم

۴. قرآن و آیین فراگیر

قرآن کریم به صراحت اعلام نموده که آیین مقدس اسلام بر تمام ادیان جهان پیروز خواهد شد.^۱

در احادیث فراوان تصریح شده که شرق و غرب عالم به دست آن حضرت گشوده خواهد شد.^۲ دامنه‌ی حکومتش به شرق و غرب گسترده خواهد شد و آیین اسلام بر همه‌ی ادیان چیره و پیروز خواهد شد.^۳ منظور از این پیروزی، سیطره‌ی نظامی و پیروزی ظاهری است، وگرنه از نظر منطق و برهان، اسلام همواره بر همه‌ی ادیان غلبه داشته است.

۵. نزول حضرت عیسی علیه السلام

منطق وحی در این رابطه می‌فرماید:

﴿وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ﴾

کسی از اهل کتاب نیست، جز اینکه پیش از مرگش به او ایمان می‌آورد.^۴ حجاج بن یوسف تفسیر این آیه را از «شهر بن حوشب» پرسید، او در پاسخ گفت: حضرت عیسی علیه السلام پیش از رستاخیز به روی زمین نزول می‌کند، هیچ یهودی یا نصرانی در روی زمین نمی‌ماند، جز اینکه به او ایمان می‌آورد. او در پشت سر حضرت مهدی نماز می‌خواند.

حجاج پرسید: این تفسیر از کیست؟ گفت: از امام باقر علیه السلام. حجاج گفت: به خدا آن را از سرچشمه‌ی زلال گرفته‌ای.^۱

۱- سوره‌ی صف / آیه‌ی ۹ (کد: ۶۱ / ۹).

۲- طبری، دلائل الامامه، ص ۴۵۹.

۳- طبرسی، إعلام الوری، ج ۲، ص ۲۹۱.

۴- سوره‌ی نساء / آیه‌ی ۱۵۹ (کد: ۴ / ۱۵۹).

۶. قرآن و بانگ آسمانی

یکی از نشانه‌های حتمی قیام جهانی، صیحه‌ی آسمانی است،^۱ که در شب ظهور، شب ۲۳ رمضان، توسط منادی آسمانی، اعلام می‌شود، همه‌ی انسانها در شرق و غرب جهان آن را به زبان مادری خود می‌شنوند.^۲

قرآن کریم در این رابطه می‌فرماید:

﴿إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةٌ فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ﴾

اگر بخواهیم نشانه‌ای از آسمان برای آنها نازل می‌کنیم که گردن‌هایشان در برابر آن منقاد شوند.^۳

به محضر امام صادق علیه السلام عرض شد: برخی از مردم اعتقاد ما را به بانگ آسمانی مسخره می‌کنند، حضرت فرمود:

صیحه‌ی آسمانی در قرآن آمده است.

آنگاه این آیه را تلاوت فرمود.^۴

۷. قرآن و خسف بیداء

یکی دیگر از نشانه‌های حتمی قیام حضرت، خسف سرزمین بیداست.

۱- طبزسی، مجمع البیان، ج ۲، ص ۱۲۷.

۲- شیخ صدوق، کمال الدین، ج ۲، ص ۶۵۰.

۳- نعمانی، کتاب الغیبه، ص ۲۵۷.

۴- سوره‌ی شعراء / آیه‌ی ۴ (کد: ۴ / ۲۶)

۵- نعمانی، همان، ص ۲۶۱.

«بیداء» سرزمین شن‌زاری در میان مکه و مدینه است.^۱
چون سپاه سفیانی به سرزمین بیداء برسند، منادی آسمانی بانگ برآورد:
ای سرزمین بیداء! نابودشان ساز.
پس زمین دهان باز کند و همه‌ی آنها را که ۷۰/۰۰۰ نفر هستند، در کام خود
فرو برد.^۲

جز سه تن، که آنها نیز صورتشان به پشت سرشان برمی‌گردد.
این مطلب در قرآن کریم به صراحت آمده است:
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا الْكِتَابَ آمَنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ
وُجُوهًا فَرَرْدَهَا عَلَىٰ أَذْبَارِهَا﴾
هان ای کسانی که به آنها کتاب داده شده، ایمان بیاورید به آن (قرآنی) که نازل
کرده‌ایم، که تصدیق‌کننده‌ی آن (کتابی) است که با شماست، پیش از آنکه به
چهره‌هایی بزنیم و آنها را به پشت‌شان برگردانیم.^۳
در این رابطه احادیث فراوانی در ذیل آیه‌ی شریفه آمده است.^۴

۸. قرآن و ارتباط با موعود

قرآن کریم در این رابطه می‌فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، شکیبا و بردبار باشید و رابطه بر قرار کنید.^۵

۱- یاقوت، معجم البلدان، ج ۱، ص ۵۲۳.

۲- مقدسی، عقد الدرر، ص ۷۹.

۳- سوره‌ی نساء / آیه‌ی ۴۷ (کد: ۴ / ۴۷).

۴- بحرانی، تفسیر البرهان، ج ۳، ص ۱۱۳.

۵- سوره‌ی آل عمران / آیه‌ی ۲۰۰ (کد: ۳ / ۲۰۰).

امام باقر علیه السلام در تفسیر این آیه فرمود:

در انجام فرائض دینی شکبیا باشید، در برابر دشمنان بردبار باشید و با امام منتظر در ارتباط باشید و از حریم او با تمام قدرت دفاع کنید.^۱

به کسی که مرزداری، مرزبانی و نگهبانی مرز را بر عهده دارد «مُرَابِط» گویند.^۲

به کسی که خود را وقف هدایت مردم کرده باشد، یعنی حفاظت و حراست از

مرز کشور ایمان را عهده دار شود «مُرَابِط» گویند.^۲

حضرت ولی عصر ارواحنا فداه در توقیعی که به افتخار شیخ مفید صادر نموده،

از خود به عنوان «مرابط» تعبیر کرده می نویسد:

مِنْ عَبْدِ اللَّهِ الْمُرَابِطِ فِي سَبِيلِهِ

از بنده‌ی خدا، که مُرَابِط در راه اوست.^۳

برای ارتباط با امام زمان، خودسازی، تهذیب نفس، انتظار سازنده، دفاع راستین

از حریم امامت و تلاش خستگی ناپذیر- همانند یک سرباز جانباز- برای تعمیم

فرهنگ مهدویت لازم است.

۹. قرآن و آینده‌ی جهان

قرآن کریم برای همه‌ی مستضعفان جهان وعده‌ی بهروزی و آینده‌ی درخشان

داده می فرماید:

﴿وَوَرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ

۱- شیخ حرّ عاملی، اثبات الهداة، ج ۱، ص ۲۶۳.

۲- راغب، مفردات قرآن، ص ۲۳۴.

۳- نمازی، مستدرک سفینه، ج ۴، ص ۴۸.

۴- مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۷۶.

الوارثین ﴿﴾

ما اراده نمودیم که به آنان که در روی زمین به ضعف کشیده شده‌اند، منت نهاده، آنها را پیشوایان و وارثان زمین قرار دهیم.^۱

بر اساس روایات فراوان این آیه در حق مصلح جهان و بنیانگذار حکومت واحد جهانی بر اساس عدالت و آزادی است، که در آخر الزمان قیام کرده، بساط تنگین ظلم و ستم را در هم پیچیده، پرچم عدالت و آزادی را در سرتاسر جهان به اهتزاز در خواهد آورد.^۲

۱۰. قرآن و سیمای جهان در عصر ظهور امام نور

جهان در تلاش و تکاپوست که روزی انرژی خورشیدی را جایگزین دیگر انرژی‌ها بنماید، ولی قرآن کریم نوید می‌دهد که چون خورشید فروزان امامت از پشت پرده‌ی غیبت رخ بنماید، جهان با فروغ نورش روشن گردد، حتی از انرژی خورشیدی نیز بی‌نیاز شوند:

﴿وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا﴾

زمین با نور صاحبش روشن گردد.^۳

رئیس مذهب، امام به حق ناطق، حضرت جعفر صادق علیه السلام در تفسیر این آیه فرمود:

چون قائم ما قیام کند، زمین با نور پروردگارش روشن گردد، مردم از نور خورشید بی‌نیاز شوند، شب و روز یکسان گردد و تاریکی از جهان رخت بریندد.^۱

۱- سوره‌ی قصص / آیه‌ی ۵ (کد: ۲۸ / ۵).

۲- بحرانی، تفسیر البرهان، ج ۳، ص ۲۲۰.

۳- سوره‌ی زمر / آیه‌ی ۶۹ (کد: ۳۹ / ۶۹).

اینها نمی از یم، مشتی از خروار و اندکی از ویژگی های بسیار سیمای موعود در آینهی قرآن می باشد، که در این کتاب به تفصیل پیرامون آنها بحث و گفتگو شده است.

پیشینهی این پژوهش

در همهی کتب تفسیری و در بسیاری از کتب حدیثی پیرامون آیات نورانی قرآن که در شأن دوازدهمین امام نور نازل شده، سخن رفته است، جز اینکه جمعی از علمای اعلام، کتاب مستقل در این رابطه تألیف کرده اند، که با عناوین تعدادی از آنها در همین مقدمه آشنا می شویم.

اولین شخصیت برجسته ای که در این عرصه وارد شده و گوی سبقت را از همگان ربوده، محدث جلیل القدر: احمد بن محمد بن عبید الله بن حسن بن عیاش بن ابراهیم بن ایوب جوهری، متوفای ۴۰۱ ق. می باشد.

نجاشی پیشتاز رجالیون در رجال خود از او یاد کرده، پدر و پدر بزرگش را از شخصیت های برجسته شمرده، از ۱۶ اثر تألیفی او نام برده، که یکی از آنها: «کتاب ما نزل من القرآن فی صاحب الزمان علیه السلام» می باشد.^۱

مشهورترین اثر او «مقتضب الأثر فی النصّ علی الأئمة الاثنی عشر» می باشد که به سال ۱۳۴۶ ق. در نجف اشرف به طبع رسیده و نسخه ی خطی به تاریخ ۵۷۵ ق. را علامه ی تهرانی مشاهده کرده^۲ نسخه ی دیگری از روی آن استنساخ شده، در

۱- طبری، دلائل الامامة، ص ۴۸۶.

۲- نجاشی، الرجال، ص ۸۵، رقم ۲۰۷.

۳- شیخ آقا بزرگ، الذریعه؛ ج ۲۲، ص ۲۱.

کتابخانه‌ی إحياء التراث قم، به شماره‌ی ۴۰۹۳ موجود است^۱ و دو نسخه به شماره‌ی ۸۱۸۳ و ۱۴۴۳۲ در آستان قدس رضوی موجود است.^۲

نجاشی با ایشان دوست صمیمی بوده و در ده‌ها مورد از رجال خود از ایشان مطالبی در ترجمه‌ی حال دیگران نقل کرده و به آن استناد نموده است.^۳

شیخ طوسی نیز در فهرست ۱۶ عنوان از آثار ایشان را برشمرده، از جمله کتاب: «ما نزل من القرآن فی صاحب الزمان (علیه السلام)».^۴

اسماعیل پاشا نیز در ذیل کشف الظنون از این کتاب به عنوان: «ما نزل من القرآن فی صاحب الزمان (علیه السلام)» نام برده است.^۵

علامه‌ی تهرانی شماری از مشایخ اجازه‌ی مؤلف را برشمرده، از جمله ابن عقده، متوفای ۳۳۳ق. و از آن استنتاج کرده که مؤلف از معمرین بوده است.^۶

به هر تقدیر این نخستین شخصیت جلیل القدری است که در این عرصه قدم نهاده و کتاب مستقلی در این رابطه تألیف کرده است.

بعد از ایشان گروهی از محدثان، مفسران، متکلمان، تراجم نگاران و دیگر طبقات، در این زمینه آثار ارزشمندی تألیف نموده، در طبق اخلاص نهاده، به پیشگاه

۱- اشکوری، التراث العربی، ج ۱۲، ص ۱۹۵.

۲- آصف فکرت، فهرست الفبایی، ص ۵۴۷.

۳- نجاشی، الرجال، صص ۳۹، ۵۱، ۱۰۹، ۱۶۶، ۲۳۴، ۲۶۲، ۳۱۳، ۳۲۸، ۳۳۸، ۳۷۶، ۴۲۴.

۴- شیخ طوسی، الفهرست، ص ۷۸، رقم ۹۹.

۵- بغدادی، ایضاح المکنون، ج ۲، ص ۴۲۱.

۶- شیخ آقا بزرگ، طبقات أعلام الشیعه، قرن پنجم، ص ۲۴.

مقدس حضرت بقیة الله ارواحنا فداء تقدیم نموده‌اند، که در این فرصت با عناوین شماری از آنها آشنا می‌شویم، به این امید که محققان را به کار آید.

کتابنامه‌ی توصیفی قرآن-مهدوی

در اینجا تنها از کتابهایی نام می‌بریم که مستقلاً پیرامون حضرت بقیة الله ارواحنا فداء از دیدگاه قرآن کریم تألیف شده و سیمای نورانی آن حضرت را در آینه‌ی آیات نورانی قرآن کریم ترسیم نموده است:

۱. الآيات الباهرة، فی بقیة العترة الطاهرة- عربی- سید داود میرصابری، چاپ تهران، بعثت، ۴۹۶ صفحه‌ی رقعی، ۱۴۰۲ق.
۲. آیات الحجّة، نجف آقازاده، چاپ تبریز، ۱۳۵ صفحه، ۱۳۷۹ش.
۳. آیات الحجّة و الرجعة- عربی- شیخ محمد علی همدانی حائری (۱۳۷۸ق)، {الذریعة، ج ۱، ص ۴۷}.
۴. آیات الظهور، فی انتظار الفرج و السرور، علی قلی ناصح دهخوارقانی، (ح ۱۳۵۳ق) چاپ سنگی، ۱۲۸ صفحه، ۱۳۵۰ق.
۵. آیات الکریم فی ما نزل فی بقیة الله فی الأرضین، مهندس علی اصغر اکبری، چاپ تهران، ۷۶۴ صفحه‌ی وزیری، ۱۳۸۶ش.
۶. آیات المهدی، محمد باقر شریعت پناه-مخطوط.
۷. الآيات المؤولة بقیام القائم- عربی- مؤلف ناشناخته، از منابع: الآيات الباهرة- مخطوط.
۸. آیه‌های ظهور، محمد علی کریمی نیا، چاپ سوم، قم، ۱۳۶ صفحه‌ی رقعی، ۱۳۸۵ش.
۹. اثبات مهدویّت از دیدگاه قرآن، علی صفائی کاشانی، چاپ تهران، مفید، ۱۸۳ صفحه‌ی رقعی، ۱۳۷۶ش.

۱۰. امام مهدی از دیدگاه قرآن و عترت، مؤلف ناشناخته، چاپ قم، ۱۰۷ صفحه، وزیری، ۱۴۰۴ ق.
۱۱. امام مهدی در روایات تفسیری، شاه گل حسین سجادی، قم، ۲۰۳ صفحه، ۱۳۸۲ ش. (پایان نامه)
۱۲. امام مهدی در قرآن، آیه الله سید صادق شیرازی، مترجم محمد رضا انصاری، چاپ قم، بی تا، پیام اسلام، ۱۹۲ صفحه، جیبی.
۱۳. الامام المهدی فی القرآن و السنّة، سعید ابو معاش عربی - چاپ مشهد مقدس، بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۶۰۳ صفحه، وزیری، ۱۴۲۲ ق.
۱۴. امامت و رهبری و ویژگیهای آخرین امام از دیدگاه قرآن و احادیث، مائده امیدزاده و آزاده دادخواه، نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، ۵۰ صفحه، ۱۳۸۲ ش. (پایان نامه)
۱۵. برهان البیان، سید ابو القاسم تقی بن سید حسن رضوی قمی، مقیم لاهور، چاپ سنگی، لاهور، ۱۳۱۷ ق.
۱۶. بشارات قرآن در شأن حضرت مهدی آل محمد علیهم السلام، چاپ تهران، فراهانی، دو مجلد، ۴۴ + ۵۶ صفحه، وزیری، ۱۳۸۳ ق.
۱۷. تأویل آیات قرآن پیرامون حضرت مهدی، ثمانه اختر دانش، مشهد مقدس، ۸۴ صفحه، ۱۳۸۳ ش. (پایان نامه)
۱۸. تفسیر آیهی: ﴿وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزُّبُورِ﴾، زین العابدین خان کرمانی، {فهرست کتب شیخیه}.
۱۹. تفسیر آیهی: ﴿يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ﴾ - عربی غیث الدین منصور، نسخه‌ی خطی آن در تاریخ ۱۰۶۷ ق. به آستان قدس رضوی اهداء شده، به شماره‌ی ۱۲۹۴ محافظت می‌شود.
۲۰. تفسیر حضرت حجّت عصر علیه السلام ابو تراب آل آقا کرمانشاهی، چاپ قم، مصطفوی، ۱۶ صفحه، رقی، بی تا.

۲۱. تفسیر سوره‌ی مبارکه‌ی والعصر، یعسوب الدین رستگاری، چاپ قم، در سه مجلد، هر جلدی ۶۰۰ صفحه‌ی وزیری، ۱۳۸۱ ش.

۲۲. حضرت مهدی و قرآن، عبد الامیر فولادزاده، چاپ تهران، اعلمی، ۴۴ صفحه‌ی رقی، بی‌تا.

۲۳. الدرر الغیبیة، شیخ محمد بن مقیم بارفروشی مازندرانی- قرن ۱۳- تاریخ تألیف ۱۲۶۰ ق- مخطوط

۲۴. سوره‌ی والعصر حضرت امام زمان است، عباس راسخی نجفی، چاپ قم، قیام، ۲۶۲ صفحه‌ی وزیری، ۱۳۷۲ ش.

۲۵. سیمای امام زمان در آینه‌ی قرآن، علی اکبر مهدی‌پور، شامل ۳۱۳ آیه- مخطوط

۲۶. سیمای حضرت مهدی در قرآن، علامه سید هاشم بحرانی (۱۱۰۷ق)، مترجم سید مهدی حائری قزوینی، چاپ تهران، آفاق، ۴۷۸ صفحه‌ی وزیری، ۱۳۶۷ ش.

۲۷. سیمای حضرت مهدی در قرآن، همان، تلخیص سید علی حسینی مؤذن، چاپ قم، ۲۹ صفحه‌ی رقی.

۲۸. سیمای حضرت مهدی در قرآن و نهج البلاغه، عبد الرحیم زارعیان جهرمی، فسا، دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۷۷ صفحه، ۱۳۷۶ ش. (پایان نامه)

۲۹. سیمای حضرت مهدی علیه السلام در آیات و روایات، ملایر، دانشگاه، ۱۲۴ صفحه، ۱۳۸۵ ش. (پایان نامه).

۳۰. سیمای منتظران از دیدگاه قرآن، عباس رضائی، چاپ قم، دبیرخانه‌ی اجلاس، ۳۲ صفحه‌ی پالتوئی، ۱۳۸۵ ش.

۳۱. سیمای مهدویت در قرآن، محمد جواد مولوی نیا، چاپ قم، ۲۰۰ صفحه‌ی رقی، ۱۳۸۱ ش.

۳۲. سیمای مهدی در قرآن، محمد بیستونی، چاپ قم، ۲۷۵ صفحه‌ی جیبی، ۱۳۸۶ ش.

۳۳. سیمای نورانی امام زمان در قرآن و نهج البلاغه، عباس کمساری، چاپ قم، سماء، ۱۳۵ صفحہی رقعی، ۱۳۸۱ ش.

۳۴. عقیدہی ظهور مہدی۔ قرآن کریم، احادیث نبوی، اور تاریخ کی روشن مینا۔ اردو۔ چاپ کراچی، الرحمن، ۶۴ صفحہی رقعی.

۳۵. قاطع البیان فی الآیات المؤتلفہ بصاحب الزمان، فضل اللہ عابدی خراسانی، چاپ مشهد مقدس، نشر مرتضیٰ، ۴۵۵ صفحہی وزیری، ۱۴۰۴ ق.

۳۶. قرآن، مہدی و جوانان، محمد رضا تصویری، چاپ قم، بنیاد فرهنگی، ۱۲۰ صفحہی رقعی، بی تا.

۳۷. قرآن و آخرین حجّت، شیخ رضا توحیدی، چاپ قم، سیمای آفتاب، ۸۲۴ صفحہی وزیری، ۱۳۸۴ ش.

۳۸. القرآن و الحجّة، همان، ۲۸۰ صفحہی وزیری، ۱۳۸۲ ش.

۳۹. قرآن و ظهور، علی اصغر رضوانی، چاپ قم، جمکران، ۷۲ صفحہی رقعی، ۱۳۸۵ ش.

۴۰. ما نزل من القرآن فی صاحب الزمان، احمد بن محمد بن عیاش جوہری، (۴۱۰ ق)، { رجال نجاشی، ص ۸۶ }.

۴۱. مباحثی پیرامون آیہی شریفہی: ﴿بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ﴾، سید احمد پور موسویان، ۳۹۳ صفحہی وزیری.

۴۲. المحجّة فیما نزل فی القائم الحجّة عليه السلام، علامہ سید ہاشم بحرانی (۱۱۰۷ ق)، چاپ بیروت، الوفاء، ۲۸۴ صفحہی وزیری، ۱۴۰۳ ق.

۴۳. مصلح جهانی از دیدگاہ قرآن، عباس راسخی نجفی، چاپ قم، دار النّشر، ۳۹۰ صفحہی وزیری، بی تا.

۴۴. ملاحم القرآن، ابراہیم انصاری زنجانی، چاپ قم، ۱۳۵ صفحہی وزیری، ۱۴۰۰ ق.

مجموعہ تفسیر قرآن کریم

۴۵. مهدویت از نظر قرآن و عترت، خیر الله مردانی، چاپ تهران، ۶۸ صفحه‌ی
رقعی، ۱۴۰۰ ق.

۴۶. مهدی در قرآن، سید محمد عابدین زاده، چاپ قم، لاهیجی، ۴۰ صفحه‌ی جیبی،
۱۳۸۰ ش.

۴۷. مهدی در قرآن، رضا فیروز، چاپ تهران، رایحه، ۴۵ صفحه‌ی جیبی، ۱۳۷۸
ش.

۴۸. المهدی فی القرآن عربی آیه الله سید صادق شیرازی، چاپ بیروت، دار الصادق،
۲۶۲ صفحه، ۱۳۹۸ ق.

۴۹. المهدی الموعود فی القرآن عربی محمد حسین رضوی، چاپ بیروت، دار
الهادی، ۲۳۱ صفحه‌ی وزیری، ۲۰۰۱ م.

۵۰. موعود در قرآن، سید عباس سید کریمی، چاپ قم، دبیرخانه‌ی اجلاس، ۶۱
صفحه‌ی پالتوئی، ۱۳۸۵ ش.

۵۱. موعود قرآن، آیه الله سید صادق شیرازی، مترجم مؤسسه‌ی امام مهدی، چاپ
تهران، ۱۵۲ صفحه‌ی رقی، ۱۳۶۰ ش.

۵۲. موعود قرآن، مؤسسه‌ی فرهنگی موعود، چاپ تهران، موعود، ۸۴ صفحه‌ی
پالتوئی، ۱۳۸۶ ش.

۵۳. موعود قرآن، علیرضا رجالی تهرانی، چاپ تهران، بزرگ اندیشه، ۷۷ صفحه،
۱۳۷۹ ش.

۵۴. موعود قرآن، علی اکبر مهدی پور، چاپ تهران، دوازدهمین نمایشگاه قرآن
کریم، ۱۴۲۵ ق.

۵۵. نور پنهان در افق قرآن، جعفر شیخ الاسلامی، چاپ تهران، یکان، ۷۱ صفحه‌ی
رقعی، ۱۳۷۸ ش.

کتاب حاضر

کتابی که در پیش رو دارید، جدیدترین اثر در این عرصه است که توسط یکی از فرهیختگان عرصه‌ی مهدویت سامان یافته است.

مؤلف که از سلاله‌ی پاکان و از شجره‌ی طیبه‌ی آل روضات هستند، از نخستین روز تأسیس مرکز جهانی حضرت ولی عصر ارواحنا فداء، در کنار حضرت آیه الله بحر العلوم میردامادی، یار و یاور ایشان و از فعالان پرکار و پربار این مرکز می‌باشند.

مؤلف با ذوق سرشار، حسن ابتکار و در اختیار داشتن منابع فراوان کتابخانه‌ی تخصصی این اثر بدیع را تدوین کرده، دست به ابتکار تازه زده، برای هر آیه یک عنوان قرار دادی تعیین نموده، آنگاه برای هر آیه «کُد» ساخته، که این کُد بیان‌گر ردیف سوره در میان سوره‌ها و شماره‌ی آیه در میان آیات آن سوره می‌باشد.

در تفسیر هر آیه، یک یا چند حدیث از منابع اولیه نقل کرده، سپس دیگر منابع حدیثی یا تفسیری را یادآور شده است.

متن کامل، سپس ترجمه‌ی هر حدیث را به قلم روان سامان داده است.

امید است این مجموعه پژوهشگران را به کار آید و حفظ آیات مهدوی را برای علاقه‌مندان آسان سازد و زمینه‌ی لبخند رضایت حضرت بقیة الله ارواحنا فداء را فراهم نماید.

از خداوند منان خواستار است که این تلاش را به احسن وجه بپذیرد و آن را موجب قرب ظهور و تقرب به پیشگاه آن امام نور قرار دهد، إن شاء الله.

۱۳ شوال ۱۴۳۴ ق.

حوزه‌ی علمیه‌ی قم

علی اکبر مهدی‌پور

پیشگفتار

الحمد لله من اول الدنيا الى فنائها، و من الاخرة الى بقائها، الحمد لله على كل نعمة، و صلى الله على سيدنا و نبينا، حبيب اله العالمين، و شفيع المذنبين، ابي القاسم المصطفى محمد و على آله ائمة الطيبين الطاهرين المعصومين، لا سيما امام عصرنا و حجتنا و مولانا و سيدنا و انيسنا و مونسنا و ولي امرنا، حجة بن الحسن العسكري ارواحنا و ارواح العالمين لتراب مقدمه الفداء، و عجل الله تعالى فرجه الشريف، و لعنة الله على اعدائهم و مخالفهم و غاصبي حقوقهم و منكري فضائلهم و مناقبهم، من الآن الى قيام يوم الدين،

* خداوند در كتاب خودش قرآن كريم، همه چيز را بيان فرموده است.

خداوند تبارك و تعالى، در آيه ۱۶ / ۸۹ مي فرمايد:

﴿... وَ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَ هُدًى وَ رَحْمَةً وَ بُشْرَى

لِّلْمُسْلِمِينَ﴾

يعني: ... و ما برتو اين كتاب را فرستاديم تا حقيقت هر چيز را روشن كند و براي مسلمين هدايت و رحمت و بشارت باشد.

* فقط مفسرين قرآن، كه ائمه اطهار عليهم السلام هستند مي توانند از تاويل آيات

قرآن خبر دهند.

خداوند تبارك و تعالى، در آيه ۳ / ۷ مي فرمايد:

﴿... وَ مَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلُّ

مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَ مَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ﴾

... در حالی که تفسیر آنها را، جز خدا و راسخان در علم، نمی دانند. (آنها که به دنبال فهم و درک اسرار همه آیات قرآن در پرتو علم و دانش الهی می گویند: «ما به همه آن ایمان آوردیم همه از طرف پروردگار ماست.» و جز صاحبان عقل، متذکر نمی شوند.

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ نَحْنُ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ وَ نَحْنُ نَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ^۱

ابو بصیر از حضرت صادق عليه السلام روایت کرده است که حضرت فرمودند: ماائیم راسخون در علم و ما تاویل متشابهات قرآن را می دانیم.

* رسول خدا صلى الله عليه وآله، ضمن بیان جدایی ناپذیری قرآن و عترت، از یکدیگر، همه را به بهترین راه سعادت، یعنی تمسک به این دو چیز گران بهاء سفارش نمودند.

عَنِ الْحَسَنِ عليه السلام قَالَ: خَطَبَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله يَوْمًا فَقَالَ بَعْدَ مَا حَمِدَ اللَّهَ وَ أَتَى عَلَيْهِ: مَعَاشِرَ النَّاسِ كَأَنِّي أَدْعِي فَأَجِيبُ وَ إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ، كِتَابَ اللَّهِ وَ عِترَتِي أَهْلَ بَيْتِي، مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا، فَتَعَلَّمُوا مِنْهُمْ وَ لَا تُعَلِّمُوهُمْ فَإِنَّهُمْ أَعْلَمُ مِنْكُمْ، لَا يَخْلُو الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَ لَوْ خَلَّتْ إِذَا لَسَاخَتْ بِأَهْلِهَا ... الخبر.^۲

۱- بحار الأنوار، ج ۲۳، ص ۱۹۹ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۱، ص ۵۹۷ / تاویل الآيات الظاهرة ص ۱۰۶ / تفسير كنز الدقائق، ج ۳، ص ۳۶ / تفسير نور الثقلين، ج ۱، ص ۳۱۶ / الكافي، ج ۱، ص ۲۱۳.
۲- البرهان في تفسير القرآن، ج ۳، ص ۲۲۷- كفاية الأثر، ص ۱۶۳- بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۳۲۸.

حضرت امام حسن علیه السلام فرمودند: روزی پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله خطبه ای خواندند، و بعد از حمد و ثنای پروردگار متعال فرمودند: ای گروه مردم! من به سوی خداوند خوانده شده‌ام و به زودی دعوت حق را اجابت می‌کنم، من در بین شما دو چیز گران‌بها را باقی می‌گذارم: کتاب خدا و عترتم اهل بیتم را، هر آینه اگر به این دو، چنگ بزنید هرگز گمراه نخواهید شد، از آنها علوم را فرا گیرید، و به آنها تعلیم نکنید زیرا آنها از شما داناترند، زمین از ایشان خالی نماند، و اگر خالی شود اهلش را فرو برد.

* در هر زمانی امامی از اهل‌البیت علیهم السلام وجود دارد تا مردم را هدایت نماید. خداوند در این رابطه در آیه ۱۳ / ۷ می‌فرماید:

﴿... إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَ لِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ﴾

یعنی: تنها وظیفه تو اندرز و ترسانیدن (خلق از نافرمانی خدا) است و هر قومی را (از طرف خدا) رهنمایی است.

عَنْ بُرَيْدِ بْنِ مُعَاوِيَةَ الْعِجَلِيُّ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ علیه السلام: مَا مَعْنَى: «إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَ لِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ»، فَقَالَ: الْمُنذِرُ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله وَ عَلِيُّ الْهَادِي، وَ فِي كُلِّ وَقْتٍ وَ زَمَانٍ إِمَامٌ مِنَّا، يَهْدِيهِمْ إِلَى مَا جَاءَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله.

برید بن معاویه گوید: به امام باقر علیه السلام عرض کردم: معنای این آیه: «إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَ لِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ»، چیست؟ حضرت فرمودند: منذر، رسول خدا صلی الله علیه و آله و هادی علی علیه السلام است، و در هر وقت و زمانی امامی از ما وجود دارد که مردم را به آنچه رسول خدا صلی الله علیه و آله آورده است هدایت کند.

کجور و نیکو آیات محمدی در قرآن کریم

* هر که می‌خواهد از گمراهی و مرگ جاهلی نجات پیدا کند، باید امام
زمانش علیه السلام را بشناسد.

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَعْرِفْ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً.^۱
پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: هر کس بمیرد و امام زمانش را نشناسد، مثل مردم
زمان جاهلیت از دنیا رفته است.

* قرآن کریم، بهترین راه شناخت و معرفی امام زمان علیه السلام است.
با اینکه تا کنون دهها عنوان کتاب از علماء بزرگ شیعه، با موضوع مهدویت در
آیات قرآن کریم، به رشته‌ی تحریر در آمده و بعضاً به طبع هم رسیده است، ولی باز
می‌بینیم محبتین و منتظرین ظهور حضرتش، به خصوص قشر جوان، از وجود چنین
آیاتی در قرآن کریم، که البته توسط ائمه اطهار علیهم السلام تفسیر و تبیین شده است، آگاهی
و شناخت لازم را نداشته و از رسیدن به درجه‌ی والای معرفت الحجة علیه السلام، محروم
مانده‌اند.

* کتاب حاضر با بکارگیری روشی جدید، راه را جهت آموزش و حفظ آیات
مهدوی در قرآن کریم، برای همه‌ی جویندگان معارف مهدوی، به خصوص جوانان و
دانشجویان عزیز، هموار نموده است.

* نکات این طرح:

الف- برای هر یک از آیات، یک «اسم» و یک «کُد» تعریف شده است، که اسم آیه بیانگر موضوع و محتوای آن آیه است، و کُد آیه، آدرس آیه را در قرآن کریم به ما نشان می‌دهد.

ب- کُد هر آیه از یک عدد اعشاری تشکیل شده، که رقم صحیحش بیانگر شماره‌ی سوره است و رقم اعشاری شماره‌ی آیه را به ما نشان می‌دهد.

ج- به عنوان مثال به این نمونه توجه نمایید:

اسم آیه: مضطر، کد آیه: ۲۷ / ۶۲، یعنی آیه‌ی: ﴿أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَّرَّ إِذَا دَعَاهُ

وَ يَكْشِفُ السُّوءَ وَ يَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ أَلِلَّةَ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ﴾ در

بیست و هفتمین سوره‌ی قرآن کریم یعنی سوره مبارکه‌ی نمل، آیه ۶۲ قرار دارد.

د- البته شایان ذکر است که شماره‌ی آیات بر اساس رسم الخط «عثمان طه» تعریف شده است.

ه- عزیزان لازم است، شماره‌ی یکصد و چهارده سوره‌ی قرآن را به ترتیب حفظ نمایند، تا بتوانند به راحتی آیات را در قرآن کریم پیدا نمایند، البته برای سهولت این کار جدول شماره‌ی سوره‌ها، آخر همین کتاب درج شده است.

* در پایان از اساتید خودم و همه‌ی عزیزانی که این حقیر را در نشر این اثر یاری نمودند، به خصوص حضرت آیه الله حاج سید محمود بحر العلوم میردامادی ادام الله ظله و همچنین استاد حوزه‌ی علمیه‌ی قم، متخصص معارف مهدویت، حضرت علامه شیخ علی اکبر مهدی پور ادام الله عزه، که با نوشتن تقریظ و مقدمه، این کتاب را مزین و بنده حقیر را مورد الطاف خود قرار داده‌اند، تشکر نموده و از خداوند متعال برای همگان آرزوی طول عمر با عزت و توفیق روز افزون مسئلت می‌نمایم.

* امید است این کتاب مورد قبول مولایمان حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداء قرار گیرد و ذخیره‌ای برای روز جزا باشد.

السلام علی المهدی و علی آباءه و اللعن علی اعدائه

قم مقدسه - سید محمد جعفر روضائی

نیمه شعبان ۱۴۳۴ هجری قمری

شماره: ۱

کد آیه: ۲ / ۳ اسم آیه: ایمان به امام غایب

﴿الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ﴾

(پرهیزکاران) کسانی هستند که به غیب ایمان می آورند و نماز را برپا می دارند و از تمام نعمتها و مواهبی که به آنان روزی داده ایم، انفاق می کنند.

۱- عَنْ دَاوُدَ الرَّقِّيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَام الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ، قَالَ: مَنْ أَقْرَبَ بِقِيَامِ الْقَائِمِ عليه السلام أَنَّهُ حَقٌّ.^۱

داود رقی گوید که امام صادق عليه السلام در تفسیر این آیه فرمودند: متقین کسانی هستند که به قیام حضرت قائم عليه السلام که البته حق است، اقرار و ایمان داشته باشند.

۲- عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي الْقَاسِمِ قَالَ: سَأَلْتُ الصَّادِقَ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَام: «الْم ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ»، فَقَالَ: الْمُتَّقُونَ شِيعَةُ عَلِيِّ عليه السلام وَأَمَّا الْغَيْبُ، فَهُوَ الْحُجَّةُ الْغَائِبُ، وَشَاهِدُ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: «وَيَقُولُونَ لَوْ لَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَقُلْنَا إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِينَ».^۲

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۷۲ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۲ و ج ۵۲، ص ۱۲۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۱۲۴ با کمی تغییر / تفسیر نورالثقلین، ج ۱، ص ۳۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱، ص ۱۱۸ / کمال الدین، ج ۱، ص ۱۷ و ج ۲، ص ۳۴۰.

۲- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۷۲ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۳ و ص ۴۱۴ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۲ و ج ۵۲، ص ۱۲۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۱۲۴ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۳۴ / تفسیر

یحیی بن ابی القاسم گوید از امام صادق علیه السلام از تفسیر قول خدای تعالی: اَلَمْ ذَلِكَا
الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ، پرسیدم، حضرت فرمودند:
متقین شیعیان علی علیه السلام هستند، و غیب هم امام غائب است، و دلیل آن گفتار
خدای تعالی است که می فرماید: و می گویند آیا آیه ای از طرف پروردگارش بر او نازل
نشود؟ بگو همانا غیب از آن خدا است شما منتظر باشید به راستی من هم با شما از
منتظرانم.

عبدالله آیت مهدی در قرآن کریم

شماره: ۲

کد آیه: ۱۱۴ / ۲ اسم آیه: خواری و رسوایی دشمنان

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَى فِي خَرَابِهَا
أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾

کیست ستمکارتر از آن کس که از بردن نام خدا در مساجد او جلوگیری
کرد و سعی در ویرانی آنها نمود؟ شایسته نیست آنان، جز با ترس و وحشت،
وارد این (کانونهای عبادت) شوند. بهره آنها در دنیا (فقط) رسوایی است و در
سرای دیگر، عذاب عظیم (الهی)!!

عَنْ السُّدِّيِّ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ» أَمَا خِزْيُهُمْ فِي الدُّنْيَا فَإِنَّهُ إِذَا
قَامَ الْمَهْدِيُّ وَفُتِحَتْ قُسْطَنْطِينِيَّةَ قَتَلَهُمْ، فَذَلِكَ الْخِزْيُ.^۱

سُدِّي در تفسیر آیه: لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ، می گوید: اما رسوایی دشمنان دین در
دنیا موقعی است که مهدی عجل الله فرجه در قسطنطنیه قیام کند و آنها را بکشد این خود برای
آنها رسوایی است.

۱- احقاق الحق، ج ۱۳، ص ۳۷۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۲، ص ۱۲۴ / الملاحم و الفتن فی ظهور الغائب
المنتظر عجل الله فرجه، ص ۱۴۳.

کلمه از آیات مهدی در قرآن کریم

شماره: ۳

اسم آیه: آخرین کلمه‌ی الهی

کد آیه: ۱۲۴ / ۲

﴿وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ﴾

و (به خاطر آورد) هنگامی که خداوند، ابراهیم را با وسایل گوناگونی آزمود. و او به خوبی از عهد این آزمایشها برآمد. خداوند به او فرمود: «من تو را امام و پیشوای مردم قرار دادم» ابراهیم عرض کرد: «از دودمان من (نیز امامانی قرار بده)» خداوند فرمود: «پیمان من، به ستمکاران نمی‌رسد» (و تنها آن دسته از فرزندان تو که پاک و معصوم باشند، شایسته این مقامند)».

عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ عَنِ الصَّادِقِ عليه السلام قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عز وجل: «وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ»، مَا هَذِهِ الْكَلِمَاتُ؟ قَالَ: هِيَ الْكَلِمَاتُ الَّتِي تَلَقَّاهَا آدَمُ مِنْ رَبِّهِ فَتَابَ عَلَيْهِ، وَهُوَ أَنْ قَالَ: يَا رَبِّ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلِيِّ وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ إِلَّا تُبَّتْ عَلَيَّ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ، قَالَ: فَقُلْتُ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ! فَمَا مَعْنَى

میدان آیه است مهدی در قرآن کریم

قَوْلِهِ: فَأَتَمَّهُنَّ، قَالَ: أَتَمَّهُنَّ إِلَى الْقَائِمِ اثْنَيْ عَشَرَ إِمَاماً عَلِيٌّ وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ وَ تِسْعَةٌ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ عليه السلام.

مفضل بن عمر گوید از حضرت صادق عليه السلام پرسیدم از گفته خدای تعالی: وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ، این کلمات چیست؟ حضرت فرمودند: همان کلماتی است که آدم از پروردگارش یاد گرفت و توبه کرد و توبه‌اش پذیرفته شد، و آن این است، گفت: پروردگارا! از تو می‌پرسم به حق محمد، علی، فاطمه، حسن و حسین، که توبه مرا بپذیری، خدا توبه‌اش را قبول کرد، همانا او توّاب و رحیم است، عرض کردم: ای پسر رسول خدا! معنی گفته خدای عز و جل چیست که فرمود: فَأَتَمَّهُنَّ؟ حضرت فرمودند: یعنی تمام کرد ایشان را تا قائم عليه السلام به عدد دوازده امام، حضرت علی و امام حسن و امام حسین عليه السلام، که نه امام از نسل حسین عليه السلام هستند.

۱- اثبات الهداة، ج ۲ ص ۶۵ / الزام الناصب، ج ۱ ص ۵۴ و ۱۶۶ / بحار الانوار، ج ۱۱ ص ۱۷۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۳۱۷ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۸۲ / تفسیر الصافی، ج ۱، ص ۱۸۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۲، ص ۱۳۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۱۲۰ / کمال الدین، ج ۲ ص ۲۵۸ / معانی الأخبار: ص ۱۲۶.

شماره: ۴

کد آیه: ۱۳۳ / ۲ اسم آیه: شباهت به حضرت یعقوب علیه السلام

﴿أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنِّي
بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا
وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ﴾

آیا هنگامی که مرگ یعقوب فرارسید، شما حاضر بودید؟ در آن هنگام که
به فرزندان خود گفت: «پس از من، چه چیز را می پرستید؟» گفتند: «خدای تو، و
خدای پدرانت، ابراهیم و اسماعیل و اسحاق، خداوند یکتا را، و مادر برابر او
تسلیم هستیم.»

عَنْ جَابِرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ علیه السلام قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ تَفْسِيرِ هَذِهِ الْآيَةِ مِنْ قَوْلِ اللَّهِ: «إِذْ
قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنِّي بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَ
إِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا»، قَالَ: جَرَتْ فِي الْقَائِمِ علیه السلام.

جابر از امام باقر علیه السلام روایت نموده و گفت: از آن حضرت پرسیدم: تفسیر آیه: اذ
قال لبنيه ما تعبدون... الها واحدا، چیست؟ حضرت فرمودند: این آیه در باره ی
قائم علیه السلام وارد شده است.

۱- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۳۳۶ / تفسیر الصافی، ج ۱، ص ۱۹۲
/ تفسیر العیاشی، ج ۱، ص ۶۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۲، ص ۱۶۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۱۳۱.

شماره: ۵

اسم آیه: آخرین شاهد

کد آیه: ۲ / ۱۴۳

﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَ
يَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا...﴾

و ما هم چنان شما (مسلمین) را به آیین اسلام هدایت کردیم و به سیرت
نیکی و بیاراستیم تا گواه مردم باشید و پیغمبر نیز گواه شما باشد.

۱- عَنْ بُرَيْدِ بْنِ مُعَاوِيَةَ الْعِجَلِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تعالى: «وَ
كَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَ يَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا»،
قَالَ: نَحْنُ الْأُمَّةُ الْوَسَطُ وَ نَحْنُ شُهَدَاءُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ وَ حُجَجُهُ فِي أَرْضِهِ.

برید بن معاویه گوید از حضرت صادق عليه السلام سوال کردم که: راجع به تفسیر این
آیه، حضرت فرمودند: مائیم امت وسط و مائیم گواهان خدا بر خلق و حجتهای خدا
در زمین.

۲- عَنْ سُلَيْمِ بْنِ قَيْسِ بْنِ عَالِيٍّ عَنْ عَلِيِّ عليه السلام أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى إِيَّانَا عَنِّي بِقَوْلِهِ: «لِتَكُونُوا
شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَ يَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا»، فَرَسُولُ اللَّهِ شَاهِدٌ عَلَيْنَا وَ نَحْنُ

۱- بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۳۵۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۳۴۳ / تأویل الآیات الظاهرة، ص

۸۶ / تفسیر الصافی، ج ۱، ص ۱۹۷ / تفسیر فرات الکوفی، ص ۶۲ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۲، ص ۱۷۸

/ تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۱۳۴ / الکافی، ج ۱، ص ۱۹۱.

شُهِدَاءُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ وَحِجَّتِهِ فِي أَرْضِهِ وَ نَحْنُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «وَكَذَلِكَ
جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا»^۱

سليم بن قيس از حضرت علي عليه السلام نقل مي‌کند که حضرت فرمودند: به تحقيق
و يقين که حق تعالی در کریمه: لَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ، ما را خواسته است نه
غير ما را، پس رسول خدا صلى الله عليه وآله گواه است بر ما و ما گواهيم بر خلق و حجّت او در
زمین، و مائیم جماعتی که حق تعالی در حق ایشان فرموده: وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً
وَسَطًا.

سليم بن قيس في حديثه عن علي بن ابي طالب

۱- احقاق الحق، ج ۱۴، ص ۵۵۳ / بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۲۳۴ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۸۶ / تفسیر
منهج الصادقین، ج ۱، ص ۳۱۵ / شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۱۹ / مجمع البیان فی تفسیر القرآن، ج ۱،
ص ۴۱۶.

شماره: ۶

کد آیه: ۱۴۸ / ۲ اسم آیه: اصحاب خاص حضرت مهدی علیه السلام

﴿وَلِكُلِّ وَجْهَةٌ مَوْلِيٌّ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ
بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾

هر طایفه‌ای قبله‌ای دارد که خداوند آن را تعیین کرده است پس در
نیکی‌ها و اعمال خیر، بر یکدیگر سبقت جوید؛ هر جا باشید، خداوند
همه شما را حاضر می‌کند زیرا او، بر هر کاری تواناست.

۱- عَنْ أَبِي خَالِدٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ: فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا
تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا، قَالَ: الْخَيْرَاتُ الْوَلَايَةُ، وَقَوْلُهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: أَيْنَ مَا
تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا، يَعْنِي أَصْحَابَ الْقَائِمِ الثَّلَاثِمِائَةِ وَالْبِضْعَةَ عَشَرَ رَجُلًا، قَالَ:
وَهُمْ وَاللَّهُ الْأُمَّةُ الْمَعْدُودَةُ، قَالَ: يَجْتَمِعُونَ وَاللَّهُ فِي سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ قَزَعٌ كَقَزَعِ الْخَرِيفِ.

از ابو خالد کابلی از امام محمد باقر عليه السلام روایت است که در تفسیر این آیه
شریفه: فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا، فرمودند: خیرات در این
آیه ولایت و دوستی ماست و آنها که خداوند هر جا باشند یک جا جمع می‌کند،
یاران قائم عليه السلام هستند که سیصد و سیزده نفر مرد می‌باشند، سپس حضرت فرمودند:

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۶۴ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۸۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۸۴ /
تفسیر کنز الدقائق، ج ۶، ص ۱۳۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۱۳۹ و ج ۲، ص ۳۴۱ / الکافی، ج ۸،
ص ۳۱۳ / مرآة العقول، ج ۲۶، ص ۴۱۲.

به خدا قسم آنها امة معدوده‌ای هستند که در قرآن است، و خداوند در یک لحظه آنها را مانند پاره‌های ابر فصل پائیز در یک جا جمع می‌کند.

۲- عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: الْمَعْنَى بِهَذَا الْخِطَابِ أَصْحَابُ الْقَائِمِ عليه السلام، قَالَ: بَعْدَ ذِكْرِ عَلَامَاتِ ظُهُورِهِ ثُمَّ يَجْمَعُ اللَّهُ لَهُ أَصْحَابَهُ، وَهُمْ ثَلَاثُمِائَةٍ وَ ثَلَاثَةٌ عَشَرَ رَجُلًا عِدَّةَ أَهْلِ بَدْرٍ، يَجْمَعُهُمُ اللَّهُ لَهُ عَلَى غَيْرِ مِيعَادٍ قُرْعًا كَقُرْعِ الْخَرِيفِ، وَ هِيَ يَا جَابِرُ الْآيَةُ الَّتِي ذَكَرَهَا اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ: أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.^۱

امام محمد باقر عليه السلام فرمودند: پس از ذکر بعضی از علامتهای ظهور فرمودند: آنگاه خداوند سیصد و سیزده نفر از یاران او را که به تعداد اصحاب بدر هستند، بدون قرار قبلی، نزد وی گرد آورد، مانند پاره‌های ابر فصل پائیز، آنها را در مکه جمع کند، ای جابر! این است معنی آیه‌ای که خداوند می‌فرماید: **أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا**، یعنی: هر جا باشید خداوند همه شما را گرد آورد همانا خداوند به هر کاری قادر و توانا می‌باشد.

۳- عَنْ أَبِي خَالِدٍ الْكَابَلِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ أَوْ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: الْفُقْدَاءُ قَوْمٌ يُفْقَدُونَ مِنْ فُرُشِهِمْ فَيُصْبِحُونَ بِمَكَّةَ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عز وجل: أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا، وَ هُمْ أَصْحَابُ الْقَائِمِ عليه السلام.^۲

۱- الإختصاص، النص، ص ۲۵۷ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۱، ص ۳۴۸ / تأويل الآيات الظاهرة، ص ۸۷ / الغيبة (للنعماني)، النص، ص ۲۸۲.

۲- اثبات الهداة، ج ۵ ص ۱۰۸ و ص ۱۶۹ / بحار الانوار، ج ۵۲ ص ۳۶۸ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۱، ص ۳۴۷ / تفسير كنز الدقائق، ج ۲، ص ۱۹۱ / تفسير نور الثقلين، ج ۱، ص ۱۳۹ / الغيبة

ابو خالد کابلی از حضرت علی بن الحسین و یا از حضرت محمد بن علی علیه السلام روایت نموده که فرمودند: گمشدگان گروهی هستند که از بسترهایشان گم می‌شوند و صبح در مکه خواهند بود و این است قول خدای عز و جل: **أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا**، و آنان یاران قائم علیه السلام هستند.

۴- عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ الْحَسَنِيِّ قَالَ: قُلْتُ: لِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى عليه السلام إِنِّي لَأَرْجُو أَنْ تَكُونَ الْقَائِمَ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ عليه السلام، الَّذِي يَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مَلَأْتَ جَوْرًا وَظُلْمًا، فَقَالَ عليه السلام: يَا أَبَا الْقَاسِمِ! مَا مِنَّا إِلَّا وَهُوَ قَائِمٌ بِأَمْرِ اللَّهِ عز و جل وَهَادٍ إِلَى دِينِ اللَّهِ، وَ لَكِنَّ الْقَائِمَ الَّذِي يُطَهِّرُ اللَّهُ عز و جل بِهِ الْأَرْضَ مِنْ أَهْلِ الْكُفْرِ وَالْجُحُودِ وَيَمْلأُهَا عَدْلًا وَقِسْطًا، هُوَ الَّذِي تَخْفَى عَلَى النَّاسِ وَلَادَتُهُ وَيَغِيبُ عَنْهُمْ شَخْصُهُ وَيَحْرُمُ عَلَيْهِمْ تَسْمِيَتُهُ، وَهُوَ سَمِيُّ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَ كُنْيَتُهُ، وَهُوَ الَّذِي تُطَوَّى لَهُ الْأَرْضُ وَيَذِلُّ لَهُ كُلُّ صَعْبٍ، وَ يَجْتَمِعُ إِلَيْهِ مِنْ أَصْحَابِهِ عِدَّةُ أَهْلِ بَدْرٍ ثَلَاثُمِائَةٍ وَ ثَلَاثَةَ عَشَرَ رَجُلًا مِنْ أَقْصَى الْأَرْضِ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عز و جل: **أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا** إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

فَإِذَا اجْتَمَعَتْ لَهُ هَذِهِ الْعِدَّةُ مِنْ أَهْلِ الْإِخْلَاصِ، أَظْهَرَ اللَّهُ أَمْرَهُ، فَإِذَا كَمَلَ لَهُ الْعَقْدُ وَهُوَ عَشْرَةُ آلَافٍ رَجُلٍ، خَرَجَ بِإِذْنِ اللَّهِ عز و جل فَلَا يَزَالُ يَقْتُلُ أَعْدَاءَ اللَّهِ حَتَّى يَرْضَى اللَّهُ عز و جل، قَالَ عَبْدُ الْعَظِيمِ: فَقُلْتُ لَهُ: يَا سَيِّدِي! وَ كَيْفَ يَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عز و جل قَدْ رَضِيَ، قَالَ: يُلْقَى فِي قَلْبِهِ الرَّحْمَةُ، فَإِذَا دَخَلَ الْمَدِينَةَ أَخْرَجَ اللَّاتَ وَالْعُزَّى فَاخْرَقَهُمَا!

(للنعماني)، النص، ص ۳۱۳ / کمال الدین و تمام النعمة، ج ۲، ص ۶۵۴.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۲۰۴ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۵۷ و ج ۵۲، ص ۲۸۳ / البرهان فی تفسیر

القرآن، ج ۱، ص ۳۵۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۲، ص ۱۹۰ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۱۳۹ / کفایة

الانوار، ص ۲۸۲ / کمال الدین، ج ۲، ص ۳۷۸.

کعبه و درگاه نبوت محمدی در قرآن کریم

بیت محمد ﷺ

عبد العظیم حسنی گوید: به امام جواد علیه السلام عرض کردم: امیدوارم شما قائم اهل بیت محمد صلی الله علیه و آله باشید کسی که زمین را پر از عدل و داد نماید همچنان که آکنده از ظلم و جور شده باشد، حضرت فرمودند: ای ابو القاسم! هیچ یک از ما نیست جز آنکه قائم به امر خدای تعالی و هادی به دین الهی باشد، اما قائمی که خدای تعالی به توسط او زمین را از اهل کفر و انکار پاک سازد و آن را پر از عدل و داد نماید، کسی است که ولادتش بر مردم پوشیده و شخصش از ایشان نهان و بردن نامش حرام است، و او همانم و هم کنیه رسول خدا صلی الله علیه و آله است، و او کسی است که زمین در اختیارش شود و هر دشواری برایش هموار گردد، و از اصحابش سیصد و سیزده تن به تعداد اصحاب بدر از دورترین نقاط زمین به گرد او جمع شوند، و این همان قول خدای تعالی است که فرمود: **أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعاً إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ**، و چون این تعداد از اهل اخلاص به گرد او فراهم آیند خدای تعالی امرش را ظاهر سازد و چون عقد که عبارت از ده هزار مرد باشد کامل شد به اذن خدای تعالی قیام کند و دشمنان خدا را بکشد تا خدای تعالی خشنود گردد.

عبد العظیم گفت: ای سرورم چگونه می‌داند که خدای تعالی خشنود گردیده است؟ حضرت فرمودند: خداوند در قلبش رحمت می‌افکند و چون به مدینه درآید لات و عزی از خاک را بیرون کشیده و آن دو را بسوزاند.

هـ عَنْ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: لَقَدْ نَزَلَتْ هَذِهِ آيَةٌ فِي الْمُفْتَقِدِينَ مِنَ أَصْحَابِ الْقَائِمِ عليه السلام، قَوْلُهُ **عَلَيْكُمْ**: أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعاً، إِنَّهُمْ لَيَفْتَقِدُونَ عَنْ فُرُشِهِمْ لَيْلًا فَيُصْبِحُونَ بِمَكَّةَ، وَبَعْضُهُمْ يَسِيرُ فِي السَّحَابِ، يُعْرِفُ بِاسْمِهِ وَ

اسْمِ أَبِيهِ وَحَلِيَّتِهِ وَنَسَبِهِ، قَالَ: قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ! أَيُّهُمْ أَكْبَرُ إِيمَانًا، قَالَ: الَّذِي يَسِيرُ فِي السَّحَابِ نَهَارًا.^۱

از مفضل بن عمر روایت است که گفت: حضرت صادق علیه السلام فرمودند: این آیه در باره گمشدگان یاران قائم علیهم السلام نازل شده است، قال الله تعالى: أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا، آنها هنگام شب از روی فرش خانه خود ناپدید می شوند و صبح را در مکه خواهند بود، بعضی از آنها روز در ابرها حرکت می کنند و نام خودش و نام پدرش و مشخصاتش و نسبش شناخته شده است، عرض کردم: از این دو دسته کدام یک از لحاظ ایمان افضل می باشند؟ فرمودند: آنها که در ابرها حرکت می کنند.

بسم الله الرحمن الرحيم
وَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا فِي مَالِكُمْ

۱- اثبات الهداة، ج ۵ ص ۱۷۱ / بحار الانوار، ج ۵۲ ص ۳۶۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱ ص ۳۴۸

و ۳۵۳ / الغيبة النعمانی، ص ۳۱۳.

شماره: ۷

اسم آیه: علائم ظهور

کد آیه: ۱۵۵ / ۲

﴿وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ﴾

و قطعاً همه شمارا با چیزی از ترس، گرسنگی، و کاهش در مالها و جانها و میوه‌ها، آزمایش می‌کنیم و بشارت ده به استقامت‌کنندگان!

۱- عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: إِنَّ قُدَّامَ قِيَامِ الْقَائِمِ عَلَامَاتٍ بَلَوَى مِنَ اللَّهِ تَعَالَى لِعِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ قُلْتُ وَمَا هِيَ قَالَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عز وجل: وَ لَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَ نَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَ الثَّمَرَاتِ وَ بَشِّرِ الصَّابِرِينَ، قَالَ لَنَبْلُوَنَّكُمْ يَعْنِي الْمُؤْمِنِينَ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ مِّنْ مُلُوكِ بَنِي فُلَانٍ فِي آخِرِ سُلْطَانِهِمْ وَ الْجُوعِ بَغْلَاءِ أَسْعَارِهِمْ وَ نَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ فَسَادِ التَّجَارَاتِ وَ قِلَّةِ الْفَضْلِ فِيهَا، وَ الْأَنْفُسِ قَالَ مَوْتُ ذَرِيعٍ، وَ الثَّمَرَاتِ قِلَّةِ رَيْحٍ مَا يُزْرَعُ وَ قِلَّةِ بَرَكَاتِ الثَّمَارِ، وَ بَشِّرِ الصَّابِرِينَ عِنْدَ ذَلِكَ بِخُرُوجِ الْقَائِمِ عليه السلام.

محمد بن مسلم از امام صادق عليه السلام روایت کرده که آن حضرت فرمودند: همانا پیش از قیام قائم عليه السلام نشانه‌هایی خواهد بود از جمله: آزمایشهایی از جانب خدای

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۹ و ج ۵، ص ۳۶۰ / الزام الناصب، ج ۲، ص ۹۳ و ج ۲، ص ۱۲۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۳۵۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۲، ص ۱۹۷ / الغيبة للنعمانی، ص ۲۵۰ / کمال الدین، ج ۲، ص ۶۴۹.

تعالی برای بندگان با ایمان، عرض کردم: آن آزمایشها چیست؟ حضرت فرمودند: همان فرمایش خدای عز و جل است که: «وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ،» و حتما شما را به چیزی (به اندکی) از ترس و گرسنگی و کاهش در مالها و جانها (عمرها) و فرزندان خواهیم آزمود و بردباران را بشارت ده» آن حضرت فرمودند: «حتما شما را خواهیم آزمود» یعنی مؤمنان را «به چیزی از ترس» از پادشاهان فلان خاندان در پایان سلطنتشان «و گرسنگی» با گرانی نرخهایشان و «کاستی در مالها» منظور خراب شدن بازرگانی و کم شدن رشد و سود در آن، «و جانها» حضرت (در باره آن) فرمودند: یعنی مرگ زودرس «و میوهها» کم شدن باروری آنچه کاشته می شود و کمبود برکت میوهها و محصولات مراد است، «و بردباران را بشارت ده» بدان هنگام به خروج قائم عجل الله فرجه.

۲- عَنْ أَبِي بصيرٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: لَا بُدَّ أَنْ يَكُونَ قَدَّامَ الْقَائِمِ سَنَةٌ تَجُوعٌ فِيهَا النَّاسُ وَيُصِيبُهُمْ خَوْفٌ شَدِيدٌ مِنَ الْقَتْلِ وَنَقْصٌ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ فَإِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابِ اللَّهِ لَبِيْنٌ ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ «وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ»^۱

ابو بصیر از امام صادق عليه السلام روایت کرده که حضرت فرمودند: «ناگزیر باید پیش از آمدن قائم عليه السلام سالی باشد که مردم در آن سال گرسنه بمانند و آنان را ترسی سخت از کشتار و کاهش در مالها و کم شدن عمرها و محصولات فرا گیرد که این

۱- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۳۶۳ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۵ / بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۲۲۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۲۵۹ / حلیة الأبرار، ج ۶، ص ۲۸۶ / الغیبة للنعمانی، ص ۲۵۱.

در کتاب خداوند بسیار آشکار است سپس این آیه را تلاوت فرمودند: «و شما را حتما به چیزی از ترس و گرسنگی و کاهش در اموال و جانها و میوهها خواهیم آزمود و بردباران را بشارت ده».

۳- عَنْ جَابِرِ الْجُعْفِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: «وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ»، فَقَالَ: يَا جَابِرُ! ذَلِكَ خَاصٌّ وَعَامٌّ، فَأَمَّا الْخَاصُّ مِنَ الْجُوعِ فَبِالْكُوفَةِ وَيَخُصُّ اللَّهُ بِهِ أَعْدَاءَ آلِ مُحَمَّدٍ فَيُهْلِكُهُمْ وَأَمَّا الْعَامُّ فَبِالشَّامِ يُصِيبُهُمْ خَوْفٌ وَجُوعٌ مَا أَصَابَهُمْ مِثْلُهُ قَطُّ وَأَمَّا الْجُوعُ فَقَبْلَ قِيَامِ الْقَائِمِ عليه السلام وَأَمَّا الْخَوْفُ فَبَعْدَ قِيَامِ الْقَائِمِ عليه السلام.

جابر بن جعفی می گوید: از امام باقر عليه السلام پرسیدم که معنای آیه: ولنبلونکم بشیء من الخوف والجوع، چیست؟ حضرت فرمودند: ای جابر! (این آیه) یک معنای خاص دارد و یک معنای عام، معنای خاص، گرسنگی در کوفه است که خداوند آن را مخصوص دشمنان آل محمد عليه السلام قرار داده و به وسیله آن، آنها را هلاک می کند، ولی معنای عام آن در شام محقق می شود که اهل آنجا به خوف و هراس و گرسنگی مبتلا می شوند که احدی به مانند آن مبتلا نشده باشد و گرسنگی پیش از قیام قائم عليه السلام است و خوف و هراس پس از قیام قائم عليه السلام.

شماره: ۸

کد آیه: ۱۵۷ / ۲ اسم آیه: فضیلت شهداء راه مهدی علیه السلام

﴿أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ﴾

اینها، همانها هستند که الطاف و رحمت خدا شامل حالشان شد و آنها هستند هدایت یافتگان!

عَتِيقُ بْنُ يَعْقُوبَ قَالَ: حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ رَبِيعَةَ فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ: ... ثُمَّ الْمُنْتَظَرُ بَعْدَهُ اسْمُهُ اسْمُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَيَفْعَلُهُ وَيَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ وَيَجْتَنِبُهُ، يَكْشِفُ اللَّهُ بِهِ الظُّلْمَ وَيَجْلُو بِهِ الشُّكَّ وَالْعَمَى يَرْعَى الذُّنْبُ فِي أَيَّامِهِ مَعَ الْغَنَمِ، وَيَرْضَى عَنْهُ سَاكِنُ السَّمَاءِ وَالطَّيْرُ فِي الْجَوْ وَالْحَيْتَانُ فِي الْبِحَارِ، يَا لَهُ مِنْ عَبْدٍ مَا أَكْرَمَهُ عَلَى اللَّهِ، طُوبَى لِمَنْ أَطَاعَهُ وَوَيْلٌ لِمَنْ عَصَاهُ طُوبَى لِمَنْ قَاتَلَ بَيْنَ يَدَيْهِ فَقَتَلَ أَوْ قُتِلَ أَوْلِيكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأَوْلِيكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ، وَأَوْلِيكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ، وَأَوْلِيكَ هُمُ الْفَائِزُونَ.^۱

عتیق بن یعقوب، از عبد الله بن ربیعه نقل کرده که گفت در حدیثی طولانی در فضیلت پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آمده است: و کسی که بعد از او مورد انتظار است، نام او نام پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ است، به عدل و داد دستور می دهد و خود دادگری می کند، از منکر نهی و جلوگیری می کند، و خود از منکر می پرهیزد و اجتناب می نماید، خداوند به

۱- إلزام الناصب، ج ۱، ص ۲۰۸ / مقتضب الأثر، المتن، ص ۱۴ / بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۲۱۹.

واسطه‌ی او تاریکیها را بر می‌دارد و به وسیله‌ی او شک و تردید و کور دلی، بر طرف می‌گردد در دوران آن حضرت گرگ با گوسفند همراه است، و اهل آسمان و پرنده‌گان در فضا و ماهیان دریا، از او خرسندند چه بنده‌ی خوبی که خداوند نسبت به او عنایت دارد خوش به حال کسی که از او فرمان برد وای بر آنکس که نافرمانی او نماید، خوش به حال کسی که در رکاب او بجنگد، بکشد یا کشته شود، درود و رحمت خداوند بر چنان افرادی، آنان هدایت یافتگان و رستگاران، و پیروزمندانند.

مهدی و از آیات مهدی در قرآن کریم

شماره: ۹

اسم آیه: امتحان اصحاب

کد آیه: ۲ / ۲۴۹

﴿... قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ...﴾

... به آنها گفت: «خداوند، شمارا به وسیله یک نهر آب، آزمایش می کند آنها که از آن بنوشند، از من نیستند و آنها که جز یک پیمانه بآدمت خود، بیشتر از آن نخورند، از من هستند» جزعه کمی، هسگی از آن آب نوشیدند...

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ إِنَّ أَصْحَابَ مُوسَى ابْتُلُوا بِنَهَرٍ وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ عز وجل: «إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ» وَإِنَّ أَصْحَابَ الْقَائِمِ يُبْتَلُونَ بِمِثْلِ ذَلِكَ.

از ابو بصیر از حضرت صادق عليه السلام نقل کرده که فرمود: خداوند اصحاب موسی را به وسیله ی نهر آبی امتحان کرد چنان که خدا فرمود: «إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ» اصحاب قائم هم، چنین امتحانی خواهند داشت.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۳۶ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۵ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۲ / الغيبة للنعمانی، ص ۳۱۶ / کتاب الغيبة (للطوسی)، ص ۴۷۲.

شماره: ۱۰

اسم آیه: نور و ظلمت

کد آیه: ۲ / ۲۵۷

﴿اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾

خداوند، ولی و سرپرست کسانی است که ایمان آورده‌اند آنها را از ظلمتها، به سوی نور بیرون می‌برد. (اما) کسانی که کافر شدند، اولیای آنها طاغوتها هستند که آنها را از نور، به سوی ظلمتها بیرون می‌برند آنها اهل آتشند و همیشه در آن خواهند ماند.

۱- عَنْ أَبِي بصيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: كُلُّ رَايَةٍ تُرْفَعُ قَبْلَ قِيَامِ الْقَائِمِ عليه السلام

فصاحبها طاغوت يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ عز وجل

ابو بصیر از امام صادق عليه السلام روایت می‌کند که حضرت فرمودند: هر پرچمی که

پیش از قیام قائم عليه السلام برافراشته شود صاحب آن طاغوتی است که در برابر خدا

پرستیده می‌شود.

۱- بحار الانوار، ج ۲۵، ص ۱۱۴ و ج ۵۲، ص ۱۴۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۵۲۵ و ج ۲،

ص ۹۲ و ج ۳، ص ۴۱۹ / الکافی، ج ۸، ص ۲۹۵ / وسائل الشیعة، ج ۱۵، ص ۵۲.

۲- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي يَعْفُورٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام إِنِّي أَخَالِطُ النَّاسَ فَيَكْثُرُ عَجْبِي مِنْ أَقْوَامٍ لَا يَتَوَلَّوْنَكُمْ وَ يَتَوَلَّوْنَ فَلَانًا وَ فَلَانًا لَهُمْ أَمَانَةٌ وَ صِدْقٌ وَ وَفَاءٌ وَ أَقْوَامٌ يَتَوَلَّوْنَكُمْ لَيْسَ لَهُمْ تِلْكَ الْأَمَانَةُ وَ لَا الْوَفَاءُ وَ الصِّدْقُ، قَالَ: فَاسْتَوَى أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام جَالِسًا فَأَقْبَلَ عَلَيَّ كَالغَضْبَانِ ثُمَّ قَالَ: لَا دِينَ لِمَنْ دَانَ اللَّهُ بِوَلَايَةِ إِمَامٍ جَائِرٍ لَيْسَ مِنَ اللَّهِ وَ لَا عَتَبَ عَلَيَّ مَنْ دَانَ بِوَلَايَةِ إِمَامٍ عَادِلٍ مِنَ اللَّهِ، قُلْتُ: لَا دِينَ لِأَوْلِيكَ وَ لَا عَتَبَ عَلَيَّ هَؤُلَاءِ، قَالَ: نَعَمْ لَا دِينَ لِأَوْلِيكَ وَ لَا عَتَبَ عَلَيَّ هَؤُلَاءِ، ثُمَّ قَالَ: أَلَا تَسْمَعُ لِقَوْلِ اللَّهِ عز وجل: «اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ» يَعْنِي مِنْ ظُلُمَاتِ الذُّنُوبِ إِلَى نُورِ التَّوْبَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ لِوَلَايَتِهِمْ كُلَّ إِمَامٍ عَادِلٍ مِنَ اللَّهِ، وَ قَالَ: «وَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ» إِنَّمَا عَنِي بِهَذَا أَنَّهُمْ كَانُوا عَلَيَّ نُورِ الْإِسْلَامِ فَلَمَّا أَنْ تَوَلَّوْا كُلَّ إِمَامٍ جَائِرٍ لَيْسَ مِنَ اللَّهِ عز وجل خَرَجُوا بِوَلَايَتِهِمْ إِلَيْهَا مِنْ نُورِ الْإِسْلَامِ إِلَى ظُلُمَاتِ الْكُفْرِ فَأَوْجَبَ اللَّهُ لَهُمُ النَّارَ مَعَ الْكُفَّارِ فَقَالَ: أَوْلِيكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ.^۱

عبد الله بن ابی یعفور گوید: به امام صادق عليه السلام عرض کردم: من با مردم معاشرت دارم، بسیار در شگفتی از گروه‌هایی که ولایت شما را ندارند و تولای فلانی و فلانی را دارند، آنان دارای امانت و راستی و وفاداری هستند، و (در مقابل اینان) گروه‌هایی که ولایت شما را دارند دارای آن امانت و وفاداری و راستی نیستند؟ گوید: ناگاه امام صادق عليه السلام راست نشستند و همانند آدمی خشمگین رو به من کرده و

۱- الزام الناصب، ج ۱ ص ۱۵ / بحار الانوار، ج ۲۳ ص ۲۲۳ و ج ۶۵ ص ۱۰۵ و ج ۶۹ ص ۱۳۵ /

البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱ ص ۵۲۲ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۱۰۲ / تفسیر کتر الدقائق، ج ۲

ص ۴۱۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱ ص ۲۶۶ / الغيبة النعمانی، ص ۱۳۳ / الکافی، ج ۱، ص ۳۷۵.

فرمودند: کسی که به امامی ستمکار که از جانب خدا نیست اعتقاد داشته باشد اصلاً دین ندارد، و بر کسی که به ولایت امام عادل، منصوب از جانب خدا، اعتقاد داشته باشد سرزندی نیست. عرض کردم: آنان دیندار نیستند، و سرزندی هم بر اینان نیست؟ حضرت فرمودند: آری آنان دین ندارند و بر اینان نیز سرزندی نیست، سپس فرمودند: آیا فرمایش خدای تعالی را نشنیده‌ای که می‌فرماید: **اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ**، «خداوند بر آنان که ایمان آورده‌اند ولایت دارد و آنان را از تاریکی‌ها به سوی روشنائی می‌راند» یعنی (سوق دادن) از تاریکی‌های گناهان به طرف روشنائی توبه و آمرزش به پاس برخورداری از ولایت هر امام عادل که از جانب خداست، سپس خداوند می‌فرماید: «و آنان که کفر ورزیدند اولیائشان طاغوت است آنان را از روشنائی به سوی تاریکی‌ها می‌راند» برای کافر چه نوری وجود دارد تا از آن بیرون آید؟ بلکه مراد این آیه تنها این است که آنان در روشنائی اسلام بودند ولی چون ولایت هر امام جائری را که از جانب خدا نبود پذیرفتند، از نور اسلام به ظلمات کفر درآمدند، پس خداوند نیز برای آنان آتش دوزخ را همراه با کفار واجب فرمود. و می‌فرماید: «آن گروه اهل دوزخ‌اند آنان در آتش جاودان خواهند بود».

تفسیر و تفسیرات کلامی در قرآن کریم

شماره: ۱۱

کد آیه: ۲ / ۲۶۱

اسم آیه: هفتمین خوشه

﴿مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾

کسانی که اموال خود را در راه خدا انفاق می کنند، همانند بذری هستند که هفت خوشه برویاند که در هر خوشه، یکصد دانه باشد و خداوند آن را برای هر کس بخواهد، دو یا چند برابر می کند و خدا (از نظر قدرت و رحمت،) وسیع، و (به همه چیز) داناست.

عن المفضل بن محمد الجعفی قال: سألت أبا عبد الله عليه السلام عن قول الله: «كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ» قال: الحبة: فاطمة عليها السلام، والسبع سنابل: سبعة من ولدها، سابعهم قائمهم، قلت: الحسن عليه السلام؟ قال: الحسن إمام من الله مفترض طاعته، ولكن ليس من السنابل السبعة، أولهم الحسين عليه السلام، وآخرهم القائم عليه السلام، فقلت: قوله: «فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ» قال: يولد الرجل منهم في الكوفة مائة من صلبه، وليس ذلك إلا هؤلاء السبعة.^۱

کتاب و آیه های مهدوی در قرآن کریم

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۲ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۵۴۲ / تفسیر العیاشی، ج ۱، ص ۱۴۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۲، ص ۴۳۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۲۸۲.

مفضل بن محمد جعفی گفت: از امام صادق علیه السلام درباره‌ی گفته‌ی خدای سبحان: «کمثل حبة انبتت سبع سنابل» پرسیدم، حضرت فرمودند: منظور از حبه، فاطمه علیها السلام است و هفت سنبل، هفت تن از فرزندان اوست، که هفتمین آنها قائم آنان است، عرض کردم: امام حسن علیه السلام؟ فرمودند: حسن علیه السلام از ناحیه خداوند امام و پیشوایی است که اطاعتش واجب است ولی از سنبل‌های [خوشه‌های] هفتگانه نیست، بلکه نخستین فرد آنان حسین علیه السلام، و آخرین آنها قائم علیه السلام است، عرض کردم اینکه خداوند فرموده: «فی کل سنبله مائة حبة» منظور چیست؟ حضرت فرمودند: از هر یک از مردان آنها در کوفه صد نفر به وجود می‌آید، و آنها جز این هفت تن نیستند.

توضیح: اینکه باید اسامی ائمه اطهار علیهم السلام که اولاد حضرت زهرا علیها السلام هستند را بدون تکرار محاسبه کنید تا امام زمان علیه السلام هفتم گردند. یعنی: ۱- حسن علیه السلام، ۲- حسین علیه السلام، ۳- علی علیه السلام، ۴- محمد علیه السلام، ۵- جعفر علیه السلام، ۶- موسی علیه السلام، ۷- مهدی علیه السلام.

شماره: ۱۲

اسم آیه: خیر کثیر

کد آیه: ۲ / ۲۶۹

﴿يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا
وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ﴾

(خدا) دانش و حکمت را به هر کس بخواهد (و شایسته بداند) می دهد و
به هر کس دانش داده شود، خیر فراوانی داده شده است. و جز خردمندان،
(این حقایق را درک نمی کنند، و) متذکر نمی گردند.

۱- عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: «وَمَنْ
يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا»، فَقَالَ: هِيَ طَاعَةُ اللَّهِ وَ مَعْرِفَةُ الْإِمَامِ.

ابو بصیر از حضرت صادق عليه السلام سوال کرد از تفسیر قول خداوند: «وَمَنْ يُؤْتَ
الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا»، یعنی: «هر کسی را حکمت داده شود، پس به او خیر
بسیاری داده شده است» حضرت فرمودند: حکمت، طاعت خداوند و شناخت امام
است.

۱- اثبات الهداة، ج ۱، ص ۱۰۶ / بحار الانوار، ج ۱، ص ۲۱۵ و ج ۲۴، ص ۸۶ / البرهان فی تفسیر القرآن،
ج ۱، ص ۵۴۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۲، ص ۴۴۴ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۲۸۷ / الکافی، ج ۱،
ص ۱۸۵.

۲- عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام يَقُولُ: «وَمَنْ يُوتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا»، قَالَ: مَعْرِفَةُ الْإِمَامِ وَاجْتِنَابُ الْكِبَائِرِ الَّتِي أَوْجَبَ اللَّهُ عَلَيْهَا النَّارَ.^۱

ابو بصیر از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده است که: حکمت، معرفت امام است و اجتناب کردن از گناهان کبیره‌ای که حق تعالی از برای آنها آتش جهنم را واجب نموده است.

کتاب در فضیلت معرفت امام

۱- بحار الانوار، ج ۱، ص ۲۱۵ و ج ۲۴، ص ۸۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۵۴۸ / تفسیر کنزالدقائق، ج ۲، ص ۴۴۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۲۸۷ / الکافی، ج ۲، ص ۲۸۴.

شماره: ۱۳

کد آیه: ۲ / ۲۸۵ اسم آیه: ستاره‌ی درخشان

﴿أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾

پیامبر، به آنچه از سوی پروردگارش بر او نازل شد، ایمان آورده است. (و او، به تمام سخنان خود، کاملاً مؤمن می‌باشد.) و همه مؤمنان (نیز)، به خدا و فرشتگان او و کتابها و فرستادگانش، ایمان آورده‌اند (و می‌گویند: ما در میان هیچ یک از پیامبران او، فرق نمی‌گذاریم (و به همه ایمان داریم). و (مؤمنان) گفتند: «ما شنیدیم و اطاعت کردیم. پروردگارا! (انتظار) آمرزش تو را (داریم) و بازگشت (ما) به سوی توست.»

قال رسول الله ﷺ: لَيْلَةَ أُسْرِي بِي إِلَى الْجَبَلِ جَلَّ جَلَالُهُ أَوْحَى إِلَيَّ «أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ»، قُلْتُ: وَالْمُؤْمِنُونَ؟ قَالَ: صَدَقْتَ، يَا مُحَمَّدُ! مَنْ خَلَّفَتْ فِي أُمَّتِكَ؟ قُلْتُ: خَيْرُهَا، قَالَ: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ، قُلْتُ: نَعَمْ يَا رَبِّ.
قال: يَا مُحَمَّدُ! إِنِّي أَطَّلَعْتُ إِلَى الْأَرْضِ اطَّلَاعَةً فَاخْتَرْتُكَ مِنْهَا فَشَقَقْتُ لَكَ اسْمًا مِنْ أَسْمَائِي، فَلَا أذْكَرُ فِي مَوْضِعٍ إِلَّا ذُكِرْتَ مَعِي، فَأَنَا الْمَحْمُودُ وَأَنْتَ مُحَمَّدٌ ﷺ، ثُمَّ أَطَّلَعْتُ الثَّانِيَةَ فِيهَا فَاخْتَرْتُ مِنْهَا عَلِيًّا وَشَقَقْتُ لَهُ اسْمًا مِنْ أَسْمَائِي، فَأَنَا الْأَعْلَى وَهُوَ عَلِيُّ.

کلمه در آیات مهدوی در قرآن کریم

يَا مُحَمَّدًا! إِنِّي خَلَقْتُكَ وَخَلَقْتُ عَلِيًّا وَفَاطِمَةَ وَالحَسَنَ وَالحُسَيْنَ وَالأئِمَّةَ مِنْ
 وُلْدِهِ، مِنْ سِنَخِ نُورٍ مِنْ نُورِي، وَعَرَضْتُ وَلَسَائِتِكُمْ عَلَى أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَأَهْلِ
 الأَرْضِينَ، فَمَنْ قَبْلَهَا كَانَ عِنْدِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، وَمَنْ جَحَدَهَا كَانَ عِنْدِي مِنَ الكَافِرِينَ.
 يَا مُحَمَّدًا! لَوْ أَنَّ عَبْدًا مِنْ عِبِيدِي عِبْدَنِي حَتَّى يَنْقَطِعَ وَيَصِيرَ كَالشَّنِّ البَالِي ثُمَّ
 أَتَانِي جَاحِدًا لَوْلَايَتِكُمْ مَا غَفَرْتُ لَهُ حَتَّى يَقْرَأَ بَوْلَايَتِكُمْ.

يَا مُحَمَّدًا! تُحِبُّ أَنْ تَرَاهُمْ؟ قُلْتُ: نَعَمْ يَا رَبِّ، فَقَالَ لِي: التَفَيْتُ عَنْ يَمِينِ العَرْشِ،
 فَالتَفَيْتُ، فَإِذَا أَنَا بِعَلِيٍّ وَفَاطِمَةَ وَالحَسَنَ وَالحُسَيْنَ وَعَلِيَّ بْنِ الحُسَيْنِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ
 عَلِيٍّ وَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَ عَلِيَّ بْنِ مُوسَى وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَ عَلِيَّ
 بْنِ مُحَمَّدٍ وَ الحَسَنَ بْنِ عَلِيٍّ وَ المَهْدِيَّ فِي ضَحْضَاحٍ مِنْ نُورٍ، قِيَامٌ يُصَلُّونَ وَ فِي
 وَسْطِهِمُ المَهْدِيُّ يُضِيءُ كَأَنَّهُ كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ.

فَقَالَ: يَا مُحَمَّدًا! هَؤُلَاءِ الحُجَجُ وَ القَائِمُ مِنْ عِترَتِكَ، وَ عِزَّتِي وَ جَلَالِي لَهُ الحُجَّةُ
 الواجِبَةُ لِأَوْلِيائِي وَ هُوَ المُنتَقِمُ مِنْ أَعْدَائِي بِهِمْ يُمَسِكُ اللهُ السَّمَاوَاتِ أَنْ تَقَعَ عَلَى
 الأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ!

رسول خدا ﷺ فرمودند: شبی که مرا به آسمانها سیر دادند خداوند عزیز جل

جلاله فرمود: «پیغمبر به آنچه از جانب پروردگارش به او نازل شده ایمان آورد»، من
 گفتم: «و مؤمنان» (نیز ایمان آورده‌اند؟) خدای متعال فرمود: درست گفتمی.

ای محمد! چه کسی را جانشین خود برای امت گذاشتی؟ گفتم: بهترین آنان را،

فرمود: علی بن ابی طالب را؟ گفتم: بلی، پروردگارا!

۱- اثبات الهداة، ج ۲ ص ۱۵۲ / الزام الناصب، ج ۱ ص ۱۶۶ / بحار الانوار، ج ۲۷ ص ۲۰۰ و ج ۳۶
 ص ۲۱۷ و ص ۲۶۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱ ص ۵۷۱ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۱۰۴ /
 تفسیر کنز الدقائق، ج ۲ ص ۴۷۴ / تفسیر فرات الکوفی، ص ۷۴ / غیبة الطوسی، ص ۱۰۳.

فرمود: ای محمد! من نظری به زمین افکندم و تو را از آن برگزیدم، و برای تو نامی از نامهای خود جدا کرده و برگرفتم، من در جایی یاد نشوم مگر اینکه تو (هم) یاد شوی، من محمودم و تو محمد، سپس دوباره به زمین نظر افکنده و علی را از آن انتخاب کردم، و برای او (هم) نامی از نامهای خود برگرفتم، من اعلایم و او علی است.

ای محمد! من تو را و علی و فاطمه و حسن و حسین را از شَبیح نوری از نور خودم آفریدم، و ولایت شما را بر اهل آسمانها و زمینها عرضه داشتم، هر که پذیرفت نزد من از مؤمنان است، و هر که نپذیرفت در نزد من از کافران است.

ای محمد! اگر بنده‌ای مرا عبادت کند تا از پا افتد و مانند مشک پوسیده گردد و در حالی که منکر ولایت شما است نزد من آید، او را نیامرزم تا آنگاه که گواهی به ولایت شما دهد.

ای محمد! آیا دوست داری آنان را ببینی؟ عرض کردم: آری، پروردگارا! فرمود: به طرف راست عرش توجّه نما، متوجّه (آن طرف) شدم، ناگاه علی و فاطمه و حسن و حسین و علی و محمد و جعفر و موسی و علی و محمد و علی و حسن و مهدی، را در فضایی از نور دیدم که ایستاده و نماز می‌خوانند، و مهدی در وسط آنان چون ستاره‌ی درخشان بود.

پس خداوند فرمود: ای محمد! اینها حجتهای من هستند و مهدی انتقام گیرنده‌ی عترت تو است، به عزّت و جلال خودم سوگند! او حجّتی است که ولایتش بر اولیای من واجب است و اوست که از دشمنان من انتقام خواهد گرفت، به واسطه‌ی ایشان است که خدای متعال آسمان را نگه می‌دارد تا روی زمین سقوط نکند.

﴿هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ﴾

او کسی است که این کتاب (آسمانی) را بر تو نازل کرد، که قسمتی از آن، آیات «محکم» اصریح و روشن است که اساس این کتاب می باشد و قسمتی از آن، «متشابه» است اما آنها که در قلوبشان انحراف است، به دنبال متشابهاتند، تا فتنه انگیزی کنند (و مردم را گمراه سازند) و تفسیر (نادرستی) برای آن می طلبند در حالی که تفسیر آنها را، جز خدا و راسخان در علم، نمی دانند. (آنها که به دنبال فهم و درک اسرار همه آیات قرآن در پر تو علم و دانش الهی) می گویند: «ما به همه آن ایمان آوردیم همه از طرف پروردگار ماست.» و جز صاحبان عقل، متذکر نمی شوند.

۱- عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: نَحْنُ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ وَ نَحْنُ نَعْلَمُ

تَأْوِيلَهُ!

ابو بصیر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که حضرت فرمودند: مائیم
راسخون در علم و ما می دانیم تأویل متشابه قرآن را.

۲- عن عبد الرحمن بن كثير، عن أبي عبد الله عليه السلام في قول الله تعالى: «هُوَ الَّذِي
أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ» قال: أمير المؤمنين عليه السلام و
الأئمة عليهم السلام، «وَأُخْرُ مُتَشَابِهَاتٌ» قال: «فَلان و فلان» «فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ»،
أصحابهم و أهل ولايتهم «فَيَتَّبِعُونَ ما تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَ ابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ، وَ ما يَعْلَمُ
تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ»: أمير المؤمنين عليه السلام و الأئمة عليهم السلام.^۱

عبد الرحمن بن كثير از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که حضرت در باره ی
آیه شریفه: «وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ»،
فرمودند: منظور از آیات محکمات امیر المؤمنین و ائمه علیهم السلام هستند «وَأُخْرُ
مُتَشَابِهَاتٌ»، مقصود از متشابهات فلانی و فلانی است، «فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ
فَيَتَّبِعُونَ ما تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَ ابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَ ما يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَ الرَّاسِخُونَ
فِي الْعِلْمِ»، فرمودند: راسخون در علم امیر المؤمنین و ائمه علیهم السلام هستند.

۳- عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: يَا أَبَا الصَّبَّاحِ! نَحْنُ قَوْمٌ فَرَضَ
اللَّهُ طَاعَتَنَا لَنَا الْأَنْفَالُ وَ لَنَا صَفْوُ الْمَالِ وَ نَحْنُ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ وَ نَحْنُ الْمَحْسُودُونَ
الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: «أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى ما آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ». ^۲

ص ۱۰۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۳، ص ۳۶ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۳۱۶ / الکافی، ج ۱،
ص ۲۱۳.

۱- اثبات الهداة ج ۲ ص ۱۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۵۹۷ / تأویل الآیات الظاهرة ص ۱۰۶ /
الکافی، ج ۱، ص ۴۱۴.

۲- بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۱۹۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۴۵ و ص ۵۹۷ / تفسیر الصافی،
ج ۲، ص ۲۶۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۳، ص ۲۲۷ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۴۹۱ / غایة المرام و

کبیر از آیات محمدری و قرآن کریم

حضرت صادق علیه السلام فرمودند: ای ابو صباح! ما گروهی هستیم که خداوند اطاعت ما را واجب نموده و خمس متعلق به ما است و مال پاکیزه از ما است، ما راسخون در علم هستیم، به ما حسادت می‌ورزند که خداوند در این آیه می‌فرماید: «أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ».

۴- عَنْ أَبِي بصيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: إِنَّ الْقُرْآنَ زَاجِرٌ وَآمِرٌ يَأْمُرُ بِالْجَنَّةِ، وَيُزْجِرُ عَنِ النَّارِ وَفِيهِ مُحْكَمٌ وَمُتَشَابِهٌ، فَأَمَّا الْمُحْكَمُ فَيُؤْمِنُ بِهِ وَيَعْمَلُ بِهِ وَيَدِينُ بِهِ، وَأَمَّا الْمُتَشَابِهُ فَيُؤْمِنُ بِهِ وَلَا يَعْمَلُ بِهِ، وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ: «فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا»، وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ آلُ مُحَمَّدٍ علیه السلام!

ابو بصیر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که حضرت فرمودند: قرآن زجر کننده است و امر کننده، امر می‌کند به بهشت و زجر می‌کند از جهنم، و در آن محکم هست و متشابه، و اما محکم را، پس ایمان می‌آوری به آن و عمل می‌کنی و به آن اعتقاد داری، و اما متشابه را، پس به آن ایمان می‌آوری ولی عمل نمی‌کنی، و این است معنی قول حق تعالی: «فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا»، و راسخون در علم، آل محمد علیه السلام هستند.

حجة الخصام، ج ۳، ص ۱۱۸ / الکافی، ج ۱، ص ۱۸۶.

۱- بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۱۹۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۵۹۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۳

ص ۴۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱ ص ۳۱۶.

کتاب در آیات محمدی و قرآنی

شماره: ۱۵

اسم آیه: شهد الله

کد آیه: ۳ / ۱۸

﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَانِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

خداوند، گواهی می دهد که معبودی جز او نیست و فرشتگان و صاحبان دانش، (هر کدام به گونه ای برایین مطلب،) گواهی می دهند در حالی که (خداوند در تمام عالم) قیام به عدالت دارد معبودی جز او نیست، که هم توانا و هم حکیم است.

عَنْ غِيَاثِ بْنِ أَسِيدٍ شَهِدْتُ مُحَمَّدَ بْنَ عَثْمَانَ الْعَمْرِيَّ قَدَّسَ اللَّهُ رُوحَهُ، يَقُولُ: لَمَّا وُلِدَ الْخَلْفُ الْمَهْدِيُّ عليه السلام سَطَعَ نُورٌ مِنْ فَوْقِ رَأْسِهِ إِلَى أَعْنَانِ السَّمَاءِ، ثُمَّ سَقَطَ لِوَجْهِهِ سَاجِدًا لِرَبِّهِ تَعَالَى ذِكْرُهُ.

ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ وَهُوَ يَقُولُ: «شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَانِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ»، قَالَ: وَكَانَ مَوْلِدُهُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ^۱.

غیاث بن اسید گوید: با محمد بن عثمان عمری قدس الله روحه (دومین نایب خاص حضرت ولی عصر ارواحنا فداه) دیدار کردم، او می گفت: چون مهدی خلیفه

۱- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۲۹۶ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۳۲۲ / حلیة الأبرار، ج ۶، ص ۱۸۴ / کمال الدین و تمام النعمة، ج ۲، ص ۴۲۳.

اللَّهُ مَتَوَلَّدُ غَرْدِيدِ نُورِي أَسْبَابِ سَرَّشْ بِهٖ عَنَانَ آسْمَانِ سَاطِعِ غَرْدِيدِ، سَيْسِ بِرَايِ
سَجْدِهِ بِرُورِدِ گَارَشْ بِهٖ رُويِ دِرَافْتَادِ.

آنگاه سر خود را برداشت در حالی که می گفت: «شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ
الْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ
الْإِسْلَامُ»، گوید: و میلاد او در روز جمعه بود.

عجیب و زیاده است محوی در قرآن کریم

شماره: ۱۶

اسم آیه: وارث انبیاء

کد آیه: ۳ / ۳۳

﴿إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ﴾

به حقیقت خدا آدم و نوح و خاندان ابراهیم و خاندان عمران را بر جهانیان

برگزید.

عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ الْجُعْفِيِّ قَالَ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ الْبَاقِرُ عليه السلام: يَا جَابِرُ! الزَّمِ الْأَرْضَ وَلَا تُحَرِّكْ يَدًا وَلَا رِجْلًا حَتَّى تَرَى عِلَامَاتٍ أَذْكُرُهَا لَكَ إِنْ أَدْرَكْتَهَا، أَوْلَهَا اخْتِلَافُ بَنِي الْعَبَّاسِ وَمَا أَرَاكَ تُدْرِكُ ذَلِكَ وَلَكِنْ حَدَّثَ بِهِ مِنْ بَعْدِي عَنِّي...

إلى أن قال في الحديث: قَالَ: وَالْقَائِمُ عليه السلام يَوْمئِذٍ بِمَكَّةَ قَدْ أَسْنَدَ ظَهْرَهُ إِلَى الْبَيْتِ

الْحَرَامِ مُسْتَجِيرًا بِهِ، فَيَنَادِي:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ! إِنَّا نَسْتَنْصِرُ اللَّهَ فَمَنْ أَجَابَنَا مِنَ النَّاسِ فَإِنَّا أَهْلُ بَيْتِ نَبِيِّكُمْ مُحَمَّدٍ وَ

نَحْنُ أَوْلَى النَّاسِ بِاللَّهِ وَبِمُحَمَّدٍ عليه السلام، فَمَنْ حَاجَّنِي فِي آدَمَ فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ بِآدَمَ، وَ

مَنْ حَاجَّنِي فِي نُوحٍ فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ بِنُوحٍ، وَمَنْ حَاجَّنِي فِي إِبْرَاهِيمَ فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ

بِإِبْرَاهِيمَ، وَمَنْ حَاجَّنِي فِي مُحَمَّدٍ عليه السلام فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ بِمُحَمَّدٍ عليه السلام، وَمَنْ حَاجَّنِي

فِي النَّبِيِّينَ فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ بِالنَّبِيِّينَ، أَلَيْسَ اللَّهُ يَقُولُ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ:

«إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى آدَمَ وَ نُوحًا وَ آلَ إِبْرَاهِيمَ وَ آلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَ اللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ» فَأَنَا بَقِيَّةٌ مِنْ آدَمَ وَ ذَخِيرَةٌ مِنْ نُوحٍ وَ مُصْطَفَى مِنْ إِبْرَاهِيمَ وَ صَفْوَةٌ مِنْ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ^۱

از جابر جعفی روایت است که گفت: امام محمد باقر علیه السلام فرمودند: ای جابر! دست و پای خود را جمع کن و در جای خود بنشین تا آنگاه که این علامات را که هم اکنون برای تو نقل می‌کنم ببینی! نخستین علامت کشمکش بنی عباس بر سر حکومت است که گمان نمی‌کنم آن را ببینی، ولی بعد از من اینها را نقل کن...

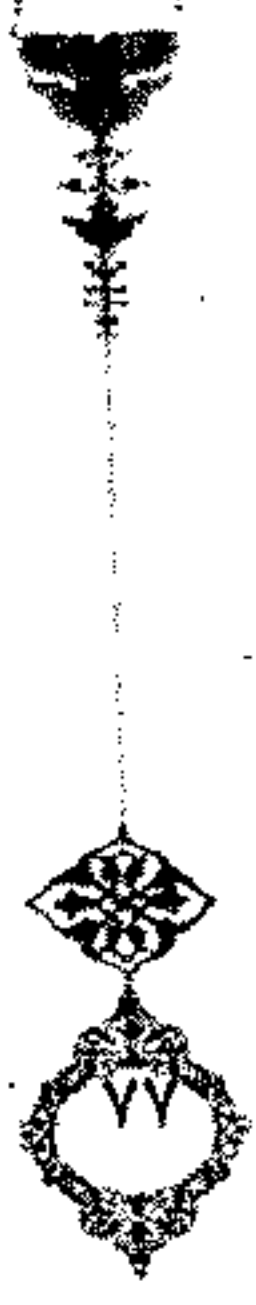
تا آنجا که فرمودند: در آن روز قائم در مکه است، او در آنجا تکیه به خانه خدا می‌دهد و در حالی که پناه به آن برده است، می‌گوید: ای مردم! ما از خداوند و هر کس که دعوت ما را بپذیرد استمداد می‌کنیم، من از خانواده محمد پیغمبرتان هستم، ما از هر کس به خداوند و حضرت محمد صلی الله علیه و آله نزدیکتریم.

هر کس می‌خواهد در باره‌ی آدم با من گفتگو کند، بداند که من از هر کس به آدم نزدیکترم، و هر کس می‌خواهد در خصوص نوح با من سخن بگوید، بداند که من از هر کس به نوح نزدیکترم، و هر کس می‌خواهد با من در باره ابراهیم گفتگو نماید، بداند که من نزدیکترین مردم به ابراهیم هستم، و هر کس می‌خواهد با من در باره‌ی محمد صلی الله علیه و آله گفتگو کند بداند که من از هر کس به محمد نزدیکترم، و هر کس می‌خواهد با من در باره پیغمبران گفتگو کند بداند که من از هر کس پیغمبران نزدیکترم، مگر خداوند در کتاب محکم خود فرموده:

۱- الإختصاص، ص ۲۵۵ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۳۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۶۱۳ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۳، ص ۲۷۱ / الغیبة للنعمانی، ص ۲۷۹.

«إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ» یعنی: «خداوند آدم و نوح و فرزندان ابراهیم و فرزندان عمران را بر جهانیان تفضیل داد، اینان ذریه‌ای هستند که بعضی از بعضی دیگر پدید آمده‌اند و خداوند شنوا و داناست» بدانید که من بازمانده آدم و ذخیره نوح و برگزیده ابراهیم و منتخب محمد ﷺ هستم.

کتابخانه آیه آیه مهدوی در قرآن کریم

شماره: ۱۷

کد آیه: ۳۶ / ۳ اسم آیه: سنگسار کردن شیطان

﴿... وَإِنِّي أُعِيدُهَا بَكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ﴾

... او و فرزندانش را از شر شیطان رانده شد در پناه تو قرار می‌دهم.

عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ الْعَسْكَرِيِّ عليه السلام، يَقُولُ: مَعْنَى الرَّجِيمِ أَنَّهُ مَرْجُومٌ بِاللَّعْنِ، مَطْرُودٌ مِنْ مَوَاضِعِ الْخَيْرِ، لَمْ يَذْكُرْهُ مُؤْمِنٌ إِلَّا لَعْنَهُ، وَإِنَّ فِي عِلْمِ اللَّهِ السَّابِقِ أَنَّهُ إِذَا خَرَجَ الْقَائِمُ عليه السلام، لَمْ يَبْقَى مُؤْمِنٌ فِي زَمَانِهِ إِلَّا رَجَمَهُ بِالْحِجَارَةِ كَمَا كَانَ قَبْلَ ذَلِكَ مَرْجُومًا بِاللَّعْنِ.^۱

عبد العظیم بن عبد الله حسنی گوید: از حضرت امام علی النقی عليه السلام شنیدم که می‌فرمودند: مفهوم رجیم آن است که شیطان با لعن از درگاه خدا رانده شده، و از هر جای خیر و نیکی دور شده، هیچ مؤمنی او را یاد نمی‌کند، مگر اینکه بر او لعنت فرستد.

به راستی در علم اولیّه‌ی خداوند گذشته است که، وقتی امام قائم عليه السلام قیام فرماید، هیچ مؤمنی نمی‌ماند مگر آن که در آن زمان همانطور که قبلاً او را لعن و نفرین می‌کرد، سنگ بر او می‌زند و او را از خود دور می‌سازد.

۱- بحار الأنوار، ج ۶۰، ص ۲۴۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۶۲۰ و ج ۴، ص ۶۸۶ / تفسیر الصافی، ج ۱، ص ۷۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۱۲۸ و ص ۲۷۱ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۱۳ و ص ۸۵ / معانی الأخبار، النص، ص ۱۳۹.

عبد العظیم بن عبد الله حسنی در قرآن کریم

شماره: ۱۸

کد آیه: ۶۸ / ۳ اسم آیه: شباہت به حضرت ابراهیم علیه السلام

﴿إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا
وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ﴾

نزدیکترین مردم به ابراهیم کسانی هستند که از او پیروی کنند و این پیغمبر و
امتش که اهل ایمانند و خدا دوستدار و سرپرست مؤمنان است.

۱- عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ جَابِرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام (في حديث طويل)
أَنَّهُ قَالَ: ... وَاللَّهِ لَكَأَنِّي أَنْظَرُ إِلَيْهِ وَقَدْ أَسْنَدَ ظَهْرَهُ إِلَى الْحَجَرِ فَيَنْشُدُ اللَّهَ حَقَّهُ ثُمَّ
يَقُولُ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ! مَنْ يُحَاجُّنِي فِي اللَّهِ فَأَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِاللَّهِ أَيُّهَا النَّاسُ، مَنْ
يُحَاجُّنِي فِي آدَمَ فَأَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِآدَمَ، أَيُّهَا النَّاسُ! مَنْ يُحَاجُّنِي فِي نُوحٍ فَأَنَا أَوْلَى
النَّاسِ بِنُوحٍ، أَيُّهَا النَّاسُ! مَنْ يُحَاجُّنِي فِي إِبْرَاهِيمَ فَأَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ...^۱

اسماعیل بن جابر از امام باقر علیه السلام در خبری طولانی روایت کرده که حضرت
فرمودند: ... به خدا سوگند، گویی به او (قائم) می نگرم که با پشت، به حجر
(الاسود) تکیه زده، و آنگاه خدا را به حق خودش سوگند می دهد و سپس می گوید:
ای مردم! هر کس درباره خدا با من محاجه و بحث کند، من سزاوارترین فرد به خدا

۱- بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۳۴۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۶۸۶ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۵۶
/ تفسیر القمی، ج ۲، ص ۲۰۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۳۵۳ / الغیبة (للنعمانی)، النص، ص ۱۸۲.

کتابخانه آیت محمدی در قرآن کریم

هستم، و هر کس در باره حضرت آدم علیه السلام با من مواجه نماید من سزاوارترین شخص به آدم علیه السلام هستم، ای مردم! هر کس درباره نوح با من احتجاج کند، من سزاوارترین مردم به نوح علیه السلام هستم، ای مردم! هر کس در باره ابراهیم علیه السلام با من احتجاج نماید، من سزاوارترین فرد به ابراهیم علیه السلام می باشم.

۲- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَجَلَانَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ علیه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَ هَذَا النَّبِيُّ وَ الَّذِينَ آمَنُوا»، قَالَ: هُمْ الْأَيْمَةُ علیهم السلام وَ مَنْ اتَّبَعَهُمْ^۱
عبد الله بن عجلان گوید: حضرت باقر علیه السلام در تفسیر آیه شریفه: «إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَ هَذَا النَّبِيُّ وَ الَّذِينَ آمَنُوا»، فرمودند: مقصود ائمه علیهم السلام و پیروان آنها می باشند.

۱- إثبات الهداة، ج ۲، ص ۱۸ / بحار الأنوار، ج ۲۳، ص ۲۲۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۶۴۰ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۱۱۹ / الکافی، ج ۱، ص ۴۱۶.

شماره: ۱۹

اسم آیه: رجعت انبیاء

کد آیه: ۳ / ۸۱

﴿وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ﴾

و (یادکن) آن گاه که خدا از پیغمبران (وامتھاشان) پیمان گرفت که چون به شما کتاب و حکمت بخشیدم سپس بر شما (اهل کتاب) رسولی از جانب خدا آمد که گواهی به راستی کتاب و شریعت شمای داد به او ایمان آورده و یاری او کنید خدا فرمود: آیا اقرار داشته و پیمان مرا بر این امر پذیرفتید؟ همه گفتند: اقرار داریم. خدا فرمود: گواه باشید، من هم باشم گواهم.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِهِ: «وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَ لَتَنْصُرُنَّهُ» قَالَ: مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا مِنْ لَدُنْ آدَمَ إِلَىٰ عِيسَى عليه السلام إِلَّا أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا فَيَنْصُرَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام وَهُوَ قَوْلُهُ «لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ» يَعْنِي رَسُولَ اللَّهِ وَ لَتَنْصُرُنَّهُ يَعْنِي أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ^۱

۱- الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۲۳۲ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۵۰ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۱، ص ۹۱ و ص ۶۴۶ / تفسير الصافي، ج ۱، ص ۳۵۱ / تفسير

کلمه در آیات محوی در قرآن کریم

علی بن ابراهیم در تفسیرش از عبد الله بن مسکان نقل می‌کند که حضرت صادق علیه السلام در تفسیر این آیه: «هنگامی که خدا از پیمبران پیمان گرفت که این کتاب و حکمتی را که به شما دادم، اگر پیغمبری سویتان آمد و آنچه نزد شما است تصدیق کرد باید به وی ایمان آرید و یاریش کنید» فرمودند: از زمان حضرت آدم تا کنون خدا هیچ پیغمبری نفرستاده جز این که به دنیا برمی‌گردد و پیغمبر و امیر المؤمنین علیه السلام را یاری می‌کند، و تأویل آیه چنین است که: «باید به پیغمبر ایمان آرید و امیر المؤمنین را یاری کنید». (و این در زمان رجعت محقق خواهد شد ان شاء الله)

عبدالله بن مسکان در تفسیر این آیه

شماره: ۲۰

اسم آیه: فقط اسلام

کد آیه: ۳ / ۸۳

﴿أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْتَغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعاً
وَكَرْهاً وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ﴾

ایا کافران، دینی غیر دین خدا را می طلبند؟ و حال آنکه هر که در آسمانها
و زمین است خواه ناخواه مطیع امر خداست و همه به سوی او بازگردانند
می شوند.

۱- عن ابنِ بُكَيْرٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ عليه السلام عَنْ قَوْلِهِ: «وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعاً وَكَرْهاً»، قَالَ: أَنْزِلَتْ فِي الْقَائِمِ عليه السلام إِذَا خَرَجَ بِالْيَهُودِ وَ
النَّصَارَى وَالصَّابِئِينَ وَالزَّنَادِقَةَ وَأَهْلِ الرَّدَّةِ وَالْكَفَّارِ فِي شَرْقِ الْأَرْضِ وَغَرْبِهَا،
فَعَرَضَ عَلَيْهِمُ الْإِسْلَامَ فَمَنْ أَسْلَمَ طَوْعاً أَمَرَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ، وَمَا يُؤْمَرُ بِهِ الْمُسْلِمُ وَ
يَجِبُ لِلَّهِ عَلَيْهِ، وَمَنْ لَمْ يُسْلِمْ ضَرَبَ عُنُقَهُ حَتَّى لَا يَبْقَى فِي الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ أَحَدٌ،
إِلَّا وَحَدَّ اللَّهُ.

قلتُ لَهُ: جُعِلَتْ فِدَاكَ! إِنَّ الْخَلْقَ أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ، فَقَالَ: إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَرَادَ أَمْرًا قَلَّ
الْكَثِيرَ وَكَثَرَ الْقَلِيلُ.^۱

۱- اثبات الهداة ج ۵ ص ۱۷۲ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۵ / بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۴۰ / البرهان فی
تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۶۵۰ / تفسیر العیاشی ۱: ۱۸۳ / ۸۲ / تفسیر کنز الدقائق ج ۳ ص ۱۵۳ / تفسیر
نور الثقلین ج ۱ ص ۳۶۲.

از عبد الله بن بکیر روایت است که گفت: از حضرت صادق علیه السلام تفسیر این آیه: «وَلَهُ اسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ» را پرسیدم، حضرت فرمودند: این آیه در باره‌ی قائم نازل شده، هنگامی که علیه یهود و نصارا و صابئین و مادیها و برگشتگان از اسلام و کفار در شرق و غرب کره زمین، قیام می‌کند، و اسلام را پیشنهاد می‌نماید، هر کس از روی میل پذیرفت دستور می‌دهد که نماز بخواند و زکاة بدهد و آنچه هر مسلمانی مأمور به انجام آن است بر وی نیز واجب می‌کند، و هر کس مسلمان نشد گردنش را می‌زند تا آنکه در شرق و غرب عالم یک نفر خدا شناس باقی نماند. عرض کردم: قربانت گردم! در روی زمین مردم بسیار هستند چطور قائم علیه السلام می‌تواند همه آنها را مسلمان کند و یا گردن بزند؟ حضرت فرمودند: هنگامی که خداوند چیزی را اراده کند، چیز اندک را زیاد و زیاد را کم می‌گرداند.

۲- عن رفاعة بن موسى، قال: سمعت أبا عبد الله علیه السلام يقول: «وَلَهُ اسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعاً وَكَرْهاً» قال: إذا قام القائم علیه السلام لا تبقى أرض إلا نودي فيها بشهادة أن لا إله إلا الله، و أن محمداً رسول الله.

رفاعة بن موسی گفت: شنیدم امام صادق علیه السلام می‌فرمودند: تاویل آن اینست که موقع ظهور قائم ما، زمینی نیست که در آن لا اله الا الله و محمد رسول الله گفته نشود.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۲ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۴۰ و ج ۶۵، ص ۲۳۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۶۵۰ / تفسیر شریف لاهیجی ج ۱ ص ۳۴۷ / تفسیر العیاشی، ج ۱: ۱۸۳ / ۸۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۳، ص ۱۵۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۳۶۲ / ینایع المودة: ۴۲۱.

کد آیه: ۳ / ۹۷ اسم آیه: امنیت در سایه بیعت با حضرت مهدی علیه السلام

﴿ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَ اللَّهُ عَلَى النَّاسِ حَجُّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴾

در آن، نشانه‌های روشن، (از جمله) مقام ابراهیم است و هر کس داخل آن [خانه خدا] شود در امان خواهد بود، و برای خدا بر مردم است که آهنگ خانه (او) کنند، آنها که توانایی رفتن به سوی آن دارند، و هر کس کفر ورزد (و حج را ترک کند، به خود زیان رساند)، خداوند از همه جهانیان، بی نیاز است.

فی حدیث طویل... عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام قَالَ: دَخَلَ عَلَيْهِ أَبُو حَنِيفَةَ، فَقَالَ لَهُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام: ... فَقَالَ: يَا أبا حَنِيفَةَ! أَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا»، أَيْنَ ذَلِكَ مِنَ الْأَرْضِ؟ قَالَ: الْكَعْبَةُ، قَالَ: أَفَتَعْلَمُ أَنَّ الْحَجَّاجَ بْنَ يُوسُفَ حِينَ وَضَعَ الْمُنْجَبِقَ عَلَى ابْنِ الزُّبَيْرِ فِي الْكَعْبَةِ فَقَتَلَهُ كَانَ آمِنًا فِيهَا؟ قَالَ: فَسَكَتَ فَلَمَّا خَرَجَ، قَالَ أَبُو بَكْرٍ الْحَضْرَمِيُّ: جُعِلْتُ فِدَاكَ! الْجَوَابُ فِي الْمَسْأَلَتَيْنِ؟ فَقَالَ: يَا أبا بَكْرٍ! «سِيرُوا فِيهَا لِيَأْبَى وَ أَيَّاماً آمِنِينَ» فَقَالَ: مَعَ قَائِمِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ، وَ أَمَا قَوْلُهُ «وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا» فَمَنْ بَايَعَهُ وَ دَخَلَ مَعَهُ وَ مَسَحَ عَلَى يَدِهِ وَ دَخَلَ فِي عَقْدِ أَصْحَابِهِ كَانَ آمِنًا، الْخَيْرُ! ۱

۱- بحار الأنوار، ج ۲، ص ۲۹۴ و ج ۵۲، ص ۳۱۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۲، ص ۱۷۰ و ج ۱۰.

کعبه و ائمه بیعت مهدی در قرآن کریم

از بعضی اصحاب امام صادق علیه السلام نقل است که روزی ابوحنیفه بر امام صادق علیه السلام وارد شد ... حضرت به او فرمودند: ای ابوحنیفه! خبر ده مرا از فرموده حق علیه السلام: «وَمَنْ دَخَلَهُ كَانْ آمِنًا» (کسی که داخل آن مکان شود در امان می باشد) این مکان کدام نقطه زمین می باشد؟ ابوحنیفه گفت: مراد کعبه است، امام علیه السلام فرمودند: آیا می دانسی حجاج بن یوسف در کعبه منجنيق قرار داد و ابن زبیر را کشت پس چطور ابن زبیر در امان قرار نگرفت؟

راوی گفت: ابوحنیفه ساکت شد، پس از اینکه ابوحنیفه رفت، ابو بکر حضرمی به امام صادق علیه السلام عرض کرد: فدایت شوم! تفسیر این آیه چیست؟
حضرت فرمودند: ای ابو بکر! مقصود از «وَمَنْ دَخَلَهُ كَانْ آمِنًا» این است که هر کس با قائم ما بیعت کرده و در حزب آن حضرت باشد و دست آن بزرگوار را مسح کند و در گروه اصحابش باشد البته از هر گزندی در امان می باشد.

شماره: ۲۲

کد آیه: ۱۲۵ / ۳ اسم آیه: ملائکه یاوران حضرت مهدی علیه السلام

﴿بَلَىٰ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُم مِّن فَوْرِهِمْ هَذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ
آلَافٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ﴾

آری، (امروز هم) اگر استقامت و تقوا پیشه کنید، و دشمن به همین زودی
به سراغ شما بیاید، خداوند شمارا به پنج هزار نفر از فرشتگان، که نشانه‌هایی
با خود دارند، مدد خواهد داد.

فی تفسیر العیاشی عن ضریس بن عبد الملک عن اَبی جَعْفَرٍ علیه السلام قَالَ: إِنَّ
الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ نَصَرُوا مُحَمَّدًا صلی الله علیه و آله يَوْمَ بَدْرٍ فِي الْأَرْضِ مَا صَعِدُوا بَعْدُ وَلَا يَصْعَدُونَ
حَتَّى يَنْصُرُوا صَاحِبَ هَذَا الْأَمْرِ وَهُمْ خَمْسَةُ آلَافٍ.^۱

تفسیر عیاشی از ضریس بن عبد الملک، از امام باقر علیه السلام روایت کرده که

حضرت فرمودند: فرشتگانی که حضرت محمد صلی الله علیه و آله را روز جنگ بدر در زمین یاری
کردند، از آن پس به آسمان بالا نرفتند، و نمی‌روند تا اینکه صاحب الامر علیه السلام را
یاری نمایند، تعداد آن فرشتگان پنج هزار تن است.

۱- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۳ / بحار الأنوار، ج ۱۹، ص ۲۸۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱،
ص ۶۸۶ / تفسیر الصافی، ج ۱، ص ۳۷۸ / تفسیر العیاشی، ج ۱، ص ۱۹۷ / تفسیر کنز الدقائق،
ج ۳، ص ۲۱۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۳۸۸.

شماره: ۲۳

کد آیه: ۳ / ۱۴۰

اسم آیه: دولت حضرت قائم علیه السلام

﴿إِنْ يَمَسُّكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا
بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا
يُحِبُّ الظَّالِمِينَ﴾

اگر (در احد) به شما آسبی رسيد، به دشمنان شما نيز (در بدر) آسيب
رسيد، و ما اين روزها (ي پيروزي و شكست) را در ميان مردم مي گردانيم تا
خداوند مقام اهل ايمان را معلوم كند و از ميان شما، شاهداني بگيرد و خدا
ستمكاران را دوست ندارد.

في تفسير العياشي عن زرارة عن أبي عبد الله عليه السلام في قول الله: «وَتِلْكَ الْأَيَّامُ
نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ»، قال: ما زال منذ خلق الله آدم دولة لله و دولة لابليس فأين دولة
الله أما هو قائم واحد^۱

در تفسير عياشي از زرارۀ روايت مي كند كه امام صادق عليه السلام فرمودند: از زمان
خلقت آدم هميشه دولتي از خدا و دولتي از شيطان بوده، پس در اين زمان دولت
خدا كو؟ آگاه باشيد كه صاحب دولت خدا قائم آل محمد عليه السلام است.

۱- اثبات الهداة، ج ۱، ص ۱۶۴ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۶ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۴ / البرهان في
تفسير القرآن، ج ۱، ص ۶۹۵ / تفسير العياشي، ج ۱، ص ۲۲۲ ح ۱۴۵ / تفسير كنز الدقائق، ج ۳، ص
۲۳۰ / تفسير نور الثقلين، ج ۱، ص ۳۹۵.

شماره: ۲۴

کد آیه: ۱۴۲ / ۳ اسم آیه: امتحان مؤمنین در غیبت

﴿أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَ
يَعْلَمِ الصَّابِرِينَ﴾

آیا چنین پنداشتید که (تنها با ادعای ایمان) وارد بهشت خواهید شد، در حالی که خداوند هنوز مجاهدان از شما و صابران را مشخص نساخته است؟

عَنِ الْبَزَنْطِيِّ قَالَ: قَالَ أَبُو الْحَسَنِ عليه السلام: أَمَا وَاللَّهِ لَا يَكُونُ الَّذِي تَمُدُّونَ إِلَيْهِ أَعْيُنَكُمْ حَتَّى تُمَيِّزُوا وَتُمَحِّصُوا وَحَتَّى لَا يَبْقَى مِنْكُمْ إِلَّا الْأَنْدَرُ ثُمَّ تَلَا: «أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا ... وَ لَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَ يَعْلَمِ الصَّابِرِينَ»^۱.

از احمد بن ابی نصر بزنتی روایت است که گفت: امام موسی بن جعفر علیه السلام فرمودند: به خدا قسم آنچه شما چشم به سوی آن دوخته‌اید واقع نمی‌شود، مگر بعد از اینکه تمیز داده شوید و امتحان بدهید و تا هنگامی که جز دستهای اندک کسی از شما (شیعیان) نمی‌ماند، سپس این آیه را تلاوت فرمودند: «أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا...» ... وَ لَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَ يَعْلَمِ الصَّابِرِينَ»، یعنی: آیا گمان می‌کنید، که شما را به حال خود می‌گذارند، و تا کنون خداوند آنها را که جهاد می‌کنند و ثابت قدم می‌مانند، نمی‌شناسد.

۱- إثبات الهداة بالنصوص والمعجزات، ج ۵، ص ۱۲۹ / بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۱۱۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۶۹۷ با کمی اختلاف / کتاب الغيبة (للطوسی)، النص، ص ۳۳۶.

کتاب و آیه است مهدوی در قرآن کریم

شماره: ۲۵

اسم آیه: رجعت شهدا

کد آیه: ۱۴۴ / ۳

﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ
انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ...﴾

محمد ﷺ فقط پیامبر است، قبل از او نیز پیامبرانی بودند. آیا اگر او بمیرد و یا
(در جنگ) کشته شود، شما بعقب برمیگردید؟...

عَنْ زُرَّارَةَ قَالَ: كَرِهْتُ أَنْ أَسْأَلَ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام فِي الرَّجْعَةِ فَاحْتَلْتُ مَسْأَلَةَ لَطِيفَةٍ،
لَأُبْلَغَ بِهَا حَاجَتِي مِنْهَا، فَقُلْتُ: أَخْبِرْنِي عَمَّنْ قُتِلَ مَاتَ؟ قَالَ: لَا، الْمَوْتُ مَوْتُ وَ الْقَتْلُ
قَتْلٌ، فَقُلْتُ: مَا أَحَدٌ يُقْتَلُ إِلَّا مَاتَ؟ قَالَ: فَقَالَ: يَا زُرَّارَةُ! قَوْلُ اللَّهِ أَصْدَقُ مِنْ قَوْلِكَ قَدْ
فَرَّقَ بَيْنَ الْقَتْلِ وَالْمَوْتِ فِي الْقُرْآنِ، فَقَالَ عليه السلام: «أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ»، وَقَالَ: «لَئِنْ مُتُّمْ
أَوْ قُتِلْتُمْ لِلَّهِ تُحْشَرُونَ»، فَلَيْسَ كَمَا قُلْتَ يَا زُرَّارَةُ الْمَوْتُ مَوْتُ وَ الْقَتْلُ قَتْلٌ وَ قَدْ
قَالَ اللَّهُ عز وجل: «إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلُونَ وَ يُقْتَلُونَ وَعَدَا عَلَيْهِ حَقًّا»، قَالَ: فَقُلْتُ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: «كُلُّ
نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ»، أَمْ فَرَأَيْتَ مَنْ قُتِلَ لَمْ يَذُقِ الْمَوْتَ فَقَالَ: لَيْسَ مَنْ قُتِلَ بِالسَّيْفِ كَمَنْ
مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ، إِنَّ مَنْ قُتِلَ لَا بُدَّ أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا حَتَّى يَذُوقَ الْمَوْتَ.^۱

۱- الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص: ۲۷۳ / بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۵۳، ص: ۶۵

/ البرهان في تفسير القرآن، ج ۱، ص: ۷۰۶ / تفسير العياشي، ج ۱، ص: ۲۰۲ / تفسير كنز الدقائق، ج ۳، ص:

۲۳۸ / تفسير نور الثقلين، ج ۱، ص: ۴۰۳.

از زرارہ نقل است کہ گفت: کراہت داشتم کہ از امام باقر علیه السلام دربارہی رجعت بپرسم، پس مسالہای لطیف طرح نمودم تا در ضمن پاسخ آن بہ خواستہام برسسم، پس عرض کردم: فدایت شوم! خبر دهید از حال شخصی کہ کشتہ شود آیا مردہ بشمار می رود؟ حضرت فرمودند: خیر، مردن، مردن است، و کشتہ شدن، کشتہ شدن است.

زرارہ گفت: سپس بہ آن حضرت عرض کردم: هیچ کس کشتہ نشدہ، مگر اینکہ بمیرد. پس حضرت فرمودند: ای زرارہ! گفتہی خدای متعال از گفتہی تو راست تر است و او در قرآن میان آن دو (موت و قتل) تفاوت قائل شدہ است، آنجا کہ فرمودہ: «أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ»، و فرمودہ: «وَلَئِنْ مِتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تُخْشَرُونَ»، ای زرارہ! اینگونہ کہ شما می گویی نیست، مردن، مردن است، و کشتہ شدن، کشتہ شدن است. همانا خداوند می فرماید:

«إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَا عَلَيْهِ حَقًّا»

یعنی: خداوند جانها و اموال مؤمنین را از آنها می خرد تا در عوض بہ آنها بہشت بدهد، آنها در راه خدا جہاد می کنند و دشمنان خدا را می کشند، و خود کشتہ می شوند این وعدہی راست خداوند است.

زرارہ می گوید: عرض کردم: خداوند در آیہی دیگر می فرماید: «كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ» یعنی: ہر کس مرگ را می چشد، آیا می فرمائید کسی کہ کشتہ می شود مرگ را نمی چشد؟ حضرت فرمودند: کسی کہ با شمشیر در راه خدا کشتہ می شود با آن کس کہ در بسترش جان می دہد یکسان نیست، کسی کہ کشتہ می شود بہ ناچار می باید بہ دنیا برگردد (و مجدداً زندگی کند و بعد بمیرد) تا مزہی مرگ را بچشد.

شماره: ۲۶

اسم آیه: وظیفه‌ی منتظران

کد آیه: ۳ / ۲۰۰

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

ای اهل ایمان، (در کار دین) صبور باشید و یکدیگر را به صبر و مقاومت سفارش کنید و مهتبا و مراقب کار دشمن بوده و خدا ترس باشید، شاید رستگار شوید.

۱- عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ الْبَاقِرِ عليه السلام فِي مَعْنَى قَوْلِهِ تَعَالَى: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا»، قَالَ: اصْبِرُوا عَلَىٰ أَدَاءِ الْفَرَائِضِ وَصَابِرُوا عَدُوَّكُمْ وَرَابِطُوا، إِمَامَكُمْ الْمُنتَظِرًا.^۱

از امام محمد باقر عليه السلام نقل شده که فرمودند: تأویل آیه این است: شکیبا باشید
۹۲
در انجام فرائض دینی، و صبر کنید بر آزار دشمنان، و مواظب ظهور امام خود
مهدی منتظر عليه السلام باشید.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۵۳ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۷۳۱ /
تأویل الآيات الظاهرة، ص ۱۳۳ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۳، ص ۳۰۳ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۴،
ص ۲۲۹ / الغيبة للنعمانی، ص ۱۹۹ حدیث ۱۳.

۲- عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عليه السلام: أَنَّ ابْنَ عَبَّاسٍ بَعَثَ إِلَيْهِ مَنْ يَسْأَلُهُ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا»، فَغَضِبَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عليه السلام وَقَالَ لِلسَّائِلِ: وَدِدْتُ أَنْ الَّذِي أَمَرَكَ بِهَذَا وَاجْهَنِي بِهِ. ثُمَّ قَالَ: نَزَلَتْ فِي أَبِي وَفِينَا وَلَمْ يَكُنِ الرَّبَاطُ الَّذِي أَمَرْنَا بِهِ بَعْدُ وَسَيَكُونُ ذَلِكَ ذُرِّيَّةً مِنْ نَسْلِنَا الْمُرَابِطُ، ثُمَّ قَالَ: أَمَا إِنَّ فِي صَلْبِهِ يَعْنِي ابْنَ عَبَّاسٍ وَدَيْعَةَ ذُرِّيَّتِي لِنَارِ جَهَنَّمَ سَيُخْرِجُونَ أَقْوَامًا مِنْ دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا وَتُصْبِغُ الْأَرْضُ بِدِمَائِهِ فِرَاحٍ مِنْ فِرَاحِ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام تَنْهَضُ تِلْكَ الْفِرَاحُ فِي غَيْرِ وَقْتٍ وَتَطْلُبُ غَيْرَ مُدْرِكٍ وَرَبَاطُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ يَصْبِرُونَ وَ يَصَابِرُونَ حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ^۱

امام باقر عليه السلام از پدر خویش علی بن الحسین عليه السلام روایت فرموده‌اند که ابن عباس کسی را نزد علی بن الحسین عليه السلام فرستاد تا معنی آیه: «یا ایها الذین آمنوا اصبروا و صابروا و رابطوا» را بپرسد، پس حضرت سجاد عليه السلام خشمگین شدند و به سؤال‌کننده فرمودند: دوست می‌داشتم آن کس که تو را به این امر گسیل داشته خود بدان پرسش با من روبرو می‌شد، سپس فرمودند: آیه در باره‌ی پدرم و ما خاندان نازل شده است، و آن مرابطه که ما به آن مأمور شده‌ایم هنوز وقتش نرسیده است، در آینده‌ای نزدیک ذریه‌ای از نسل ما که وظیفه آن را به عهده دارد به وجود خواهد آمد، سپس فرمودند: بدان که در صلب او (یعنی ابن عباس) سپرده‌ای است که برای آتش دوزخ آفریده شده، در آینده نزدیک اقوامی را دسته دسته از دین خدا خارج

۱- بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۲۱۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۷۳۱ / تفسیر الصافی، ج ۱، ص ۴۱۲ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۴، ص ۲۲۹ / الغیبة للنعمانی، ص ۱۹۹.

خواهند ساخت، و زمین با خونهای جوجه‌گانی از جوجه‌گان آل محمد رنگین خواهد شد، آن جوجه‌گان که بی‌موقع و نابهنگام قیام می‌کنند و چیزی را که می‌طلبند بدان نخواهند رسید ولی آنان که اهل ایمانند مراقب بوده و صبر می‌کنند و یک‌دیگر را به بردباری سفارش می‌نمایند تا خداوند حکم فرماید و او بهترین حاکمان است.

فکر و اندیشه‌های محمدی در قرآن کریم

شماره: ۲۷

اسم آیه: شاهد

کد آیه: ۴ / ۴۱

﴿فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا﴾

پس حال آنها چگونه است آن روزی که از هرامتی، شاهد و گواهی (بر اعمالشان) می آوریم، و تو را نیز بر آنان گواه خواهیم آورد؟

عَنْ سَمَاعَةَ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكَ: «فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا»، قَالَ: نَزَلَتْ فِي أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ عليه السلام خَاصَّةً فِي كُلِّ قَرْنٍ مِنْهُمْ إِمَامٌ مِّنَّا شَهِدٌ عَلَيْهِمْ وَ مُحَمَّدٌ عليه السلام شَهِدٌ عَلَيْنَا.^۱

سماعه گفت: حضرت صادق عليه السلام در باره ی آیه: «فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا»، فرمودند: این آیه فقط در باره ی امت محمد عليه السلام نازل شده در هر قرنی از ما خانواده امامی وجود دارد که گواه بر آنها است و حضرت محمد عليه السلام گواه بر ما است.

۱- بحار الأنوار، ج ۷، ص ۲۸۳ و ج ۲۳، ص ۳۳۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۷۹ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۱۳۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۴۸۲ / الکافی، ج ۱، ص ۱۹۰.

شماره: ۲۸

اسم آیه: خسف بیداء

کد آیه: ۴ / ۴۷

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّخَذَ اللَّهُ مَثَلًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهَ فِرْدَوْسَ أَعْلَىٰ أَدْبَارِهِمْ أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعْنَا أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا﴾

ای کسانی که به شما کتاب آسمانی داده شد، به قرآنی که فرستادیم که مصدق تورات و انجیل شماست ایمان آورید پیش از آنکه بر چهره‌هایی (از اثر ضلالت) خط خذلان کشیم و آنها را واژگون کنیم یا مانند اصحاب سبت بر آنها لعنت و عذاب فرستیم، و (بترسید که) قضای خدا واقع شدنی است.

عَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام: يَا جَابِرُ! الزَّمِ الْأَرْضَ وَلَا تُحَرِّكْ يَدًا وَلَا رِجْلًا حَتَّى تَرَى عَلَامَاتٍ أَذْكُرُهَا لَكَ إِنْ أَذْرَكْتَهَا أَوْلَهَا اخْتِلَافُ بَنِي الْعَبَّاسِ وَمَا أَرَاكَ تُدْرِكُ ذَلِكَ وَلَكِنْ حَدَّثَ بِهِ مِنْ بَعْدِي عَنِّي.

وَمُنَادٍ يُنَادِي مِنَ السَّمَاءِ وَيَجِيئُكُمُ الصَّوْتُ مِنْ نَاحِيَةِ دِمَشْقَ بِالْفَتْحِ وَتُخَسَفُ قَرْيَةٌ مِنْ قُرَى الشَّامِ تُسَمَّى الْجَابِيَّةَ وَتَسْقُطُ طَائِفَةٌ مِنْ مَسْجِدِ دِمَشْقِ الْأَيْمَنِ وَمَارِقَةٌ تَمْرُقُ مِنْ نَاحِيَةِ التُّرْكِ وَيَعْقُبُهَا هَرَجُ الرُّومِ وَسَيُقْبَلُ إِخْوَانُ التُّرْكِ حَتَّى يَنْزِلُوا الْجَزِيرَةَ وَسَتُقْبَلُ مَارِقَةُ الرُّومِ حَتَّى يَنْزِلُوا الرَّمْلَةَ.

کتاب تفسیر قرآن کریم

فَتِلْكَ السَّنَةُ يَا جَابِرُ! اخْتِلَافٌ كَثِيرٌ فِي كُلِّ أَرْضٍ مِنْ نَاحِيَةِ الْمَغْرِبِ، فَأَوَّلُ أَرْضِ
الْمَغْرِبِ أَرْضُ الشَّامِ يَخْتَلِفُونَ عِنْدَ ذَلِكَ عَلَى ثَلَاثِ رَايَاتٍ:

رَايَةَ الْأَصْهَبِ وَرَايَةَ الْأُبْقَعِ وَرَايَةَ السُّفْيَانِيِّ، فَيَلْتَقِي السُّفْيَانِيُّ بِالْأُبْقَعِ فَيَقْتَتِلُونَ وَ
يَقْتُلُهُ السُّفْيَانِيُّ وَمَنْ مَعَهُ وَ يَقْتُلُ الْأَصْهَبَ ثُمَّ لَا يَكُونُ لَهُ هِمَّةٌ إِلَّا الْإِقْبَالَ نَحْوَ الْعِرَاقِ وَ
يَمُرُّ جَيْشُهُ بِقَرْقِيسَا فَيَقْتَتِلُونَ بِهَا فَيَقْتُلُ مِنَ الْجَبَّارِينَ مِائَةَ أَلْفٍ وَ يَبْعَثُ السُّفْيَانِيُّ جَيْشًا
إِلَى الْكُوفَةِ وَ عِدَّتُهُمْ سَبْعُونَ أَلْفًا فَيُصِيبُونَ مِنْ أَهْلِ الْكُوفَةِ قَتْلًا وَ صَلْبًا وَ سَبِيًّا.
فَبَيْنَاهُمْ كَذَلِكَ إِذْ أَقْبَلَتْ رَايَاتٌ مِنْ قِبَلِ خُرَاسَانَ تَطْوِي الْمَنَازِلَ طَيًّا حَيْشًا وَ
مَعَهُمْ نَفَرٌ مِنْ أَصْحَابِ الْقَائِمِ.

ثُمَّ يَخْرُجُ رَجُلٌ مِنْ مَوَالِي أَهْلِ الْكُوفَةِ فِي ضِعْفَاءٍ فَيَقْتُلُهُ أَمِيرُ جَيْشِ السُّفْيَانِيِّ بَيْنَ
الْحَبِيرَةِ وَ الْكُوفَةِ وَ يَبْعَثُ السُّفْيَانِيُّ بَعْنًا إِلَى الْمَدِينَةِ فَيَنْفِرُ الْمَهْدِيُّ مِنْهَا إِلَى مَكَّةَ فَيَبْلُغُ
أَمِيرَ جَيْشِ السُّفْيَانِيِّ أَنَّ الْمَهْدِيَّ قَدْ خَرَجَ إِلَى مَكَّةَ فَيَبْعَثُ جَيْشًا عَلَى أَثَرِهِ فَلَا يُدْرِكُهُ
حَتَّى يَدْخُلَ مَكَّةَ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ عَلَى سُنَّةِ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ.

قَالَ: وَ يَنْزِلُ أَمِيرُ جَيْشِ السُّفْيَانِيِّ الْبَيْدَاءَ فَيُنَادِي مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ:

يَا بَيْدَاءُ! أَبِيدِي الْقَوْمَ فَيُخَسَفُ بِهِمْ فَلَا يُفْلِتُ مِنْهُمْ إِلَّا ثَلَاثَةٌ نَفَرٍ يُحَوِّلُ اللَّهُ وُجُوهُهُمْ

إِلَى أَقْفَيْتِهِمْ وَ هُمْ مِنْ كَلْبٍ وَ فِيهِمْ نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ:

«يا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ آمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهَ فَرَدِّهَا عَلَى أَدْبَارِهَا» الآية^۱.

جابر بن یزید جعفی روایت کرده است که حضرت ابو جعفر محمد بن علی الباقر علیه السلام فرمودند: ای جابر! در خانه‌ات بنشین و دست و پائی نزن تا آنگاه که نشانه‌هایی را که برایت می‌گویم ببینی البته اگر آخرالزمان را درک کردی.

اولش اختلاف بنی عباس است و به نظر من تو آن روز را درک نخواهی کرد ولی از من به کسانی که پس از من خواهند آمد بازگو کن.

نشانه‌ی دیگر منادی که از آسمان ندا خواهد داد و از سوی دمشق آوازه فتح و پیروزی به شما خواهد رسید و یکی از آبادیهای شام به نام (جابیه) فرو خواهد رفت و قسمت راست مسجد جامع دمشق فرو می‌ریزد و گروهی خارج از دین که از ناحیه ترک باشند خروج کنند و از پی آن فروپاشی و هرج و مرج در (روم) خواهد بود، آنگاه (ترکان) در جزیره و رومیها در (رمله) فرود می‌آیند.

ای جابر! در آن سال در سراسر مغرب زمین اختلافات بزرگ و بسیاری روی خواهد داد. نخستین سرزمینی که ویران می‌گردد، سرزمین شام است و آن بخاطر سه پرچمی است که در آنجا به اهتزاز در می‌آید:

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۳ ح ۵۵۳ / الإختصاص، ص ۲۵۵ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۶ و ج ۲، ص ۹۳ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۲۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۳۵۳ و ج ۲، ص ۸۷ / تفسیر العیاشی، ج ۱، ص ۲۴۵ ح ۱۴۷ / الغیة للنعمانی، ص ۲۷۹ ح ۶۷.

پرچم (اصهب) یا زرد چهره، پرچم (ابقع) و مردی که نقطه های سیاه و سفید بر صورت دارد و پرچم سفیانی.

پس سفیانی با ابقع برخورد کند و بجنگد و سفیانی او و پیروانش را بکشد و سپس اصهب را بکشد سپس همتی به جز آنکه رو به سوی عراق کند نخواهد داشت و سپاهیانش به (قرقیسیاء) گذر کنند و در آنجا بجنگند و یک صد هزار نفر از ستمگران در آن جنگ کشته شوند و سفیانی سپاهی به کوفه روانه کند که هفتاد هزار به شمار آیند و اهل کوفه را بکشند و به دار آویزند و اسیر کنند.

درست در این شرایط دردناک است که پرچمهایی از طرف خراسان می رسد. نیرویی که به سرعت خود را به کوفه می رساند و در میان همین نیرو، گروهی از یاران راستین مهدی علیه السلام است.

مردی از عجم و از اهل کوفه قیام می کند و با گروهی اندک بر ضد جنبش سفیانی وارد عمل می گردد، اما فرمانده لشکر سفیانی او را میان کوفه و حیره به قتل می رساند.

سفیانی سپاهی نیز به سوی مدینه گسیل می دارد، اما امام مهدی علیه السلام از مدینه به سوی مکه حرکت می کند. گزارش به فرمانده سپاه سفیانی می رسد که حضرت مهدی علیه السلام به سوی مکه در حرکت است و او سپاهی از پی حضرت می فرستد، اما آنان به آن حضرت نمی رسند و آن گرامی بسان (موسی بن عمران) و بر سیره و روش او، وارد مکه می گردد.

سپس حضرت فرمودند: فرماندهی سپاه سفیانی در بیابانی فرود می آید و ندائی از آسمان ندا می دهد که:

(ای کویر خشک و سوزان! این سپاه تجاوزکار را نابود ساز!)

و اینجاست که زمین، آنان را فرو می برد و جز سه نفر از آنان باقی نمی ماند و خدا آنان را نیز به گونه ای مسخ و به شدت کیفر می کند و چهره‌هایشان را به عقب بر می گرداند و آنان از قبیله کلب خواهند بود و این آیه در باره آنان نازل شده است:

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آوَتُوا الْكِتَابَ آمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهَ فَرَرَدِّهَا عَلَيَّ ادْبَارِهَا»

(ای کسانی که برای شما کتاب آسمانی فرستاده شد به قرآنی که فرو فرستادیم که تورا و انجیل را که با شما است تصدیق می کند ایمان آورید پیش از آنکه چهره‌هایی را خط خذلان کشیم و آنها را به پشت‌هایشان برگردانیم).

مکتب ایتام و یتیمان
مدرسه و دانشگاه
مدرسه و دانشگاه

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا﴾

ای کسانی که ایمان آورده اید، اطاعت کنید خدا را و اطاعت کنید پیامبر خدا و اولو الامر (اوصیای پیامبر) را و هر گاه در چیزی نزاع داشتید، آن را به خدا و پیامبر بازگردانید (و از آنها داوری بطلبید) اگر به خدا و روز رستاخیز ایمان دارید، این (کار) برای شما بهتر، و عاقبت و پایانش نیکوتر است.

۱- عَنْ جَابِرِ الْجُعْفِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ يَقُولُ: لَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ ﷻ عَلَيَّ نَبِيَّهُ «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ» قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! عَرَفْنَا اللَّهَ وَرَسُولَهُ، فَمَنْ أُولُو الْأَمْرِ الَّذِينَ قَرَنَ اللَّهُ طَاعَتَهُمْ بِطَاعَتِكَ؟ قَالَ: هُمْ خُلَفَائِي يَا جَابِرُ! وَ أَيْمَةُ الْمُسْلِمِينَ بَعْدِي، أَوْلَهُمْ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ ثُمَّ الْحَسَنُ ثُمَّ الْحُسَيْنُ ثُمَّ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ ثُمَّ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ الْمَعْرُوفُ فِي التَّوْرَةِ بِالْبَاقِرِ وَ سَتُدْرِكُهُ يَا جَابِرُ! فَإِذَا لَقِيْتَهُ فَأَقْرِئْهُ مِنِّي السَّلَامَ.

ثُمَّ الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ ثُمَّ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ ثُمَّ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى ثُمَّ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ ثُمَّ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ ثُمَّ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ ثُمَّ سَمِيُّ وَ كَنِيُّ حُجَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ وَ بَقِيَّتُهُ فِي عِبَادِهِ ابْنُ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ ذَاكَ الَّذِي يَفْتَحُ اللَّهُ تَعَالَى ذِكْرَهُ عَلَيَّ يَدَيْهِ مَشَارِقَ

کتابخانه آیت محمدی در قرآن کریم

الأرضِ وَمَغَارِبَهَا ذَاكَ الَّذِي يَغِيبُ عَنْ شِيعَتِهِ وَأَوْلِيَائِهِ غَيْبَةً لَا يَثْبُتُ فِيهَا عَلَى الْقَوْلِ بِإِمَامَتِهِ إِلَّا مَنْ ائْتَحَنَ اللَّهُ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ، قَالَ: فَقَالَ جَابِرٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! فَهَلْ يَنْتَفِعُ الشَّيْعَةُ بِهِ فِي غَيْبَتِهِ؟ فَقَالَ ﷺ: إِي وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالنُّبُوَّةِ إِنَّهُمْ لَيَنْتَفِعُونَ بِهِ يَسْتَضِيئُونَ بِنُورِ وَكَلَايَتِهِ فِي غَيْبَتِهِ كَانْتِفَاعِ النَّاسِ بِالشَّمْسِ وَإِنْ جَلَّلَهَا السَّحَابُ، يَا جَابِرُ! هَذَا مَكْنُونُ سِرِّ اللَّهِ وَمَخْزُونُ عِلْمِهِ فَارْتَمُوا إِلَيْهِ عَنِ أَهْلِهِ.^١

از جابر بن یزید جعفی از جابر بن عبد الله انصاری حدیث کند که گفت: چون خدای تعالی این آیه را بر پیغمبر اکرم ﷺ نازل فرمود: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید خدای را اطاعت کنید و پیغمبر و صاحبان امر خویش را فرمان برید» عرض کردم: ای رسول خدا! ما خدا و پیغمبر را شناخته‌ایم (اکنون بیان فرما) صاحبان امری که خداوند فرمانبرداری ایشان را به فرمانبرداری خودش همراه و قرین کرده کیانند؟ حضرت فرمودند: ای جابر! جانشینان و امامان مسلمین بعد از من، نخستین آنها علی بن ابی طالب است سپس حسن و پس از او حسین و سپس علی بن الحسین و پس از او محمد بن علی است که در تورات به باقر معروف است، و ای جابر! تو او را درک خواهی کرد، پس هر گاه او را ملاقات کردی سلام مرا به او برسان، و پس از او صادق جعفر بن محمد سپس موسی بن جعفر و پس از او علی بن موسی سپس محمد بن علی و پس از او علی بن محمد سپس حسن بن علی

١- اثبات الهداة، ج ٢، ص ٧٤ ح ٢١٢ / الزام الناصب، ج ١، ص ٥٦ و ج ١، ص ١٨٥ / بحار الانوار، ج ٣٦، ص ٢٥٠ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ٢، ص ١٠٣ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ١٤١ / تفسیر الصافی، ج ١، ص ٤٦٤ / تفسیر کنز الدقائق، ج ٣، ص ٢٣٨ و ج ٣، ص ٤٥١ / تفسیر نور الثقلین، ج ١، ص ٤٩٩ ح ٢٣١ / کمال الدین، ج ١، ص ٢٥٣ ح ٣.

و پس از او همانام و هم کنیه ی من، حجت خدای تعالی در زمین و بقیه الله در میان
بندگان او، فرزند حسن بن علی، همان کسی که خداوند شرق و غرب زمین را به
دست او بگشاید، آن کسی که از شیعیان و دوستانش پنهان شود و غیبت کند، غیبتی
که در آن غیبت به اعتقاد به امامت او پابرجا نماند مگر کسی که خداوند قلبش را به
ایمان آزمایش کرده است.

جابر گوید، عرض کردم: ای رسول خدا! آیا برای شیعیانش در حال غیبت او
بهره و نفعی از او هست؟

حضرت فرمودند: آری، قسم به آنکه مرا به راستی به پیغمبری مبعوث فرموده!
ایشان به نور او روشنی جویند، و به ولایت او بهره مند شوند همان گونه که مردم به
خورشید بهره مند شوند اگر چه ابر آن را بپوشاند، ای جابر! این (که برایت گفتم) از
اسرار مکنونه، و علم مخزون خدا است، جز از اهلش او را مخفی نما.

۲- عَنْ أَبِي بصير عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا
اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ» قَالَ: الْأَئِمَّةُ مِنْ وَوَلَدِ عَلِيٍّ وَفَاطِمَةَ عليها السلام إِلَى أَنْ
تَقُومَ السَّاعَةُ^۱.

از ابو بصیر از حضرت امام باقر عليه السلام روایت است: در تفسیر آیه اولی الامر
فرمودند: مقصود از اولوا الامر ائمه از اولاد علی و فاطمه علیها السلام هستند تا زمانی که
ساعت قیام قیامت برپا گردد.

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۶۹ / بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۲۸۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۱۰۸ /
تفسیر کنز الدقائق، ج ۳، ص ۴۲۸ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۴۹۹ / کمال الدین، ج ۱، ص ۲۲۲.

شماره: ۳۰

اسم آیه: بهترین رفیق

کد آیه: ۴ / ۶۹

﴿وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا﴾

وکسی که خدا و پیامبر را اطاعت کند، (در روز ستاخیز،) هم نشین کسانی خواهد بود که خدا، نعمت خود را بر آنان تمام کرده از پیامبران و صدیقان و شهدا و صالحان و آنها رفیقهای خوبی هستند!

۱- عن زرارة عن أبي جعفر عليه السلام قال: ... و أما قوله: «وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا»، قال: النَّبِيُّينَ: رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، وَالصِّدِّيقِينَ: عَلِيُّ عليه السلام، وَالشُّهَدَاءِ: الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ عليهما السلام، وَالصَّالِحِينَ: الْأَئِمَّةُ عليهم السلام وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا: الْقَائِمُ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام.

زراره از امام باقر عليه السلام روایت کرده که حضرت در تفسیر این آیه فرمودند: نبیین، رسول خدا ﷺ است، و صدیقین، علی بن ابی طالب رضی الله عنه است، و شهداء، حسن و

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۷ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۱ و ج ۶۴، ص ۱۹۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۱۲۷ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۱۴۵ / تفسیر شریف لاهیجی، ج ۱، ص ۵۰۶ / تفسیر القمی، ج ۱، ص ۱۴۲ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۳، ص ۴۶۷ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۵۱۶ حدیث ۳۹۵ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۴، ص ۲۹۸.

حسین علیه السلام اند، و صالحین، ائمه معصومین علیهم السلام هستند، و حسن اولتک رفیقاً، قائم آل محمد علیه السلام است.

۲- عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وآله عَنْ قَوْلِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ: «فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا»، قَالَ: الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ: أَنَا، وَالصَّدِّيقِينَ: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام، وَالشُّهَدَاءِ: الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ، وَالصَّالِحِينَ: حَمْزَةُ، وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا: الْأَئِمَّةُ الْإِثْنَا عَشَرَ بَعْدِي.^۱

ام سلمه گفت: از پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله درباره‌ی آیه: «فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ»، آنها با کسانی هستند که خدا به ایشان نعمت ارزانی داشته از پیامبران، سوال کردم، حضرت فرمودند: الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ: من هستم، وَالصَّدِّيقِينَ: علی علیه السلام است، وَالشُّهَدَاءِ: حسن و حسین علیهم السلام هستند، وَالصَّالِحِينَ: حمزه است، وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا: ائمه دوازده گانه بعد از من هستند.

۱- بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۳۴۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۱۲۵ / کفایة الأثر، ص ۱۸۳.

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا وَإِنَّا لَمَكْتُبَتِ عَلَيْنَا الْقِتَالُ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا﴾

آیا ندیدی کسانی را که (در مکه) به آنها گفته شد: «فعلاً دست از جهاد بدارید، و نماز را برپا کنید، و زکات پردازید»، ولی هنگامی که (در مدینه) فرمان جهاد به آنها داده شد، جمعی از آنان، از مردم می ترسیدند، همان گونه که از خدای ترسند، بلکه بیشتر! و گفتند: «پروردگارا! چرا جهاد را بر ما مقرر داشتی؟! چرا این فرمان را تا زمان نزدیکی تأخیر نینداختی؟!» به آنها بگو: «سرمایه زندگی دنیا، ناچیز است، و سرای آخرت، برای کسی که پرهیزگار باشد، بهتر است، و به اندازه رشته شکاف هسته خرمایی، به شماستم نخواهد شد.»

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: وَاللَّهِ! أَلَذِي صَنَعَهُ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عليه السلام كَانَ خَيْرًا لِهَذِهِ الْأُمَّةِ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ، وَاللَّهِ! لَفِيهِ نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: «أ

لَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ إِنَّهَا هِيَ طَاعَةٌ
 الْإِمَامِ فَطَلَبُوا الْقِتَالَ «فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمْ» مَعَ الْحُسَيْنِ «قَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْ
 لَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ» وَقَوْلُهُ: «رَبَّنَا أَخَّرْنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ نَجِبُ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعُ
 الرَّسُولَ»، أَرَادُوا تَأْخِيرَ ذَلِكَ إِلَى الْقَائِمِ عليه السلام.

محمد بن مسلم از امام محمد باقر عليه السلام روایت می‌کند که حضرت فرمودند: به
 خدا قسم! آن عملی که حسن بن علی علیه السلام انجام داد برای این امت از آنچه که آفتاب
 بر آن می‌تابد بهتر بود. به خدا! قسم این آیه که می‌فرماید:

«آیا ندیدی آن افرادی را که به آنان گفته شد: دست خود را نگاه دارید، نماز را
 بر پا و زکات را پرداخت نمائید»، این آیه در باره ی اطاعت کردن از امام است، ولی
 ایشان طالب قتال شدند. هنگامی که جنگیدن بر آنان واجب شد که در رکاب امام
 حسین علیه السلام با دشمنان بجنگند گفتند: «پروردگارا! چرا جنگیدن را بر ما واجب کردی،
 کاش ما را تا یک مدت نزدیکی به تأخیر می‌انداختی تا دعوت تو را اجابت و از
 پیامبران متابعت می‌نمودیم» منظور آنان از این تأخیر انداختن تا زمان حضرت
 قائم علیه السلام بود.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۵ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۷ و ص ۶۸ / بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۲۵ و ص
 ۲۱۷ و ج ۵۲، ص ۱۳۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۱۳۰ و ج ۳، ص ۳۱۷ / تفسیر الصافی، ج ۱،
 ص ۴۷۲ / تفسیر العیاشی ج ۱ ص ۲۵۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۳، ص ۴۷۹ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص
 ۵۱۸ / الکافی، ج ۱، ص ۳۳۰.

کعبه و زلزله آیه است مهدوی در قرآن کریم

شماره: ۳۲

کد آیه: ۱۵۹ / ۴ اسم آیه: اقتداء

﴿وَأَنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لِيُؤْمِنُوا بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا﴾

و هیچ کس از اهل کتاب نیست جز آنکه پیش از مرگ به وی (عیسی) ایمان خواهد آورد و در روز قیامت او بر آنان گواه خواهد بود.

فی تفسیر القمی، عَنْ شَهْرِ بْنِ حَوْشَبٍ قَالَ: قَالَ لِي الْحَجَّاجُ: يَا شَهْرُ! آيَةٌ فِي
كِتَابِ اللَّهِ قَدْ أُعْيَتْنِي.

فَقُلْتُ: أَيُّهَا الْأَمِيرُ! آيَةٌ آيَةٌ هِيَ؟

فَقَالَ: قَوْلُهُ: «وَأَنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لِيُؤْمِنُوا بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ» وَاللَّهُ إِنِّي لَأُمِرُّ
بِالْيَهُودِيِّ وَالنَّصْرَانِيِّ فَتَضْرَبُ عُنُقَهُ ثُمَّ أَرْمَقُهُ بِعَيْنِي فَمَا أَرَاهُ يُحْرَكُ شَفْتَيْهِ حَتَّى يَخْمُدَ.
فَقُلْتُ: أَصْلَحَ اللَّهُ الْأَمِيرَ، لَيْسَ عَلَيَّ مَا تَأَوَّلْتَ.

قَالَ: كَيْفَ هُوَ؟ قُلْتُ: إِنَّ عِيسَى يَنْزِلُ قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلَى الدُّنْيَا، فَلَا يَبْقَى أَهْلُ مِلَّةِ
يَهُودِيٍّ وَلَا غَيْرِهِ إِلَّا آمَنَ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَ يُصَلِّي خَلْفَ الْمَهْدِيِّ.

قَالَ: وَيَحْكُ! أَنَّى لَكَ هَذَا وَمِنْ أَيْنَ جِئْتَ بِهِ؟

فَقُلْتُ: حَدَّثَنِي بِهِ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام.

کتاب و آیت مهدی و قرآن کریم

فَقَالَ: جِئْتُ وَاللَّهِ بِهَا مِنْ عَيْنِ صَافِيَةٍ^۱.

در تفسیر قمی شهر بن حوشب گفت: حجاج به من گفت: یک آیه در قرآن مرا خسته کرده، گفتم: امیر بفرمائید کدام آیه است؟

گفت: این آیه: «وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لِيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ»، هیچ یک از اهل کتاب نیستند مگر اینکه ایمان می‌آورند به او قبل از مرگش، گفت: من دستور می‌دهم گردن یک یهودی یا نصرانی را بزنند، بعد دقیق تماشا می‌کنم، هرگز لبهای خود را حرکتی نمی‌دهد تا موقعی که می‌میرد و چیزی نمی‌گوید که معلوم شود ایمان آورده. گفتم: خدا امیر را خیر دهد، آن طور که تو تأویل کرده‌ای نیست، پرسید چگونه است؟

گفتم: حضرت عیسی قبل از روز قیامت به دنیا فرود خواهد آمد، احدی از ملتها چه یهودی و چه دیگران نمی‌ماند مگر اینکه به او ایمان می‌آورد و او پشت سر حضرت مهدی علیه السلام نماز خواهد خواند.

گفت: وای بر تو! از کجا این مطلب را کشف نموده‌ای و از چه کسی استفاده کرده‌ای؟ گفتم: این مطلب را محمد بن علی بن حسین بن علی بن ابی طالب علیه السلام برایم نقل کرد، گفت: به خدا قسم! از سرچشمه پاکی گرفته‌ای.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۷ و ج ۲ ص ۲۸۴ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص،

ص ۳۴۰ / بحار الانوار، ج ۹، ص ۱۹۵ و ج ۱۴ ص ۳۴۹ و ج ۵۳ ص ۵۰ / البرهان في تفسير القرآن،

ج ۲، ص ۱۹۷ / تفسير شريف لاهيجي، ج ۱، ص ۵۸۵ / تفسير الصافي، ج ۱، ص ۵۱۹ / تفسير القمي

ج ۱، ص ۱۵۸ / تفسير نور الثقلين، ج ۱، ص ۵۷۱ حدیث ۶۶۲.

شماره: ۳۳

اسم آیه: طول عمر

کد آیه: ۴ / ۱۶۵

﴿... لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ...﴾

... تا بعد از فرستادن پیامبران، حجتی برای مردم بر خدا باقی نماند، (و بر

همه اتمام حجت شود)...

عَنْ سَدِيرِ الصَّيْرَفِيِّ قَالَ: دَخَلْتُ أَنَا وَالْمُفَضَّلُ بْنُ عُمَرَ وَدَاوُدُ بْنُ كَثِيرٍ الرَّقِّيُّ وَأَبُو بَصِيرٍ وَأَبَانُ بْنُ تَغْلِبَ عَلَى مَوْلَانَا الصَّادِقِ عليه السلام فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ قَالَ: ... قَالَ: أَمَّا الْعَبْدُ الصَّالِحُ أَغْنَى الْخَضِرَ عليه السلام فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى مَا طَوَّلَ عُمُرَهُ لِنُبُوَّةٍ قَرَّرَهَا لَهُ، وَلَا لِكِتَابٍ نَزَلَ عَلَيْهِ، وَلَا لِشَرِيعَةٍ يَنْسَخُ بِهَا شَرِيعَةً مَنْ كَانَ قَبْلَهُ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ عليهم السلام، وَلَا لِإِمَامَةٍ يُلْزَمُ عِبَادَةُ الْإِقْتِدَاءِ بِهَا، وَلَا لِطَاعَةٍ يَفْرِضُهَا، بَلَى إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمَّا كَانَ فِي سَابِقِ عِلْمِهِ أَنْ يُقَدَّرَ مِنْ عُمُرِ الْقَائِمِ عليه السلام فِي أَيَّامِ غَيْبَتِهِ مَا يُقَدَّرُهُ وَاعْلِمَ مَا يَكُونُ مِنْ إِنْكَارِ عِبَادِهِ بِمِقْدَارِ ذَلِكَ الْعُمُرِ فِي الطُّوْلِ طَوَّلَ عُمُرَ الْعَبْدِ الصَّالِحِ مِنْ غَيْرِ سَبَبٍ، أَوْجَبَ ذَلِكَ إِلَّا لِعِلَّةِ الْإِسْتِدْلَالِ بِهِ عَلَى عُمُرِ الْقَائِمِ عليه السلام لِيَقْطَعَ بِذَلِكَ حُجَّةَ الْمُعَانِدِينَ: «لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ»^۱.

کتاب و تالیفات مهدی در قرآن کریم

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۹۱ / إعلام الوری بأعلام الهدی، ص ۴۳۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۹۴ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۷، ص ۱۳۴ / کتاب الغیبة (للطوسی)، ص ۱۷۲ / کمال الدین، ج ۲، ص ۲۵۷ / الوافی، ج ۲، ص ۴۲۳.

سدیر صیرفی گوید: من و مفضل بن عمر و داود بن کثیر رقی و ابو بصیر و ابان بن تغلب بر مولایمان حضرت صادق علیه السلام وارد شدیم: ... حضرت فرمودند: و اما عبد صالح یعنی حضرت خضر علیه السلام، خدای تعالی عمر او را طولانی ساخته است، ولی نه به خاطر نبوتی که برای وی تقدیر کرده است، و یا کتابی که بر وی فرو فرستاده است، و یا شریعتی که به واسطه‌ی آن شرایع انبیاء پیشین را نسخ کند، و یا امامتی که بر بندگانش اقتداء به آن لازم باشد، و یا طاعتی که انجام دادن آن بر وی واجب باشد، بلکه چون در علم خداوند گذشته بود که عمر قائم علیه السلام در دوران غیبتش طولانی خواهد شد، تا جائی که پیروانش آن را به واسطه‌ی طولانی بودنش انکار کنند، عمر بنده‌ی صالح خود را طولانی کرد تا از طول عمر او به طول عمر قائم علیه السلام استدلال شود و حجّت معاندان منقطع گردد و برای مردم علیه خداوند حجّتی نباشد.

مجموعه روایات مهدی در قرآن کریم

شماره: ۳۴

اسم آیه: روز یأس کفار

کد آیه: ۵ / ۳

﴿... الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ...﴾

﴿...﴾

... امروز، کافران از (زوال) آیین شما، مأیوس شدند بنابراین، از آنها

ترسید، و از (مخالفت) من بترسید...

عَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام: فِي هَذِهِ الْآيَةِ: «الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ»، يَوْمَ يَقُومُ الْقَائِمُ عليه السلام، يَئِسَ بَنُو أُمَّيَّةَ فَهُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا يَئِسُوا مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام.^۱

از جابر نقل است که امام محمد باقر عليه السلام در تفسیر این آیه فرمودند: آن روز، روز ظهور قائم آل محمد عليه السلام است که بنی امیه نا امید می شوند و آنها هستند که کافر گشته و از آل محمد عليه السلام نا امید می باشند.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۸ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۲۲۳ /

تفسیر العیاشی ج ۱، ص ۲۹۲، ح ۱۹ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۵۸۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۴،

﴿وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ
اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَ
عَزَّزْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ
لَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ
مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ﴾

خدا از بنی اسرائیل پیمان گرفت. و از آنها، دوازده نقیب (سرپرست) برانگیختیم. و خداوند (به آنها) گفت: «من باشما هستم، اگر نماز را برپا دارید، و زکات را بپردازید، و به رسولان من ایمان بیاورید و آنها را یاری کنید، و به خدا قرض الحسن بدهید (در راه او، به نیازمندان کمک کنید)، گناهان شما را می پوشانم (می بخشم) و شما را در باغهایی از بهشت، که نهرها از زیر درختانش جاری است، وارد می کنم. اما هر کس از شما بعد از این کفر شود، از راه راست منحرف گردیده است.

۱- عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَعَاشِرَ النَّاسِ! اَعْلَمُوا أَنَّ
لِلَّهِ تَعَالَى بَابًا، مَنْ دَخَلَهَا مِنْ مَنَ النَّارِ وَمِنَ الْفِرْعِ الْأَكْبَرِ، فَقَامَ إِلَيْهِ أَبُو سَعِيدٍ الْخُدْرِيُّ،
فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! اهْدِنَا إِلَى هَذَا الْبَابِ حَتَّى نَعْرِفَهُ.

کتاب دوازدهمین امام در قرآن کریم

فَقَالَ: هُوَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ سَيِّدُ الْوَصِيِّينَ وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ أَخُو رَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ خَلِيفَتُهُ عَلَى النَّاسِ أَجْمَعِينَ، مَعَاشِرَ النَّاسِ! مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَتَمَسَّكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى الَّتِي لَا انْفِصَامَ لَهَا، فَلْيَسْتَمْسِكْ بِوَلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، فَإِنَّ وِلَايَتَهُ وَ لِسَانِي وَ طَاعَتَهُ طَاعَتِي.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَعْرِفَ الْحُجَّةَ بَعْدِي، فَلْيَعْرِفْ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ، مَعَاشِرَ النَّاسِ! مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَتَوَالَى وَ لِيَايَةَ اللَّهِ، فَلْيَقْتَدِرْ بِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، فَإِنَّهُ خِزَانَةُ عِلْمِي. مَعَاشِرَ النَّاسِ! مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَلْقَى اللَّهَ وَ هُوَ عَنْهُ رَاضٍ، فَلْيُؤَالَ عِدَّةَ الْأَيْمَةِ عليهم السلام.

فَقَامَ جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، فَقَالَ: وَ مَا عِدَّةُ الْأَيْمَةِ؟

فَقَالَ: يَا جَابِرُ! سَأَلْتَنِي يَرْحَمُكَ اللَّهُ عَنِ الْإِسْلَامِ بِأَجْمَعِهِ، عِدَّتُهُمْ عِدَّةُ الشُّهُورِ، وَ هِيَ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ، وَ عِدَّتُهُمْ عِدَّةُ الْعُيُونِ الَّتِي أَنْفَجَرَتْ لِمُوسَى بْنِ عِمْرَانَ عليه السلام حِينَ ضَرَبَ بِعَصَاهُ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَا عَشْرَةَ عَيْنًا، وَ عِدَّتُهُمْ عِدَّةُ نَقَبَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ.

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَ بَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا،

وَ الْأَيْمَةَ، يَا جَابِرُ! اثْنَا عَشَرَ، أَوْلَهُمْ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام وَ آخِرُهُمُ الْقَائِمُ عليه السلام»^١

از ابن عباس روایت است که گفت: شنیدم که رسول خدا صلی الله علیه و آله می فرمودند: ای مردم! بدانید برای خداوند دری است که هر کس داخل آن شود از آتش جهنم و

١- إثبات الهداة، ج ٢، ص ٢٢٤ / إرشاد القلوب (للدیلمی)، ج ٢، ص ٢٩٣ / بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ٢٦٣ /

البرهان فی تفسیر القرآن، ج ٢، ص ٣٨٩ / مائة منقبة من مناقب أمير المؤمنين و الأئمة، ص ٧١.

ترس قیامت در امان است، سپس ابو سعید خدری بلند شد، و عرض کرد: ای رسول خدا! ما را به سوی آن در، راهنمایی فرما تا آن را بشناسیم.

حضرت فرمودند: آن در، علی بن ابی طالب علیه السلام سید الوصیین و امیر المؤمنین و برادر رسول رب العالمین و جانشین او بر تمام مردم جهان است.

ای گروه مردم! هر کس دوست دارد که چنگ زند بر دستگیره‌ی محکمی که هرگز جدا نشود، باید به ولایت و دوستی علی علیه السلام چنگ زند، زیرا که ولایت علی علیه السلام ولایت من است، و اطاعت از او اطاعت از من است.

ای گروه مردم! هر کس می‌خواهد حجّت پس از من را بشناسد، باید علی بن ابی طالب علیه السلام را بشناسد.

ای مردم! هر کس به ولایت خداوند خوشنود است، باید اقتدا به علی بن ابی طالب علیه السلام کند، زیرا که او گنجینه‌ی علم و دانش من است.

ای مردم! هر کس دوست دارد که خدا را دیدار کند در حالی که از او خوشنود است، باید همه‌ی ائمه علیهم السلام را دوست بدارد.

پس جابر بن عبدالله ایستاد و عرض کرد: امامان چند نفرند؟

حضرت فرمودند: ای جابر! خدا تو را رحمت کند، از همه‌ی اسلام از من سؤال

کردی، شماره‌ی امامان به شماره‌ی ماه‌ها در نظر خداوند، دوازده تاست، در کتاب خدا از آن روزی که آسمان و زمین را آفرید، شماره‌ی امامان به تعداد چشمه‌هایی است که برای موسی بن عمران علیه السلام پدید آمد، هنگامی که عصایش را به زمین زد دوازده چشمه جاری شد، و شماره‌ی آنان به تعداد نقیبان بنی اسرائیل است.

خدای تعالی می فرماید: «وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا»، و امامان ای جابر دوازده نفرند، اول آنان علی بن ابی طالب علیه السلام و آخرشان حضرت قائم علیه السلام می باشد.

۲- عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ علیه السلام قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله: مِنْ وُلْدِي اثْنَا عَشَرَ نَقِيبًا، نُجَبَاءُ مُحَدِّثُونَ مُفَهِّمُونَ، آخِرُهُمُ الْقَائِمُ بِالْحَقِّ، يَمْلَأُهَا عَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ جَوْرًا.^۱

از حضرت باقر علیه السلام روایت است که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: از بین فرزندان من دوازده نفرشان نقیب (شناسنده و سرپرست) و نجیب (اصیل و خوش گوهر) و محدث و مفهّم می باشند، آخرین آنها قائم به حق است، که زمین را از عدالت پر کند چنان که از ظلم و ستم پر شده باشد.

کتاب هدایای قرآنی و روایات

۱- إثبات الهداة، ج ۲، ص ۲۲ / الکافی، ج ۱، ص ۵۳۴ / مرآة العقول، ج ۶، ص ۲۳۳ / الوافی، ج ۲، ص ۳۱۲.

﴿وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا

بِهِ...﴾

و از کسانی که ادعای نصرایت (ویاری مسیح) داشتند (نیز) پیمان گرفتیم ولی آنها قسمت مهمی را از آنچه به آنان تذکر داده شده بود فراموش کردند...

عَنْ أَبِي الرَّبِيعِ الشَّامِيِّ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: لَا تَشْتَرِ مِنَ السُّودَانِ أَحَدًا، فَإِنْ كَانَ لَا بُدَّ فَمِنَ النَّوْبَةِ، فَإِنَّهُمْ مِنَ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ عليه السلام: «وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ»، أَمَا إِنَّهُمْ سَيَذْكُرُونَ ذَلِكَ الْحَظَّ وَ سَيَخْرُجُ مَعَ الْقَائِمِ عليه السلام مِنَّا عِصَابَةٌ مِنْهُمْ^۱

ابو ربیع شامی، از امام صادق عليه السلام روایت کرده که حضرت فرمودند: از غلامهای سیاه پوست کسی را خریداری نکنید، و اگر ناچار شدید، از حبشه (اتیوپی) بخرید. زیرا آنان کسانی هستند که خداوند تبارک و تعالی درباره‌ی آنان فرموده: «وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ»، (و از کسانی که گفتند، ما مسیحی هستیم و از آنها عهد و پیمان گرفتیم، و آنان بخشی از آنچه را که بدان یاد آور شده بودند، فراموش نمودند)، هان، آگاه باش که آنان، آن حظ (میثاق پیامبر و ائمه) را یاد می‌کنند، و گروهی از آنان با قائم ما خروج خواهند کرد.

۱- احقاق الحق، ج ۱۳، ص ۳۴۹ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۲۶۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۴، ص ۶۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۶۰۱ / عوالی اللئالی، ج ۳، ص ۳۰۲.

کتابخانه آیت‌الله العظمی و زان کریم

شماره: ۳۷

اسم آیه: پادشاهان رجعت

کد آیه: ۵ / ۲۰

﴿... اذْکُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَیْکُمْ اِذْ جَعَلَ فِیْکُمْ اَنْبِیَاءَ وَ
جَعَلَ لَکُمْ مُلُوکًا وَ اَتَاکُمْ مَّا لَمْ یُوْتِ اَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِیْنَ﴾

... نعمت خدا را بر خود متذکر شوید هنگامی که در میان شما، پیامبرانی
قرار داد و شما را حاکم و صاحب اختیار خود قرار داد و به شما چیزهایی بخشید
که به هیچ یک از جهانیان نداده بود!

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ الدِّيَلَمِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ قَوْلِ
اللَّهِ تعالى: «إِذْ جَعَلَ فِیْکُمْ اَنْبِیَاءَ وَ جَعَلَ لَکُمْ مُلُوکًا»، فَقَالَ: اَلْاَنْبِیَاءُ: رَسُوْلُ اللّٰهِ صلى الله عليه وآله وَ
اِبْرَاهِیْمُ وَ اِسْمَاعِیْلُ وَ ذُرِیَّتُهُ، وَ الْمُلُوکُ: الْاِئِمَّةُ عليهم السلام. قَالَ: فَقُلْتُ: وَ اَیُّ مُلْکٍ اُعْطِیْتُمْ؟
قَالَ: مُلْکَ الْجَنَّةِ وَ مُلْکَ الْکَرَّةِ^۱.

محمد بن سلیمان دیلمی از پدرش روایت می کند که گفت: از حضرت صادق عليه السلام
تفسیر این آیه شریفه را پرسیدم: «إِذْ جَعَلَ فِیْکُمْ اَنْبِیَاءَ وَ جَعَلَ لَکُمْ مُلُوکًا»، یعنی: شما را
پیغمبران و پادشاهان قرار دادیم، حضرت فرمودند: مقصود از انبیاء پیغمبر اکرم صلى الله عليه وآله
و ابراهیم و اسماعیل و ذریه‌ی اوست، و منظور از پادشاهان ائمه اطهار عليهم السلام می باشند،
عرض کردم: خداوند چه سلطنتی به شما عطا می کند؟ فرمودند: سلطنت بهشت و
سلطنت به هنگام رجعت را.

۱- الزام الناصب، ج ۲، ص ۲۷۳ / الإیقاظ من ההجعة بالبرهان علی الرجعة، النص، ص ۳۶۳ / بحار الأنوار
ج: ۵۳ ص ۴۵ حدیث ۱۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۲۶۶ / مختصر البصائر ص ۱۱۹.

کتابخانه دیجیتال مهدی در قرآن کریم

شماره: ۳۸

کد آیه: ۵ / ۵۴ اسم آیه: یاران حضرت مهدی علیه السلام

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ
يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَ
اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هر کس از شما، از آیین خود بازگردد، به خدا
زیانی نمی‌رساند خداوند جمعیتی را می‌آورد که آنها را دوست دارد و آنان
(نیز) او را دوست دارند، در برابر مؤمنان متواضع، و در برابر کافران سرسخت
و نیرومندند آنها در راه خدا جهاد می‌کنند، و از سرزنش هیچ ملامتگری
هراسی ندارند. این، فضل خداست که به هر کس بخواهد (و شایسته ببیند)
می‌دهد و (فضل) خدا وسیع، و خداوند داناست.

۱ - فی تفسیر علی بن ابراهیم قوله: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ
فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ
يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ» قال: هو مُخَاطَبَةٌ لِأَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ الَّذِينَ غَضَبُوا آلَ

کتابخانه آیت الله العظمی در قرآن کریم

مُحَمَّدَ حَقَّهُمْ وَارْتَدُوا عَنِ دِينِ اللَّهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ، نَزَلَتْ فِي الْقَائِمِ وَأَصْحَابِهِ الَّذِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ^۱

علی بن ابراهیم درباره‌ی این آیه گوید: خطاب به اصحاب رسول خدا است آن کسانی که حق آل محمد علیهم السلام را غصب کردند و از دین خدا برگشتند، در آینده خدا مردمی را آورد که آنها را دوست دارد و آنها نیز او را دوست دارند، تا آخر آیه، فرمود: در باره‌ی قائم و اصحابش نازل شده است که در راه خدا جهاد کنند و از سرزنش ملامت‌کننده نهراسند.

۲- عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ هَارُونَ الْعَجَلِيِّ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: إِنَّ صَاحِبَ هَذَا الْأَمْرِ مَحْفُوظٌ لَهُ لَوْ ذَهَبَ النَّاسُ جَمِيعًا أَتَى اللَّهُ لَهُ بِأَصْحَابِهِ، وَهُمْ الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ اللَّهُ عليهم السلام: «فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيَسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ»، وَهُمْ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ فِيهِمْ: «فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ»^۲.

سليمان بن هارون عجلای نقل کرده که از امام صادق عليه السلام شنیدم که می فرمودند: یاران صاحب این امر، محفوظ هستند، اگر همه مردم از بین بروند، خداوند اصحاب و یاران او را می آورد، و آنان کسانی هستند که خداوند در باره‌ی آنان فرموده است:

۱- بحار الانوار، ج ۳۱، ص ۵۷۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۳۱۵ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۱۵۵ / تفسیر القمی، ج ۱، ص ۱۷۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۴، ص ۱۴۱ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۶۴۱.

۲- الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۸ / بحار الانوار، ج ۲۷، ص ۴۹ و ج ۵۲، ص ۳۷۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۳۱۴ و ص ۴۴۸ / تفسیر العیاشی، ج ۱، ص ۳۲۶ / الغیبة للنعمانی، ص ۳۱۶.

اگر اینان به آن کفر ورزند، گروهی را بر آنان نگاهبان قرار می‌دهیم که به آن کفر
نمی‌ورزند، و هم آنان که خداوند در باره‌ی آنها فرموده: خداوند گروهی را خواهد
آورد که آنها را دوست دارد و آنها نیز دوستدار اویند، نسبت به مؤمنین فروتن و
نسبت به کافران، سخت گیر هستند.

شماره: ۳۹

اسم آیه: ولی الله

کد آیه: ۵ / ۵۵

﴿إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ
يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ﴾

سرپرست و ولی شما، تنها خداست و پیامبر او و آنها که ایمان آورده اند همانها
که نماز را برپا می دارند، و در حال رکوع، زکات می دهند.

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ: «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا»،
قَالَ: إِنَّمَا يَعْنِي أَوْلَىٰ بِكُمْ أَيُّ أَحَقُّ بِكُمْ وَبِأُمُورِكُمْ وَانْفُسِكُمْ وَأَمْوَالِكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ،
وَالَّذِينَ آمَنُوا، يَعْنِي عَلِيًّا وَ أَوْلَادَهُ الْأَئِمَّةَ عليهم السلام إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، ثُمَّ وَصَفَهُمُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَقَالَ:
«الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ»، وَ كَانَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام فِي
صَلَاةِ الظُّهْرِ وَ قَدْ صَلَّى رَكَعَتَيْنِ وَ هُوَ رَاكِعٌ وَ عَلَيْهِ حُلَّةٌ قِيمَتُهَا أَلْفُ دِينَارٍ، وَ كَانَ
النَّبِيُّ صلى الله عليه وآله كَسَاهُ إِيَّاهَا وَ كَانَ النَّجَاشِيُّ أَهْدَاهَا لَهُ.

فَجَاءَ سَائِلٌ، فَقَالَ: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ وَ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ، تَصَدَّقْ
عَلَىٰ مِسْكِينٍ، فَطَرَحَ الْحُلَّةَ إِلَيْهِ، وَ أَوْمَأَ بِيَدِهِ إِلَيْهِ أَنْ أَحْمِلَهَا، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فِيهِ هَذِهِ
الآيَةَ، وَ صَيَّرَ نِعْمَةً أَوْلَادِهِ بِنِعْمَتِهِ، فَكُلُّ مَنْ بَلَغَ مِنْ أَوْلَادِهِ مَبْلَغَ الْإِمَامَةِ يَكُونُ بِهَذِهِ الصِّفَةِ

کتابخانه آیت الله العظمی در قرآن کریم

مِثْلَهُ، فَيَتَصَدَّقُونَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ، وَ السَّائِلُ الَّذِي سَأَلَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام، مِنَ الْمَلَائِكَةِ، وَ الَّذِينَ يَسْأَلُونَ الْأَئِمَّةَ مِنْ أَوْلَادِهِ، يَكُونُونَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ.^۱

احمد بن عیسی، از امام جعفر صادق عليه السلام روایت کرده است، در قول خدای عز وجل: «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا»، که آن حضرت فرمودند: جز این نیست که مقصود از وَلِيُّكُمْ، اولی بکم است، یعنی: احق و سزاوارتر به شما و به امور شما از خود شما و مالهای شما، خداست و رسول او، و آنان که ایمان آورند، یعنی: علی و اولاد او که ائمه عليهم السلام هستند تا روز قیامت، بعد از آن، خدای عز وجل ایشان را وصف نموده و فرموده که: «الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ»، و امیر المؤمنین عليه السلام در نماز ظهر بود و دو رکعت را خوانده بودند، و آن حضرت در رکوع بودند، و بر او حله ای بود که قیمت آن هزار دینار شرعی بود، و پیغمبر صلی الله علیه و آله آن حله را به علی عليه السلام پوشانیده بود، و نجاشی آن را به رسم هدیه برای آن حضرت فرستاده بود.

پس سائلی آمد و عرض کرد: سلام بر تو باد ای ولیّ خدا! و ای سزاوارتر به مؤمنان از خود ایشان! بر گدا تصدق فرما، حضرت آن حله را به جانب سائل افکند، و با دست خویش اشاره به سوی او فرمود که: این را بردار.

بعد از آن، خدای عز وجل این آیه را در شأن او فرو فرستاد و نعمت اولاد او را به نعمت او جفت و قرین گردانید.

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۱۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۳۱۶ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۱۵۸ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۴۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۴، ص ۱۴۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۶۴۳ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۲، ص ۱۵ / الکافی، ج ۱، ص ۲۸۸.

پس هر کدام از اولاد آن حضرت، به جایگاه امامت رسیدند، به این نعمت و این صفت متّصف می‌باشند، پس تصدّق می‌کنند و حال آن که ایشان رکوع کنندگانند. و آن سائلی که از امیر المؤمنین علیه السلام سؤال نمود، از فرشتگان بود، و کسانی که از امامان از فرزندان آن حضرت سؤال می‌کنند، از فرشتگان می‌باشند.

شماره: ۴۰

کد آیه: ۶ / ۲

اسم آیه: حتمیت خروج سفیانی

﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهُ
ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ﴾

او کسی است که شمار از گل آفرید سپس مدتی مقرر داشت و اجل حتمی
نزد اوست. با این همه، شما (مشرکان در توحید و یگانگی و قدرت او،)
تردید می کنید!

عَنْ حُمْرَانَ بْنِ أَعْيَنَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «ثُمَّ قَضَىٰ
أَجَلًا وَ أَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهُ»، فَقَالَ: إِنَّهُمَا أَجَلَانِ، أَجَلٌ مَّخْتُومٌ وَ أَجَلٌ مَوْقُوفٌ، فَقَالَ لَهُ
حُمْرَانُ: مَا الْمَخْتُومُ؟ قَالَ: الَّذِي لِلَّهِ فِيهِ الْمَشِيئَةُ.

قَالَ حُمْرَانُ: إِنِّي لَأَرْجُو أَنْ يَكُونَ أَجَلُ السُّفْيَانِيِّ مِنَ الْمَوْقُوفِ، فَقَالَ أَبُو
جَعْفَرٍ عليه السلام: لَأَ، وَاللَّهِ! إِنَّهُ لَمِنَ الْمَخْتُومِ.

حمران بن أعین از امام باقر عليه السلام روایت کرده که آن حضرت در باره ی فرمایش
خدای تعالی که می فرماید: «ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا وَ أَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهُ»، سپس خداوند اجلی
را مقرر فرمود و اجلی دیگر در نزد او به نام و معلوم است.

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۹۴ / بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۲۴۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۴۰۰
/ الغيبة (للعماني)، النص، ص ۳۰۱.

فرمودند: اجل دو گونه است، اجلی حتمی، و اجلی موقوف، پس حمران عرض کرد: محتوم چیست؟ حضرت فرمودند: آنچه که خداوند آن را خواسته باشد، حمران عرض کرد: من امیدوارم که اجل سفیانی از نوع موقوف (غیر حتمی) باشد، امام باقر علیه السلام فرمودند: نه، به خدا قسم! که آن از امور حتمی است.

شماره: ۴۱

کد آیه: ۳۷ / ۶ اسم آیه: نشانه‌های آخر الزمان

﴿وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنَزِّلَ آيَةً وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾

وگفتند: «چرا نشانه (و معجزه‌ای) از طرف پروردگارش بر او نازل نمی‌شود؟» بگو: «خداوند، قادر است که نشانه‌ای نازل کند ولی بیشتر آنها نمی‌دانند»

أبي الجارود عن أبي جعفر عليه السلام في قوله: «إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنَزِّلَ آيَةً»، وَ سِيرِكُمْ فِي آخِرِ الزَّمَانِ آيَاتٍ مِنْهَا دَابَّةُ الْأَرْضِ وَ الدَّجَالُ وَ نُزُولُ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَ طُلُوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا.^۱

علی بن ابراهیم قمی در تفسیر خود از ابو جارود روایت کرده که امام محمد باقر عليه السلام در تفسیر آیه: «إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنَزِّلَ آيَةً»، یعنی خداوند، قادر است که نشانه‌ای نازل کند، به وی فرمودند: خداوند در آخر الزمان آیاتی (علاماتی) را به شما نشان می‌دهد، که از آن جمله، دابة الارض (یعنی جنبنده روی زمین) و خروج دجال و آمدن عیسی بن مریم و طلوع آفتاب از مغرب است.

۱- الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۹۰ / بحار الأنوار، ج ۹، ص ۲۰۴ و ج ۱۷، ص ۲۰۴ و ج ۵۲ ص ۱۸۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۴۱۶ / تفسیر القمی، ج ۱، ص ۱۹۸.

شماره: ۴۲

کد آیه: ۴۴ / ۶ اسم آیه: ناکهانی بودن قیام حضرت

﴿فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ﴾

(آری،) هنگامی که آنچه را به آنها یادآوری شده بود فراموش کردند، درهای همه چیز (از نعمتها) را به روی آنها گشودیم تا (کاملاً) خوشحال شدند (و دل به آن بستند) ناکهانی آنها را گرفتیم (و سخت مجازات کردیم) در این هنگام، همگی مأیوس شدند (و درهای امید به روی آنها بسته شد).

عَنْ أَبِي حَمْزَةَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ: «فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ»، قَالَ: أَمَّا قَوْلُهُ: «فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ»، يَعْنِي فَلَمَّا تَرَكُوا وِلَايَةَ عَلِيِّ عليه السلام أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام وَقَدْ أَمَرُوا بِهِ، «فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ»، يَعْنِي دَوْلَتَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَمَا بَسِطَ لَهُمْ فِيهَا، وَأَمَّا قَوْلُهُ: «حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ»، يَعْنِي قِيَامَ الْقَائِمِ عليه السلام.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۸ / بحار الأنوار، ج ۳۵، ص ۳۷۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۴۱۹ / بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۷۸ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۱۲۱ / تفسیر القمی، ج ۱، ص ۲۰۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۴، ص ۳۳۰ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۷۱۸.

ابو حمزه از امام باقر علیه السلام روایت کرده که در باره‌ی قول خداوند عز و جل: آنچه را به آنها یادآوری شده بود فراموش کردند، حضرت فرمودند: یعنی چون ولایت حضرت علی علیه السلام را وا گذاشتند، با اینکه به آن مأمور شده بودند، درهای همه چیز را بر آنان گشودیم، یعنی دولتشان در دنیا و آنچه در آن برایشان گسترده شده بود، و اینکه خداوند فرموده: تا آنگاه که به آنچه عطا شدند مغرور و شادمان گشتند، (و دل به آن بستند)، ناگهان آنها را گرفتیم، (و سخت مجازات کردیم) در این هنگام، همگی مأیوس شدند، (و درهای امید به روی آنها بسته شد)، یعنی به واسطه‌ی قیام حضرت قائم علیه السلام.

کد آیه: ۶ / ۶۵ اسم آیه: اختلافات و فتنه های آخر الزمان

﴿قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِّنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ انظُرْ كَيْفَ نُصِرَفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ﴾

بگو: «او قادر است که از بالا یا از زیر پای شما، عذابی بر شما بفرستد یا بصورت دسته های پراکنده شما را با هم بیاميزد و طعم جنگ (و اختلاف) را به هر يك از شما به وسيله ديگري بچشاند.» بين چگونه آيات گوناگون را (برای آنها) بازگوي كنيم! شايد بفهمند!

عَنْ أَبِي الْجَارُودِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فِي قَوْلِهِ: «قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ»، قَالَ: هُوَ الدَّجَالُ وَ الصَّيْحَةُ «أَوْ مِّنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ» وَ هُوَ الْخَسْفُ أَوْ يَلْبَسَكُمْ شِيْعًا، وَ هُوَ اخْتِلَافٌ فِي الدِّينِ، وَ طَعْنٌ بَعْضِكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ، «وَ يُذِيقُ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ»، وَ هُوَ أَنْ يَقْتُلَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا، وَ كُلُّ هَذَا فِي أَهْلِ الْقِبْلَةِ.

۱- الزام الناصب، ج ۲، ص ۹۴ / بحار الأنوار، ج ۹، ص ۲۰۵ و ج ۵۲، ص ۱۸۲ / تفسير الصافي، ج ۲، ص ۱۲۷ / تفسير القمي، ج ۱، ص ۲۰۴ / تفسير كنز الدقائق، ج ۴، ص ۳۴۸ / تفسير نور الثقلين، ج ۱، ص ۷۲۴.

ابو جارود از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده که حضرت در تفسیر این آیه: «قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ»، یعنی: پیغمبر! بگو خداوند قادر است که عذابی از بالایتان به سوی شما بفرستد، فرمودند: این عذاب دجال و صدای آسمانی است و بقیه‌ی آیه که می‌گوید: «أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْضِكُمْ»، یعنی: یا عذابی از زیر پای شما بفرستد، فرو رفتن در بیابان است، «أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيْعًا»، یعنی: یا شما را با گروه‌های مختلف بهم ریزد، اختلافاتی است که در امور دینی پیدا می‌شود و از یکدیگر بدگونی می‌نمایند، «وَ يُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ»، یعنی: سختی بعضی از شما را به بعضی دیگر می‌چساند، اینست که بعضی از شما بعضی دیگر را به قتل برسانند، و تمام این عذابها در میان اهل قبله به وقوع می‌پیوندد.

شماره: ۴۴

کد آیه: ۶ / ۸۹ اسم آیه: یاران حضرت مهدی علیه السلام ذخائر الهی

﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنَّبُوءَةَ فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ﴾

آنها کسانی هستند که کتاب و حکم و نبوت به آنان دادیم و اگر نسبت به آن کفر ورزند، کسان دیگری را نگاهبان آن می‌سازیم که نسبت به آن، کافر نیستند.

«لطفاً به آیه‌ی شماره‌ی ۳۸، کد: ۵ / ۵۴ مراجعه فرمائید.»

کتاب و ذرات حضرت مهدی در قرآن کریم

شماره: ۴۵

کد آیه: ۱۱۵ / ۶ اسم آیه: بر بازوی راست حضرت

﴿وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدَّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

و کلام پروردگارتو، با صدق و عدل، به حد تمام رسید هیچ کس نمی تواند کلمات او را دگرگون سازد و او شنونده داناست.

عَنْ يُونُسَ بْنِ ظَبْيَانَ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَرَادَ خَلْقَ إِمَامٍ، أَنْزَلَ قَطْرَةً مِنْ تَحْتِ عَرْشِهِ عَلَى بَقْلَةٍ مِنْ بَقْلِ الْأَرْضِ أَوْ ثَمَرَةٍ مِنْ ثَمَارِهَا، فَأَكَلَ مِنْهَا الْإِمَامُ، فَتَكُونُ نُطْفَةً مِنْ تِلْكَ الْقَطْرَةِ، فَإِذَا مَكَثَ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا سَمِعَ الصَّوْتِ، فَإِذَا تَمَّتْ لَهُ أَرْبَعَةٌ أَشْهُرٍ كَتَبَ عَلَى عَضِدِهِ الْأَيْمَنِ:

﴿وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدَّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾، فَإِذَا وَضَعَتْهُ أُمُّهُ عَلَى الْأَرْضِ زَيَّنَ بِالْحِكْمَةِ وَجَعَلَ لَهُ مِصْبَاحًا مِنْ نُورٍ يَرَى بِهِ أَعْمَالَهُمْ.^۱

یونس بن ظبیان از حضرت صادق عليه السلام نقل کرده که شنیدم حضرت می فرمودند: وقتی خداوند تصمیم بگیرد امامی را از امام دیگر بیافریند فرشته ای را می فرستد که

۱- بحار الأنوار، ج ۲۵، ص ۴۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۴۷۲ / بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۴۳۳ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۴، ص ۴۳۱ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۷۶۰ / الکافی، ج ۱، ص ۳۸۷.

آبی از زیر عرش می‌گیرد بعد می‌رساند آن آب را به امام یا به او وامی‌گذارد چهل روز در رحم می‌ماند بدون اینکه چیزی بشنود پس از چهل روز می‌شنود. وقتی مادر او را زائید خداوند همان فرشته را می‌فرستد بر بازوی راست او می‌نویسد:

«وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدَّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ»، وقتی بر زمین قرار گیرد به او حکمت داده می‌شود و به علم و وقار آراسته می‌گردد و به او چراغی از نور می‌دهند که به وسیله آن اعمال مردم را می‌بیند.

بسم الله الرحمن الرحیم
محمود در قرآن کریم

﴿هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا قُلِ اتَّظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ﴾

آیا جز این انتظار دارند که فرشتگان (مرگ) به سراغشان آیند، یا خداوند (خودش) به سوی آنها بیاید، یا بعضی از آیات پروردگارت (و نشانه‌های رستاخیز)؟ اما آن روز که بعضی از آیات پروردگارت تحقق پذیرد، ایمان آوردن افرادی که قبلاً ایمان نیاورده‌اند، یادرا ایمانشان عمل نیکی انجام نداده‌اند، سودی به حالشان نخواهد داشت؛ بگو: «انتظار بکشید ما هم انتظار (کیفر شمارا) می‌کشیم»

۱- عَنْ عَلِيِّ بْنِ رَبِئَابٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ، فَقَالَ: الْآيَاتُ، هُمُ الْأَائِمَّةُ وَالْآيَةُ الْمُنْتَظَرَةُ، هُوَ الْقَائِمُ عليه السلام، «فِيَوْمٍ مَبْدُؤًا لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ»، قِيَامِهِ بِالسَّيْفِ وَإِنْ آمَنَتْ بِمَنْ تَقَدَّمَهُ مِنْ آبَائِهِ عليهم السلام»^۱

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۶۶ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۵۹ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۵۰۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۴، ص ۴۹۱ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۷۸۱ ح ۳۵۶ / کمال الدین، ج ۲، ص ۳۳۶.

علی بن رئاب از امام صادق علیه السلام روایت کند که در تأویل این آیه: «يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ»، فرمودند: آیات، ائمه علیهم السلام هستند و آیه ی منتظره، قائم علیه السلام است، و در آن روز ایمان کسی که پیش از قیام او با شمشیر ایمان نیاورده باشد سودی ندارد، گرچه به پدرانش ایمان داشته باشد.

۲- عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: قَالَ الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ علیه السلام: فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا»، يَعْنِي خُرُوجَ الْقَائِمِ الْمُنْتَظَرِ مِنَّا، ثُمَّ قَالَ علیه السلام: يَا أَبَا بَصِيرٍ! طُوبَى لِشِيعَةِ قَائِمِنَا، الْمُنْتَظَرِينَ لِظُهُورِهِ فِي غَيْبَتِهِ، وَالْمُطِيعِينَ لَهُ فِي ظُهُورِهِ، أَوْلِيكَ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ الَّذِينَ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ.^۱

ابو بصیر از امام صادق علیه السلام روایت می کند که در تفسیر این قول خدای تعالی: «يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا»، فرمودند: یعنی خروج قائم منتظر از ما، سپس فرمودند: ای ابا بصیر! خوشا به حال شیعیان قائم ما، کسانی که در غیبتش منتظر ظهور او هستند و در حال ظهورش نیز فرمانبردار اویند، آنان اولیای خدا هستند که نه خوفی بر آنهاست و نه اندوهگین می شوند.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۹۱ ح ۱۶۲ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۴۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۵۰۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۴، ص ۴۹۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۷۸۱ / کمال الدین، ج ۲، ص ۲۵۷.

بسم الله الرحمن الرحيم
 کتب و روایات مهدوی و قرآنی گردیده

۳- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سُلَيْمَانَ الْعَامِرِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: مَا زَالَتْ الْأَرْضُ
 إِلَّا وَ لِلَّهِ تَعَالَى ذِكْرُهُ فِيهَا حُجَّةٌ يَعْرِفُ الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ وَ يَدْعُو إِلَى سَبِيلِ اللَّهِ، وَ لَا
 تَنْقَطِعُ الْحُجَّةُ مِنَ الْأَرْضِ إِلَّا أَرْبَعِينَ يَوْماً قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، فَإِذَا رُفِعَتِ الْحُجَّةُ، أُغْلِقَ
 بَابُ التَّوْبَةِ، وَ «لَا يَنْفَعُ نَفْساً إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ»، أَنْ تُرْفَعَ الْحُجَّةُ أَوْلَيْكَ
 شِرَارٌ مَنْ خَلَقَ اللَّهُ وَ هُمْ الَّذِينَ يَقُومُ عَلَيْهِمُ الْقِيَامَةُ.^۱

عبد الله بن سلیمان عامری از امام صادق عليه السلام روایت کند که حضرت فرمودند:
 زمین زایل نشود جز آنکه برای خدای تعالی در آن حجّتی باشد که حلال و حرام را
 بشناسد و مردم را به راه خدا فراخواند، و حجّت از زمین منقطع نشود، جز چهل روز
 پیش از وقوع قیامت، و چون حجّت خدا برداشته شود، ابواب توبه نیز مسدود
 می شود و ایمان شخصی که پیش از رفع حجّت ایمان نیاورده باشد سودی نبخشد،
 آنها بدترین خلق خدا هستند و قیامت علیه آنها واقع خواهد شد.

۴- قَالَ امير المؤمنين علي عليه السلام فِي خُطْبَةٍ طَوِيلَةٍ: ... ثُمَّ تَرْفَعُ الدَّابَّةُ رَأْسَهَا فَيَرَاهَا
 مَنْ بَيْنَ الْخَافِقَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ، وَ ذَلِكَ بَعْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا، فَعِنْدَ
 ذَلِكَ تُرْفَعُ التَّوْبَةُ، فَلَا تَوْبَةَ تُقْبَلُ وَ لَا عَمَلٌ يُرْفَعُ وَ «لَا يَنْفَعُ نَفْساً إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ
 مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا»...^۲

۱- اثبات الهداة، ج ۱، ص ۱۳۷ ح ۱۳۹ / بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۴۱ ح ۷۸ / البرهان فی تفسیر القرآن،
 ج ۲، ص ۵۰۱ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۷۸۲ ح ۳۵۹ / کمال الدین، ج ۱، ص ۲۲۹ ح ۲۴.
 ۲- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۱۱۱ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان علی الرجعة، النص، ص ۳۲۳ / بحار
 الأنوار، ج ۵۲، ص ۱۹۴ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۱۷۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۴، ص ۴۹۲ / تفسیر
 نور الثقلین، ج ۱، ص ۷۸۲ / کمال الدین و تمام النعمة، ج ۲، ص ۵۲۷ / مختصر البصائر، ص ۱۲۹.

کلمه و آیه های مهدی در قرآن کریم

حضرت امیر المومنین علیه السلام در خطبه‌ای طولانی فرمودند: ... سپس آن جنبنده سر بلند کند و به اذن خدای تعالی همه کسانی که بین مشرق و مغرب هستند او را می‌بینند، و این بعد از آن است که آفتاب از مغرب طلوع نماید، در این هنگام توبه برداشته شود و هیچ توبه‌ای پذیرفته نشود و عملی بالا نرود، و «لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا»...

شماره: ۴۷

کد آیه: ۱۶۴ / ۶ اسم آیه: انتقام از بازماندگان بنی امیه

﴿... وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ﴾

...و هیچ گنهکاری گناه دیگری را متحمل نمی شود سپس بازگشت همه شما به سوی پروردگارتان است و شمار از آنچه در آن اختلاف داشتید، خبر خواهد داد.

عَنْ عَبْدِ السَّلَامِ بْنِ صَالِحِ الْهَرَوِيِّ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي الْحَسَنِ الرُّضَا عليه السلام: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ! مَا تَقُولُ فِي حَدِيثِ رُوِيَ عَنِ الصَّادِقِ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: إِذَا خَرَجَ الْقَائِمُ قَتَلَ ذَرَارِيَّ قَتْلَةَ الْحُسَيْنِ عليه السلام بِفِعَالِ آبَائِهَا، فَقَالَ عليه السلام: هُوَ كَذَلِكَ.

فَقُلْتُ: وَقَوْلُ اللَّهِ عز وجل: «وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ»، مَا مَعْنَاهُ؟ قَالَ: صَدَقَ اللَّهُ فِي جَمِيعِ أَقْوَالِهِ وَلَكِنْ ذَرَارِيُّ قَتْلَةَ الْحُسَيْنِ عليه السلام يَرْضَوْنَ بِفِعَالِ آبَائِهِمْ وَيَفْتَخِرُونَ بِهَا وَمَنْ رَضِيَ شَيْئًا، كَانَ كَمَنْ أَتَاهُ وَلَوْ أَنَّ رَجُلًا قُتِلَ بِالمَشْرِقِ فَرَضِيَ بِقَتْلِهِ رَجُلٌ بِالمَغْرِبِ لَكَانَ الرَّاغِبُ عِنْدَ اللَّهِ عز وجل شَرِيكَ الْقَاتِلِ، وَإِنَّمَا يَقْتُلُهُمُ الْقَائِمُ عليه السلام إِذَا خَرَجَ لِرِضَاهُمْ بِفِعْلِ آبَائِهِمْ^۱

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۶۹ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۲ / بحار الانوار، ج ۴۵، ص ۲۹۵ و ج ۵۲، ص ۳۱۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۵۰۸ / تفسیر شریف لاهیجی، ج ۱، ص ۸۵۵ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۱۷۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۴، ص ۵۰۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۷۸۶ / علل

عبد السلام بن صالح هروی گفت: به حضرت امام رضا علیه السلام عرض کردم: ای پسر رسول خدا چه می فرمایید در باب حدیثی که از جد بزرگوارتان، حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که: وقتی قائم آل محمد علیه السلام خروج کند، آن حضرت ذریه‌ی قاتلین حضرت امام حسین علیه السلام را خواهد کشت به سبب کردار پدرانشان؟ پس حضرت فرمودند: چنین است که حضرت صادق علیه السلام فرموده اند.

راوی گوید بعد از این من گفتم: پس معنی قول خدای تعالی که فرموده: «وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى»، چه خواهد بود؟ حضرت فرمودند: حق تعالی راستگو است در همه اقوال خود، لیکن ذریه‌ی قتله‌ی امام حسین علیه السلام راضی اند به آنچه پدران ایشان انجام داده اند و افتخار به عمل شنیع پدران خود می کنند و کسی که راضی به چیزی باشد، مانند کسی است که آن چیز را به عمل آورده، و اگر شخصی را در مشرق کسی کشته باشد و در مغرب کسی دیگر راضی به آن قتل باشد، هر آینه راضی به قتل نزد خدای تعالی، شریک قاتل خواهد بود، و حضرت قائم علیه السلام که بعد از خروج، ذراری قتله امام حسین علیه السلام را می کشد به واسطه آنست که ایشان راضی اند به کردار پدران خود.

عبد الوارث آیدت هروی در قرآن کریم

شماره: ۴۸

کد آیه: ۴۶ / ۷ اسم آیه: آخرین مرد اعراف

﴿وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ وَنَادَوْا
أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ﴾

و میان این دو گروه حجاب و پرده ای است و بر اعراف (جایگاهی میان بهشت و جهنم) مردانی هستند که همه را به سیمایشان می شناسند و بهشتیان را که هنوز داخل بهشت نشده و چشم امید به دخول آن دارندند آکنند که سلام بر شما باد.

عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: سَمِعْتُ فَاطِمَةَ ع، تَقُولُ: سَأَلْتُ أَبِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: «وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ»، قَالَ: هُمُ الْأَيْمَةُ بَعْدِي، عَلِيُّ، وَ سِبْطَائِي، وَ تِسْعَةٌ مِنْ صُلْبِ الْحُسَيْنِ، هُمُ رِجَالُ الْأَعْرَافِ، لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ يَعْرِفُهُمْ وَ يَعْرِفُونَهُ، وَ لَا يَدْخُلُ النَّارَ إِلَّا مَنْ أَنْكَرَهُمْ وَ يُنْكِرُونَهُ، لَا يَعْرِفُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا بِسَبِيلِ مَعْرِفَتِهِمْ^۱.

ابوذر از حضرت زهرا ع نقل می کند که فرمودند: از پدر بزرگوارم در باره ی قول خداوند تعالی: «وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ»، پرسیدم،

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۱۷۶ / بحار الأنوار ج: ۳۶ ص ۳۵۱ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۲،

ص ۲۸۳ و ج ۳، ص ۷۳ / کفاية الأثر، ص ۱۹۴ / المناقب ج: ۱ ص ۲۹۶.

پیامبر ﷺ فرمودند: آنان، امامان بعد از من هستند، علی علیه السلام و دو نوه ی دختری من، و نه فرزند از نسل حسین علیه السلام آنها مردان اعراف اند، کسی وارد بهشت نمی شود مگر آنکه آنها را می شناسد، و آنها نیز او را می شناسند، و وارد دوزخ نمی شود مگر کسی که آنها را نشناخته و آنها هم او را نشناسند، خداوند، جز از طریق شناخت آنها، شناخته نمی شود.

پیامبر و فرزندان محمدی در قرآن کریم

شماره: ۴۹

کد آیه: ۷/۷۱ اسم آیه: امر به انتظار فرج

﴿قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ أَتَجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءِ
سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ
مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ﴾

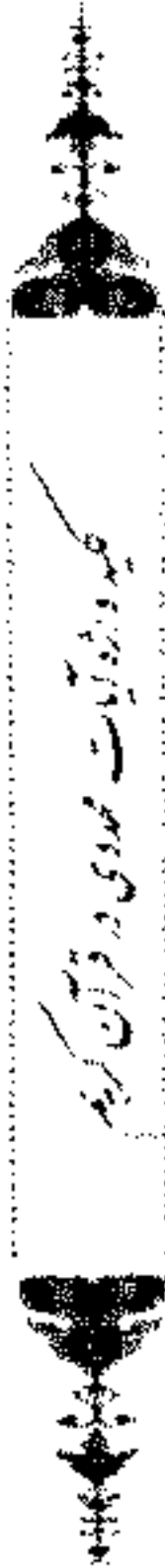
گفت: «غضب پروردگارتان، شمارا فرا گرفته است؛ آیا با من در مورد
نامهایی مجادله می کنید که شما و پدرتان (به عنوان معبود و خدا، بر آنها)
گذارده اید، در حالی که خداوند هیچ دلیلی درباره آن نازل نکرده است؟
پس شما منتظر باشید، من هم با شما انتظاری کشم!»

عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرِ قَالَ: قَالَ الرَّضَا عليه السلام: مَا أَحْسَنَ الصَّبْرَ وَانْتِظَارَ
الْفَرَجِ، أَمَا سَمِعْتَ قَوْلَ اللَّهِ تعالى: «وَارْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ»، «فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ
الْمُنْتَظِرِينَ»، فَعَلَيْكُمْ بِالصَّبْرِ، فَإِنَّهُ إِنَّمَا يَجِيءُ الْفَرَجُ عَلَى الْيَأْسِ، فَقَدْ كَانَ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكُمْ أَصْبَرَ مِنْكُمْ!

احمد بن محمد بن ابی نصر از امام رضا عليه السلام روایت کند که حضرت فرمودند: صبر
و انتظار فرج چه نیکوست، آیا سخن خدای تعالی را نشنیدی که فرموده: چشم به

۱- بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۱۱۰ و ص ۱۲۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۵۶۱ / تفسیر کنز
الدقائق، ج ۶، ص ۴۱ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۲۹۷ / کمال الدین و تمام النعمة، ج ۲، ص ۶۴۵.

راه باشید که من نیز با شما چشم به راهم، و فرمود: منتظر باشید که من نیز با شما از
منتظرانم، پس بر شما باد که صبر کنید، که فرج پس از یأس می‌آید، و پیشینیان شما
از شما صابرتر بودند.

شماره: ۵۰

کد آیه: ۷ / ۹۶ اسم آیه: رجعت پیامبر ﷺ و امام حسین ﷺ

﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَ
الْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾
و اگر مردم شهر و روستاها ایمان می آوردند و خداترس و پرهیزکاری شدند، ما
برکات آسمان و زمین را برای آنان می گشودیم. ولی آنان حقایق را تکذیب
کردند. مانیز آنها را بکیفر اعمالشان گرفتار ساختیم.

عَنْ جَابِرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: قَالَ الْحُسَيْنُ عليه السلام لِأَصْحَابِهِ قَبْلَ أَنْ يُقْتَلَ: إِنَّ
رَسُولَ اللَّهِ قَالَ لِي: يَا بُنَيَّ! إِنَّكَ سَتَسَاقُ إِلَى الْعِرَاقِ وَ هِيَ أَرْضٌ قَدْ اتَّقَىٰ بِهَا النَّبِيُّونَ وَ
أَوْصِيَاءُ النَّبِيِّينَ، وَ هِيَ أَرْضٌ تُدْعَى عَمُورَاءَ، وَ إِنَّكَ تَسْتَشْهَدُ بِهَا وَ يُسْتَشْهَدُ مَعَكَ
جَمَاعَةٌ مِّنْ أَصْحَابِكَ، لَا يَجِدُونَ أَلَمَ مَسِّ الْحَدِيدِ، وَ تَلَا قُلْنَا: «يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَ
سَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ» يَكُونُ الْحَرْبُ بَرْدًا وَ سَلَامًا عَلَيْكَ وَ عَلَيْهِمْ، فَأُبَشِّرُوا فَوَ اللَّهُ لَئِن
قَتَلُونَا فَإِنَّا نَرِدُّ عَلَىٰ نَبِينَا، قَالَ: ثُمَّ أَمَّكَتُ مَا شَاءَ اللَّهُ، فَأَكُونُ أَوَّلَ مَنْ يَنْشَقُّ الْأَرْضُ
عَنهُ، فَأَخْرَجُ خُرْجَةً يُوَافِقُ ذَلِكَ خُرْجَةَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ قِيَامَ قَائِمِنَا ثُمَّ لَيَنْزِلَنَّ عَلَيَّ
وَ قَدْ مِّنَ السَّمَاءِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَمْ يَنْزِلُوا إِلَى الْأَرْضِ قَطُّ وَ لَيَنْزِلَنَّ إِلَيَّ جِبْرَائِيلُ وَ مِيكَائِيلُ
وَ إِسْرَافِيلُ وَ جُنُودٌ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ وَ لَيَنْزِلَنَّ مُحَمَّدٌ وَ عَلِيُّ وَ أَنَا وَ أَخِي وَ جَمِيعٌ مِّنْ مَنْ
اللَّهُ عَلَيْهِ فِي حَمُولَاتِ مِنَ حَمُولَاتِ الرَّبِّ خَيْلٌ بُلِقَ مِنْ نُورِ لَمْ يَرْكَبَهَا مَخْلُوقٌ، ثُمَّ
لَيُهْزَنَنَّ مُحَمَّدٌ لِيَوَاءَهُ وَ لَيُدْفَعَنَّ إِلَيَّ قَائِمِنَا مَعَ سَيْفِهِ، ثُمَّ إِنَّا نَمُكُّ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ مَا شَاءَ

کتاب و تالیفات محمدی در آستان کربلا

اللَّهُ، ثُمَّ إِنَّ اللَّهَ يَخْرُجُ مِنْ مَسْجِدِ الْكُوفَةِ عَيْنًا مِنْ دُهْنٍ وَ عَيْنًا مِنْ مَاءٍ وَ عَيْنًا مِنْ لَبَنٍ،
 ثُمَّ إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام يَدْفَعُ إِلَى سَيْفِ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم وَ يَبْعَثُنِي إِلَى الْمَشْرِقِ وَ
 الْمَغْرِبِ، فَلَا آتِي عَلَى عَدُوٍّ لِلَّهِ إِلَّا أَهْرَقْتُ دَمَهُ وَ لَا أَدْعُ صَنَمًا إِلَّا أَحْرَقْتُهُ حَتَّى أَقَعَ إِلَى
 الْهِنْدِ فَأَفْتَحُهَا وَ إِنَّ دَانِيَالَ وَ يَوْشَعَ يَخْرُجَانِ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ يَقُولَانِ: صَدَقَ اللَّهُ وَ
 رَسُولُهُ وَ يَبْعَثُ اللَّهُ مَعَهُمَا إِلَى الْبَصْرَةِ سَبْعِينَ رَجُلًا، فَيَقْتُلُونَ مُقَاتِلِيهِمْ وَ يَبْعَثُ بَعْثًا إِلَى
 الرُّومِ فَيَفْتَحُ اللَّهُ لَهُمْ ثُمَّ لَأَقْتُلَنَّ كُلَّ دَابَّةٍ حَرَّمَ اللَّهُ لَحْمَهَا حَتَّى لَا يَكُونَ عَلَى وَجْهِ
 الْأَرْضِ إِلَّا الطَّيِّبُ وَ أَعْرِضْ عَلَى الْيَهُودِ وَ النَّصَارَى وَ سَائِرِ الْمَلَلِ وَ لَأُخَيِّرَنَّهُمْ بَيْنَ
 الْإِسْلَامِ وَ السَّيْفِ، فَمَنْ أَسْلَمَ مَنَنْتُ عَلَيْهِ وَ مَنْ كَرِهَ الْإِسْلَامَ أَهْرَقَ اللَّهُ دَمَهُ، وَ لَا يَبْقَى
 رَجُلٌ مِنْ شِيَعَتِنَا إِلَّا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْهِ مَلَكًا يَمْسَحُ عَنْ وَجْهِهِ التُّرَابَ، وَ يُعَرِّفُهُ أَزْوَاجَهُ وَ
 مَنْزِلَتَهُ فِي الْجَنَّةِ وَ لَا يَبْقَى عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ أَعْمَى وَ لَا مُقْعَدٌ وَ لَا مُبْتَلَى إِلَّا كَشَفَ اللَّهُ
 عَنْهُ بَلَاءَهُ بِنَا أَهْلِ الْبَيْتِ وَ لَيَنْزِلَنَّ الْبَرَكَةُ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ حَتَّى إِنَّ الشَّجَرَةَ
 لَتَقْصِفُ بِمَا يُرِيدُ اللَّهُ فِيهَا مِنَ الثَّمَرَةِ وَ لَتَأْكُلَنَّ ثَمَرَةَ الشِّتَاءِ فِي الصَّيْفِ وَ ثَمَرَةَ الصَّيْفِ
 فِي الشِّتَاءِ وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى: «وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ
 مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ لَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ» ثُمَّ إِنَّ اللَّهَ لَيَهْبُ
 لِشِيَعَتِنَا كَرَامَةً لَا يَخْفَى عَلَيْهِمْ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَ مَا كَانَ فِيهَا حَتَّى إِنَّ الرَّجُلَ مِنْهُمْ
 يُرِيدُ أَنْ يَعْلَمَ عِلْمَ أَهْلِ بَيْتِهِ فَيُخْبِرُهُمْ بِعِلْمِ مَا يَعْمَلُونَ.^١

١- الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص: ٢٥٢ / بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ٤٥، ص: ٨٠

وج ٥٣ ص: ٦١ / الخرائج و الجرائح، ج ٢، ص: ٨٤٨ / مختصر البصائر، ص: ١٣٩.

جابر از امام محمد باقر علیه السلام روایت می‌کند که فرمودند: امام حسین علیه السلام قبل از اینکه کشته شود به اصحاب خود می‌فرمودند: پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله به من فرمودند: ای پسر عزیزم! تو به زودی به سوی عراق رانده خواهی شد، زمین عراق همان زمینی است که پیامبران و اوصیای آنان در آن با یکدیگر ملاقات کردند، آن زمین را عمور می‌خوانند، تو در آن زمین شهید خواهی شد و گروهی هم با تو شهید می‌شوند که درد نیزه و شمشیر را احساس نمی‌کنند، سپس این آیه را تلاوت کردند:

«قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَ سَلَامًا عَلٰى اِبْرَاهِيمَ» جنگ برای تو و یارانت سرد و سلامت خواهد شد.

سپس امام حسین علیه السلام به اصحاب خود فرمودند: مزده باد شما را، گر چه دشمنان ما را می‌کشند ولی ما بر پیامبر خود صلی الله علیه و آله وارد خواهیم شد، سپس من به قدری که خدا بخواهد مکث خواهم نمود! بعداً اول کسی که زمین برایش شکافته و او خارج می‌شود من خواهم بود.

من با حضرت امیر علیه السلام و قیام حضرت قائم و زنده بودن پیامبر خدا صلی الله علیه و آله خارج خواهم شد. سپس افرادی از آسمان از طرف خدا نزد من می‌آیند که هرگز در زمین نازل نشده‌اند.

جبرئیل، میکائیل، اسرافیل و گروهی از ملائکه بر من نازل خواهند شد حضرت محمد و علی و من و برادرم و جمیع آن افرادی که خدا بر آنان منت نهاده به وسیله شترانی از نور که احدی از مخلوقین بر آنها سوار نشده فرود می‌آئیم. پس از این جریان حضرت محمد صلی الله علیه و آله پرچم خود را به اهتزاز می‌آورد و آن را با شمشیر خود به قائم ما می‌دهد.

سپس ما به اندازه‌ای که خدا بخواهد مکث می‌نمائیم. بعداً خدای توانا چشمه‌ای از روغن و چشمه‌ای از آب و چشمه‌ای از شیر در مسجد کوفه خارج می‌کند. پس از این جریان امیر المؤمنین شمشیر پیغمبر خدا را به من می‌دهد و مرا به سوی مشرق و مغرب زمین می‌فرستد، من به هیچ یک بر نمی‌خورم مگر اینکه خون او را می‌ریزم هیچ بتی را نمی‌بینم مگر اینکه آن را می‌سوزانم، تا اینکه به هند می‌رسم و آن را فتح می‌نمایم! دانیال و یوشع خارج می‌شوند و به حضرت امیر می‌گویند: خدا و رسول راست گفته‌اند. سپس ایشان با تعداد هفتاد مرد به سوی بصره می‌روند و دشمنان خود را می‌کشند. گروهی به جانب روم اعزام می‌شوند و خدای توانا پیروزی را نصیب آنان می‌نماید.

بعداً من هر حیوانی را که خدا گوشت آن را حرام کرده می‌کشم تا اینکه در روی زمین غیر از گوشت طیب و طاهر چیزی نباشد. من بر یهود و نصارا و سائر ملل اسلام شمشیر را عرضه می‌کنم و آنان را بین اسلام و شمشیر مخیر می‌نمایم هر کسی از آنان اسلام بیاورد منت بر او می‌گذارم و هر کسی که از اسلام بیزار باشد خدا خون او را خواهد ریخت.

هیچ مردی از شیعیان ما روی زمین نیست مگر اینکه خدا ملکی می‌فرستد تا خاک را از روی او پاک نماید. زنان و مقام و منزلت او را در بهشت به وی معرفی نماید، در روی زمین شخص کور و زمین‌گیر و مبتلائی نخواهد بود مگر اینکه خدا به وسیله‌ی ما اهل بیت بلا را از او بر طرف می‌کند. به قدری برکت از آسمان به زمین نازل می‌شود که شاخه‌ی درخت از زیادی میوه می‌شکند! میوه‌ی زمستانی در

پیغمبر و ائمه و اولاد علی

تابستان و میوه‌ی تابستانی در زمستان خورده می‌شود. همین است معنای قول خداوند سبحان که می‌فرماید:

«وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»

سپس خدای رؤف کرامتی به شیعیان ما عطا می‌کند که چیزی در زمین بر آنان پنهان نخواهد بود. تا آنجا که مردی از ایشان تصمیم می‌گیرد که علم اهل بیت خود را بداند پس خداوند او را از آنچه آنها می‌دانند آگاه می‌نماید.

سید و زینب علیهما السلام مهدی در قرآن کریم

شماره: ۵۱

اسم آیه: عاقبت زمین

کد آیه: ۱۲۸ / ۷

﴿قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾

موسی به قوم خود گفت: «از خدا یاری جوید، و استقامت پیشه کنید، که زمین از آن خداست، و آن را به هر کس از بندگانش که بخواهد، و اگذار می کند و سرانجام (نیک) برای پرهیزکاران است»

۱- عَنْ أَبِي خَالِدٍ الْكَاذِبِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: وَجَدْنَا فِي كِتَابِ عَلِيِّ عليه السلام: «إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ»، أَنَا وَ أَهْلُ بَيْتِي الَّذِينَ أَوْرَثَنَا اللَّهُ الْأَرْضَ، وَ نَحْنُ الْمُتَّقُونَ، وَ الْأَرْضُ كُلُّهَا لَنَا، فَمَنْ أَحْيَا أَرْضًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ فَلْيَعْمُرْهَا وَ لِيُؤَدِّ خَرَاجَهَا إِلَى الْإِمَامِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي، وَ لَهُ مَا أَكَلَ مِنْهَا، فَإِنْ تَرَكَهَا أَوْ أَخْرَبَهَا وَ أَخَذَهَا رَجُلٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ مِنْ بَعْدِهِ فَعَمَرَهَا وَ أَحْيَاهَا، فَهُوَ أَحَقُّ بِهَا مِنَ الَّذِي تَرَكَهَا يُؤَدِّي خَرَاجَهَا إِلَى الْإِمَامِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي، وَ لَهُ مَا أَكَلَ مِنْهَا حَتَّى يَظْهَرَ الْقَائِمُ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي بِالسَّيْفِ، فَيُخْرِجُهُمْ مِنْهَا كَمَا حَوَّاهَا رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَ مَنَعَهَا، إِلَّا مَا كَانَ فِي أَيْدِي شِيعَتِنَا، فَإِنَّهُ يُقَاطِعُهُمْ عَلَى مَا فِي أَيْدِيهِمْ وَ يَتْرُكُ الْأَرْضَ فِي أَيْدِيهِمْ.

۱- الزام الناصب، ج ۱ ص ۶۳ و ج ۲، ص ۲۷۳ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۹۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۵۷۰ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۱۸۴ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۲۲۸ / تفسیر کنز

از ابو خالد کابلی روایت است که، امام باقر علیه السلام فرمودند: ما در کتاب حضرت علی علیه السلام یافتیم که زمین از آن خدا است، و آن را به بندگان خود که خواهد به ارث دهد، و سرانجام از آن پرهیزکاران است، من و خاندان من هستیم آن کسانی که خداوند زمین را به ما ارث داده، و ما هستیم پرهیزکاران و همه زمین از آن ما است. هر که از مسلمانان زمینی را احیاء کند باید آن را آباد دارد و خراج آن را به امام از خاندان من بپردازد، و هر چه از آن خرج خود کند حق او است، و اگر از آن دست کشید و یا آن را بایر و خراب کرد و مرد مسلمان دیگری پس از وی آن را به دست گرفت و آباد کرد و زنده نمود، او بدان سزاوارتر است از آن که دست از آن کشیده و آن را رها کرده، و او باید خراج آن را به امام از خاندان من بپردازد، و هر چه از آن خرج بخورد حق او است، تا امام قائم از اهل بیت من با شمشیر و قدرت، عیان شود و آن را تصرف کند و از آن خود دارد، و آنها را از آن بیرون کند، چنانچه رسول خدا صلی الله علیه و آله آنها را تصرف کرد و برای خود داشت، جز آنچه در دست شیعیان ما باشد، که امام با آنها قرار دادی ببندد نسبت بدان چه در دست آنها است، و زمین را در دست آنها واگذارد.

کتاب و روایات مهدوی در قرآن کریم

۲- عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: دَوْلَتْنَا آخِرُ الدُّوَلِ، وَ لَنْ يَبْقَى أَهْلُ بَيْتِ لَهْمَ دَوْلَةٌ، إِلَّا مَا مَلَكُوا قَبْلَنَا، لِنَّا يَقُولُوا إِذَا رَأَوْا سِيرَتَنَا، إِذَا مَلَكْنَا سِرْنَا مِثْلَ سِيرَةِ هَوْلَاءِ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عز وجل: «وَ الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ»^۱.

الدقائق، ج ۵ ص ۱۵۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۵۷ / الکافی، ج ۱، ص ۴۰۸.
 ۱- اثبات الهداة، ج ۵ ص ۱۳۶ / الزام الناصب، ج ۲، ص ۲۳۳ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان علی الرجعة، النص، ص ۲۵۷ / بحار الانوار، ج ۵۲ ص ۲۳۲ / کتاب الغيبة (للطوسی)، ص ۴۷۲.

امام باقر علیه السلام فرمودند: دولت ما آخرین دولتها است، هر خاندانی که دولتی داشته باشند، پیش از ما به آن می‌رسند تا چون روش سلطنت ما را دیدند، نگویند اگر ما هم سلطنتی داشتیم همین طور رفتار می‌کردیم، و همین است که قرآن می‌فرماید: عاقبت از پرهیزکاران است.

۳- مِمَّا كَتَبَ مِنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْعَسْكَرِيِّ عليه السلام إِلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ بَابُوَيْهِ الْقُمِيِّ ... وَ عَلَيْكَ بِالصَّبْرِ وَ انْتِظَارِ الْفَرَجِ، فَإِنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وآله قَالَ: أَفْضَلُ أَعْمَالِ أُمَّتِي انْتِظَارُ الْفَرَجِ، وَ لَا تَزَالُ شِيعَتُنَا فِي حُزْنٍ، حَتَّى يَظْهَرَ وَ لَدِي الَّذِي بَشَّرَ بِهِ النَّبِيُّ صلى الله عليه وآله، يَمَلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ جَوْرًا وَ ظُلْمًا، فَاصْبِرْ يَا شَيْخِي! يَا أَبَا الْحَسَنِ! عَلِيٌّ أَمْرٌ جَمِيعٌ شِيعَتِي بِالصَّبْرِ، «فَإِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَ الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ»، وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَيَّ جَمِيعِ شِيعَتِنَا، وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ!

امام حسن عسکری علیه السلام در نامه‌ای به علی بن الحسین بن بابویه القمی، پس از حمد خدا و درود بر پیامبر و عترت طاهرینش می‌فرمایند: ای فقیه مورد اعتماد من، ... و تو را به صبر و پایداری و انتظار فرج توصیه می‌کنم، زیرا پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند: بهترین کارهای امت من، انتظار فرج است.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۲۰۴ / الإمامة و التبصرة من الحيرة، المقدمة، ص ۲۰ / بحار الانوار، ج ۵۰، ص ۳۱۷ / روضات الجنات، ج ۴، ص ۲۷۳ / مستدرک الوسائل، الخاتمة ج ۳، ص ۲۷۷ / مناقب آل أبي طالب عليه السلام (لابن شهر آشوب)، ج ۴، ص ۴۲۵.

شیعیان ما همواره در غم و اندوه به سر می‌برند تا فرزندم ظهور کند، همان کسی که پیامبر ﷺ بشارت آمدنش را داده‌اند، او زمین را از عدل و داد پر می‌کند، همان گونه که از ظلم و ستم پر شده است، پس بار دیگر ای علی بن بابویه، تو را به صبر و استقامت توصیه می‌کنم، و تو نیز همهی شیعیان و پیروان مرا، به صبر و استقامت فرمان بده، به راستی زمین از آن خداست و آن را به هر کس از بندگان که بخواهد به ارث می‌دهد و عاقبت از آن پرهیزگاران است، سلام و رحمت و برکت حق بر تو و بر همه شیعیان ما، و درود خداوند بر محمد ﷺ و آل او.

کتاب و روایات مهدی در قرآن کریم

شماره: ۵۲

اسم آیه: رستگاران

کد آیه: ۷ / ۱۵۷

﴿الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَاَلَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

همانها که از فرستاده (خدا)، پیامبر «اقی» پیروی می کنند پیامبری که صفاتش را، در تورات و انجیلی که نزدشان است، می یابند آنها را به معروف دستوری دهد، و از منکر بازمی دارد اشیاء پاکیزه را برای آنها حلال می شمرد، و ناپاکیه را تحریم می کند و بارهای سنگین، و زنجیرهایی را که بر آنها بود، برمی دارد، پس کسانی که به او ایمان آوردند، و حمایت و یاریش کردند، و از نوری که با او نازل شد پیروی نمودند، آنان رستگارانند.

عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ الْحَدَّاءِ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام عَنِ الْإِسْطِطَاعَةِ وَقَوْلِ النَّاسِ فَقَالَ: وَتَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: «وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ» يَا أَبَا عُبَيْدَةَ! النَّاسُ مُخْتَلِفُونَ فِي إِصَابَةِ الْقَوْلِ وَكُلُّهُمْ هَالِكٌ.

کعبه و آیات مهدی در قرآن کریم

قَالَ: قُلْتُ: قَوْلُهُ: «إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ»، قَالَ: هُمْ شِيعَتُنَا، وَ لِرَحْمَتِهِ خَلَقَهُمْ، وَ هُوَ قَوْلُهُ: «وَ لِذَلِكَ خَلَقَهُمْ»، يَقُولُ لِبَطَاعَةِ الْإِمَامِ الرَّحْمَةِ الَّتِي يَقُولُ: «وَ رَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ»، يَقُولُ: عِلْمُ الْإِمَامِ، وَ وَسِعَ عِلْمُهُ الَّذِي هُوَ مِنْ عِلْمِهِ كُلُّ شَيْءٍ هُمْ شِيعَتُنَا. ثُمَّ قَالَ: «فَسَاكُتُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ»، يَعْنِي وَ لِيَايَةَ غَيْرِ الْإِمَامِ وَ طَاعَتَهُ، ثُمَّ قَالَ: «يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَ الْإِنْجِيلِ»، يَعْنِي النَّبِيَّ ﷺ وَ الْوَصِيَّ وَ الْقَائِمَ بِأَمْرِهِمْ بِالْمَعْرُوفِ إِذَا قَامَ وَ يَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ الْمُنْكَرُ مَنْ أَنْكَرَ فَضْلَ الْإِمَامِ وَ جَحَدَهُ، «وَ يُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ»، أَخَذَ الْعِلْمَ مِنْ أَهْلِهِ، «وَ يُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ»، وَ الْخَبَائِثُ قَوْلٌ مَنْ خَالَفَ، «وَ يَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ»، وَ هِيَ الذُّنُوبُ الَّتِي كَانُوا فِيهَا قَبْلَ مَعْرِفَتِهِمْ فَضْلَ الْإِمَامِ، «وَ الْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ»، وَ الْأَغْلَالُ مَا كَانُوا يَقُولُونَ مِمَّا لَمْ يَكُونُوا أَمْرُوا بِهِ مِنْ تَرْكِ فَضْلِ الْإِمَامِ، فَلَمَّا عَرَفُوا فَضْلَ الْإِمَامِ وَضَعَ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ، وَ الْإِصْرُ، الذَّنْبُ وَ هِيَ الْأَصَارُ ثُمَّ نَسَبَهُمْ.

فَقَالَ: «فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ»، يَعْنِي بِالْإِمَامِ، «وَ عَزَّرُوهُ وَ نَصَرُوهُ وَ اتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أَنْزَلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ»، يَعْنِي الَّذِينَ اجْتَنَبُوا الْجِبْتَ وَ الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا، وَ الْجِبْتُ وَ الطَّاغُوتُ، فَلَانٌ وَ فَلَانٌ وَ فَلَانٌ وَ الْعِبَادَةُ طَاعَةُ النَّاسِ لَهُمْ. ثُمَّ قَالَ: أَنْبِئُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَ اسْلِمُوا لَهُ، ثُمَّ جَزَاهُمْ، فَقَالَ: «لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ فِي الْآخِرَةِ»، وَ الْإِمَامُ يُبَشِّرُهُمْ بِقِيَامِ الْقَائِمِ وَ بظُهُورِهِ وَ بِقَتْلِ أَعْدَائِهِمْ وَ بِالنَّجَاةِ فِي الْآخِرَةِ وَ الْوُرُودِ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الصَّادِقِينَ عَلَى الْحَوْضِ.

١- الزام الناصب، ج ١، ص ٦٣ / بحار الأنوار، ج ٢٤، ص ٣٥٣ / البرهان في تفسير القرآن، ج ٢، ص ٥٩٤ /
 تأويل الآيات الظاهرة، ص ١٨٥ / تفسير كثر الدقائق، ج ٥، ص ٢٠٧ / تفسير نور الثقلين، ج ٢، ص ٨٣ /
 الكافي، ج ١، ص ٤٢٩ / الوافي، ج ٣، ص ٩١١.

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 محمد وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

ابو عبیده حذاء گوید: از امام باقر علیه السلام راجع به استطاعت و گفتار مردم پرسیدم، حضرت این آیه را تلاوت نمودند: «مردم پیوسته مختلف خواهند بود (از لحاظ عقیده)، جز آنکه پروردگارت ترحم کند (و به راه حق هدایتش فرماید)، و ایشان را برای ترحم آفریده»، و فرمودند: ای ابا عبیده! مردم در رسیدن به قول حق مختلفند و همگی در هلاکت‌اند (حق را کنار گذاشته از باطلها پیروی می‌کنند).

من عرض کردم: خدا می‌فرماید: «جز کسی را که پروردگارت ترحم کند»؟ حضرت فرمودند: آنها شیعیان ما هستند و خدا آنها را برای رحمتش آفریده، یعنی برای اطاعت امام آفرید، و امام همان رحمتی است که خدا می‌فرماید: «رحمت من همه چیز را فرا گرفته»، و آن رحمت علم امام است، و علم امام که مأخوذ از علم خداست همه چیز را فرا گرفته، آنها شیعیان ما هستند، سپس خدای تعالی فرماید: «رحمت خدا را برای کسانی که پرهیز کنند مقرر می‌دارد»، یعنی از ولایت و طاعت غیر امام پرهیز کنند.

سپس فرماید: «او را نزد خود در تورات و انجیل نوشته می‌یابند»، مقصود از او، پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و وصیش و امام قائم علیه السلام است، که ایشان را امر به معروف می‌کنند (زمانی که قیام فرماید) و از منکر بازشان می‌دارد، و منکر کسی است که فضیلت امام را نپذیرد و منکر شود، «و چیزهای پاکیزه را برای ایشان حلال می‌کند»، چیز پاکیزه به دست آوردن علم است از اهلش، «و پلیدی‌ها را بر ایشان حرام می‌کند»، پلیدیها گفتار مخالفین است، «و بار سنگین را از گردنشان بنهد»، و آن گناهایی است که پیش از شناختن فضیلت امام، در میانش بودند، «و بند و زنجیرهایی که بر دوش داشتند»، و زنجیرها همان سخنانی است که در باره ی ترک فضیلت امام می‌گفتند، در صورتی

که به آن دستور نداشتند، پس چون فضیلت امام را شناختند، بار گران را از دوششان
بنهد و بار گران همان گناه است.

سپس خدای تعالی آنها را معرفی کرده و فرموده است: «کسانی که به او (یعنی
به امام) ایمان آورده و گرامیش داشته و یاری اش کرده‌اند و از نوری که همراه او
نازل شده، پیروی کرده‌اند ایشان رستگارانند»، یعنی کسانی که از پرستش جبت و
طاغوت دوری گزیدند، و جبت و طاغوت. فلان و فلان و فلان است و پرستش
اطاعت مردم است از ایشان.

باز خداوند می‌فرماید: «به سوی پروردگار خود باز گردید و تسلیم او شوید»،
سپس ایشان را پاداش داده و فرموده: «بشارت در زندگی دنیا و آخرت برای
آنهاست»، و امام، ایشان را به قیام و ظهور حضرت قائم علیه السلام و به کشته شدن
دشمنانشان و نجات در آخرت و ورود بر حضرت محمد صلی الله علیه و آله، که درود خداوند بر
محمد و آل راستگوش باد، کنار حوض کوثر بشارت دهد.

شماره: ۵۳

کد آیه: ۱۵۹ / ۷ اسم آیه: رجعت عدهای از یهودیان مؤمن

﴿وَمِنْ قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ﴾

وا از قوم موسی، گروهی هستند که به سوی حق هدایت می کنند و به حق و عدالت حکم می نمایند.

عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: يَخْرُجُ مَعَ الْقَائِمِ عليه السلام مِنْ ظَهْرِ الْكُوفَةِ سَبْعٌ وَعِشْرُونَ رَجُلًا خَمْسَةَ عَشَرَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى عليه السلام الَّذِينَ كَانُوا، «يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ»، وَ سَبْعَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكَهْفِ، وَ يَوْشَعَ بْنِ نُونٍ، وَ سَلْمَانَ، وَ أَبُو دُجَانَةَ الْأَنْصَارِيَّ، وَ الْمِقْدَادُ، وَ مَالِكُ الْأَشْتَرِ، فَيَكُونُونَ بَيْنَ يَدَيْهِ أَنْصَارًا وَ حُكَّامًا.^۱

مفضل بن عمر از امام صادق عليه السلام روایت کند که حضرت فرمودند: از پشت شهر کوفه بیست و هفت مرد همراه حضرت قائم عليه السلام بیرون می آیند، پانزده تن آنان از قوم حضرت موسی عليه السلام می باشند، که به حق هدایت کنند و بدان دادگری نمایند، و هفت تن آنان اصحاب کهف هستند، و یوشع بن نون، سلمان فارسی، ابو دجانہ انصاری، مقداد، مالک اشتر، می باشند، پس اینها یاران و حکمرانان او هستند.

۱- الزام الناصب، ج ۲، ص ۲۳۴ و ص ۲۸۵ / إعلام الوری بأعلام الهدی، ص ۴۶۴ / بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۹۰، ح ۹۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۵۹۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۸، ص ۴۳ / کشف الغمة فی معرفة الأئمة، ج ۲، ص ۴۶۶.

شماره: ۵۴

اسم آیه: پیمان انبیاء

کد آیه: ۷ / ۱۷۲

﴿وَإِذَا أَخَذَ رَبُّكَ مِن بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَن تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ﴾

و (به خاطر بیاور) زمانی را که پروردگارت از صلب فرزندان آدم، ذریه آنها را برگرفت و آنها را گواه بر خویشتن ساخت (و فرمود: «ایا من پروردگار شما نیستم؟» گفتند: «آری، گواهی می دهیم») (و ما این گواهی را گرفتیم) تا مبادا روز رستاخیز بگویند: «ما از این، غافل بودیم»!

عَنْ زُرَّارَةَ عَنْ حُمْرَانَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَىٰ حَيْثُ خَلَقَ الْخَلْقَ، خَلَقَ مَاءً عَذْبًا وَمَاءً مَالِحًا أَجَاجًا، فَامْتَزَجَ الْمَاءَانِ فَأَخَذَ طِينًا مِنْ أَدِيمِ الْأَرْضِ، فَعَرَكَهُ عَرَكًا شَدِيدًا، فَقَالَ لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ وَهُمْ كَالذَّرِّ يَدْبُونَ إِلَى الْجَنَّةِ بِسَلَامٍ، وَقَالَ لِأَصْحَابِ الشَّمَالِ إِلَى النَّارِ وَلَا أَبَالِي، ثُمَّ قَالَ: «أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ»، ثُمَّ أَخَذَ الْمِيثَاقَ عَلَى النَّبِيِّينَ. فَقَالَ: أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ وَأَنَّ هَذَا مُحَمَّدٌ رَسُولِي وَأَنَّ هَذَا عَلِيُّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ، قَالُوا: بَلَىٰ، فَتَبَّتْ لَهُمُ النَّبُوءَةُ، وَأَخَذَ الْمِيثَاقَ عَلَى أَوْلِي الْعِزْمِ، أَنِّي رَبُّكُمْ وَمُحَمَّدٌ رَسُولِي وَ

عَلِيٌّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ أَوْصِيَاؤُهُ مِنْ بَعْدِهِ وَ لَاءُ أَمْرِي وَ خَزَائِنُ عِلْمِي، وَ أَنْ الْمَهْدِيَّ أَنْتَصِرُ
بِهِ لِدِينِي، وَ أَظْهَرُ بِهِ دَوْلَتِي، وَ أَنْتَقِمُ بِهِ مِنْ أَعْدَائِي، وَ أُعْبِدُ بِهِ طَوْعاً وَ كَرْهاً ...^۱

امام باقر علیه السلام فرمودند: همانا خدای تبارک و تعالی چون خواست خلق را بیافریند، نخست آبی گوارا و آبی شور و تلخ آفرید، و آن دو آب را به هم آمیختند، سپس خاکی از صفحه زمین برگرفت و آن را به شدت مالش داد، آنگاه به اصحاب یمین که مانند مورچه می جنبیدند، فرمود: با سلامت به سوی بهشت بروید و به اصحاب شمال فرمود: به سوی دوزخ بروید و باکی هم ندارم، سپس فرمود: «مگر من پروردگار شما نیستم؟ گفتند: آری گواهی می دهیم، تا در روز قیامت نگویند: ما از این بی خبر بودیم».

سپس از پیغمبران پیمان گرفت و فرمود: مگر من پروردگار شما نیستم؟ و این محمد رسول من نیست و این علی امیر مؤمنان نمی باشد؟ انبیاء گفتند: آری، پس نبوت آنها پا بر جا شد، و از پیغمبران اولو العزم پیمان گرفت که من پروردگار شمایم و محمد رسولم و علی امیر مؤمنان و اوصیاء بعد از او، والیان امر من و خزانه داران علم من و اینکه مهدی کسی است که به وسیله او دینم را نصرت دهم و دولتتم را آشکار کنم و از دشمنانم انتقام گیرم و به وسیله او خواهی نخواست عبادت شوم...

۱- اثبات الهداة، ج ۱، ص ۱۸۵ / الکافی، ج ۲، ص ۸ / بحار الانوار، ج ۶۴، ص ۱۱۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۶۰۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۵، ص ۲۳۱ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۹۴ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۱، ص ۹۳ / الوافی، ج ۴، ص ۴۱.

شماره: ۵۵

اسم آیه: آخرین امام

کد آیه: ۱۸۱ / ۷

﴿وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ﴾

واز آنها که آفریدیم، گروهی به حق هدایت می‌کنند، و به حق اجرای عدالت می‌نمایند.

۱- عَنْ حُمْرَانَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: «وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ»، قَالَ: هُمُ الْأَئِمَّةُ عليهم السلام.^۱

حمران از حضرت باقر عليه السلام نقل کرده که حضرت در مورد آیه: «وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ»، از میان مردم گروهی راهنمای به حق هستند و مردم را متوجه حقیقت می‌کنند، فرمودند: آنها ائمه عليهم السلام هستند.

۲- عَنْ زَادَانَ عَنْ عَلِيٍّ عليه السلام قَالَ: تَفْتَرِقُ هَذِهِ الْأُمَّةَ عَلَى ثَلَاثٍ وَ سَبْعِينَ فِرْقَةً، اثْنَتَانِ وَ سَبْعُونَ فِي النَّارِ، وَ وَاحِدَةٌ فِي الْجَنَّةِ، وَ هُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ عز وجل: «وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ»، وَ هُمْ أَنَا وَ شِيعَتِي.^۲

۱- إثبات الهداة، ج ۲، ص ۱۴۰ و ص ۲۱۰ / بحار الأنوار، ج ۲۳، ص ۵ و ج ۲۴، ص ۱۴۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۶۱۸ / بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۳۶ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۴۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۱۰۴ / الکافی، ج ۱، ص ۴۱۴.

۲- إرشاد القلوب (للدیلمی)، ج ۲، ص ۲۵۸ / بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۱۴۶ و ج ۳۶، ص ۱۸۶ / البرهان

کلمه در آیات مهدوی در قرآن کریم

زادان از حضرت علی علیه السلام روایت نموده که حضرت در باره‌ی آیه: «وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ»، فرمودند: این امت به هفتاد و سه فرقه تقسیم می‌شود، که هفتاد و دو فرقه در آتشند و یک فرقه در بهشت، و اینان همان کسانی هستند که خداوند در حق آنها فرموده است: «وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ»، و آنها من و شیعیان من هستند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تفسیر قرآن کریم

فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۶۱۹ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۱۹۵ / مناقب (ابن شهر آشوب)، ج ۳، ص ۷۲ / كشف الغمة فی معرفة الأئمة (ط القديمة)، ج ۱، ص ۳۲۱.

شماره: ۵۶

اسم آیه: وقت ظهور

کد آیه: ۱۸۷ / ۷

﴿يَسْئَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ ثَقُلَتْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً يَسْئَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّا أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾

(ای رسول ما) درباره‌ی قیامت از تو سؤال می‌کنند، کی فرای رسد؟! بگو: «علمش فقط نزد پروردگار من است و هیچ کس جز او (نمی‌تواند) وقت آن را آشکار سازد، (قیام قیامت، حتی) در آسمانها و زمین، سنگین است و جز به طور ناگهانی، به سراغ شما نمی‌آید» (باز) از تو سؤال می‌کنند، چنان که گویی تو از زمان وقوع آن با خبری، بگو: «علمش تنها نزد خداست ولی بیشتر مردم نمی‌دانند»

عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: سَأَلْتُ سَيِّدِي الصَّادِقَ عليه السلام: هَلْ لِلْمَأْمُورِ الْمُنتَظَرِ الْمَهْدِيُّ عليه السلام مِنْ وَقْتِ مَوْتِ يَعْلَمُهُ النَّاسُ؟ فَقَالَ: حَاشَ لِلَّهِ أَنْ يُوقَّتَ ظُهُورُهُ بِوَقْتِ يَعْلَمُهُ شَيْعَتُنَا، قُلْتُ: يَا سَيِّدِي! وَ لِمَ ذَاكَ؟

قَالَ: لِأَنَّهُ هُوَ السَّاعَةُ الَّتِي قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «يَسْئَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ ثَقُلَتْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»، الْآيَةَ، وَ هُوَ السَّاعَةُ الَّتِي قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «يَسْئَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا».

وَقَالَ: «عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَلَمْ يَقُلْ إِنَّهَا عِنْدَ أَحَدٍ»،
 وَقَالَ: «فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا»، الْآيَةَ،
 وَقَالَ: «اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ»،
 وَقَالَ: «مَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا، يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ إِلَّا الَّذِينَ يُمارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ».

قُلْتُ: فَمَا مَعْنَى يُمارُونَ؟ قَالَ: يَقُولُونَ: مَتَى وُلِدَ وَمَنْ رَأَى وَ أَيْنَ يَكُونُ، وَمَتَى يَظْهَرُ وَ كُلُّ ذَلِكَ اسْتِعْجَالًا لِأَمْرِ اللَّهِ وَ شَكًّا فِي قَضَائِهِ وَ دُخُولًا فِي قُدْرَتِهِ، أَوْلِيكَ الَّذِينَ خَسِرُوا الدُّنْيَا وَ إِنَّا لِلْكَافِرِينَ لَشَرٌّ مَأْبٍ، قُلْتُ: أَفَلَا يُوقَّتُ لَهُ وَقْتُ؟
 فَقَالَ: يَا مُفَضَّلُ! لَا أَوْقَّتُ لَهُ وَقْتًا وَ لَا يُوقَّتُ لَهُ وَقْتُ، إِنَّمَنْ وَقَّتْ لِمَهْدِينَا وَقْتًا، فَقَدْ شَارَكَ اللَّهَ تَعَالَى فِي عِلْمِهِ وَ ادَّعَى أَنَّهُ ظَهَرَ عَلَى سِرِّهِ، وَ مَا لِلَّهِ مِنْ سِرٍّ إِلَّا وَ قَدْ وَقَعَ إِلَى هَذَا الْخَلْقِ الْمَعْكُوسِ الضَّالِّ عَنِ اللَّهِ، الرَّاغِبِ عَنِ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ، وَ مَا لِلَّهِ مِنْ خَبِيرٍ إِلَّا وَ هُمْ أَخْصُ بِهِ لِسِرِّهِ وَ هُوَ عِنْدَهُمْ وَ إِنَّمَا أَلْقَى اللَّهُ إِلَيْهِمْ لِيَكُونَ حُجَّةً عَلَيْهِمْ.^۱

از مفضل بن عمر روایت است که گفت: از آقایم حضرت صادق علیه السلام پرسیدم: آیا مأموریت مهدی منتظر علیه السلام وقت معینی دارد و مردم باید بدانند کی خواهد بود؟ حضرت فرمودند: حاشا که خداوند وقت ظهور او را طوری معین کند که شیعیان ما آن را بدانند. عرض کردم: آقای من! برای چه؟ فرمودند: زیرا وقت ظهور او همان ساعتی است که خداوند می فرماید:

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۴۳ و ص ۲۱۶ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۰ / بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۲ / حلیة الأبرار، ج ۶، ص ۳۷۱ / مختصر البصائر، ص ۴۳۳.

«يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ ثَقُلَتْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً» و نیز این همان ساعتی است که خدا فرموده: «يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا»

و هم فرموده: «إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ» یعنی: علم آن وقت فقط در نزد خداست، و در آیه ی دیگر فرموده: «فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا»

و نیز فرمود: «اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ» و هم فرمود: «مَا يُذْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَ يَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ»، عرض کردم: معنی «یمارون» چیست؟ حضرت فرمودند: یعنی مردم می گویند قائم (علیه السلام) کی متولد شده و چه کسی او را دیده است، و حالا کجاست و چه وقت آشکار می شود؟ اینها همه عجله در امر خدا و شک در قضای الهی و دخالت در قدرت اوست، اینان کسانی هستند که، در دنیا زیان می برند و پایان بد از آن کافران است، عرض کردم: آیا وقتی برای آن تعیین نشده؟ حضرت فرمودند: ای مفضل! نه من وقتی بر آن معین می کنم و نه هم وقتی برای آن تعیین شده است! هر کس برای ظهور مهدی ما وقتی تعیین کند، خود را در علم خداوند شریک دانسته و (به ناحق) ادعا کرده که توانسته است بر اسرار خدا آگاهی یابد! در صورتی که خداوند هر سری دارد برای این مخلوق که از خدا و اولیاء خدا برگشته اند واقع شده است، هر خیری خدا داشته باشد اختصاص به بندگان دارد که باید به آن برسند، زیرا که خدا همه وقت بسا بندگان است، آن اسرار که به آنها می دهد برای این است که بر آنها حجّت باشد.

شماره: ۵۷

کد آیه: ۸ و ۷ / ۸ اسم آیه: ابطال باطل

﴿وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنْ غَيْرِ ذَاتِ الشُّوْكَةِ تَكُونَ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ (۷) لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ (۸)﴾

و (به یاد آرید) هنگامی را که خداوند به شما وعده داد که یکی از دو گروه آکاروان تجاری قریش، یا لشکر مسلح آنها نصیب شما خواهد بود و شما دوست می داشتید که کاروان (غیر مسلح) برای شما باشد (و بر آن پیروز شوید) ولی خداوند می خواهد حق را با کلمات خود تقویت، و ریشه کافران را قطع کند. (۷) تا حق را تثبیت کند، و باطل را از میان بردارد، هر چند مجرمان کراهت داشته باشند. (۸)

عَنْ جَابِرٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام عَنْ تَفْسِيرِ هَذِهِ الْآيَةِ فِي قَوْلِ اللَّهِ: «يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ»، قَالَ: أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام تَفْسِيرُهَا فِي الْبَاطِنِ يُرِيدُ اللَّهُ فَإِنَّهُ شَيْءٌ يُرِيدُهُ وَ لَمْ يَفْعَلْهُ بَعْدُ وَ أَمَّا قَوْلُهُ: «يُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ»، فَإِنَّهُ يَعْنِي يُحِقُّ حَقَّ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَمَّا قَوْلُهُ: «بِكَلِمَاتِهِ»، قَالَ: كَلِمَاتُهُ فِي الْبَاطِنِ، عَلِيُّ عليه السلام هُوَ كَلِمَةُ اللَّهِ فِي الْبَاطِنِ.

کتاب در آیات محمدی در قرآن کریم

وَأَمَّا قَوْلُهُ: «وَيَقْطَعُ دَابِرَ الْكَافِرِينَ»، فَيَعْنِي بَنِي أُمَيَّةَ هُمُ الْكَافِرُونَ يَقْطَعُ اللَّهُ دَابِرَهُمْ، وَأَمَّا قَوْلُهُ: «لِيُحِقَّ الْحَقَّ»، فَإِنَّهُ يَعْنِي لِيُحِقَّ حَقَّ آلِ مُحَمَّدٍ حِينَ يَقُومُ الْقَائِمُ عليه السلام، وَأَمَّا قَوْلُهُ: «وَيُبْطِلُ الْبَاطِلَ»، يَعْنِي الْقَائِمُ عليه السلام، فَإِذَا قَامَ يُبْطِلُ بَاطِلَ بَنِي أُمَيَّةَ وَذَلِكَ لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَبُطْلَ الْبَاطِلِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ^١

از جابر روایت است که از حضرت باقر عليه السلام راجع به تفسیر این آیه پرسیدم: «يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعُ دَابِرَ الْكَافِرِينَ».

حضرت فرمودند: تفسیر این آیه در باطن اینست که خدا اراده دارد یعنی هنوز انجام نداده و معنی «يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ» یعنی احقاق حق آل محمد عليه السلام را کند اما «بِكَلِمَاتِهِ» در باطن علی عليه السلام کلمه الله است «وَيَقْطَعُ دَابِرَ الْكَافِرِينَ» منظور بنی امیه است که خداوند دمار از روزگار آنها می کشد و اینکه فرموده: «لِيُحِقَّ الْحَقَّ» یعنی تا احقاق حق آل محمد عليه السلام را بکند هنگام قیام حضرت قائم عليه السلام «وَيُبْطِلُ الْبَاطِلَ»، یعنی قائم وقتی قیام کند، باطل بنی امیه را از میان می برد این است معنی آیه.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۳ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۱۷۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۶۵۹ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۵۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۵، ص ۲۸۶ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۱۳۶.

شماره: ۵۸

کد آیه: ۳۹ / ۸ اسم آیه: پایان شرک

﴿وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنِ اتَّهَمُوا
فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾

و با آنها پیکار کنید، تا فتنه برچیدن شود، و دین (و پرستش) همه
مخصوص خدا باشد، و اگر آنها خودداری کنند، خدا به آنچه انجام می دهند
بیناست.

تفسیر العیاشی عن زُرَّارَةَ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: سُئِلَ أَبِي عَنِ قَوْلِ اللَّهِ:
«قَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً»، «حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَ يَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ
لِلَّهِ»، قَالَ: إِنَّهُ لَمْ يَجِئْ تَأْوِيلُ هَذِهِ الْآيَةِ، وَ لَوْ قَدْ قَامَ قَائِمُنَا سَيَّرَى مَنْ يُدْرِكُهُ مَا يَكُونُ
مِنْ تَأْوِيلِ هَذِهِ الْآيَةِ، وَ لَيَبْلُغَنَّ دِينَ مُحَمَّدٍ عليه السلام مَا بَلَغَ اللَّيْلُ حَتَّى لَا يَكُونَ شِرْكٌ عَلَى
ظَهْرِ الْأَرْضِ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا»^۱.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۴ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۶۶ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۵ / البرهان فی
تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۶۸۶ / تفسیر العیاشی ج ۲، ص ۴۸ / ۵۶ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۳۰۳ /
تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۱۵۵ / ینایع المودة: ۴۲۳.

در تفسیر عیاشی از زرارہ روایت نموده کہ گفت: امام صادق علیہ السلام فرمودند: راجع
به این آیه از پدرم سؤال شد، پدرم فرمودند: تأویل این آیه هنوز فرا نرسیده است،
ہنگامی کہ قائم ما قیام کند کسانی کہ زمان او را درک کنند تأویل این آیه را
خواهند دید، در آن موقع دین حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم به تمام نقاطی کہ شب پوشش
آرام بخش خود را بر آن می افکند، خواهد رسید تا در سراسر روی زمین مشرک و
بی دینی باقی نماند، چنان کہ خداوند می فرماید: تنها مرا پرستش کنند و چیزی را
شریک من قرار ندهند.

بسم اللہ الرحمن الرحیم
تفسیر و تائیل آیات محمدی در قرآن کریم

شماره: ۵۹

کد آیه: ۹ / ۳ اسم آیه: اعلان جهانی ظهور حضرت

﴿وَأَذَانٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا
أَنْكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾

واین، اعلامی است از ناحیه خدا و پیامبرش به (عموم) مردم در روز حج
اکبر که: خداوند و پیامبرش از مشرکان بیزارند؛ با این حال، اگر توبه کنید، برای
شما بهتر است، و اگر سرپیچی نمایید، بدانید شما نمی توانید خدا را ناتوان سازید و
کافران را به مجازات دردناک بشارت ده.

عَنْ جَابِرٍ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ رضی الله عنه وَ أَبِي جَعْفَرٍ رضی الله عنه فِي قَوْلِ اللَّهِ: «وَأَذَانٌ مِنَ
اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ»، قَالَ: خُرُوجُ الْقَائِمِ رضی الله عنه وَ أَذَانٌ دَعْوَتُهُ إِلَى
نَفْسِهِ.

جابر از امام صادق رضی الله عنه و امام باقر رضی الله عنه روایت کرده در باره ی قول خداوند
تعالی: «وَأَذَانٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ» که فرمودند: حج بزرگ
ظهور قائم رضی الله عنه است و اعلان دعوت به خویش می باشد.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۴ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۶۵ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۵ / البرهان فی
تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۷۳۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۱۸۴ / تفسیر العیاشی: ج ۲ / ۷۶ / ح ۱۵ /
غایة المرام و حجة الخصام، ج ۴، ص ۸۰ و ج ۵، ص ۵۰

کعبه و اذان است مهدی در قرآن کریم

شماره: ۶۰

کد آیه: ۳۳ / ۹ اسم آیه: غلبه‌ی اسلام بر تمام ادیان

﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ
وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾

او کسی است که رسولش را با هدایت و آیین حق فرستاد، تا او را بر همه‌ی
ادیان غالب سازد، هر چند مشرکان کراهت داشته باشند!

۱- عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِ: «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ
رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ»، فَقَالَ: وَاللَّهِ مَا
نَزَلَ تَأْوِيلُهَا بَعْدُ وَلَا يَنْزِلُ تَأْوِيلُهَا حَتَّىٰ يَخْرُجَ الْقَائِمُ عليه السلام، فَإِذَا خَرَجَ الْقَائِمُ عليه السلام لَمْ يَبْقَ
كَافِرٌ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَلَا مُشْرِكٌ بِالْإِمَامِ، إِلَّا كَرِهَ خُرُوجَهُ حَتَّىٰ أَنْ لَوْ كَانَ كَافِرًا أَوْ مُشْرِكًا
فِي بَطْنِ صَخْرَةٍ لَقَالَتْ: يَا مُؤْمِنُ! فِي بَطْنِي كَافِرٌ فَكَسِرْنِي وَاقْتُلْنِي.^۱

ابو بصیر گوید: امام صادق عليه السلام در تفسیر قول خدای تعالی: «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ
رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ»، فرمودند: به

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۰۹ و ص ۱۷۴ و ص ۱۹۲ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۶۵ و ص ۹۵ / بحار
الانوار، ج ۵۱، ص ۶۰ و ج ۵۲، ص ۳۲۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۷۷۰ و ج ۵، ص ۳۶۶ /
تأویل الآیات الظاهرة، ص ۶۶۳ / تفسیر شریف لاهیجی، ج ۴، ص ۴۶۵ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص
۳۳۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۲۳۴ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۲۱۱ / الکافی، ج ۱، ص ۴۳۲
/ کمال الدین، ج ۲، ص ۶۷۰.

خدا سوگند! تاویل این آیه هنوز نازل نشده است، و نازل نخواهد شد تا آنکه قائم علیه السلام خروج کند، و چون خروج کرد کافران به خدای عظیم و مشرکان به امام را، ناخوش آید، و اگر کافر یا مشرکی در دل صخره‌ای باشد آن صخره بگوید: ای مؤمن! در دل من کافری است مرا بشکن و او را بکش.

۲- عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ الثَّقَفِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيِّ الْبَاقِرِ علیه السلام يَقُولُ: الْقَائِمُ مِنَّا مَنْصُورٌ بِالرُّعْبِ مُؤَيَّدٌ بِالنَّصْرِ تُطَوَّى لَهُ الْأَرْضُ وَ تَظْهَرُ لَهُ الْكُنُوزُ يَبْلُغُ سُلْطَانَهُ الْمَشْرِقَ وَالْمَغْرِبَ وَ يُظْهِرُ اللَّهُ تعالى بِهِ دِينَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ، فَلَا يَبْقَى فِي الْأَرْضِ خَرَابٌ إِلَّا قَدْ عَمِرَ وَ يَنْزِلُ رُوحُ اللَّهِ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ علیه السلام فَيُصَلِّي خَلْفَهُ!

از محمد بن مسلم ثقفی روایت است که: شنیدم از امام باقر علیه السلام که می فرمایند: قائم علیه السلام به توسط ترس یاری و تأیید می گردد. زمین برای او خواهد چرخید و سلطنتش مشرق و مغرب عالم را فرا خواهد گرفت، خداوند تعالى به واسطه او دینش را ظاهر می کند، هر چند مشرکان به آن کراهت داشته باشند، روی زمین جای خرابی نیست، مگر آن که آباد شود و روح الله عیسی بن مریم علیه السلام فرود می آید و پشت سر او اقامه نماز خواهد کرد.

۱- إعلام الوری بأعلام الهدی، ص ۴۶۳ / بحار الانوار، ج ۵۲ ص ۱۹۱ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۳۳۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۵ ص ۴۴۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۲۱۲ / کمال الدین، ج ۱، ص ۳۳۱.

۳- فی تفسیر العیاشی عَنْ أَبِي الْمِقْدَامِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ: «لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ»، يَكُونُ أَنْ لَا يَبْقَى أَحَدٌ إِلَّا أَقْرَبَ بِمُحَمَّدٍ عليه السلام.

عیاشی در تفسیر خود از ابوالمقدام از حضرت امام محمد باقر عليه السلام روایت کرده، که حضرت در تأویل آیه: «لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ»، یعنی خداوند او (امام زمان) را بر همه ادیان غالب می‌گرداند هر چند مشرکین نخواهند، فرمودند: هیچ کس نمی‌ماند جز اینکه اقرار به خاتمیت حضرت محمد عليه السلام می‌کند.

۱- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۴۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۷۷۰ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۸۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۵، ص ۴۴۶ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۲۱۲.

شماره: ۶۱

اسم آیه: گنجها

کد آیه: ۹ / ۳۴

﴿... وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾

... و کسانی که طلا و نقره را گنجینه (و ذخیره و پنهان) می سازند، و در راه خدا انفاق نمی کنند، را به مجازات دردناکی بشارت ده!

عَنْ مُعَاذِ بْنِ كَثِيرٍ صَاحِبِ الْأُكْسِيَّةِ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: مُوسِعٌ عَلَى شِيعَتِنَا أَنْ يُنْفِقُوا مِمَّا فِي أَيْدِيهِمْ بِالْمَعْرُوفِ، فَإِذَا قَامَ قَائِمُنَا حَرَّمَ عَلَى كُلِّ ذِي كَنْزٍ كَنْزَهُ حَتَّى يَأْتِيَهُ فَيَسْتَعِينَ بِهِ عَلَى عَدُوِّهِ وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ:

«الَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ

أَلِيمٍ»^۱

معاذ بن کثیر که صاحب کیسه‌ها بود گوید: از امام صادق عليه السلام شنیدم فرمودند: شیعیان ما در وسعت می باشند و آنها میتوانند در کارهای خیر انفاق کنند اما هنگامی

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۶۵ / بحار الانوار، ج ۷۰، ص ۱۴۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۷۷۱ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۳۴۱ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۸۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۵، ص ۴۴۷ / تفسیر نور النقلین، ج ۲، ص ۲۱۳.

که قائم ما قیام کند همه گنجها به صاحبان آنها حرام می‌باشد، آنها باید گنجها را بیاورند و در اختیار او بگذارند تا دشمنان خود را منکوب کند.

و این است معنی آیه شریفه: «الَّذِينَ يَكْتُمُونَ الذَّهَبَ وَ الْفِضَّةَ وَ لَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ»، و کسانی که طلا و نقره را گنجینه (و ذخیره و پنهان) می‌سازند، و در راه خدا انفاق نمی‌کنند، را به مجازات دردناکی بشارت ده.

شماره: ۶۲

اسم آیه: دوازدهمین ماه

کد آیه: ۹ / ۳۶

﴿إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا
فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ﴾

تعداد ماه‌ها نزد خداوند در کتاب الهی، از آن روز که آسمانها و زمین را
آفرید، دوازده ماه است که چهار ماه از آن، ماه حرام است (و جنگ در آن
ممنوع می‌باشد). این، آیین ثابت و پابرجا (ی الهی) است. بنابراین، در این
ماه‌ها به خود ستم نکنید؛ و با مشرکان، دسته‌جمعی بی‌کار کنید، همان‌گونه
که آنها دسته‌جمعی با شما بی‌کاری کنند و بدانید خداوند با پرهیزگاران است!

رَوَى جَابِرُ الْجُعْفِيُّ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام عَنْ تَأْوِيلِ قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَام: «إِنَّ عِدَّةَ
الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ
حُرْمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ»، قَالَ: فَتَنَفَّسَ سَيِّدِي الصُّعْدَاءُ ثُمَّ قَالَ:
يَا جَابِرُ! أَمَّا السَّنَةُ فَهِيَ جَدِّي رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَ شُهُورُهَا اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فَهُوَ
أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام إِلَىَّ وَ إِلَى ابْنِي جَعْفَرٍ وَ ابْنِي مُوسَى وَ ابْنِي عَلِيٍّ وَ ابْنِي مُحَمَّدٍ وَ ابْنِي
عَلِيٍّ وَ إِلَى ابْنِي الْحَسَنِ وَ إِلَى ابْنِي مُحَمَّدٍ الْهَادِي الْمَهْدِيِّ اثْنَا عَشَرَ إِمَامًا حُجَّجُ اللَّهُ فِي
خَلْقِهِ وَ أَمْنَاؤُهُ عَلَيَّ وَ حَيِّهِ وَ عِلْمِهِ وَ الْأَرْبَعَةُ الْحُرْمُ الَّذِينَ هُمْ الدِّينُ الْقَيِّمُ أَرْبَعَةٌ مِنْهُمْ

کتاب تفسیر قرآن کریم

يَخْرُجُونَ بِاسْمِ وَاحِدٍ عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام وَ أَبِي عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَ عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى
وَ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدٍ فَأَلْقَرَارُ بِهَوْلَاءِ هُوَ الدِّينُ الْقِيَمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ أَيُّ قَوْلُوا بِهِمْ
جَمِيعاً تَهْتَدُوا.^۱

از جابر جعفی روایت است که گفت: از حضرت باقر علیه السلام از تأویل این آیه
پرسش کردم که خدای تعالی می‌فرماید: به درستی که شماره ماهها نزد خدا در کتاب
او دوازده ماه است روزی که آسمانها و زمین را آفرید، از آنها چهار ماه حرام است،
این است آئین استوار، پس در آنها به خویشتن ستم نکنید.

جابر گفت: آقای من حضرت باقر علیه السلام آه سردی کشیدند، سپس فرمودند: اما
(منظور از) سال جدم رسول خدا صلی الله علیه و آله است، و ماههای آن دوازده است از امیر
المؤمنین علیه السلام تا من، و تا فرزندم جعفر و فرزندش موسی، و فرزند او علی، و
فرزندش محمد و فرزندش علی و تا فرزندش حسن و تا فرزندش مهدی دوازده
امام، که حجتهای خدا بر خلق و امینهای او بر وحی و علمش می‌باشند، و چهار ماه
حرامی که آئین استوارند، چهار تن از ایشان به یک نام بیرون می‌آیند، علی امیر
المؤمنین علیه السلام، و پدرم علی بن الحسین علیه السلام، و علی بن موسی علیه السلام، و علی بن
محمد علیه السلام، پس گواهی دادن به اینها همان آئین استوار است، «در باره ی ایشان به
خویشتن ستم نکنید» یعنی (به امامت) همه‌شان اقرار کنید تا هدایت شوید.

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۱۲۵ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۶۵ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۲۴۰ / البرهان فی

تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۷۷۴ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۲۱۵ / کتاب الغیبة (للطوسی)، ص ۱۴۹.

شماره: ۶۳

کد آیه: ۹ / ۵۲ اسم آیه: انتظار هلاکت دشمنان

﴿قُلْ هَلْ تَرْتَبُّونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ وَنَحْنُ نَتَرْتَبُّ بِكُمْ أَنْ
يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ أَوْ بَأْيَدِنَا فَرْتَبُّوا إِنَّا مَعَكُمْ
مُتَرَبِّصُونَ﴾

بگو: «آیا در باره ما، جز یکی از دو نیکی را انتظار دارید؟ (یا
پیروزی یا شهادت) ولی ما انتظار داریم که خداوند، عذابی از سوی خودش
به شما برساند، یا به دست ما (مجازات شوید) اکنون که چنین است، شما انتظار
بکشید، ما هم با شما انتظاری کشیم»

عَنْ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: ... قُلْتُ قَوْلَهُ عليه السلام: «هَلْ تَرْتَبُّونَ بِنَا إِلَّا
إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ»، قَالَ: إِمَّا مَوْتٌ فِي طَاعَةِ اللَّهِ أَوْ إِذْرَاكُ ظُهُورِ إِمَامٍ، وَنَحْنُ نَتَرْتَبُّ
بِهِمْ مَعَ مَا نَحْنُ فِيهِ مِنَ الشَّدَّةِ، «أَنْ يُصِيبَهُمُ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ»، قَالَ: هُوَ الْمَسْخُ أَوْ
بِأَيْدِنَا وَهُوَ الْقَتْلُ، قَالَ اللَّهُ عليه السلام لِنَبِيِّهِ عليه السلام: «قُلْ تَرَبُّصُوا فَإِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ» وَ
التَّرَبُّصُ أَنْتِظَارُ وَقُوعِ الْبَلَاءِ بِأَعْدَائِهِمْ.

۱- البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۷۹۲ / بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۳۱۱ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۲۴۸
/ تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۲۲۵ / الکافی، ج ۸، ص ۲۸۵.

ابو حمزه روایت می‌کند که به امام باقر علیه السلام عرض کردم: منظور از این فرموده‌ی پروردگار: «هَلْ تَرْبُصُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ» چیست؟ امام علیه السلام فرمودند: یا مرگ در راه اطاعت از خدا و یا درک ظهور امام، ولی ما در باره‌ی آنها با همین سختی و دشواری که داریم انتظار می‌کشیم که: «أَنْ يُصِيبَكُمُ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ» و امام فرمودند: آن عذاب همان مسخ است، أَوْ بِأَيْدِينَا که همان کشتن ایشان است، خداوند تعالی به پیامبرش فرمود: «فَتَرْبُصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرْبِصُونَ»، و مفهوم تربص انتظار پیش آمدن بلاست برای دشمنان ایشان.

شماره: ۶۴

کد آیه: ۹ / ۱۱۱ اسم آیه: رجعت مؤمنین

﴿إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَا عَلَيْهِمْ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾

خدا، جان و مال مردم با ایمان را در مقابل بهشتی که نصیب آنان خواهد کرد، پیش خرید می کند. این مردم با ایمان در راه خدا پیکاری کنند، می کشند و کشته می شوند. این وعده حقی است که خدا در هر سه کتاب آسمانی تورات و انجیل و قرآن یاد کرده است. وفادار تر از خدا به عهد خود کیست؟ شما را به داد و ستدی که با وی انجام داده اید، بشارت باد، سعادت و پیروزی بزرگ همین است.

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عز وجل: «إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ» إِلَى آخِرِ الْآيَةِ، فَقَالَ: ذَلِكَ فِي الْمِيثَاقِ، ثُمَّ قَرَأْتُ «التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ» فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام: لَا تَقْرَأْ هَكَذَا وَ لَكِنْ اقْرَأِ «التَّائِبِينَ الْعَابِدِينَ» إِلَى آخِرِ الْآيَةِ، ثُمَّ قَالَ: إِذَا رَأَيْتَ هَؤُلَاءِ فَعِنْدَ ذَلِكَ هُمْ الَّذِينَ اشْتَرَى مِنْهُمْ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ يَعْنِي فِي الرَّجْعَةِ، ثُمَّ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام:

کلمه در آیات کلمه در قرآن کریم

مَا مِنْ مُؤْمِنٍ إِلَّا وَ لَهُ مِيتَةٌ وَ قَتْلَةٌ، مَنْ مَاتَ بُعِثَ حَتَّى يُقْتَلَ، وَ مَنْ قُتِلَ بُعِثَ حَتَّى
يَمُوتَ.^۱

ابو بصیر نقل می‌کند که تفسیر این آیه را از حضرت باقر علیه السلام پرسیدم، حضرت فرمودند: این میثاق و معامله در عالم ذر بوده، سپس آیه‌ی بعد را خواندم: «التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ» (یعنی مؤمنان عبارت‌اند از توبه‌کنندگان و عبادت‌کنندگان) فرمودند: چنین بخوان: «التائبين العابدین» آنگاه فرمودند: هرگاه این توبه‌کنندگان و عبادت‌کنندگان را دیدی بدان همان‌هایند که خدا جان و مالشان را خریده، یعنی در زمان رجعت، سپس حضرت فرمودند: هیچ مؤمنی نیست جز اینکه مردنی دارد، و کشته شدنی، هرکه بمیرد زنده شود تا کشته گردد، و هرکه کشته شود، زنده گردد تا بمیرد.

۱- الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص: ۲۹۳ / بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۵۳، ص: ۷۱ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۲، ص: ۸۵۷ / تفسير الصافي، ج ۲، ص: ۳۸۲ / تفسير العياشي، ج ۲، ص:

شماره: ۶۵

اسم آیه: آخرین صادق

کد آیه: ۹ / ۱۱۹

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خدا پرهیزید، و با صادقین باشید!

عَنْ سُلَيْمِ بْنِ قَيْسِ الْهَلَالِيِّ قَالَ: فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ... ثُمَّ قَالَ عَلِيُّ عليه السلام: أَنشُدْكُمْ اللَّهَ اتَّعَلَّمُونَ أَنَّ اللَّهَ عز وجل لَمَّا أَنْزَلَ فِي كِتَابِهِ: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ»

فَقَالَ سَلْمَانُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! عَامَّةٌ هَذِهِ أَمْ خَاصَّةٌ؟ فَقَالَ: أَمَّا الْمَأْمُورُونَ فَعَامَّةُ الْمُؤْمِنِينَ أَمْرُوا بِذَلِكَ وَ أَمَّا الصَّادِقُونَ فَخَاصَّةٌ لِأَخِي عَلِيٍّ وَأَوْصِيَائِي مِنْ بَعْدِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ...^۱

سليم بن قيس هلالی در حدیثی طولانی از امیر المؤمنین عليه السلام روایت نموده: ... سپس حضرت علی عليه السلام فرمودند: شما را به خدا قسم می‌دهم، آیا می‌دانید که خداوند این آیه را نازل کرد: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ»، ای کسانی که ایمان آورده‌اید تقوی پیشه کنید و با صادقین باشید.

۱- إثبات الهداة، ج ۲، ص ۸۳ و ص ۲۴۵ / بحار الأنوار، ج ۳۱، ص ۴۱۳ و ج ۳۳، ص ۱۴۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۸۶۴ / حلیة الأبرار، ج ۴، ص ۸۶ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۳۸۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۵، ص ۵۶۹ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۲۸۰ / کتاب سلیم بن قیس: ۱۵۰ / کمال الدین و تمام النعمة، ج ۱، ص ۲۷۸.

سلمان عرض کرد: یا رسول الله! آیا این آیه عمومیت دارد یا به عده خاصی مربوط است؟ حضرت فرمودند: امرشدهگان همه مؤمنین هستند که به این مطلب دستور داده شده‌اند، اما «صادقین» مخصوص برادرم علی و اوصیای من بعد از او تا روز قیامت است، گفتند: به خدا چنین است.

شماره: ۶۶

کد آیه: ۱۲۲ / ۹ اسم آیه: حرکت به سوی شناخت امام علیه السلام

﴿وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَآفَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ﴾

شایسته نیست مؤمنان همگی (بسوی میدان جهاد) کوچ کنند چرا از هر گروهی از آنان، طایفه‌ای کوچ نمی‌کند، تا در دین (و معارف و احکام اسلام) آگاهی یابند و به هنگام بازگشت به سوی قوم خود، آنها را بیم دهند؟ شاید بترسند، و خودداری کنند!

عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام قَالَ: قُلْتُ لَهُ إِذَا هَلَكَ الْإِمَامُ فَبَلَغَ قَوْمًا لَيْسُوا بِحَضْرَتِهِ، قَالَ: يَخْرُجُونَ فِي الطَّلَبِ فَإِنَّهُمْ لَا يَزَالُونَ فِي عُدْرٍ مَا دَامُوا فِي الطَّلَبِ، قُلْتُ: يَخْرُجُونَ كُلُّهُمْ أَوْ يَكْفِيهِمْ أَنْ يَخْرُجَ بَعْضُهُمْ، قَالَ: إِنَّ اللَّهَ تعالى يَقُولُ: «فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ لِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ»، قَالَ: هَؤُلَاءِ الْمُقِيمُونَ فِي السَّعَةِ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْهِمْ أَصْحَابُهُمْ.^۱

يعقوب بن شعيب از حضرت صادق علیه السلام نقل کرد که عرض کردم خدمت ایشان: اگر امام از دنیا برود و این خبر برسد به کسانی که در حضور امام قبل نبوده‌اند چه

۱- بحار الأنوار، ج ۲۷، ص ۲۹۵- البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۸۶۸- علل الشرائع، ج ۲،

بسم الله الرحمن الرحيم

باید بکنند؟! حضرت فرمودند: برای تشخیص امام به جستجو پردازند و خارج می شوند در جستجویش تا وقتی در جستجو و طلب باشند معذورند. عرض کردم: همه باید خارج شوند یا بعضی اگر خارج شدند کافی است؟!

فرمودند: خداوند می فرماید: «فَلَوْ لَا نَفَرْنَا مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ لِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ»، حضرت فرمودند: آنهایی که در محل مانده و منتظر آمدن کسی که به جستجوی امام رفته است هستند مؤاخذ و مسئول نیستند تا آن کسی که به جستجو رفته بازگردد.

شماره: ۶۷

کد آیه: ۱۰ / ۲۰

اسم آیه: حجت غایب

﴿وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا
إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ﴾

می گویند: «چرا معجزه‌ای از پروردگارش بر او نازل نمی شود؟» بگو:
«غیب (و معجزات) تنها برای خدا (و به فرمان او) است! شما در انتظار باشید،
من هم با شما در انتظارم!»

«لطفاً به آیه‌ی شماره‌ی ۱، کد: ۲ / ۳ مراجعه فرمائید.»

﴿... حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَبِ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾

... تازمانی که زمین، زیبایی خود را یافته و آراسته می‌گردد، و اهل آن مطمئن می‌شوند که می‌توانند از آن بهره‌مند گردند، (ناگهان) فرمان ما، شب هنگام یا در روز، فرای رسد و آن چنان آن را در وی کنیم که گویی دیروز هرگز (چنین کشتزاری) نبوده است این گونه، آیات خود را برای گروهی که می‌اندیشند، شرح می‌دهیم!

عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، قَالَ: نَزَلَتْ فِي بَنِي فُلَانٍ ثَلَاثُ آيَاتٍ: قَوْلُهُ عَلَيْهَا: «حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا»، يَعْنِي الْقَائِمَ بِالسَّيْفِ فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَبِ بِالْأَمْسِ. ۱

از مفضل بن عمر روایت است که امام صادق عليه السلام فرمودند: در باره‌ی بنی فلان سه آیه نازل شده: قول خداوند عَلَيْهَا: تا آن گاه که زمین (از خرمی و سبزی) به خود زیور بسته و آرایش کند و مردمش خود را بر آن قادر و متصرف پندارند، ناگهان فرمان ما به شب یا روز در رسد، یعنی حضرت قائم عليه السلام با شمشیر، آن همه زیب و زیور زمین را درو کند و چنان خشک شود که گویی دیروز هیچ نبوده است.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۶۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۴۲۰ / دلائل الامامة، ص ۴۶۸.

شماره: ۶۹

کد آیه: ۱۰ / ۳۵ اسم آیه: صیحه‌ی آسمانی جدا کننده‌ی حق از باطل

﴿قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ
أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يَهْدِيَ فَمَا
لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ﴾

بگو: «آیا هیچ یک از معبودهای شما، به سوی حق هدایت می‌کند؟»
بگو: «تنها خدا به حق هدایت می‌کند، آیا کسی که هدایت به سوی حق
می‌کند برای پیروی شایسته‌تر است، یا آن کس که خود هدایت نمی‌شود مگر
هدایتش کند؟ شما را چه می‌شود، چگونه داوری می‌کنید؟»

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ مَسْلَمَةَ الْجَرِيرِيِّ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: يُؤَبِّخُونَنَا وَ
يُكَذِّبُونَنَا أَنَا نَقُولُ إِنَّ صَيِّحَتَيْنِ تَكُونَانِ يَقُولُونَ: مِنْ أَيْنَ تُعْرِفُ الْمُحِقَّةَ مِنَ الْمُبْطِلَةِ إِذَا
كَانَتَا، قَالَ: فَمَاذَا تَرُدُّونَ عَلَيْهِمْ، قُلْتُ: مَا نَرُدُّ عَلَيْهِمْ شَيْئًا، قَالَ: قُولُوا يُصَدِّقُ بِهَا إِذَا
كَانَتْ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِهَا مِنْ قَبْلِ أَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ عليه السلام يَقُولُ: «أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ
يُتَّبَعَ أَمْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يَهْدِيَ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ»^۱

عبد الرحمن بن مسلمه جریرى می‌گوید: به امام صادق عليه السلام عرض کردم:
دشمنان ما را سرزنش می‌کنند و دروغگو می‌پندارند، ما می‌گوییم: دو فریاد آسمانی

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۶۷ و ج ۲، ص ۹۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۲۹ / بحار الانوار،
ج ۵۲، ص ۲۹۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۶، ص ۵۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۳۰۲ / الکافی، ج ۸،
ص ۲۰۸.

خواهد بود، آنها می‌گویند: وقتی دو فریاد هر دو از آسمان باشد چگونه فریاد حق از باطل شناخته گردد؟ حضرت علیه السلام فرمودند: شما چه پاسخی به آنها می‌دهید؟ عرض کردم: ما پاسخی نداریم که به آنها بگوییم، حضرت فرمودند: به آنها بگویید: هنگامی که آن فریاد بلند شود هر کس پیش از آن فریاد بدان ایمان آورده آن را باور و تصدیق کند.

خدای تعالی می‌فرماید: «أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْ مَنْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يَهْدِي فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ»، آیا آن کس که راهنمای به سوی حق است سزاوارتر به پیروی است یا کسی که خودش راهیاب نیست مگر آنکه راهنمائیش کنند شما را چه شده است این چگونه قضاوتی است که شما دارید.

شماره: ۷۰

کد آیه: ۱۰ / ۳۹ اسم آیه: جاهلان تکذیب کنندگان رجعت

﴿بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَّبَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ﴾

بلکه چیزی را تکذیب کردند که آگاهی از آن نداشتند، و هنوز
واقعیتش بر آنان روشن نشده است، پیشینیان آنها نیز همین گونه تکذیب
کردند پس بنگر عاقبت کار ظالمان چگونه بود!

عَنْ زُرَّارَةَ قَالَتْ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ هَذِهِ الْأُمُورِ الْعِظَامِ مِنَ الرَّجْعَةِ وَ
أَشْبَاهِهَا، فَقَالَ: إِنَّ هَذَا الَّذِي تَسْأَلُونَ عَنْهُ لَمْ يَجِئْ أَوَانُهُ، وَقَدْ قَالَ اللَّهُ تعالى: «بَلْ كَذَّبُوا
بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ»^۱

از زراره روایت است که گفت: از حضرت صادق عليه السلام از رجعت و امثال این
امور مهم سؤال کردم، حضرت فرمودند: این را که می پرسید هنوز وقتش نرسیده
است، خداوند می فرماید: «بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ»، یعنی:
بلکه آنها آنچه را که با علم خود به آن احاطه نداشتند، دروغ پنداشتند در صورتی
که (دروغ نیست) و هنوز (موقع) تأویل آن نرسیده است.

۱- الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۲۷۸ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۴۰ / البرهان في
تفسير القرآن، ج ۳، ص ۳۱ / مختصر البصائر، ص ۱۰۸.

کعبه و آیات مهدی در قرآن کریم

شماره: ۷۱

کد آیه: ۴۸ / ۱۰ اسم آیه: فضیلت صابرين در غیبت

﴿وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾

انهای گویند: «این وعده کی خواهد آمد اگر راست می گویند؟»

۱- عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَلَيْطٍ قَالَ: قَالَ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام: مِنَّا اثْنَا عَشَرَ مَهْدِيًّا أَوْلَهُمْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَآخِرُهُمُ التَّاسِعُ مِنْ وُلْدِي وَهُوَ الْإِمَامُ الْقَائِمُ بِالْحَقِّ يُحْيِي اللَّهُ بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا، وَيُظْهِرُ بِهِ دِينَ الْحَقِّ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ، لَهُ غَيْبَةٌ يَرْتَدُّ فِيهَا أَقْوَامٌ وَيَثْبُتُ فِيهَا عَلَى الدِّينِ آخَرُونَ فَيُؤَدُّونَ وَيُقَالُ لَهُمْ: «مَتَى هَذَا الْوَعْدِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ»، أَمَا إِنْ الصَّابِرِ فِي غَيْبَتِهِ عَلَى الْأَذَى وَالتَّكْذِيبِ بِمَنْزِلَةِ الْمُجَاهِدِ بِالسَّيْفِ بَيْنَ يَدَيِ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وسلم.

عبد الرحمن بن سلیط گوید: امام حسین علیه السلام فرمودند: از ما خاندان دوازده مهدی خواهد بود که اولین آنها امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام است و آخرین آنها نهمین از فرزندان من است و او امام قائم به حق است و خدای تعالی زمین را به واسطه او پس از موت زنده کند، و دین حق را به دست او بر همه ادیان چیره نماید

۱- إثبات الهداة، ج ۲، ص ۵۱ و ص ۸۸ / إعلام الوری بأعلام الهدی (ط-القدیمة)، النص، ص ۴۰۶ /

إلزام الناصب، ج ۱، ص ۱۹۹ / بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۳۸۵ و ج ۵۱، ص ۱۳۳ / عیون أخبار الرضا

علیه السلام، ج ۱، ص ۶۸ / کفایة الأثر، ص ۲۳۲ / کمال الدین و تمام النعمة، ج ۱، ص ۳۱۷ / مقتضب الأثر،

المتن، ص ۲۳.

گرچه مشرکان را ناخوش آید، او را غیبتی است که اقوامی در آن مرتد شوند و عده‌ای در آن پابرجا باشند و اذیت شوند، و به آنها بگویند: «اگر راست می‌گوئید این وعده چه وقت عملی شود؟» بدانید کسی که در دوران غیبت او سر آزار و تکذیب صابر باشد مانند مجاهدی است که با شمشیر پیش روی رسول خدا ﷺ مجاهده کرده است.

۲- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حُسَيْنِ بْنِ حَسَنِ عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْحَسَنِ عليه السلام قَالَ: خَطَبَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمًا، فَقَالَ: بَعْدَ مَا حَمِدَ اللَّهَ وَآتَى عَلَيْهِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ! كَأَنِّي أَذْعَى فَأَجِيبُ وَإِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ، كِتَابَ اللَّهِ وَعِترَتِي أَهْلَ بَيْتِي، مَا إِن تَمَسَّكُمْ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا، فَتَعَلَّمُوا مِنْهُمْ وَلَا تَعَلَّمُوهُمْ فَإِنَّهُمْ أَعْلَمُ مِنْكُمْ، لَا يَخْلُو الْأَرْضُ مِنْهُمْ، وَلَا يَخَلُّوا إِذَا لَسَاخَتْ بِأَهْلِهَا.

ثُمَّ قَالَ ﷺ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعْلَمُ أَنَّ الْعِلْمَ لَا يَبِيدُ وَلَا يَنْقَطِعُ وَأَنْكَ لَا تُخْلِي أَرْضَكَ مِنْ حُجَّةٍ لَكَ عَلَى خَلْقِكَ ظَاهِرٍ لَيْسَ بِالْمَطَاعِ أَوْ خَائِفٍ مَغْمُورٍ لِكَيْلًا تَبْطُلَ حُجَّتَكَ وَلَا تَضِلَّ أَوْلِيَاؤُكَ بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَهُمْ أَوْلِيَاؤُكَ الْأَقْلُونَ عَدَدًا الْأَعْظَمُونَ قَدْرًا عِنْدَ اللَّهِ، فَلَمَّا نَزَلَ عَنْ مِنْبَرِهِ.

قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَمَا أَنْتَ الْحُجَّةُ عَلَى الْخَلْقِ كُلِّهِمْ؟ قَالَ: يَا حَسَنُ! إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ: «إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلكلِّ قَوْمٍ هَادٍ»، فَأَنَا الْمُنذِرُ وَعَلِيٌّ الْهَادِي.

قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! فَقَوْلُكَ إِنَّ الْأَرْضَ لَا تَخْلُو مِنْ حُجَّةٍ، قَالَ: نَعَمْ، عَلِيٌّ هُوَ الْإِمَامُ وَالْحُجَّةُ بَعْدِي وَأَنْتَ الْحُجَّةُ وَالْإِمَامُ بَعْدَهُ وَالْحُسَيْنُ الْإِمَامُ وَالْحُجَّةُ بَعْدَكَ وَ لَقَدْ نَبَأَنِي اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ، أَنَّهُ يَخْرُجُ مِنْ صُلْبِ الْحُسَيْنِ غُلَامٌ يُقَالُ لَهُ عَلِيُّ سَمِيَّ جَدِّهِ عَلِيٌّ، فَإِذَا مَضَى الْحُسَيْنُ أَقَامَ بِالْأَمْرِ بَعْدَهُ عَلِيُّ ابْنُهُ، وَهُوَ الْحُجَّةُ وَالْإِمَامُ، وَيُخْرِجُ اللَّهُ

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
الذين هم خاتم النبيين
ولا نبي بعدهم
والعزة والمجد لله
أعلى

مِنْ صُلْبِهِ وَوَلَدًا سَمِيًّا وَ أَشْبَهَ النَّاسِ بِي، عِلْمُهُ عِلْمِي وَ حُكْمُهُ حُكْمِي، هُوَ الْإِمَامُ وَ
 الْحُجَّةُ بَعْدَ أَبِيهِ، وَ يُخْرِجُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ صُلْبِهِ مَوْلُودًا، يُقَالُ لَهُ جَعْفَرٌ أَصْدَقُ النَّاسِ قَوْلًا
 وَ عَمَلًا، هُوَ الْإِمَامُ وَ الْحُجَّةُ بَعْدَ أَبِيهِ، وَ يُخْرِجُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ صُلْبِ جَعْفَرٍ مَوْلُودًا، يُقَالُ
 لَهُ مُوسَى سَمِيٌّ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ عليه السلام، أَشَدُّ النَّاسِ تَعَبُّدًا، فَهُوَ الْإِمَامُ وَ الْحُجَّةُ بَعْدَ أَبِيهِ، وَ
 يُخْرِجُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ صُلْبِ مُوسَى وَوَلَدًا، يُقَالُ لَهُ عَلِيُّ مَعْدِنُ عِلْمِ اللَّهِ وَ مَوْضِعُ حُكْمِهِ،
 فَهُوَ الْإِمَامُ وَ الْحُجَّةُ بَعْدَ أَبِيهِ، وَ يُخْرِجُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ صُلْبِ عَلِيٍّ مَوْلُودًا، يُقَالُ لَهُ مُحَمَّدٌ، فَهُوَ
 الْإِمَامُ وَ الْحُجَّةُ بَعْدَ أَبِيهِ، وَ يُخْرِجُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ صُلْبِ مُحَمَّدٍ مَوْلُودًا، يُقَالُ لَهُ عَلِيُّ، فَهُوَ
 الْحُجَّةُ وَ الْإِمَامُ بَعْدَ أَبِيهِ، وَ يُخْرِجُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ صُلْبِ عَلِيٍّ مَوْلُودًا، يُقَالُ لَهُ الْحَسَنُ،
 فَهُوَ الْإِمَامُ وَ الْحُجَّةُ بَعْدَ أَبِيهِ، وَ يُخْرِجُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ صُلْبِ الْحَسَنِ، الْحُجَّةُ الْقَائِمُ، إِمَامُ
 شِيعَتِهِ وَ مُنْقِذَ أَوْلِيَائِهِ، يَغِيبُ حَتَّى لَا يُرَى، فَيَرْجِعُ عَنْ أَمْرِهِ وَ يَثْبُتُ آخِرُونَ.

وَ يَقُولُونَ: «مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ»، وَ لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ وَاحِدٌ،
 لَطَوَّلَ اللَّهُ تعالى ذَلِكَ حَتَّى يَخْرُجَ قَائِمُنَا، فَيَمْلَأُهَا قِسْطًا وَ عَدْلًا، كَمَا مَلَأْتَ جَوْرًا وَ ظُلْمًا،
 فَلَا تَخْلُو الْأَرْضُ أُعْطَاكُمْ اللَّهُ عِلْمِي وَ فَهْمِي، وَ لَقَدْ دَعَوْتُ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى، أَنْ
 يَجْعَلَ الْعِلْمَ وَ الْفِقْهَ فِي عَقِبِي وَ عَقِبِ عَقِبِي وَ مَزْرَعِي وَ زَرْعِ زَرْعِي.^١

از عبد الله بن حسين بن حسن از پدر بزرگوارش حضرت امام حسن عليه السلام
 حديث کند که فرمودند: روزی پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله خطبه خواندند، و بعد از حمد و
 ثنای پروردگار متعال.

١- إثبات الهداة، ج ٢، ص ١٧٠ / بحار الأنوار، ج ٢٤، ص ٣٢٨ / البرهان في تفسير القرآن، ج ٣، ص ٢٢٧ /
 كفاية الأثر، ص ١٦٤.

فرمودند: ای گروه مردم! من به سوی خدا خوانده شده‌ام و دعوت حق را اجابت کنم، و من در میان شما دو چیز گرانبها می‌گذارم: کتاب خدا، و عترتم اهل بیت را، هر آینه اگر به این دو چنگ بزنی هرگز گمراه نشوی، از ایشان تعلیم کنی و (علوم را) فراگیری، و به ایشان تعلیم نکنی زیرا آنها از شما داناترند، زمین از ایشان خالی نماند، و اگر خالی بماند اهلش را فرو برد.

سپس فرمودند: بار خدایا! من می‌دانم که علم نابود نشود، و منقطع نگردد، و تو زمین را از حجّتی بر خلق خالی نگذاری، خواه آشکار باشد و فرمائش نبرند، یا پنهان و پنهان، تا حجّتهایت باطل نشوند، و اولیاء خود را پس از آن که هدایتشان فرموده‌ای گمراه نکنی، اینها ایند مردمان کم عدد، و بلند قدر و منزلت نزد خداوند، این کلمات را فرمودند و از منبر به پایین آمدند.

در این وقت امام حسن علیه السلام عرض کردند: ای رسول خدا! آیا شما بر همه خلق حجّت نیستید؟ پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: ای حسن! خداوند فرماید: تو بیم دهنده‌ای و برای هر گروهی راهنمایی است، و من بیم دهنده‌ام و علی راهنما است.

عرض کردم: اینکه فرمودید: زمین خالی از حجّت نخواهد ماند، پس از شما حجّت کیست؟ حضرت فرمودند: بلی، علی امام و حجّت بعد از من است، و تو پس از او امام و حجّت هستی، و حسین امام و حجّت و خلیفه‌ات پس از تو است، و خدای مهربان و خبیر به من خبر داد که از صلب حسین فرزندی بیرون آید که به او علی گویند، و هم نام جدش علی است، پس چون حسین درگذشت علی بعد از او (به امر امامت) قیام کند، و او است امام و حجّت، و خداوند از صلب علی فرزندی بیرون آورد که همنام و شبیه‌ترین مردمان به من می‌باشد، دانش او دانش من، و حکم

پیامبر و آیات محمدی در قرآن کریم

او حکم من است، و حجّت و امام بعد از پدرش اوست، و خدای تعالی از صلب محمد مولودی بیرون آورد که به او جعفر گویند، و او راستگوترین مردمان در گفتار و کردار است، و او حجّت و امام بعد از پدرش می‌باشد، و از صلب جعفر فرزندی خارج کند که نامش موسی است، همانام موسی بن عمران، و شدیدترین مردمان در عبادت است، پس بعد از پدرش امام و حجّت است، و از صلب موسی فرزندی بیرون آرد که نامش علی است، معدن علم خدا و محل حکمت او است، پس امام و حجّت بعد از پدرش می‌باشد، و از صلب علی فرزندی بیرون آورد که او را محمد نامند، و او امام و حجّت بعد از پدرش می‌باشد، و از صلب محمد فرزندی بیرون آورد که او را علی گویند، و او است امام و حجّت بعد از پدرش، و از صلب علی فرزندی بیرون آورد که او را حسن گویند، و او است امام و حجّت بعد از پدرش، و از صلب حسن حجّت قائم، پیشوای شیعیانش، و نجات دهنده دوستانش را بیرون آورد، پنهان شود به طوری که دیگر دیده نشود، دسته‌ای از امر امامت او برگردند و دسته‌ای پابرجا بمانند.

و گویند: چه وقت است این وعده اگر راستگویید؟ و اگر نباشد از دنیا مگر یک روز، خدای تعالی آن روز را طولانی کند تا قائم ما بیرون آید و زمین را از عدل و داد پر کند چنانچه از ظلم و ستم پر شده است. پس ای فرزندان! زمین از شما خالی نماند، خداوند به شما علم و فهم مرا عطا فرموده، و از خدای خواسته‌ام که علم و فهم را در فرزندان و فرزندان فرزندان، و زرع من و زرع زرع من قرار دهد.

شماره: ۷۲

کد آیه: ۵۰ / ۱۰ اسم آیه: عذاب فاسقان در آخر الزمان

﴿قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ﴾

بگو: «اگر مجازات او، شب هنگام یا در روز به سراغ شما آید، (آیا می‌توانید آن را از خود دفع کنید؟)» پس مجرمان برای چه عجله می‌کنند؟

أَبِي الْجَارُودِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِهِ: «قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا يَعْنِي لَيْلًا أَوْ نَهَارًا مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ»، فَهَذَا عَذَابٌ يَنْزِلُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ عَلَى فِسْقَةِ أَهْلِ الْقِبْلَةِ وَهُمْ يَجْحَدُونَ نَزُولَ الْعَذَابِ عَلَيْهِمْ.^۱

ابو الجارود گفت: امام محمد باقر عليه السلام در تفسیر آیه: «قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا» یعنی: بگو: به من بگوئید اگر عذاب خدا شبی یا روزی برای شما بیاید؟ «ماذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ»؟ گناهکاران برای چه شتاب می‌کنند؟ حضرت فرمودند: این عذابی است که در آخر الزمان بر فاسقان اهل قبله (یعنی مسلمانان) فرود می‌آید، در حالی که منکر این هستند که عذاب بر آنها فرود خواهد آمد.

کتاب و حدیث عمومی در قرآن کریم

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۶۶ و ج ۲، ص ۹۴ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۸۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۳۲ / تفسیر القمی، ج ۱، ص ۳۱۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۳۰۶.

شماره: ۷۳

کد آیه: ۱۰ / ۵۴ اسم آیه: پشیمانی ظالمین در رجعت

﴿وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ وَأَسْرُوا
الْتَدَامَةَ لَمَارَأُوا الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾

و اگر هر چه در روی زمین است، متعلق بکسی باشد که بسیار ظلم کرده است و بخواهد همه آن را فدا کند (تا از مجازات رهایی یابد) از او پذیرفته نخواهد شد و چون عذاب را مشاهده کنند، پشیمانی خود را نهان میدارند و میان آنها بعدالت حکم میشود و ستمی به آنان نخواهد شد.

فی تفسیر القمی، فی قوله تعالی: «وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ»، آل مُحَمَّدٍ حَقَّهُمْ، «ما فی الأرضِ جمیعاً لافتدت به»، فی ذلک الوقتِ یعنی الرجعة^۱.

در تفسیر قمی، در باره‌ی آیه‌ی: «وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ»، می‌فرماید: هر کس ظلمی به آل محمد علیهم السلام نموده باشد، حاضر است تمام آنچه را که در روی زمین است، اگر مالک باشد، همه را بدهد تا از کیفر روز رجعت نجات یابد.

۱- إلیزام الناصب، ج ۲، ص: ۲۸۶ / الإیقاظ من الهجعة بالبرهان علی الرجعة، النص، ص: ۲۵۲ / بحار الأنوار (ط - بیروت)، ج ۵۳، ص: ۵۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص: ۳۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۶، ص: ۶۶ / تفسیر القمی، ج ۱، ص: ۳۱۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص: ۳۰۶.

شماره: ۷۴

کد آیه: ۱۰ / ۶۲ اسم آیه: شیعیان مهدی اولیای خدا

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

آگاه باشید، اولیای خدا، نه ترسی دارند و نه غمگین می شوند!

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: قَالَ الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِمُ: «يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا»، قَالَ: يَعْنِي يَوْمَ خُرُوجِ الْقَائِمِ الْمُنْتَظَرِ مِنَّا، ثُمَّ قَالَ عليه السلام: يَا أَبَا بَصِيرٍ! طُوبَى لِشِيعَةِ قَائِمِنَا الْمُنْتَظَرِينَ لِظُهُورِهِ فِي غَيْبَتِهِ وَالْمُطِيعِينَ لَهُ فِي ظُهُورِهِ، أَوْلِيَاءَ اللَّهِ الَّذِينَ «لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»^۱

ابو بصیر از امام صادق عليه السلام روایت کند که در تفسیر این قول خدای تعالی: «يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا». فرمودند: یعنی خروج قائم منتظر ما، سپس فرمودند: ای ابا بصیر! خوشا به حال شیعیان قائم ما، کسانی که در غیبتش منتظر ظهور او هستند و در حال ظهورش نیز فرمانبردار اویند، آنان اولیای خدا هستند که نه خوفی بر آنهاست و نه اندوهگین می شوند.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۹۱ / بحار الانوار: ج ۵۲، ص ۱۴۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۵۰۱ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۴۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۶، ص ۷۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۳۰۹ / کمال الدین، ج ۲، ص ۲۵۷.

کتاب اثبات مهدی در قرآن کریم

شماره: ۷۵

کد آیه: ۶۴ / ۱۰ اسم آیه: بشارت به ظهور و قیام حضرت

﴿لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ
ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾

آنها همیشه در زندگی دنیا و در آخرت، شاد (و مسرور)ند، وعده‌های
الهی تخلف ناپذیر است! این است آن رستگاری بزرگ!

عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ الْحَذَاءِ فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِهِ عليه السلام:
«لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ»، قَالَ: وَالْإِمَامُ يُبَشِّرُهُمْ بِقِيَامِ الْقَائِمِ وَ
بظهوره و بقتل أعدائهم و بالنجاة في الآخرة و الورد على محمد عليه السلام الصادقين على
الحوض^۱.

ابی عبیده حذاء در حدیثی طولانی از امام باقر عليه السلام در باره‌ی قول خداوند عليه السلام:
«لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ»، پرسیدم، حضرت فرمودند: یعنی امام آنها
را بشارت می‌دهد به قیام قائم عليه السلام و ظهور آن جناب و کشتن دشمنان و نجات در
آخرت و رسیدن به خدمت حضرت محمد عليه السلام و ائمه عليهم السلام بر حوض کوثر.

۱- إلام الناصب، ج ۱، ص ۶۴ / بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۳۵۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۱۴۶

تفسیر کنز الدقائق، ج ۶، ص ۷۴ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۳۱۰ / الکافی، ج ۱، ص ۴۲۹.

کلمه و بشارت مهدی در قرآن کریم

کد آیه: ۱۰ / ۹۸ اسم آیه: مسخ بعضی از کفار قبل از ظهور

﴿فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَفَعَهَا إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَا آمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ﴾

پس چرا هیچ یک از شهرها و آبادیها ایمان نیاوردند که (ایمانشان به موقع باشد، و) به حالشان مفید افتد؟ مگر قوم یونس، هنگامی که آنها ایمان آوردند، عذاب رسواکننده را در زندگی دنیا از آنان برطرف ساختیم و تا مدت معینی آنها را بهره مند ساختیم.

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكَ: «عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ فِي الْآخِرَةِ»، مَا هُوَ عَذَابُ خِزْيِ الدُّنْيَا؟
فَقَالَ عليه السلام: وَ أَيْ خِزْيِ أَخْزَى يَا أَبَا بَصِيرٍ! مِنْ أَنْ يَكُونَ الرَّجُلُ فِي بَيْتِهِ وَ حِجَالِهِ وَ عَلَىٰ إِخْوَانِهِ وَسَطَ عِيَالِهِ إِذْ شَقَّ أَهْلُهُ الْجُيُوبَ عَلَيْهِ وَ صَرَخُوا، فَيَقُولُ النَّاسُ: مَا هَذَا؟
فَيُقَالُ: مُسَخَّ فُلَانٌ السَّاعَةَ، فَقُلْتُ: قَبْلَ قِيَامِ الْقَائِمِ عليه السلام أَوْ بَعْدَهُ؟ قَالَ: لَا بَلَّ قَبْلَهُ!

۱- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۳۶۷ / إلزام الناصب، ج ۲، ص ۱۰۲ / بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۲۴۱ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۴، ص ۷۸۲ / الغيبة (للنعماني)، النص، ص ۲۶۹.

ابو بصیر گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: فرمایش خدای تعالی که می فرماید:
«عَذَابُ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ لَعَذَابُ الْآخِرَةِ»، عذاب خوار کننده در زندگی دنیا و
در آخرت، عذاب خوار کننده‌ی دنیا چیست؟

پس حضرت فرمودند: ای ابا بصیر! کدام ننگی رسواکننده‌تر از این است که مرد
در خانه و در اطاق خود و در کنار برادران و در میان اهل و عیال خود باشد ناگهان
خانواده‌اش گریبه آنها را چاک زنند و فریاد بر آورند، و مردم می گویند: این چیست؟
گفته شود: فلانی هم اکنون مسخ شد، عرض کردم: این قبل از قیام قائم علیه السلام است یا
بعد از آن؟ حضرت فرمودند: نه بلکه قبل از آن است.

بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم

شماره: ۷۷

اسم آیه: امت معدوده

کد آیه: ۱۱ / ۸

﴿وَلَّيْنِ أَخْرَنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَىٰ أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ لَّيْقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤْنَ﴾

و اگر مجازات را تا زمان محدودی از آنها به تأخیر اندازیم، (از روی استهزا) می گویند: «چه چیز مانع آن شده است؟! آگه باشید، آن روز که (عذاب) به سراغشان آید، از آنها بازگرداندن نخواهد شد و آنچه را مسخره می کردند، دامانشان را می گیرد»

۱- عن عبد الأعلى الحلبي، قال: قال أبو جعفر عليه السلام: ... أصحابُ القائم عليه السلام الثلاثمائة والبضعة عشر رجلاً، قال: هم والله الأمة المَعْدُودَةُ الَّتِي قَالَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: ﴿وَلَّيْنِ أَخْرَنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَىٰ أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ﴾، قَالَ: يَجْتَمِعُونَ فِي سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ قَرَعًا كَقَرَعِ الْخَرِيفِ.^۱

حضرت باقر عليه السلام فرمودند: اصحاب قائم عليه السلام سیصد و چند ده مرد هستند به خدا قسم آنها «امته معدوده» ای هستند که در قرآن است، و خداوند در یک لحظه آنها را مانند پاره های ابر فصل پائیز در یک جا جمع می کند.

۱- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۴۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۸۳ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۴۳۳ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۱۴۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۶، ص ۱۳۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۲۴۱.

عبدالله باقر محمدی در قرآن کریم

۲- عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِهِ: «وَلَيْنُ أَخْرْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ»، قَالَ: الْعَذَابُ خُرُوجُ الْقَائِمِ وَالْأُمَّةُ الْمَعْدُودَةُ عِدَّةُ أَهْلِ بَدْرٍ وَأَصْحَابِهِ.^۱

اسحاق بن عبد العزيز از امام صادق عليه السلام روایت کرده است که در تأویل فرمایش خدای تعالی: «وَلَيْنُ أَخْرْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ»، و اگر عذاب را از آنان به مدتی اندک به عقب می‌اندازیم... آن حضرت فرمودند: عذاب همان خروج قائم عليه السلام است و امت معدوده، تعداد اهل بدر که یاران آن حضرت هستند، می‌باشند.

۳- عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: «وَلَيْنُ أَخْرْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ»، قَالَ: هُوَ الْقَائِمُ وَأَصْحَابُهُ.^۲

امام صادق عليه السلام فرمودند: «و اگر ما عذاب را از آن منکران معاد تا وقت معین به تعویق اندازیم» ایشان (امت معدوده) حضرت قائم عليه السلام و اصحابش میباشند.

۱- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۶۴ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۶۷ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۸۲ / الغيبة للنعمانی، ص ۲۴۱.
۲- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۴ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۵ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۴۳۳ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۱۴۱ / تفسیر کثر الدقائق، ج ۶، ص ۱۳۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۳۴۱.

شماره: ۷۸

کد آیه: ۸۰ / ۱۱ اسم آیه: قدرت حضرت مهدی علیه السلام و اصحابشان

﴿قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ﴾

لوط گفت: «(افسوس!) ای کاش در برابر شما قدرتی داشتم یا تکیه گاه و پشتیبان محکمی در اختیار من بود!»

۱- عَنْ أَبِي بصيرٍ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: مَا كَانَ قَوْلُ لُوطٍ عليه السلام لِقَوْلِهِ: «لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ»، إِلَّا تَمَنِّيًّا لِقُوَّةِ الْقَائِمِ عليه السلام وَ لَمَّا ذَكَرَ إِلَّا شِدَّةَ أَصْحَابِهِ وَ إِنَّ الرَّجُلَ مِنْهُمْ لَيُعْطَى قُوَّةَ أَرْبَعِينَ رَجُلًا وَ إِنَّ قَلْبَهُ لِأَشَدُّ مِنْ زُبْرِ الْحَدِيدِ وَ لَوْ مَرُّوا بِجِبَالِ الْحَدِيدِ لَقَلَعُوهَا وَ لَمَا يَكْفُونَ سَيُوفَهُمْ حَتَّى يَرْضَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ ۱

ابو بصیر از امام صادق علیه السلام روایت کند که حضرت فرمودند: وقتی حضرت لوط علیه السلام به قومش می گفت: ای کاش در برابر شما قدرتی داشتم، یا به اساسی محکم پناه می گرفتم.

آرزو داشت که توانایی قائم علیه السلام را داشته باشد و با این کلام استواری اصحاب او را یاد کرده است، زیرا مردی از اصحاب او توانایی چهل مرد را دارد و قلب او از

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۱۱ / إلزام الناصب، ج ۱، ص ۶۸ / بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۳۲۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۱۲۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۶، ص ۲۰۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۳۸۷ / کمال الدین، ج ۲، ص ۶۷۲.

پاره آهن استوارتر است و اگر بر کوههای آهن بگذرند آن را بر کنند و شمشیرهای خود را در نیام نکنند تا آنکه خدای تعالی خشنود گردد.

۲- عن صالح بن سعد، عن أبي عبد الله عليه السلام في قوله تعالى: «لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَى رُكْنٍ شَدِيدٍ»، قال: «قوة» القائم عليه السلام، و «الركن الشديد» الثلاثمائة و ثلاثة عشر أصحابه^۱.

صالح بن سعد از امام صادق عليه السلام روایت نموده که حضرت در باره‌ی قول خداوند تعالی: «لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَى رُكْنٍ شَدِيدٍ»، فرمودند: قوت، حضرت قائم عليه السلام است و رکن شدید، اصحاب آن حضرت می‌باشد، که سیزده نفرند.

۱- إلیزام الناصب، ج ۱، ص ۶۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۱۲۷ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۱۵۶.

شماره: ۷۹

کد آیه: ۸۳ / ۱۱ اسم آیه: عذابهای ظالمین در آستانه ظهور

﴿مُسَوِّمَةٌ عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ﴾

که آن سنگها از امر خدا نشاندار و معین بود و البته چنین هلاکتی از
ظالمان عالم دور نخواهد بود.

قال أمير المؤمنين علي عليه السلام في خطبة: ... وَيَأْتِيهِمْ يَوْمَئِذٍ الْخَسْفُ وَالْقَذْفُ وَالْمَسْخُ، فَيَوْمَئِذٍ تَأْوِيلُ هَذِهِ الْآيَةِ: «وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ»^۱

امیر المؤمنین علی علیه السلام در یک خطبه ای می فرمایند: ... در آن روز خسف (به زمین فرورفتن) و مسخ (بصورت حیوانی تبدیل شدن) و قذف (که ظاهراً مراد سنگ باریدن است) اتفاق می افتد و این تأویل این آیه است: «وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ».

کتاب و آیهات مهدی در قرآن کریم

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۱۶۳ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۸۴ / مختصر البصائر، ص ۴۷۲.

شماره: ۸۰

اسم آیه: بقیة الله

کد آیه: ۱۱ / ۸۶

﴿بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ﴾

آنچه خداوند برای شما باقی گذارده، برایتان بهتر است اگر ایمان داشته باشید و من، پاسدار شما (و مأمور بر اجبارتان به ایمان) نیستم!

۱- عَنْ عُمَرَ بْنِ زَاهِرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: سَأَلَهُ رَجُلٌ عَنِ الْقَائِمِ يُسَلِّمُ عَلَيْهِ بِأَمْرَةِ الْمُؤْمِنِينَ؟ قَالَ: لَا ذَاكَ اسْمٌ سَمِيَ اللَّهُ بِهِ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام لَمْ يُسَمَّ بِهِ أَحَدٌ قَبْلَهُ وَلَا يَتَسَمَّى بِهِ بَعْدَهُ إِلَّا كَافِرٌ، قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ كَيْفَ يُسَلِّمُ عَلَيْهِ؟ قَالَ: يَقُولُونَ: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ، ثُمَّ قَرَأَ: «بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ».

شخصی از حضرت صادق عليه السلام پرسید که: آیا وقتی که سلام به حضرت قائم عليه السلام کنند او را امیر المؤمنین می گویند؟ حضرت فرمودند: نه، این اسمی است که خدا حضرت علی عليه السلام را به آن مسمی ساخته و پیش از او کسی به این نام مسمی نشده و بعد از او هم کسی این نام را بر خود نمی گذارد مگر کافر باشد.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۶۰ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۷۳ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۱۹۱ / تفسیر فرات الکوفی، ص ۱۹۳ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۶، ص ۲۲۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۳۹۰ / الکافی، ج ۱، ص ۴۱۲ / کمال الدین، ج ۱، ص ۲۳۱.

کلمه واژه آیات مهدوی در قرآن کریم

راوی گفت: فدای شما شوم پس بر او چگونه سلام می‌کنند؟ حضرت فرمودند: می‌گویند: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ»، سپس این آیه را خواندند: «بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ».

۲- عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ الثَّقَفِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيِّ الْبَاقِرِ عليه السلام يَقُولُ: ... أَوَّلُ مَا يَنْطِقُ بِهِ هَذِهِ الْآيَةُ: «بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ»، ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا بَقِيَّةُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ وَخَلِيفَتُهُ وَحُجَّتُهُ عَلَيْكُمْ فَلَا يُسَلِّمُ عَلَيْهِ مُسَلِّمٌ إِلَّا قَالَ: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ ...^۱

محمد بن مسلم از حضرت امام محمد باقر عليه السلام نقل نموده که حضرت می‌فرمودند: ... چون حضرت قائم عليه السلام ظاهر شود اولین سخن او این آیه قرآن است: «بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ»، سپس می‌گوید: منم بقية الله در زمین و منم خلیفه خداوند و حجّت او بر شما و هر درود فرستنده‌ای به او چنین سلام گوید: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۳۴۶ / إعلام الوری بأعلام الهدی، ص ۴۶۳ / إلیزام الناصب، ج ۱، ص ۴۲۷ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۲۱۲ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۴۶۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۶، ص ۲۲۶ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۳۹۲ / کمال الدین و تمام النعمة، ج ۱، ص ۲۳۱.

شماره: ۸۱

کد آیه: ۱۱ / ۹۳ اسم آیه: دستور به صبر و انتظار

﴿... وَارْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ﴾

پس شما منتظر باشید که من هم منتظرم.

عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرِ قَالَ: قَالَ الرَّضَا عليه السلام: مَا أَحْسَنَ الصَّبْرَ وَانْتِظَارَ الْفَرْجِ أَمَا سَمِعْتَ قَوْلَ اللَّهِ عز وجل: «وَارْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ»، «فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِينَ»، فَعَلَيْكُمْ بِالصَّبْرِ فَإِنَّهُ إِنَّمَا يَجِيءُ الْفَرْجُ عَلَى الْيَأْسِ فَقَدْ كَانَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ أَصْبَرَ مِنْكُمْ^۱

احمد بن محمد بن ابی نصر از حضرت امام رضا عليه السلام روایت کند که حضرت فرمودند: صبر و انتظار فرج چه نیکوست، آیا سخن خدای تعالی را نشنیدی که فرمود: چشم به راه باشید که من نیز با شما چشم به راهم، و فرمود: منتظر باشید که من نیز با شما از منتظرانم، پس بر شما باد که صبر کنید که فرج پس از یأس می آید و پیشینیان شما، از شما صابرتر بودند.

۱- بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۱۱۰ و ص ۱۲۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۵۶۱ / تفسیر کنز

الدقائق، ج ۶، ص ۴۱ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۲۹۷ / کمال الدین و تمام النعمة، ج ۲، ص ۶۴۵.

کلمه و از آیات مهدوی در قرآن کریم

۲۰۹

شماره: ۸۲

کد آیه: ۱۱۰ / ۱۱ اسم آیه: عاقبت منکرین حضرت مهدی علیه السلام

﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ...﴾

و ما به موسی کتاب آسمانی دادیم سپس در آن اختلاف شد...

البته شبیه این آیه در آیه‌ی شماره‌ی ۱۷۱، کد: ۴۵ / ۴۱ نیز خواهد آمد.

أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِهِ عليه السلام: ... «وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ»، قَالَ: اخْتَلَفُوا كَمَا اخْتَلَفَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ فِي الْكِتَابِ وَ سَيَخْتَلِفُونَ فِي الْكِتَابِ الَّذِي مَعَ الْقَائِمِ الَّذِي يَأْتِيهِمْ بِهِ حَتَّى يُنْكِرَهُ نَاسٌ كَثِيرٌ فَيَقْدِمُهُمْ فَيَضْرِبُ أَعْنَاقَهُمْ ...^۱

ابو حمزه از امام باقر عليه السلام روایت کرده که حضرت در تفسیر گفتار خدای عز وجل: ...

و به راستی به موسی کتاب دادیم و در آن اختلاف روی داد، فرمودند: اختلاف کردند، چنانچه این امت در قرآن هم اختلاف کردند، و محققا در کتابی هم که با قائم عليه السلام است و برای آنها بیاورد، اختلاف خواهند کرد، بدان حد که جمع زیادی آن را انکار کنند، پس آن حضرت منکران را حاضر نماید و گردنشان را بزند.

۱- بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۱۳ و ج ۵۱، ص ۶۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۷۹۴ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۵۲۷ / تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۴۷۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۶، ص ۲۴۸ و ج ۱۱، ص ۴۶۴ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۴۰۰ و ج ۴، ص ۵۷۰.

کتاب و روایات مهدی و قرآن کریم

شماره: ۸۳

اسم آیه: پیراهن یوسف

کد آیه: ۱۲ / ۹۴

﴿وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ
تُقَنَّدُونَ﴾

هنگامی که کاروان (از مصر) بیرون آمد، پدرشان [یعقوب] گفت: «من
بوی یوسف را احساس می‌کنم، اگر مرانادان شمارید!»

عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: أَتَدْرِي مَا كَانَ
قَمِيصُ يُوسُفَ عليه السلام? قَالَ قُلْتُ: لَا، قَالَ: إِنَّ إِبْرَاهِيمَ عليه السلام لَمَّا أَوْقَدَتْ لَهُ النَّارَ أَتَاهُ
جَبْرَائِيلُ عليه السلام بِثَوْبٍ مِنْ ثِيَابِ الْجَنَّةِ، فَالْبَسَهُ إِيَّاهُ فَلَمْ يَضُرَّهُ مَعَهَا حَرٌّ وَلَا بَرْدٌ، فَلَمَّا حَضَرَ
إِبْرَاهِيمَ الْمَوْتَ جَعَلَهُ فِي تَمِيمَةٍ وَعَلَّقَهُ عَلَى إِسْحَاقَ، وَعَلَّقَهُ إِسْحَاقُ عَلَى يَعْقُوبَ،
فَلَمَّا وُلِدَ يُوسُفُ عُلِّقَهُ عَلَيْهِ، وَكَانَ فِي عَضُدِهِ حَتَّى كَانَ مِنْ أَمْرِهِ مَا كَانَ، فَلَمَّا أَخْرَجَهُ
يُوسُفُ بِمِصْرَ مِنَ التَّمِيمَةِ وَجَدَ يَعْقُوبَ عليه السلام رِيحَهُ، وَهُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى حِكَايَةَ عَنْهُ: «إِنِّي
لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ تُقَنَّدُونَ»، فَهُوَ ذَلِكَ الْقَمِيصُ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ الْجَنَّةِ.
قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ فَإِلَى مَنْ صَارَ هَذَا الْقَمِيصُ؟

قَالَ: إِلَىٰ أَهْلِهِ، وَهُوَ مَعَ قَائِمِنَا إِذَا خَرَجَ ثُمَّ قَالَ: كُلُّ نَبِيٍّ وَرِثَ عِلْمًا أَوْ غَيْرَهُ فَقَدِ
انْتَهَىٰ إِلَىٰ مُحَمَّدٍ ﷺ.^۱

مفضل بن عمر گوید از امام صادق علیه السلام شنیدم که می فرمودند: آیا می دانی که پیراهن یوسف علیه السلام چه بود؟ گفتم: نه، فرمودند: چون برای ابراهیم علیه السلام آتش افروختند جبرئیل علیه السلام برای او پیراهنی بهشتی آورد و به او پوشاند تا گرما و سرما بر او اثر نکند و چون وفاتش فرا رسید آن را در تمیمه ای (کیسه ای که معمولاً برای حفظ فرزندان از چشم زخم، دعا درونش قرار داده و گردن فرزندان آویزان می نمودند) کرد و به گردن اسحاق آویخت، و او نیز بر یعقوب آویخت، و چون یوسف به دنیا آمد بر او آویخت و در بازویش بود تا کارش به آنجا رسید که شنیده اید، و چون در مصر یوسف آن پیراهن را از تمیمه بیرون آورد، یعقوب بوی آن را شنید و این همان قول خدای تعالی است که در حکایت از او می فرماید: «اگر مرا خطا کار ندانید من بوی یوسف را استشمام می کنم»، و آن همان پیراهنی است که از بهشت فرود آمد.

گفتم: فدای شما شوم! اکنون آن پیراهن در نزد کیست؟

حضرت فرمودند: در دست اهل آن است، و هنگام خروج قائم علیه السلام همراه اوست، سپس فرمودند: علم یا هر چیز دیگری که پیامبران به ارث گذاشته اند منتهی به حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم شده است.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۱۲ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۱۶۸ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۲۷ / الخرائج و الجرائح، ج ۲، ص ۶۹۳ / کمال الدین، ج ۲، ص ۶۷۴.

شماره: ۸۴

کد آیه: ۱۱۰ / ۱۲ اسم آیه: ظهور حضرت مهدی علیه السلام پس از ناامیدی

﴿حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْأَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كَذَّبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّي
مَنْ نَشَاءُ وَلَا يَرُدُّ بِأُسْنَانٍ الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ﴾

(مردم با انبیاء چنان ضدیت کردند) تا آنجا که رسولان مأیوس شده و
(مردم) گمان کردند که به آنان دروغ گفته شده است، در این هنگام یاری
ما به سراغ آنها آمد، پس آنان که ما خواستیم، نجات یافتند، و نیز قهر و انتقام ما
از بدکاران عالم بازگرداند نمی شود!

عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَىٰ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام
فَشَكَاَ إِلَيْهِ طَوْلَ دَوْلَةِ الْجَوْرِ، فَقَالَ لَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام: وَاللَّهِ! لَأَ يَكُونُ مَا تَأْمَلُونَ
حَتَّىٰ يَهْلِكَ الْمُبْطِلُونَ، وَيَضْمَحِلَّ الْجَاهِلُونَ، وَيَأْمَنَ الْمُتَّقُونَ، وَقَلِيلٌ مَا يَكُونُ حَتَّىٰ لَأَ
يَكُونُ لِأَحَدِكُمْ مَوْضِعٌ قَدَمِهِ، وَحَتَّىٰ تَكُونُوا عَلَى النَّاسِ أَهْوَنَ مِنَ الْمَيْتَةِ عِنْدَ صَاحِبِهَا،
فَبَيْنَا أَنْتُمْ كَذَلِكَ إِذْ جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ، وَهُوَ قَوْلُ رَبِّي عليه السلام فِي كِتَابِهِ: «حَتَّىٰ إِذَا
اسْتَيْأَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كَذَّبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا»^۱.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۶۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۲۱۸ / دلائل الامامة، ص ۴۷۱.

مفضل بن عمر از امام صادق علیه السلام نقل می کند که حضرت فرمودند: مردی به محضر امام امیرالمؤمنین علیه السلام شرفیاب شد و از طولانی شدن دولت جور و ستم به آن جناب شکایت کرد، امیرالمؤمنین علیه السلام به او فرمودند: به خدا سوگند! آنچه آرزوی شما را دارید نخواهد شد تا اینکه باطل جویان هلاک شوند و جاهلان از میان بروند، و متقیان که اندک هستند در امان گردند، تا جائیکه احدی از شما جای پای برای خودش نخواهد یافت، و تا آنجا که شما در نظر مردم از مردار در چشم صاحبش نیز بی ارزشتر خواهید شد، همانطور که شما در آن حال هستید ناگهان یاری خداوند و پیروزی بیاید، و این است فرموده ی خداوند عز و جل در کتابش: پیامبران به دعوت خود، و دشمنان آنها به مخالفت خود هم چنان ادامه دادند، تا آن گاه که رسولان مأیوس شدند، و (مردم) گمان کردند که به آنان دروغ گفته شده است در این هنگام، یاری ما به سراغ آنها آمد.

کتاب و تالیفات محدثی در قرآن کریم

﴿... إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ﴾

...تو فقط بيم دهنده‌ای و برای هر گروهی هدایت کننده‌ای است.

۱- عَنْ حَنَّانِ بْنِ سَدِيرٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: «إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ»، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله: أَنَا الْمُنذِرُ وَعَلِيٌّ الْهَادِي وَكُلُّ إِمَامٍ هَادٍ لِلْقَرْنِ الَّذِي هُوَ فِيهِ.^۱

حنان بن سدير از پدرش روایت می‌کند که از امام باقر عليه السلام شنیدم در باره‌ی آیه: «إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ»، فرمودند: پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله فرمودند: من منذر هستم و علی عليه السلام هادی است و هر امام هدایت کننده‌ای است برای قومش در زمان خود.

۲- عَنْ بُرَيْدِ بْنِ مُعَاوِيَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ»، فَقَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله: أَنَا الْمُنذِرُ وَفِي كُلِّ زَمَانٍ إِمَامٌ مِنَّا يَهْدِيهِمْ إِلَى مَا جَاءَ بِهِ نَبِيُّ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَ الْهُدَاةُ مِنْ بَعْدِهِ عَلِيٌّ وَ الْأَوْصِيَاءُ مِنْ بَعْدِهِ وَاحِدٌ بَعْدَ وَاحِدٍ،

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۲۱۰ / بحار الانوار، ج ۳۵، ص ۴۰۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۲۳۱ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۲۰۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۶، ص ۴۱۵ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۳، ص ۱۱.

کلمه و اثبات مهدی در قرآن کریم

أَمَّا وَاللَّهِ! مَا ذَهَبَتْ مِنَّا وَلَا زَالَتْ فِينَا إِلَى السَّاعَةِ رَسُولُ اللَّهِ الْمُنْذِرُ وَبِعَلَى يَهْتَدِي
الْمُهْتَدُونَ.^۱

برید بن معاویه گوید: امام باقر علیه السلام در باره قول خداوند تعالی: «إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ
وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ»، فرمودند که: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده‌اند: من پیام دهنده هستم، و در
هر زمان از ما امامی خواهد بود که مردم را به آنچه پیغمبر خدا آورده است هدایت
می‌کند، و راهنمایان امت بعد از پیغمبر صلی الله علیه و آله، علی است و سپس اوصیای او یکی بعد
از دیگری.

سوگند به خدا! هدایت امت از ما خاندان بیرون نرفته و تا روز قیامت هم در
میان ما خواهد بود، رسول خدا صلی الله علیه و آله منذر و دعوت کننده است و به وسیله‌ی امیر
المؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام راه یافتگان به سوی خدا رهبری خواهند شد.

کتاب هدایت محمدی در قرآن کریم

۱- البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۲۳۱ / بحار الانوار، ج ۳۵، ص ۴۰۴ / تفسیر العیاشی، ج ۲،
ص ۲۰۴ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۳، ص ۱۱ / منهاج البراعة فی شرح نهج البلاغة (خوئی)،
ج ۵، ص ۲۳۳.

شماره: ۸۶

اسم آیه: دوران فریبکاری

کد آیه: ۱۳ / ۱۳

﴿... وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ﴾

... باز هم کافران درباره‌ی خدا به مجادله مشغولند؛ و او قدرتی بی‌انتهاست

(و مجازاتی دردناک) دارد

عَنْ ابْنِ نُبَاتَةَ قَالَ: سَمِعْتُ عَلِيًّا عليه السلام يَقُولُ: إِنَّ بَيْنَ يَدَيِ الْقَائِمِ سِنِينَ خَدَاعَةً يُكَذِّبُ فِيهَا الصَّادِقُ وَيُصَدِّقُ فِيهَا الْكَاذِبُ، وَ يُقَرَّبُ فِيهَا الْمَاحِلُ، وَ فِي حَدِيثٍ وَ يَنْطِقُ فِيهَا الرُّوَيْبِضَةُ، قُلْتُ: وَ مَا الرُّوَيْبِضَةُ وَ مَا الْمَاحِلُ؟ قَالَ: أَمَا تَقْرَأُونَ الْقُرْآنَ قَوْلَهُ: «وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ»، قَالَ: يُرِيدُ الْمَكْرَ، فَقُلْتُ: وَ مَا الْمَاحِلُ؟ قَالَ: يُرِيدُ الْمَكَّارَ^۱

اصبغ بن نباته گوید: شنیدم حضرت علی عليه السلام می‌فرمایند: همانا پیش از قائم

سالهای فریبکاری خواهد بود، که راستگو در آن دروغگو و دروغگو در آن راستگو قلمداد شود و ماحل در آن مقرب باشد، و در حدیثی است که: رویبضه در آن به سخن آید.

عرض کردم: رویبضه چیست و ماحل کدام است؟ حضرت فرمودند: مگر قرآن

نمی‌خوانید که در آن می‌فرماید: «وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ»، فرمودند: مراد مکر است، پس

عرض کردم: ماحل چه باشد؟ فرمودند: یعنی مکار سخن چین و جاسوس.

۱- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۲۶۸ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۶۹ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۴۵ /

الغیبة للنعمانی، ص ۲۷۸.

کلمه «الدُّنْيَا» محوری در قرآن کریم

شماره: ۸۷

اسم آیه: طوبی

کد آیه: ۱۳ / ۲۹

﴿الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ﴾

آنها که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، پاکیزه‌ترین (زندگی) نصیبشان است و بهترین سرنجامها!

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: قَالَ الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عليه السلام: طُوبَى لِمَنْ تَمَسَّكَ بِأَمْرِنَا فِي غَيْبَةِ قَائِمِنَا فَلَمْ يَزِغْ قَلْبُهُ بَعْدَ الْهِدَايَةِ، فَقُلْتُ لَهُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ! وَمَا طُوبَى؟ قَالَ: شَجْرَةٌ فِي الْجَنَّةِ، أَصْلُهَا فِي دَارِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام، وَ لَيْسَ مِنْ مُؤْمِنٍ إِلَّا وَ فِي دَارِهِ غُصْنٌ مِنْ أَغْصَانِهَا، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عز وجل: «طُوبَى لَهُمْ وَ حُسْنُ مَآبٍ»^۱.

ابو بصیر از امام صادق عليه السلام روایت کند که حضرت فرمودند: خوشا به حال کسی که در غیبت قائم ما به امر ما تمسک جوید و قلبش پس از هدایت منحرف نشود، گفتم: فدای شما شوم! طوبی چیست؟ فرمودند: درختی در بهشت است که ریشه‌ی آن در خانه‌ی علی بن ابی طالب عليه السلام است، و هیچ مؤمنی نیست جز آنکه شاخه‌ای از شاخه‌های آن درخت در خانه‌ی اوست، و این همان قول خدای تعالی است که فرمود: «طوبی لهم و حسن مآب».

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۱۶۹ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۲۵۴ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۷۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۶، ص ۴۵۱ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۵۰۵ / کمال الدین و تمام النعمة، ج ۲، ص ۲۵۸ / معانی الأخبار، النص، ص ۱۱۲.

شماره: ۸۸

اسم آیه: روزهای خاص خدا

کد آیه: ۱۴ / ۵

﴿... وَذَكَرَهُمْ بِأَيَّامِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ﴾

... و «ایام الله» را به آنان یاد آورد در این، نشانه‌هایی است برای هر صبر کننده شکرگزار!

عَنْ مُثَنَّى الْحَنَاطِ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام يَقُولُ: «أَيَّامُ اللَّهِ»، ثَلَاثَةٌ يَوْمٌ، يَقُومُ الْقَائِمُ وَ يَوْمُ الْكُرَّةِ وَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ^۱.

از مثنی حنط روایت است که گفت: شنیدم امام باقر عليه السلام می‌فرمایند: روزهای خداوند عز وجل سه روزند، روزی که حضرت قائم عليه السلام قیام می‌کند و روز رجعت و روز قیامت.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۷۲ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۶۸ و ج ۲، ص ۲۹۱ / بحار الانوار، ج ۷، ص ۶۱ و ج ۵۱، ص ۵۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۲۸۶ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۵۵۹ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۸۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۲۹ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۵۲۶ / الخصال، ج ۱، ص ۱۰۸.

شماره: ۸۹

اسم آیه: تأخیر

کد آیه: ۴۴ / ۱۴

﴿وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ نُبِجْ دَعْوَتِكَ وَتَتَّبِعِ الرَّسُولَ أُولَٰمَ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلِ مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ﴾

و مردم را از روزی که عذاب الهی به سراغشان می آید، بترسان؛ آن روز که ظالمان می گویند: «پروردگارا! مدت کوتاهی ما را مهلت ده، تا دعوت تو را بپذیریم و از پیامبران پیروی کنیم» (اما پاسخ می شنوند که: «مگر قبلاً سوگند یاد نکرده بودید که زوال و فانیی برای شما نیست؟!»)»

«لطفاً به آیهی شماره ی ۳۱، کد: ۷۷ / ۴ مراجعه فرمائید.»

کتابخانه و مرکز تحقیقات مهدوی در قرآن کریم

شماره: ۹۰

کد آیه: ۴۵ / ۱۴ اسم آیه: خانه‌های حضرت مهدی علیه السلام

﴿وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ
فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمْ الْأَمْثَالَ﴾

(آری شما بودید که) در منازل (و کاخهای) کسانی که به خویشتان ستم کردند، ساکن شدید و برای شما آشکار شد چگونه با آنان رفتار کردیم و برای شما، مثلها (از سرگذشت پیشینیان) زدیم!

عَنْ سَعْدِ بْنِ عُمَرَ عَنْ غَيْرِ وَاحِدٍ مِمَّنْ حَضَرَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام وَ رَجُلٌ يَقُولُ: قَدْ
ثَبَتَ دَارُ صَالِحٍ وَ دَارُ عَيْسَى بْنِ عَلِيٍّ وَ ذَكَرَ دُورَ الْعَبَّاسِيِّينَ، فَقَالَ رَجُلٌ: أَرَأَيْتَ مَا لِلَّهِ
خَرَابًا أَوْ خَرَبًا بِأَيْدِينَا.

فَقَالَ لَهُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: لَا تَقُلْ هَكَذَا! بَلْ يَكُونُ مَسَاكِينُ الْقَائِمِ وَ أَصْحَابِهِ، أَمَا
سَمِعْتَ اللَّهَ يَقُولُ: «وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ»^۱.

از سعد بن عمر از چند نفر از کسانی که در محضر حضرت صادق علیه السلام شرفیاب بوده اند روایت کرده که: مردی در آن مجلس می‌گفت: خانه‌ی صالح و خانه‌ی عیسی بن علی ثابت مانده، و از خانه‌های عباسیان یاد کرد، مرد دیگری گفت:

۱- اثبات الهداة، ج ۵ ص ۱۷۵، ح ۵۶۵ / إلیزام الناصب، ج ۱، ص ۶۹ / بحار الانوار، ج ۵۲ ص ۳۴۷، ح ۹۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۳۱۷ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۲۳۵، ح ۴۹ / تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۵۵۳ حدیث ۱۲۹.

کعبه و از آیات مهدی و قرآن کریم

خداوند آن خانه‌ها را در حال خرابی به ما نشان دهد، یا آنها را به دست ما خراب کند.

پس حضرت صادق علیه السلام به او فرمودند: اینچنین سخن مگوی! بلکه اینها خانه‌های حضرت قائم و اصحابش خواهد شد، آیا نشنیده‌ای که خداوند عز و جل می‌فرماید: «و در منازل و مساکن ستمگران (قبل از خودتان) مسکن گرفتید».

کلمه و آیه است حمدی در قرآن کریم

شماره: ۹۱

کد آیه: ۱۵ / ۲ اسم آیه: رجعت امیر المؤمنین علیه السلام و شیعیانشان

﴿رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ﴾

کافران (هنگامی که آثار شوم اعمال خود را ببینند)، چه بسا آرزوی کنند
که ای کاش مسلمان بودند!

عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ علیه السلام فِي خَبَرٍ طَوِيلٍ ... إِلَى أَنْ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ علیه السلام:
قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام فِي قَوْلِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ»، قَالَ: هُوَ
أَنَا، إِذَا خَرَجْتُ أَنَا وَشِيعَتِي، وَخَرَجَ عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ وَشِيعَتُهُ، وَنَقُتِلُ بَنِي أُمَيَّةَ فَعِنْدَهَا
«يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ»^۱.

جابر از امام باقر علیه السلام در روایتی طولانی نقل می‌کند که امام باقر علیه السلام از وجود
مقدس امیر مؤمنان علیه السلام نقل می‌کند که حضرت در تفسیر آیه: «رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ
كَانُوا مُسْلِمِينَ»، فرمودند: آن هنگامی است که من و شیعیانم خارج شویم، عثمان و
پیروانش نیز خارج شوند و بنی امیه را از دم شمشیر بگذرانیم، آن روز کافران آرزو
می‌کنند که ای کاش مسلمان بودند.

۱- بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۶۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۳۳۱ / مختصر البصائر، ص ۸۹.

شماره: ۹۲

کد آیه: ۱۷ / ۱۵ اسم آیه: سنگسار کردن شیطان

﴿وَحَفِظْنَا هَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ﴾

و آن را از هر شیطان رانده شده‌ای حفظ کردیم.

«لطفاً به آیه‌ی شماره‌ی ۱۷، کد: ۳۶ / ۳ مراجعه فرمائید.»

کتابخانه و اسناد عمومی در قرآن کریم

شماره: ۹۳

کد آیه: ۳۸ / ۱۵ اسم آیه: پایان مهلت شیطان و پایان تقیه

﴿إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ﴾

(امانه تاروزرستاخیز، بلکه) تاروز وقت معینی.

۱- عَنْ وَهْبِ بْنِ جُمَيْعٍ مَوْلَى إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ قَوْلِ إِبْلِيسَ: «رَبُّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ» قَالَ لَهُ وَهْبُ: جُعِلَتْ فِدَاكَ! أَيُّ يَوْمٍ هُوَ؟
قَالَ: يَا وَهْبُ! أَتَحْسَبُ أَنَّهُ يَوْمٌ يَبْعَثُ اللَّهُ فِيهِ النَّاسَ؟ إِنَّ اللَّهَ أَنْظَرَهُ إِلَى يَوْمٍ يَبْعَثُ فِيهِ قَائِمًا فَإِذَا بَعَثَ اللَّهُ قَائِمًا كَانَ فِي مَسْجِدِ الْكُوفَةِ، وَجَاءَ إِبْلِيسُ حَتَّى يَجْتُوَ بَيْنَ يَدَيْهِ عَلَى رُكْبَتَيْهِ، فَيَقُولُ: يَا وَيْلَهُ مِنْ هَذَا الْيَوْمِ! فَيَأْخُذُ بِنَاصِيَتِهِ فَيَضْرِبُ عُنُقَهُ فَذَلِكَ يَوْمُ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ.^۱

وهب بن جمیع از بستگان اسحاق بن عمار گوید: پرسیدم از امام صادق عليه السلام از گفته‌ی ابلیس: «پروردگارا مهلتم ده تا روزی که مبعوث شوند، فرمود: تو مهلت داری تا روز وقت معلوم» و هب گفت: قربانت شوم! آن چه روزی است؟

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۵ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۷۶ و ج ۶۰، ص ۲۵۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۳۶۶ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۱۱۳ / تفسیر العیاشی ۲: ۲۴۲ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۱۲۹ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۱۴.

حضرت فرمودند: ای وهب! آیا می‌پنداری که روز رستاخیز مردم است؟ بلکه خدایش مهلت داده تا روزی که قائم ما ظهور کند، و چون قائم ما ظهور کند و در مسجد کوفه باشد، ابلیس آید و برابرش زانو زند و گوید: ای وای بر من از این روزا و قائم موی جلوی سرش را بگیرد و گردنش را بزند و این روز وقت معلوم است.

۲- عَنْ حُسَيْنِ بْنِ خَالِدٍ قَالَ: قَالَ الرَّضَا عليه السلام: لَا دِينَ لِمَنْ لَا وَرَعَ لَهُ، وَلَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا تَقِيَّةَ لَهُ، وَإِنْ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتِّقَاكُمْ، وَأَعْمَلَكُمْ بِالتَّقِيَّةِ، فَقِيلَ لَهُ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ! إِلَى مَتَى؟ قَالَ: إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ وَهُوَ يَوْمَ خُرُوجِ قَائِمِنَا، فَمَنْ تَرَكَ التَّقِيَّةَ قَبْلَ خُرُوجِ قَائِمِنَا فَلَيْسَ مِنَّا...^۱

حسین بن خالد گوید: امام رضا عليه السلام فرمودند: کسی که ورع نداشته باشد دین ندارد، و کسی که تقیه نداشته باشد ایمان ندارد، گرامی‌ترین شما نزد پروردگار کسی است که بیشتر به تقیه عمل کند، گفتند: ای فرزند رسول خدا! تا به کی؟ حضرت فرمودند: تا روز وقت معلوم که روز خروج قائم ما اهل بیت است، و کسی که تقیه را پیش از خروج قائم ما ترک کند از ما نیست...

۱- إعلام الوری بأعلام الهدی، ص ۴۳۴ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۱۵۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۴۵۷ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۴۷ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۷، ص ۹۰ / كشف الغمة فی معرفة الأئمة، ج ۲، ص ۵۲۴ / کفایة الاثر، ص ۲۷۴ / کمال الدین، ج ۲، ص ۳۷۱.

شماره: ۹۴

اسم آیه: مُتَوَسِّمِينَ

کد آیه: ۱۵ / ۷۵

﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ﴾

در این (سرگذشت عبرت انگیز)، نشانه‌هایی است برای هوشیاران!

۱- عَنْ أَبِي بَكْرٍ بْنِ مُحَمَّدٍ الْحَضْرَمِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ مَخْلُوقٍ إِلَّا بَيْنَ عَيْنَيْهِ مَكْتُوبٌ مُؤْمِنٌ أَوْ كَافِرٌ، ذَلِكَ مَحْجُوبٌ عَنْكُمْ وَ لَيْسَ بِمَحْجُوبٍ عَنِ الْأَئِمَّةِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام ثُمَّ لَيْسَ يَدْخُلُ عَلَيْهِمْ أَحَدٌ إِلَّا عَرَفُوهُ مُؤْمِنٌ أَوْ كَافِرٌ، ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: «إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ»، فَهُمُ الْمُتَوَسِّمُونَ.^۱

ابو بکر حضرمی از حضرت باقر عليه السلام نقل کرد که حضرت فرمودند: هر انسانی در پیشانی‌ش نوشته است: مؤمن است یا کافر، این مطلب از دیدگان شما پنهان است، ولی ائمه از آل محمد عليه السلام آن را می‌بینند، هر کس وارد بر آنها شود می‌شناسند مؤمن است یا کافر.

و بعد حضرت این آیه را خواندند: «إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ»، ائمه عليهم السلام

متوسِّمین هستند.

۱- الإختصاص، النص، ص ۳۰۲ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۱۳۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۳۷۹

/ بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۲۵۴ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۱۱۸ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۲۲.

۲- عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ قَالَ: حَجَجْتُ مَعَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فَأِنِّي مَعَهُ فِي بَعْضِ الطَّرِيقِ إِذْ صَعِدَ عَلَيَّ جَبَلٌ فَنَظَرَ إِلَيَّ النَّاسُ، فَقَالَ: مَا أَكْثَرَ الضُّجْبِيجَ! فَقَالَ لَهُ: دَاوُدُ بْنُ كَثِيرٍ الرَّقِّيُّ، يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ! هَلْ يَسْتَجِيبُ اللَّهُ دُعَاءَ الْجَمْعِ الَّذِي أَرَى؟

فَقَالَ: وَيْحَكَ يَا أَبَا سُلَيْمَانَ! إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ إِنَّ الْجَاهِدَ لَوْلَايَةِ عَلِيِّ عليه السلام كَعَابِدٍ وَتَنِّ، فَقُلْتُ لَهُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ! هَلْ تَعْرِفُونَ مُحِبِّيكُمْ مِنْ مُبْغِضِيكُمْ؟ فَقَالَ: وَيْحَكَ يَا أَبَا سُلَيْمَانَ! إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ عَبْدِ يُوَلَّدُ إِلَّا كُتِبَ بَيْنَ عَيْنَيْهِ مُؤْمِنٌ أَوْ كَافِرٌ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَدْخُلُ إِلَيْنَا يَتَوَلَّأُنَا وَيَتَبَرَّأُ مِنْ عَدُوِّنَا، فَيَرَى مَكْتُوباً بَيْنَ عَيْنَيْهِ مُؤْمِنٌ.

قَالَ اللَّهُ عز وجل: «إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ» فَنَحْنُ نَعْرِفُ عَدُوَّنَا مِنْ وِلْيَانَا.^۱

عبد الرحمن بن کثیر گفت: در خدمت حضرت صادق عليه السلام به حج رفتم، ناگهان حضرت در بین راه بر فراز کوهی رفتند و جمعیت را نگاه کرده، فرمودند: چقدر داد و فریاد زیاد است، ولی حاجی کم است، داود رقی عرض کرد: ای پسر رسول خدا! آیا دعای این جمعیت که می بینم مستجاب می شود؟

حضرت فرمودند: وای بر تو ای ابا سلیمان! خداوند نمی آمرزد کسی را که شریک برایش قرار دهد، منکر ولایت علی عليه السلام مانند بت پرست است.

۱- الإختصاص، النص، ص ۳۰۳ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۱۲۴ و ج ۲۷، ص ۱۸۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۲۸۲ / بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۳۵۸ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۲۲.

عرض کردم: فدایت شوم! شما دوستان و دشمنان خود را می‌شناسید؟

حضرت فرمودند: وای بر تو ای ابا سلیمان! هر بنده‌ای که متولد شود در پیشانی

او نوشته است: مؤمن است یا کافر، شخص پیش ما می‌آید مدّعی ولایت ما است و

بیزاری از دشمنانمان، در پیشانی او نوشته است: مؤمن است یا کافر، خداوند در این

آیه می‌فرماید: «إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ»، ما دوست را از دشمن تشخیص

می‌دهیم.

شماره: ۹۵

اسم آیه: سبع مثانی

کد آیه: ۸۷ / ۱۵

﴿وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ﴾

ای محمد ﷺ! به تحقیق ما هفت آیه ای را که دو مرتبه نازل شد و قرآن عظیم را به تو عطا کردیم.

۱- عَنْ يُونُسَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ رَفَعَهُ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: «وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ»، قَالَ: إِنَّ ظَاهِرَهَا الْحَمْدُ وَبَاطِنَهَا وُلْدُ الْوَالِدِ، وَالسَّابِعُ مِنْهَا الْقَائِمُ عليه السلام ۱.

از یونس بن عبد الرحمن، از کسیکه آن را مرفوع نموده، آورده است که گفت: از حضرت امام صادق عليه السلام در باره قول خداوند: «ای پیامبر، و ما هفت آیت مشانی و قرآن عظیم را بر تو فرستادیم»، پرسیدم، حضرت فرمودند: ظاهر آن سوره حمد است و باطن آن فرزند فرزند، و هفتمین آنها حضرت قائم عليه السلام است.

کتاب آیت مهدی در قرآن کریم

۲۳۰

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۵ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۱۱۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۲۸۶ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۲۷.

۲- عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ: «وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ»، قَالَ: سَبْعَةَ أئِمَّةٍ وَالْقَائِمَ عليه السلام.^۱

از قاسم بن عروه از حضرت باقر عليه السلام در باره آیه: «وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ»، نقل کرده که فرمودند: منظور آیه هفت امام و قائم عليه السلام است.

۳- عَنْ سُورَةَ بْنِ كَلَيْبٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: نَحْنُ الْمَثَانِي الَّتِي أَعْطَاهَا اللَّهُ تَعَالَى نَبِيَّنَا، وَنَحْنُ وَجْهُ اللَّهِ الَّذِي نَتَقَلَّبُ فِي الْأَرْضِ بَيْنَ أَظْهُرِكُمْ، مَنْ عَرَفَنَا فِيمَا مَنَّهُ الْيَقِينُ وَمَنْ جَهِلَنَا فِيمَا مَنَّهُ السَّعِيرُ.^۲

سوره بن کلب از حضرت باقر عليه السلام نقل کرد که حضرت فرمودند: ما هستیم مثانی که خدا به پیامبر عطا نموده و ما وجه الله هستیم که روی زمین بین شما رفت و آمد می‌کنیم، می‌شناسد ما را آن کس که شناخته و جاهل است به حق ما آنکه نادان است، هر که ما را بشناسد در آینده (هنگام مرگ) بهره‌مند می‌شود و هر که جاهل به حق ما باشد به استقبال آتش سوزان می‌رود.

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۲۱۱ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۱۱۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۳۸۶ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۲۵۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۱۵۷ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۲۸.

۲- بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۱۱۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۳۸۶ / بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۶۵ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۲۴۹ / تفسیر القمی، ج ۱، ص ۳۷۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۱۵۸ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۲۹ / الکافی، ج ۱، ص ۱۴۳.

شماره: ۹۶

کد آیه: ۱۶/۱ اسم آیه: نهی از عجله در امر خدا

﴿أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

فرمان خدا به زودی فرای رسد پس برای آن عجله نکنید، منزّه و برتر است خداوند از آنچه هستای او قرار می دهند!

۱- عَنْ أَبَانَ بْنِ تَغْلِبَ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: أَوَّلُ مَنْ يُبَايِعُ الْقَائِمَ عليه السلام جَبْرَائِيلُ، يَنْزِلُ فِي صُورَةِ طَيْرٍ أبيضَ فَيُبَايِعُهُ، ثُمَّ يَضَعُ رِجْلًا عَلَى بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ وَرِجْلًا عَلَى بَيْتِ الْمَقْدِسِ، ثُمَّ يُنَادِي بِصَوْتٍ طَلِقٍ تَسْمَعُهُ الْخَلَائِقُ: «أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ».^۱

از ابان بن تغلب از حضرت صادق عليه السلام روایت نموده که حضرت فرمودند: اول کسی که با قائم عليه السلام بیعت می کند جبرئیل است، که به صورت پرنده سفیدی از آسمان فرود می آید و با وی بیعت می کند، آنگاه یک پای خود را روی خانه خدا در مکه و پای دیگر روی بیت المقدس می گذارد، و با صدای رسا و فصیح به طوری که تمام مردم روی زمین بشنوند می گوید: «أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ».

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۲۰۲ / إلیزام الناصب، ج ۱، ص ۷۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۴۰۴ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۲۵۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۱۷۶ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۲۸ / دلائل الامامة، ص ۴۷۲ / کمال الدین، ج ۲، ص ۶۷۱.

کتابخانه و کتابخانه مهدوی در قرآن کریم

۲- عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ: «أَتَى أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ»، قَالَ: هُوَ أَمْرُنَا، يَعْنِي قِيَامَ قَائِمِنَا آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام أَمَرْنَا اللَّهَ أَنْ لَا نَسْتَعْجِلَ بِهِ فَيُؤَيِّدُهُ إِذَا أَتَى ثَلَاثَةَ جُنُودٍ: الْمَلَائِكَةُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالرُّعْبُ، وَخُرُوجُهُ عليه السلام كَخُرُوجِ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله مِنْ مَكَّةَ وَهُوَ قَوْلُهُ: «كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ»^۱.

عبد الرحمن بن كثير از امام صادق عليه السلام روایت کرده که حضرت در معنی فرمایش خدای تعالی: «أَتَى أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ»، فرمان خدا به زودی فرا می‌رسد پس در مورد آن شتابجویی نکنید، فرمودند: آن امر ما است یعنی قیام قائم ما اهل بیت علیهم السلام، که خدای عَلَيْكُمْ دستور فرموده است در آن شتابجویی نشود تا [اینکه در وقت آن خداوند] او را با سه لشکر که عبارتند از: فرشتگان و مؤمنان و هراس، پشتیبانی فرماید، و خروج آن حضرت مانند خروج رسول الله صلى الله عليه وآله خواهد بود آنجا که خدا می‌فرماید: «كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ».

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۸۸ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۳۹ و ص ۳۵۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۴۰۳ / تأویل الآيات الظاهرة ص ۲۵۶ / الغيبة للنعمانی، ص ۱۹۸ و ص ۲۴۳.

شماره: ۹۷

کد آیه: ۲۲ / ۱۶ اسم آیه: کفر منکران رجعت

﴿إِلَهُكُمْ إِلَهُ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ﴾

معبود شما خداوندیگانه است اما کسانی که به آخرت ایمان نمی آورند،
دل‌هایشان (حق را) انکاری کند و مستکبرند.

عَنْ أَبِي حَمْزَةَ الثَّمَالِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام يَقُولُ فِي قَوْلِهِ: «فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ»، يَعْنِي أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ بِالرَّجْعَةِ أَنَّهَا حَقٌّ، قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ، يَعْنِي أَنَّهَا كَافِرَةٌ...^۱

ابو حمزه ثمالی از حضرت امام محمد باقر عليه السلام روایت کرده که حضرت در باره ی قول خداوند: «آنان که به آخرت ایمان نیاورند دل‌هایشان به انکار خو گرفته، و متکبرند» فرمودند: یعنی آنان که به رجعت ایمان ندارند دل‌هایشان به انکار خو گرفته و کافرند.

۱- الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۹۱ / بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۱۰۴ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۳، ص ۴۱۱ / تفسير القمي، ج ۱، ص ۳۸۳ / تفسير كنز الدقائق، ج ۷، ص ۱۹۵ / تفسير نور الثقلين، ج ۳، ص ۴۷.

مجموعه تفسیر قرآن کریم

کد آیه: ۳۸ / ۱۶ اسم آیه: تکذیب رجعت از سوی کفار

﴿وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَىٰ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾

آنها سوگندهای شدید به خدا یاد کردند که: «هرگز خداوند کسی را که می‌میرد، بر نمی‌انگیزد!» آری، این وعده قطعی خداست (که همه مردگان را برای جزا بازی گرداند) ولی بیشتر مردم نمی‌دانند!

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: «وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَىٰ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا»
 قَالَ: فَقَالَ لِي: يَا أَبَا بَصِيرٍ! مَا تَقُولُ فِي هَذِهِ الْآيَةِ؟ قَالَ: قُلْتُ: إِنَّ الْمُشْرِكِينَ يَزْعُمُونَ وَيَحْلِفُونَ لِرَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله أَنْ اللَّهَ لَا يَبْعَثُ الْمَوْتَى.
 فَقَالَ: تَبَّأَ لِمَنْ قَالَ هَذَا، سَأَلَهُمْ هَلْ كَانَ الْمُشْرِكُونَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ أَمْ بِاللَّاتِ وَالْعُزَّى؟ قَالَ: قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ! فَأَوْجَدْنِيهِ.

فَقَالَ لِي: يَا أَبَا بَصِيرٍ! لَوْ قَدْ قَامَ قَائِمُنَا بَعَثَ اللَّهُ إِلَيْهِ قَوْمًا مِنْ شِيعَتِنَا قَبَائِعُ سَيُوفِهِمْ عَلَى عَوَاتِقِهِمْ، فَيَبْلُغُ ذَلِكَ قَوْمًا مِنْ شِيعَتِنَا لَمْ يَمُوتُوا، فَيَقُولُونَ: بُعِثَ فُلَانٌ وَفُلَانٌ مِنْ قُبُورِهِمْ فَهُمْ مَعَ الْقَائِمِ عليه السلام، فَيَبْلُغُ ذَلِكَ قَوْمًا مِنْ عَدُوِّنَا، فَيَقُولُونَ: يَا مَعْشَرَ الشَّيْعَةِ! مَا أَكْذَبَكُمْ، هَذِهِ دَوْلَتُكُمْ فَانْتُمْ تَقُولُونَ فِيهِ الْكَذِبَ، لَا، وَاللَّهِ! مَا عَاشَ

کلمه و آیه است محدودی در قرآن کریم

هَؤُلَاءِ وَلَا يَعْشُرُ أَحَدٌ مِنْهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، فَحَكَى اللَّهُ قَوْلَهُمْ، فَقَالَ: «وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ»^۱.

از ابو بصیر نقل است که گفت: تفسیر این آیه را از حضرت صادق علیه السلام پرسیدم: «به خدا قسم خوردند، قسمهای مؤکد که خدا آنان را که می‌میرند زنده نمی‌کند، آری، وعده‌ای است بر او ثابت، اما بیشتر مردم نمی‌دانند».

حضرت فرمودند: ابو بصیر! مردم در باره‌ی این آیه چه می‌گویند؟ عرض کردم: می‌گویند: مشرکان می‌گفتند خدا مردگان را زنده نمی‌کند و برای اثبات این مدعا نزد پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله قسم می‌خوردند.

حضرت فرمودند: مرگ بر آنها که آیه را چنین تفسیر می‌کنند، از اینان پرس: مشرکان به خدا قسم می‌خوردند یا به «لات و عزی»؟ عرض کردم: پس مرا از این حقیقت آگاه فرمائید.

حضرت فرمودند: ای ابو بصیر! هنگام قیام قائم ما خداوند جمعی از شیعیان ما را در حالی که قبضه‌ی شمشیر بر دوش نهاده‌اند محشور فرماید، این خبر از طرفی به شیعیان ما که در آن وقت زنده‌اند برسد، به یکدیگر بشارت دهند که: فلان و فلان وفلان از قبرهایشان محشور شدند و در رکاب حضرت قائم‌اند، از طرف دیگر تا این خبر به عده‌ای از دشمنان ما رسد، گویند: ای گروه شیعه! شما چه قدر دروغ گوئید؟! این دوران دولت شما است که در آن دروغ می‌گوئید؟ نه، به خدا! اینها زنده نشده‌اند، و تا قیامت هم زنده نشوند، و این حکایت قول خداوند که می‌فرماید: «به خدا! قسم خوردند قسمهای مؤکد که هرکس بمیرد خدا زنده‌اش نمی‌کند».

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۶۲ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۰ / بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۹۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۴۲۰ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۲۵۸ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۱۳۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۲۰۹ / الکافی، ج ۸، ص ۵۱.

﴿أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ
الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ﴾

آیات وطنه گران از این ایمن گشتند که ممکن است خدا آنها را در زمین
فرورد، و یا مجازات (الهی)، از آن جا که انتظارش را ندارند، به سراغشان
آید؟

عن جابر الجعفی عن أبی جعفر عليه السلام، فی حدیث طویل، قال له: ... وَإِيَّاكَ وَ
شُدَّادًا مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام فَإِنَّ لِي آلَ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٌّ رَايَةٌ وَغَيْرِهِمْ رَايَاتٍ، فَالزَّمِ الْأَرْضَ وَ
لَا تَتَّبِعْ مِنْهُمْ رَجُلًا أَبَدًا، حَتَّى تَرَى رَجُلًا مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ مَعَهُ عَهْدُ نَبِيِّ اللَّهِ وَرَايَتُهُ وَ
سِلَاحُهُ فَإِنَّ عَهْدَ نَبِيِّ اللَّهِ صَارَ عِنْدَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، ثُمَّ صَارَ عِنْدَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَ
يَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ فَالزَّمْ هَؤُلَاءِ أَبَدًا، وَإِيَّاكَ وَمَنْ ذَكَرْتُ لَكَ فَإِذَا خَرَجَ رَجُلٌ مِنْهُمْ
مَعَهُ ثَلَاثُ مِائَةٍ وَبِضْعَةَ عَشَرَ رَجُلًا، وَمَعَهُ رَايَةٌ رَسُولِ اللَّهِ عليه السلام غَامِدًا إِلَى الْمَدِينَةِ
حَتَّى يَمُرَّ بِالْبَيْدَاءِ، حَتَّى يَقُولَ هَذَا مَكَانُ الْقَوْمِ الَّذِينَ يُخْسِفُ بِهِمْ وَهِيَ الْآيَةُ الَّتِي قَالَ
اللَّهُ: «أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ
حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ، أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ»^۱.

۱- الزام الناصب، ج ۲، ص ۹۷ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۲۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۲۵۲ و

از جابر جعفی در حدیثی طولانی از امام باقر علیه السلام که حضرت فرمودند: ... مبادا به معدودی از سادات که مدعی مهدویت می شوند اعتنا کنی، زیرا دولت پیغمبر و علی علیه السلام یک بار است (و یکوقت ظاهر می شود) ولی دیگران دولتها دارند، پس خودداری کن و اصلاً از این مدعیان پیروی مکن.

تا آنکه مردی از اولاد امام حسین علیه السلام را بینی که عهدنامه ی پیغمبر صلی الله علیه و آله و پرچم و سلاح وی با اوست، زیرا عهدنامه ی پیغمبر به علی بن الحسین رسید و بعد از او به محمد بن علی (خود حضرت) رسید و بعد هم خدا هر چه خواهد می کند، پس همیشه با اینان باش و از آنان که برای تو ذکر کردم بپرهیز، مگر هنگامی که مردی از خاندان پیغمبر صلی الله علیه و آله قیام کند که سیصد و سیزده نفر مرد و پرچم پیغمبر صلی الله علیه و آله با اوست، و آهنگ مدینه نماید، و موقعی که از بیابان «بیداء» عبور کند می گوید: اینجا جای کسانی است که زمین آنها را فرو برد، چنان که خدا می فرماید:

«أَفَامِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ».

شماره: ۱۰۰

کد آیه: ۸۴ / ۱۶ اسم آیه: با امام زمان علیه السلام تا قیامت

﴿وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ﴾

(به خاطر بیاورید) روزی را که از هر امتی گواهی بر آنان برمی انگیزیم سپس به آنان که کفر ورزیدند، اجازه (سخن گفتن) داده نمی شود و اجازه عذرخواهی و تقاضای عفو به آنان نمی دهند.

علی بن ابراهیم فی تفسیر قوله تعالی: «وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا»، قال الصادق علیه السلام: لِكُلِّ زَمَانٍ وَ أُمَّةٍ إِمَامٌ، تَبْعَثُ كُلُّ أُمَّةٍ مَعَ إِمَامِهَا.

علی بن ابراهیم در تفسیر قول خداوند تعالی: «وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا»، روایت می کند از امام صادق علیه السلام که فرمودند: برای هر زمانی و امتی، امامی هست که در قیامت هر امتی با امام خودشان برانگیخته می شوند.

۱- إثبات الهداة، ج ۱، ص ۱۶۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۴۴۳ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۲۶۳ / تفسیر القمی، ج ۱، ص ۲۸۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۲۵۰ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۷۳.

کعبه و زنده آیت محمدی در قرآن کریم

شماره: ۱۰۱

کد آیه: ۶ تا ۴ / ۱۷ اسم آیه: رجعت امام حسین علیه السلام

﴿وَقَضَيْنَا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ
وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا﴾ (۴) فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادَنَا
أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا (۵) ثُمَّ
رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ
أَكْثَرَ نَفِيرًا (۶) ﴿

ما به بنی اسرائیل در کتاب (تورات) اعلام کردیم که دو بار در زمین فساد
خواهید کرد، و برتری جوی بزرگی خواهید نمود. (۴) هنگامی که نخستین
وعد فرارسد، گروهی از شدگان پیکار جوی خود را بر ضد شما
می انگیزیم، خانه ها را جستجوی کنند و این وعده ای است قطعی!
(۵) سپس شما را بر آنها چیره می کنیم و شما را به وسیله داراییها و فرزندان کمک
خواهیم کرد و نفرات شما را بیشتر (از دشمن) قرار می دهیم. (۶)

۱- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْقَاسِمِ الْبَطَلِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام فِي قَوْلِهِ: «وَقَضَيْنَا إِلَىٰ
بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ»، قَالَ: قَتَلَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ علیه السلام،
وَ طَعَنُ الْحَسَنِ علیه السلام «وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا»، قَالَ: قَتَلَ الْحُسَيْنِ علیه السلام، «فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ
أُولَاهُمَا»، فَإِذَا جَاءَ نَصْرُ دَمِ الْحُسَيْنِ علیه السلام، «بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ
فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ»، قَوْمٌ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ قَبْلَ خُرُوجِ الْقَائِمِ علیه السلام، فَلَا يَدْعُونَ وَتَرَاءَ، لِأَلِ

مُحَمَّدٍ إِلَّا قَتَلُوهُ «وَ كَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا»، خُرُوجُ الْقَائِمِ عليه السلام، ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمْ الْكِرَّةَ عَلَيْهِمْ، خُرُوجُ الْحُسَيْنِ عليه السلام، يَخْرُجُ فِي سَبْعِينَ مِنْ أَصْحَابِهِ، عَلَيْهِمُ الْبَيْضُ، الْمَذْهَبَةُ لِكُلِّ بَيْضَةٍ وَجْهَانِ، الْمُؤَدُّونَ إِلَى النَّاسِ أَنَّ هَذَا الْحُسَيْنَ عليه السلام قَدْ خَرَجَ حَتَّى لَا يَشُكَّ الْمُؤْمِنُونَ فِيهِ، وَ أَنَّهُ لَيْسَ بِدَجَالٍ وَ لَا شَيْطَانٍ، وَ الْحُجَّةُ الْقَائِمُ بَيْنَ أَظْهَرِهِمْ، فَإِذَا اسْتَقَرَّتِ الْمَعْرِفَةُ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ أَنَّهُ الْحُسَيْنُ عليه السلام، جَاءَ الْحُجَّةَ الْمَوْتُ، فَيَكُونُ الَّذِي يُغَسَّلُهُ وَ يُكَفَّنُهُ وَ يُحَنَّنُهُ وَ يَلْحَدُهُ فِي حُفْرَتِهِ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عليه السلام، وَ لَا يَلِي الْوَصِيَّ إِلَّا الْوَصِيُّ^١.

عبد الله بن قاسم بطل در باره ی آیه شریفه: «وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ»، از امام صادق عليه السلام روایت می‌کند که حضرت فرمودند: این آیه به کشتن علی بن ابی طالب عليه السلام و نیزه زدن به حسن عليه السلام نظر دارد، و آیه: «وَلَتَعْلَنَّ عُلُوقًا كَبِيرًا»، حاکی از کشته شدن امام حسین عليه السلام است، و آیه: «فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا»، حکایت از ریخته شدن خون حسین عليه السلام دارد.

و آیه: «بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولَى بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ»، بر مردمی دلالت دارد که خداوند پیش از ظهور امام قائم عليه السلام می‌فرستد و هیچ کس را، که مسئول خونی است، در خاندان حضرت محمد صلی الله علیه و آله وانگذارند مگر آنکه او را بکشند، «وَ كَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا»، یعنی ظهور امام قائم عليه السلام.

و مقصود از آیه شریفه: «ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمْ الْكِرَّةَ عَلَيْهِمْ»، رجعت امام حسین عليه السلام است با هفتاد تن از یاران وفادار خود که کلاه خودهای زرین بر سر دارند از دو سو

١- الزام الناصب، ج ١، ص ٧١ و ج ٢، ص ٢٩٨ / بحار الانوار، ج ٥١، ص ٥٦ و ج ٥٣، ص ٩٣ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ٣، ص ٥٠٣ و ص ٥٠٥ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ٢٧١ / تفسیر شریف لاهیجی، ج ٢، ص ٧٧٧ / تفسیر العیاشی ٢: ٢٨٠ / تفسیر نور الثقلین، ج ٣، ص ١٢٨ / الکافی، ج ٨، ص ٢٠٦.

و به مردم خبر می دهند که این حسین علیه السلام است که رجعت کرده و بیرون آمده تا هیچ مؤمنی در باره آن حضرت شک و تردید نکند و بدون تردید، او دجال و شیطان بیست و هنوز حجّت بن الحسن علیه السلام میان مردم است، و چون در دل مؤمنان استوار شود که او حسین علیه السلام است اجل امام دوازدهم که حجّت است فرا رسد، و همان امام حسین علیه السلام خواهد بود که او را غسل می دهد و کفن و حنوط می کند و به خاکش می سپارد، و عهده دار تجهیز جنازه وصی نشود مگر وصی و امام.

۲- عَنْ حُمْرَانَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ علیه السلام قَالَ: كَانَ يَقْرَأُ «بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أَوْلَىٰ بِأَسْرِ شَدِيدٍ»، ثُمَّ قَالَ: وَهُوَ الْقَائِمُ وَأَصْحَابُهُ أَوْلَىٰ بِأَسْرِ شَدِيدٍ^۱

حمران بن اعین از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت می کند که این آیه را می خواند: «بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أَوْلَىٰ بِأَسْرِ شَدِيدٍ»، و می فرمودند: این بندگان خدا، قائم ما و یاران او هستند که سخت نیرومند می باشند.

۱- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۵۰۵ / تفسیر العیاشی ۲: ۲۸۱ / ۲۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۳۶۱ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۱۳۸.

شماره: ۱۰۲

کد آیه: ۸ و ۷ / ۱۷ اسم آیه: وعده‌ی آخر

﴿إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيُسُوْا وَأُجُوهُكُمْ وَيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا (۷) عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُذْتُمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا (۸)﴾

اگر نیکی کنید، به خودتان نیکی می‌کنید و اگر بدی کنید باز هم به خود می‌کنید. و هنگامی که وعده دوم فرارسد، آثار غم و اندوه در صورت‌هایتان ظاهری شود و داخل مسجد (الاقصی) می‌شوند همان گونه که بار اول وارد شدند و آنچه رازیر سلطه خود می‌گیرند، در هم می‌کوبند. (۷) امید است پروردگارتان به شما رحم کند، هرگاه برگردید، ما هم بازی کردیم و جهنم را برای کافران، زندان سختی قرار دادیم. (۸)

فی تفسیر علی بن ابراهیم، فی قوله تعالی: «إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ»، یعنی الْقَائِمَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ أَصْحَابَهُ، «لِيُسُوْا وَأُجُوهُكُمْ»، یعنی تَسَوَّدَ وَأُجُوهُهُمْ، «وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ»، یعنی رَسُولَ اللَّهِ وَ أَصْحَابَهُ، «وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا»، أَيْ يَعْطُونَ عَلَيْكُمْ فَيَقْتُلُوكُمْ ثُمَّ عَطَفَ عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ﷺ.

فَقَالَ: «عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمْ أَوْ يَنْصُرَكُمْ عَلَىٰ عَدُوِّكُمْ»، ثُمَّ خَاطَبَ بَنِي أُمَيَّةَ،
فَقَالَ: «وَإِنْ عُدْتُمْ عُدْنَا»، يَعْنِي إِنْ عُدْتُمْ بِالسُّفْيَانِيِّ عُدْنَا بِالْقَائِمِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ ﷺ ١.

در تفسیر علی بن ابراهیم قمی آمده در قول خداوند تعالی: «إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ»، اگر نیکی کنید، نیکی بینید، و اگر بد کنید بدی یابید و چون وعده دیگر فرا رسد یعنی قائم آل محمد ﷺ و یارانش قیام کنند، «لَيْسُوا أَوْجُوهَكُمْ»، صورتهای شما سیاه گردد، «وَلْيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ»، و با یارانش به مسجد الحرام در آیند مانند روزی که پیغمبر اکرم ﷺ و امیر المؤمنین ﷺ و سپاه اسلام نخستین بار در آمدند، «وَلْيَتَّبِعُوا مَا عَلُوا تَتَّبِعُوا»، تا دولت و شوکت شما را سخت تباہ گردانند: یعنی بر شما غلبه یافته همه‌ی شما را از دم شمشیر بگذرانند.

سپس پروردگار جهان عطف توجهی به آل پیغمبر ﷺ نموده و می‌فرماید:
«عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمْ»، خدای به شما ترحم خواهد کرد و شما را بر دشمنانتان پیروز گرداند، آنگاه بنی امیه را مخاطب ساخته و می‌فرماید: «وَإِنْ عُدْتُمْ عُدْنَا» یعنی:
اگر شما با شوکت سفیانی خروج کنید، دولت حق نیز با ظهور قائم آل محمد ﷺ قیام خواهد کرد.

۱- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۴۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۵۰۸ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۱۸۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۳۶۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۱۴۰.

شماره: ۱۰۳

اسم آیه: منصور

کد آیه: ۱۷ / ۳۳

﴿...وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُوماً فَقَدْ جَعَلْنَا لَوِليِّهِ سُلْطاناً فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كانَ مَنْصُوراً﴾

... و آن کس که مظلوم کشته شده، برای ویش سلطه (و حق قصاص) قرار دادیم اما در قتل اسراف نکند، چرا که او مورد حمایت است!

۱- فی تفسیر فرات بن ابراهیم عن جعفر بن محمد الفزازی مَعْنَعْنَأَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُوماً فَقَدْ جَعَلْنَا لَوِليِّهِ سُلْطاناً»، قَالَ: الْحُسَيْنُ، «فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كانَ مَنْصُوراً»، قَالَ: سَمَّى اللَّهُ الْمَهْدِيَّ الْمَنْصُورَ كَمَا سَمَّى أَحْمَدُ وَ مُحَمَّدٌ وَ محمود وَ كَمَا سَمَّى عِيسَى الْمَسِيحَ عليه السلام ^۱.

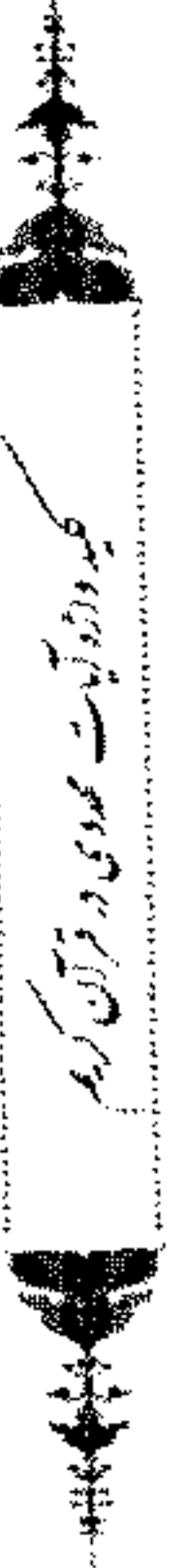
فرات بن ابراهیم کوفی در تفسیر خود از امام محمد باقر عليه السلام روایت کرده که آن حضرت در تفسیر آیه شریفه: «وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُوماً» فرمودند: او حسین بن علی عليه السلام است و بقیه ی آیه: «فَقَدْ جَعَلْنَا لَوِليِّهِ سُلْطاناً فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كانَ مَنْصُوراً»، مقصود امام زمان عليه السلام است که نامش در آیه «منصور» می باشد چنان که خداوند احمد و محمد را محمود و عیسی را مسیح خوانده است.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۹۳ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۳۰ / تفسیر فرات الکوفی: ۲۴۰ ح ۳۲۴.

کتابخانه و مرکز آیت محمدی در قرآن کریم

۲- عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ رَجُلٍ قَالَ: سَأَلْتُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُوماً فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطٰناً فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُوراً»، قَالَ: ذَلِكَ قَائِمُ آلِ مُحَمَّدٍ يَخْرُجُ فَيَقْتُلُ بَدَمِ الْحُسَيْنِ عليه السلام فَلَوْ قَتَلَ أَهْلَ الْأَرْضِ لَمْ يَكُنْ مُسْرِفاً، وَقَوْلُهُ: «فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ»، لَمْ يَكُنْ لِيَصْنَعْ شَيْئاً يَكُونُ سَرِفاً، ثُمَّ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: يَقْتُلُ وَاللَّهِ ذَرَارِيَّ قَتَلَةِ الْحُسَيْنِ عليه السلام بِفَعَالٍ آبَائِهَا.^۱

از محمد بن سنان، از شخصی نقل نموده که وی گفت: از حضرت امام صادق عليه السلام از تفسیر آیه شریفه: «وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُوماً فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطٰناً فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُوراً»، پرسیدم، حضرت فرمودند: مقصود از «ولیی» قائم آل محمد صلی الله علیه و آله بوده که خروج نموده پس به خون خواهی حضرت سید الشهداء عليه السلام شروع به کشتن می نماید به طوری که اگر اهل زمین را بکشد اسراف نکرده است، و در ذیل این فقره از آیه «فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ» می فرمایند: حضرت قائم عليه السلام اقدام به چیزی که اسراف محسوب شود نمی کنند. سپس امام صادق عليه السلام فرمودند: به خدا قسم حضرت قائم عليه السلام اعقاب کشتندگان سید الشهداء عليه السلام را به واسطه ی عمل آباء و اجدادشان، خواهد کشت.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۵۲ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۱ / بحار الانوار، ج ۴۵، ص ۲۹۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۵۲۸ / حلیة الأبرار، ج ۶، ص ۴۰۴ / کامل الزیارات، النص، ص ۶۳.

۳- عَنْ سَلَامِ بْنِ الْمُسْتَنبِرِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِهِ: «وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا»، قَالَ: هُوَ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عليه السلام، قُتِلَ مَظْلُومًا وَنَحْنُ أَوْلِيَاؤُهُ وَالْقَائِمُ مِنَّا إِذَا قَامَ طَلَبَ بِنَارِ الْحُسَيْنِ عليه السلام فَيُقْتَلُ حَتَّى يُقَالَ قَدْ أُسْرِفَ فِي الْقَتْلِ وَقَالَ الْمَقْتُولُ الْحُسَيْنُ وَوَلِيُّهُ الْقَائِمُ وَالْإِسْرَافُ فِي الْقَتْلِ أَنْ يُقْتَلَ غَيْرَ قَاتِلِهِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا فَإِنَّهُ لَا يَذْهَبُ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يُنْتَصَرَ بِرَجُلٍ مِنْ آلِ رَسُولِ اللَّهِ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ، يَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مَلِئْتَ جَوْرًا وَظُلْمًا!

سلام بن مستنیر از امام محمد باقر عليه السلام روایت می‌کند که در تفسیر آیه: «وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا» الی آخره، می‌فرمایند: منظور از این آیه امام حسین عليه السلام می‌باشند، زیرا آن بزرگوار مظلومانه شهید شدند و ما امامان خونخواه آن حضرت هستیم هنگامی که قائم ما خاندان قیام کند خون امام حسین عليه السلام را طلب خواهد کرد، او به قدری از قتل امام حسین را می‌کشد که خواهند گفت: در قتل اسراف می‌کند، امام باقر عليه السلام فرمودند: منظور از مقتول، امام حسین و منظور از خونخواه حضرت قائم و منظور از اسراف در قتل کشتن غیر قاتل می‌باشد و منظور از یاری شدن این است که از دنیا نخواهد رفت تا اینکه مردی از آل رسول عليه السلام زمین را پر از عدل و داد کند همان طور که پر از ظلم و ستم شده باشد و او را یاری نماید.

۱- بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۲۱۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۵۲۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۴۰۴ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۱۶۳.

شماره: ۱۰۴

کد آیه: ۱۷ / ۷۱ اسم آیه: پشت سر امام زمان علیه السلام

﴿يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ يَمِينَهُ فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا﴾

(به یاد آورید) روزی را که هر گروهی را با پیشوایشان می خوانیم کسانی که نامه عملشان به دست راستشان داده شود، آن را (باشادی و سرور) می خوانند و بقدر رشته شکاف هسته خرمایی به آنان ستم نمی شود!

۱- عَنْ دَاوُدَ بْنِ سُلَيْمَانَ قَالَ: حَدَّثَنِي الرَّضَا علیه السلام قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَام: «يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ»، قَالَ: يَدْعُونَ بِإِمَامِ زَمَانِهِمْ وَكِتَابِ رَبِّهِمْ وَ سُنَّةِ نَبِيِّهِمْ^۱

داود بن سلیمان از حضرت امام رضا علیه السلام نقل می کند که حضرت فرمودند: رسول خدا صلی الله علیه و آله در باره ی سخن خدای عَلَيْهِ السَّلَام «یوم ندعوا کل اناس بامامهم»، فرمودند: در روز قیامت هر گروهی به نام امام زمانشان و کتاب خدا و سنت پیامبرشان فرا خوانده می شوند.

۱- إثبات الهداة، ج ۱، ص ۱۶۶ / بحار الأنوار، ج ۸، ص ۱۰ و ج ۲۴، ص ۲۶۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۵۵۲ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۴۵۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۱۹۰ / عیون أخبار الرضا علیه السلام ج ۲، ص ۳۳.

کتاب و تالیفات محدثی در قرآن کریم

۲- عَنْ الْفُضَيْلِ بْنِ يَسَارٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: «يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ»، فَقَالَ: يَا فَضَيْلُ! اعْرِفْ إِمَامَكَ فَإِنَّكَ إِذَا عَرَفْتَ إِمَامَكَ لَمْ يَضُرَّكَ تَقَدَّمَ هَذَا الْأَمْرُ أَوْ تَأَخَّرَ، وَ مَنْ عَرَفَ إِمَامَهُ ثُمَّ مَاتَ قَبْلَ أَنْ يَقُومَ صَاحِبُ هَذَا الْأَمْرِ كَانَ بِمَنْزِلَةِ مَنْ كَانَ قَاعِدًا فِي عَسْكَرِهِ، لَا، بَلْ بِمَنْزِلَةِ مَنْ قَعَدَ تَحْتَ لِيَوَائِهِ، قَالَ: وَقَالَ بَعْضُ أَصْحَابِهِ بِمَنْزِلَةِ مَنْ اسْتَشْهَدَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وسلم.

فضیل بن یسار گوید: از امام صادق علیه السلام در باره ی قول خدای تعالی: «روزی که هر دسته از مردم را به امامشان می خوانیم»، پرسیدم؟

حضرت فرمودند: ای فضیل! تو امام خود را بشناس، زیرا هر گاه امامت را شناختی تقدّم یا تأخر این امر زیانی به تو نمی رساند، کسی که امامش را بشناسد و پیش از قیام صاحب الامر بمیرد، مانند کسی است که در لشکر آن حضرت بوده است، نه، بلکه مانند کسی است که زیر پرچم آن حضرت نشسته باشد.

در اینجا یکی از اصحابش گفت: مانند کسی است که در رکاب رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم شهید شده باشد.

۳- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: «يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ»، قَالَ: إِمَامِهِمُ الَّذِي بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ وَهُوَ قَائِمُ أَهْلِ زَمَانِهِ.^۱

۱- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۴۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۵۵۳ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۳، ص ۱۳۲ / الغیبة للنعمانی، ص ۳۲۹ / الکافی، ج ۱، ص ۳۷۱.

۲- اثبات الهداة، ج ۱، ص ۱۱۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۵۵۳ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۲۰۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۴۵۷ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۱۹۲ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۳، ص ۱۳۳ / الکافی، ج ۱، ص ۵۳۶.

عبد الله بن سنان گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: مقصود از این آیه چیست؟ «روزی که هر مردمی را به امامشان خوانیم»، حضرت فرمودند: مقصود امامی است که در میان آنهاست و او قائم اهل زمان خود است.

کعبه و از آیات مهدی در قرآن کریم

شماره: ۱۰۵

اسم آیه: رجعت کوردلان

کد آیه: ۱۷ / ۷۲

﴿وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا﴾

اما کسی که در این جهان (از دیدن چهره حق) نابینا بوده است، در آخرت نیز نابینا و گمراهتر است!

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَحَدِهِمَا عليه السلام، فِي قَوْلِ اللَّهِ عز وجل: «وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا»، قَالَ: فِي الرَّجْعَةِ^۱

از ابو بصیر روایت است که امام صادق عليه السلام یا امام باقر عليه السلام درباره‌ی قول خداوند عز وجل: «کسی که در این جهان از دیدن چهره حق نابیناست، در آخرت نیز نابینا و گمراهتر است»، فرمودند: این مربوط به رجعت است.

۱- الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۲۷۴ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۶۷ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۳، ص ۵۶۰ / تفسير العياشي، ج ۲، ص ۳۰۶ / مختصر البصائر، ص ۹۶.

شماره: ۱۰۶

کد آیه: ۸۱ / ۱۷ اسم آیه: نابودی دولتهای باطل

﴿وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾

وبگو: «حق آمد، و باطل نابود شد یقیناً باطل نابود شدنی است»

۱- عَنْ حَكِيمَةَ فِي خَيْرِ طَوِيلٍ وَفِيهِ وَ لَمَّا وَلَدَ الْقَائِمُ عليه السلام قَالَتْ: وَ لَمَّا وُلِدَ كَانَ نَظِيفًا مَفْرُوعًا مِنْهُ، وَ عَلَى ذِرَاعِهِ الْأَيْمَنِ مَكْتُوبٌ: «جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا»^۱

از حضرت حکیمه خاتون عمه‌ی امام عسکری علیه السلام در خبری طولانی نقل شده

که: چون حضرت قائم علیه السلام متولد شدند پاک و مطهر بودند و از هر آلودگی مفروع، و

بازوی راستشان نوشته بود: «جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا».

۱- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۹ و ج ۵۱، ص ۲۶ / تفسیر شریف لاهیجی، ج ۲، ص ۸۴ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۲۱۳ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۴۹۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۲۱۳ / الخرائج و الجرائح، ج ۱، ص ۴۵۶ / کتاب الغيبة (للطوسی)، ص ۲۳۹ / كشف الغمة فی معرفة الأئمة، ج ۲، ص ۴۹۸.

۲- عن أبي حمزة، عن أبي جعفر عليه السلام، في قوله عَلَيْكُمْ: «وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ

الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا»، قال: إذا قام القائم أذهب دولة الباطل.^۱

ابو حمزه روایت نموده که حضرت باقر عليه السلام در باره قول خداوند تعالی: «وَقُلْ

جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا»، فرمودند: وقتی قائم ما ظهور کند

دولت باطل از میان می رود.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۶۴ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۲ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۱۳ و ج ۵۱، ص ۶۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۵۷۶ / تفسیر شریف لاهیجی، ج ۲، ص ۸۴ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۲۱۲ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۷، ص ۴۹۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۲۱۲ / الکافی، ج ۸، ص ۲۸۷.

شماره: ۱۰۷

کد آیه: ۳۷ / ۱۹ اسم آیه: وقایع قبل از ظهور

﴿فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَشْهَدِ يَوْمٍ

عَظِيمٍ﴾

ولی (بعد از او) گروه‌هایی از میان پیروانش اختلاف کردند و ای به حال
کافران از مشاهده روز بزرگ (رستاخیز)!

عَنْ جَابِرِ الْجُعْفِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام يَقُولُ: أَلَزِمَ الْأَرْضَ لِمَا تَحَرَّكَ يَدَكَ وَ لِمَا
رَجَلَكَ أَبَدًا حَتَّى تَرَى عَلَامَاتٍ أَدْكُرُهَا لَكَ فِي سَنَةِ، وَ تَرَى مُنَادِيًا يُنَادِي بِدِمَشْقَ وَ
خُسِفَ بِقَرْيَةٍ مِنْ قُرَاهَا وَ يَسْقُطُ طَائِفَةٌ مِنْ مَسْجِدِهَا، فَإِذَا رَأَيْتَ التُّرْكَ جَاذُوهَا فَأَقْبَلْتِ
التُّرْكَ حَتَّى نَزَلَتِ الْجَزِيرَةَ، وَ أَقْبَلَتِ الرُّومُ حَتَّى نَزَلَتِ الرَّمْلَةَ، وَ هِيَ سَنَةٌ اخْتِلَافٍ فِي
كُلِّ أَرْضٍ مِنْ أَرْضِ الْعَرَبِ، وَ إِنَّ أَهْلَ الشَّامِ يَخْتَلِفُونَ عِنْدَ ذَلِكَ عَلَى ثَلَاثِ رَايَاتٍ،
الْأَصْهَبِ وَ الْأَبْقَعِ وَ السُّفْيَانِي، مَعَ بَنِي ذَنْبِ الْحِمَارِ مُضْرُ، وَ مَعَ السُّفْيَانِي أَخْوَالُهُ مِنْ
كَلْبٍ، فَيُظْهِرُ السُّفْيَانِي وَ مَنْ مَعَهُ عَلَى بَنِي ذَنْبِ الْحِمَارِ، حَتَّى يَقْتُلُوا قَتْلًا لَمْ يَقْتُلْهُ شَيْءٌ
قَطُّ، وَ يَخْضُرُ رَجُلٌ بِدِمَشْقَ فَيُقْتَلُ هُوَ وَ مَنْ مَعَهُ قَتْلًا لَمْ يَقْتُلْهُ شَيْءٌ قَطُّ، وَ هُوَ مِنْ بَنِي
ذَنْبِ الْحِمَارِ وَ هِيَ الْآيَةُ الَّتِي يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: «فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ
فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ» ...^۱

۱- إلزام الناصب، ج ۱، ص ۷۲ / بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۲۲۲ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۱، ص: ۲۵۰ و
ج ۳، ص: ۷۱۲ / تفسير العياشي، ج ۱، ص ۶۴.

از جابر جعفی روایت است که حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرمودند: در جای خود بنشین و حرکتی از خود نشان مده، تا آنگاه که علائمی را که در سال طاق روی می دهد و من اکنون برای تو ذکر می کنم ببینی...

تا آنجا که فرمودند: و آن اینکه کسی از دمشق صدائی می زند، و در یکی از دهات آن فرورفتگی پدید می آید، و قسمتی از مسجد آن فرو می ریزد، و می بینی که طایفه تُرک از آنجا (دمشق) می گذرند و در جزیره (موصل) فرود می آیند، رومیان هم در رمله فرود آیند و آن سالی است که در تمام سرزمین عرب اختلافات روی می دهد، اهل شام بر گرد سه پرچم مختلف جمع می شوند، یکی زرد و سفید و دیگر سرخ و سفید و سومی پرچم سفیانی است، سفیانی با دائی هایش که از قبیله کلب می باشند خروج می کند و بر قبیله بنی ذنب الحمار از قبیله مضر حمله می آورد و جنگی می کند که تا آن روز چنان جنگی به وقوع نپیوسته است، سپس مردی از بنی ذنب به دمشق می آید و با همراهانش طوری کشته می شود که کسی را بدان گونه نکشته باشند.

اینست معنی آیه شریفه: «فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ»، یعنی: طوائفی از میان مردم بجان هم می افتند. وای بر کفاری که آن روز بزرگ در آن جنگ شرکت می جویند.

شماره: ۱۰۸

کد آیه: ۱۹ / ۵۴ اسم آیه: وعدهی رجعت به اسماعیل بن حزقیل

﴿وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا

نَبِيًّا﴾

و در این کتاب (آسمانی) از اسماعیل (نیز) یاد کن، که او در وعده هایش
صادق، و رسول و پیامبری (بزرگ) بود!

عَنْ بُرَيْدِ بْنِ مُعَاوِيَةَ الْعِجَلِيُّ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ! أَخْبِرْنِي عَنْ إِسْمَاعِيلَ الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ حَيْثُ يَقُولُ: «وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا»، أَمَا كَانَ إِسْمَاعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عليه السلام فَإِنَّ النَّاسَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُ إِسْمَاعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ؟

فَقَالَ عليه السلام: إِنَّ إِسْمَاعِيلَ مَاتَ قَبْلَ إِبْرَاهِيمَ وَإِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ حُجَّةً لِلَّهِ كُلَّهَا قَائِمًا
صَاحِبَ شَرِيعَةٍ، فَإِلَى مَنْ أُرْسِلَ إِسْمَاعِيلُ إِذْنٌ؟ فَقُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ! فَمَنْ كَانَ؟

قَالَ عليه السلام: ذَاكَ إِسْمَاعِيلُ بْنُ حِزْقِيلَ النَّبِيِّ عليه السلام، بَعَثَهُ اللَّهُ إِلَى قَوْمِهِ فَكَذَّبُوهُ فَقَتَلُوهُ وَ
سَلَخُوا وَجْهَهُ، فَغَضِبَ اللَّهُ لَهُ عَلَيْهِمْ فَوَجَّهَ إِلَيْهِ أَسْطَاطَائِلَ مَلِكِ الْعَذَابِ فَقَالَ لَهُ: يَا
إِسْمَاعِيلُ! أَنَا أَسْطَاطَائِلُ مَلِكِ الْعَذَابِ وَجَهَنِي إِلَيْكَ رَبُّ الْعِزَّةِ لِأَعَذِّبَ قَوْمَكَ بِأَنْوَاعِ
الْعَذَابِ إِنْ شِئْتُ.

فَقَالَ لَهُ إِسْمَاعِيلُ: لَا حَاجَةَ لِي فِي ذَلِكَ، فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ فَمَا حَاجَتَكَ يَا
إِسْمَاعِيلُ! فَقَالَ: يَا رَبُّ! إِنَّكَ أَخَذْتَ الْمِيثَاقَ لِنَفْسِكَ بِالرُّبُوبِيَّةِ وَلِمُحَمَّدٍ بِالنُّبُوَّةِ وَ

کتاب و روایات مهدی در قرآن کریم

لأَوْصِيَاءِهِ بِالْوَلَايَةِ وَ أَخْبَرْتَ خَيْرَ خَلْقِكَ بِمَا تَفْعَلُ أُمَّتُهُ بِالْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام مِنْ بَعْدِ نَبِيِّهَا، وَإِنَّكَ وَعَدْتَ الْحُسَيْنَ عليه السلام أَنْ تَكْرَهُهُ إِلَى الدُّنْيَا حَتَّى يَنْتَقِمَ بِنَفْسِهِ مِمَّنْ فَعَلَ ذَلِكَ بِهِ، فَحَاجَتِي إِلَيْكَ يَا رَبُّ! أَنْ تَكُرَّنِي إِلَى الدُّنْيَا حَتَّى أَنْتَقِمَ مِمَّنْ فَعَلَ ذَلِكَ بِي، كَمَا تَكُرُّ الْحُسَيْنَ عليه السلام فَوَعَدَ اللَّهُ إِسْمَاعِيلَ بْنَ حِزْقِيلَ ذَلِكَ فَهُوَ يُكْرَمُ مَعَ الْحُسَيْنِ عليه السلام.

برید بن معاویة العجلی روایت کرده که محضر امام صادق عليه السلام عرض کردم: ای پسر رسول خدا! خبر دهید به من از اسماعیل که حق تعالی در کتاب خودش از او یاد کرده و فرموده: «وَ اذْکُرْ فِی الْکِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَ كَانَ رَسُولًا نَبِيًّا»، آیا مقصود، اسماعیل بن ابراهیم عليه السلام است، چه آنکه مردم این طور می‌پندارند که وی اسماعیل بن ابراهیم می‌باشد؟

حضرت عليه السلام فرمودند: اسماعیل پیش از حضرت ابراهیم از دنیا رفت و جناب ابراهیم عليه السلام حجت قائم حق تعالی و صاحب شریعت بود و با این حال اسماعیل با چنین موقعیتی به جانب چه کسانی می‌توانست مبعوث باشد؟! راوی می‌گوید: محضر مبارکش عرض کردم: پس اسماعیل در آیه‌ی مذکور چه کسی است؟

حضرت فرمودند: وی اسماعیل بن حزقیل پیغمبر می‌باشد که خداوند متعال او را به جانب قومش مبعوث نمود و آنها وی را تکذیب کرده و کشتند و سپس پوست صورتش را کردند، پس خداوند به ایشان غضب نمود و اسطاطائیل را که فرشته‌ی

۱- الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۳۲۸ / بحار الأنوار، ج ۱۳، ص ۳۹۰ و ج ۴۴، ص ۲۲۷ و ج ۵۳ ص ۱۰۵ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۳، ص ۷۲۰ / كامل الزيارات، النص، ص ۶۵ / مختصر البصائر، ص ۴۳۱.

عذاب است بر او نازل کرد، فرشته عرضه داشت: ای اسماعیل! من اسطاطائیل فرشته عذاب می‌باشم، پروردگار متعال من را نزد شما فرستاده تا قوم شما را به انواع عذاب‌ها عذاب نمایم، و در صورتی که بخواهی ایشان را به بلاها و گرفتاری‌ها مبتلا سازم. اسماعیل به او فرمود: به این امر نیاز و احتیاجی ندارم.

پس حق تعالی وحی فرستاد: ای اسماعیل! حاجت تو چیست؟ عرض کرد: پروردگارا! از بندگان عهد و میثاق گرفتی که تو را ربّ و پروردگار دانسته و حضرت محمد ﷺ را پیغمبر و اوصیاء کرامش را ولیّ بدانند و به بهترین مخلوقات خبر دادی که امتش با حسین بن علی ﷺ بعد از پیامبرشان چه خواهند نمود، و به حسین ﷺ وعده دادی که به دنیا رجعت می‌کند تا خودش از آن قوم جفا کار انتقام بگیرد.

پس حاجت من به تو ای پروردگارم! آن است که من را نیز به دنیا برگردانی تا انتقام خود را از ظالمین بگیرم، همان طوری که حسین ﷺ را به دنیا بازگردانیدی، پس حق تعالی به اسماعیل بن حزقیل وعده داد او را با حسین بن علی ﷺ به دنیا برگرداند.

مجموعه روایات مهدی و قرآن کریم

شماره: ۱۰۹

کد آیه: ۷۵ / ۱۹ اسم آیه: اهمیت قیام حضرت مهدی علیه السلام

﴿قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا﴾

بگو: «کسی که در گمراهی است، باید خداوند به او مهلت دهد تا زمانی که وعده الهی را با چشم خود ببینند: یا عذاب (این دنیا)، یا (عذاب) قیامت (آن روز) خواهند دانست چه کسی جایش بدتر، و لشکرش ناتوانتر است»

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي خَبَرٍ طَوِيلٍ...

قُلْتُ: قَوْلُهُ تَعَالَى: «حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا»

قَالَ: أَمَّا قَوْلُهُ: «حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ»، فَهُوَ خُرُوجُ الْقَائِمِ عليه السلام وَهُوَ السَّاعَةُ فَسَيَعْلَمُونَ ذَلِكَ الْيَوْمَ مَا نَزَلَ بِهِمْ مِنَ اللَّهِ عَلَىٰ يَدَيْ قَائِمِهِ، فَذَلِكَ قَوْلُهُ: «مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا يَعْنِي عِنْدَ الْقَائِمِ وَأَضْعَفُ جُنْدًا»...

۱- اثبات الهداة، ج ۵ ص ۶۰ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۳ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۳۲ و ج ۵۱، ص ۶۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۷۲۷ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۳۰۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۸، ص ۲۶۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۲۵۵ / الکافی، ج ۱، ص ۴۳۱.

کلمه و آیه است مهدی در قرآن کریم

ابو بصیر گوید در خبری طولانی از امام صادق علیه السلام راجع به قول خداوند عز وجل،
عرض کردم: خداوند می فرماید: «تا چون موعود خویش یا عذاب و یا رستاخیز را
ببینند، خواهند دانست کیست که مکانش بدتر و سپاهش ناتوانتر است».

حضرت فرمودند: اما اینکه فرماید: «تا چون موعود خویش را ببینند»، آن
خروج قائم علیه السلام و رستاخیز است، در آن روز خواهند دانست آنچه را که خداوند به
دست قائمش بر آنها فرود می آورد، اینست که می فرماید: «کیست که مکانش بدتر
(یعنی نزد قائم) و سپاهش ناتوانتر است» ...

شماره: ۱۱۰

کد آیه: ۱۱۰ / ۲۰ اسم آیه: اخبار حضرت مهدی علیه السلام

﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا﴾

آنچه را پیش رو دارند، و آنچه را (در دنیا) پشت سر گذاشته اند می داند
ولی آنها به (علم) او احاطه ندارند!

علی بن ابراهیم، فی قوله تعالى: «يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا»، قال: «ما بين أيديهم»، ما مضى من أخبار الأنبياء، «و ما خلفهم»، من أخبار القائم عليه السلام

علی بن ابراهیم در باره ی قول خداوند تعالی: «يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا»، گفت: «آنچه بر آنان گذشته»، یعنی آنچه از اخبار و جریانات پیامبران گذشته است و «آنچه در آینده خواهد آمد»، یعنی آنچه از اخبار حضرت قائم عليه السلام خواهد آمد.

۱- البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۷۷۸ / إلیزام الناصب، ج ۱، ص ۷۴ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۳۲۱ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۶۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۸، ص ۲۵۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۳۹۵.

شماره: ۱۱۱

کد آیه: ۱۱۳ / ۲۰ اسم آیه: یاد ظهور حضرت مهدی علیه السلام و خروج سفیانی

﴿وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا﴾

واین گونه آن را قرآنی عربی (فصیح و گویا) نازل کردیم، و انواع وعیدها (و اذکارها) را در آن بازگو نمودیم، شاید تقوا پیشه کنند یا برای آنان تذکری پدید آورد!

فی تفسیر القمی: «أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا»، یعنی: مَا يُحْدِثُ مِنْ أَمْرِ الْقَائِمِ علیه السلام وَ السُّفْيَانِي^۱.

علی بن ابراهیم در تفسیرش آورده: یعنی آنچه از امر و ماجرای حضرت قائم علیه السلام و سفیانی اتفاق می افتد.

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱ ص ۴۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۷۸۰ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۶۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۳۹۶.

شماره: ۱۱۲

اسم آیه: عهد خداوند

کد آیه: ۲۰ / ۱۱۵

﴿وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَتْسِيٍّ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا﴾

پیش از این، از آدم پیمان گرفته بودیم اما او فراموش کرد و عزم استواری

برای او نیافتیم!

۱- عَنْ حُمْرَانَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: ... ثُمَّ أَخَذَ الْمِيثَاقَ عَلَى النَّبِيِّينَ، فَقَالَ: أَ لَسْتُ بِرَبِّكُمْ وَ أَنْ هَذَا مُحَمَّدٌ رَسُولِي وَ أَنْ هَذَا عَلِيُّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ، قَالُوا: بَلَى فَتَبَّتْ لَهُمُ النَّبُوءَةُ وَ أَخَذَ الْمِيثَاقَ عَلَى أَوْلِي الْعِزْمِ أَنِّي رَبُّكُمْ وَ مُحَمَّدٌ رَسُولِي وَ عَلِيُّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ أَوْصِيَاؤُهُ مِنْ بَعْدِهِ وَ لَاءُ أَمْرِي وَ خِزَانُ عِلْمِي وَ أَنْ الْمَهْدِيَّ أَنْتَصِرُ بِهِ لِذِينِي وَ أَظْهَرُ بِهِ دَوْلَتِي وَ أَنْتَقِمُ بِهِ مِنْ أَعْدَائِي وَ أَعْبُدُ بِهِ طَوْعًا وَ كَرْهًا، قَالُوا: أَقَرَرْنَا يَا رَبُّ! وَ شَهِدْنَا، وَ لَمْ يَجْحَدْ آدَمُ عليه السلام وَ لَمْ يُقِرَّ، فَتَبَّتِ الْعَزِيمَةُ لَهُؤُلَاءِ الْخَمْسَةِ فِي الْمَهْدِيِّ عليه السلام وَ لَمْ يَكُنْ لِآدَمَ عِزْمٌ عَلَى الْإِقْرَارِ بِهِ وَ هُوَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: «وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَتْسِيٍّ وَ لَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا»!

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۳۳ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۴ / بحار الانوار، ج ۲۶، ص ۲۷۹ و ج ۶۴،

ص ۱۱۴ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۳، ص ۷۸۱ / تأويل الآيات الظاهرة، ص ۳۱۳ / تفسير الصافي،

ج ۳، ص ۲۲۴ / تفسير كنز الدقائق، ج ۸، ص ۲۶۱ / تفسير نور الثقلين، ج ۳، ص ۴۰۱ / الكافي،

ج ۲، ص ۸.

کتابخانه و مرکز آیت محمدی در قرآن کریم

۶۳

حمران از امام باقر علیه السلام روایت کرده که حضرت فرمودند: ... پروردگار از تمام پیغمبران عهد و پیمان گرفت و فرمود: آیا من پروردگار شما نیستم و محمد صلی الله علیه و آله پیغمبر من نیست و علی امیر المؤمنین علیه السلام نمی باشد؟

همه عرض کردند: بلی همینطور است شما پروردگار ما و محمد صلی الله علیه و آله پیغمبر و علی وصی او امیر المؤمنین علیه السلام است، نبوت برای ایشان مقرر و ثابت گردیده، پس از آن از پیغمبران عهد دیگری گرفت و فرمود: بدانید من پروردگار شما هستم و محمد صلی الله علیه و آله پیغمبر خاتم و رسول من است و علی امیر المؤمنین علیه السلام و اوصیاء بعد از او و الیان و خزان علم من باشند و به وسیله ی مهدی علیه السلام یاری می کنم دین خود را و انتقام می کشم از دشمنان خود و پرستش کرده می شوم از روی رغبت و کراهت.

آن پیغمبران عرض کردند: پروردگارا ما اقرار و اعتراف داریم و گواهی می دهیم، آدم انکار نکرد فرموده ی پروردگار را نسبت به ولایت اوصیاء، ولی اقرار و اعتراف هم نمود، پس آدم عزم و استواری نداشت بر اقرار به ولایت، و آنهاییکه عزم راسخ داشتند به میثاق خود وفادار بودند و به آن عهد اقرار داشتند و فقط پنج نفر بودند: حضرت نوح و حضرت ابراهیم و موسی و عیسی و پیغمبر خاتم صلی الله علیه و آله.

۲- عَنْ جَابِرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ علیه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا».

قَالَ: عَهْدَنَا إِلَيْهِ فِي مُحَمَّدٍ وَ الْأَئِمَّةِ مِنْ بَعْدِهِ فَتَرَكَ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ عَزْمٌ أَنَّهُمْ هَكَذَا وَ
 إِنَّمَا سُمِّيَ أَوْلُو الْعَزْمِ أَوْلَى الْعَزْمِ لِأَنَّهُ عَهْدٌ إِلَيْهِمْ فِي مُحَمَّدٍ وَ الْأَوْصِيَاءِ مِنْ بَعْدِهِ وَ
 الْمَهْدِيِّ وَ سِيرَتِهِ وَ أَجْمَعَ عَزْمُهُمْ عَلَى أَنَّ ذَلِكَ كَذَلِكَ وَ الْإِقْرَارِ بِهِ^١.

جابر از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده که حضرت در باره‌ی قول خداوند عز وجل: «وَ
 لَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَ لَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا».
 فرمودند: مراد از آن عهد، عهدی است که در باره‌ی محمد و آل محمد علیهم السلام
 خداوند با آدم نمود و آدم عهد مزبور را فراموش نموده و بر پیمان خود ثابت و
 استوار نماند و ترک عهد نمود نسبت به محمد علیه السلام و ائمه بعد از آنحضرت.
 و فرمودند: سبب آنکه چند تن از پیغمبران را اولو العزم گویند آنست که
 خداوند از آنها در باره‌ی حضرت محمد علیه السلام و اوصیاء او تا حضرت قائم علیه السلام از
 ایشان عهد و پیمان گرفت و آنها با عزمی راسخ به میثاق خود وفادار بودند و به آن
 عهد اقرار داشتند.

١- إثبات الهداة، ج ٢، ص ١٩ و ص ١١٥ / بحار الأنوار، ج ١١، ص ٣٥ و ج ٢٦، ص ٢٧٨ / البرهان فی
 تفسیر القرآن، ج ٣، ص ٧٨٠ / بصائر الدرجات، ج ١، ص ٧٠ / تفسیر الصافی، ج ٣، ص ٢٢٣ / تفسیر
 کنز الدقائق، ج ٨، ص ٣٦٠ / تفسیر نور الثقلین، ج ٣، ص ٤٠٠ / علل الشرائع، ج ١، ص ١٢٢ / الکافی،
 ج ١، ص ٤١٦.

شماره: ۱۱۳

کد آیه: ۱۲۴ / ۲۰ اسم آیه: خواری دشمنان در رجعت

﴿وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى﴾

وهرکس از یاد من روی گردان شود، زندگی (سخت و) تنگی خواهد داشت و روز قیامت، او را نابینا محسوس کنیم!

عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: «فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا»، قَالَ: هِيَ وَاللَّهُ النَّصَابُ، قَالَ: جُعِلَتْ فِدَاكَ، قَدْ رَأَيْتَهُمْ دَهْرَهُمْ الْأَطْوَلَ فِي كِفَايَةِ حَتَّى مَاتُوا، قَالَ: ذَلِكَ وَاللَّهِ فِي الرَّجْعَةِ يَأْكُلُونَ الْعَدْرَةَ.^۱

معاویة بن عمار روایت نموده که گفت: به حضرت صادق عليه السلام عرض کردم: معنی زندگی تنگ در آیه: «وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا»، هر کس از ذکر ما روی بگرداند، گذران تنگی برای او خواهد بود چیست؟

حضرت فرمودند: به خدا قسم! این آیه در باره نواصب (و دشمنان ما) است، عرض کردم: قربانت کردم! ما که آنها را همواره در ناز و نعمت دیده و می بینیم و بدین گونه هم می میرند. حضرت فرمودند: به خدا قسم این، در هنگام رجعت خواهد بود که در آن زمان آنها نجاست می خورند.

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۲۸۸ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۲۵۵ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۵۱ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۳، ص ۷۸۵ / تفسير الصافي، ج ۳، ص ۳۲۵ / تفسير القمي، ج ۲، ص ۶۵ / تفسير كنز الدقائق، ج ۸، ص ۳۶۹ / تفسير نور الثقلين، ج ۳، ص ۴۰۵ / مختصر البصائر، ص ۹۱.

کتاب و روایات مهدی در قرآن کریم

﴿قُلْ كُلُّ مَتْرُئٍصٌ فَتَرَىٰ صَوَافِسْتَعْلَمُونَ مِّنْ أَصْحَابِ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَ
مَنِ اهْتَدَى﴾

بگو: «همه (ما و شما) در انتظاریم! (مادر انتظار و عدم پیروزی، و شمادر
انتظار شکست ما) حال که چنین است، انتظار بکشید؛ اما به زودی می‌دانید
چه کسی از اصحاب صراط مستقیم، و چه کسی هدایت یافته است؛

عَنْ عِيسَى بْنِ دَاوُدَ النَّجَّارِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عليه السلام، قَالَ: سَأَلْتُ أَبِي
عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَام: «فَسْتَعْلَمُونَ مِّنْ أَصْحَابِ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَ مَنِ اهْتَدَى»، قَالَ:
«الصِّرَاطُ السَّوِيُّ» هُوَ الْقَائِمُ عليه السلام وَ الْمَهْدِيُّ مَنِ اهْتَدَى إِلَى طَاعَتِهِ وَ مِثْلَهَا فِي كِتَابِ اللَّهِ
عَلَيْهِ السَّلَام: «وَ إِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى»، قَالَ: إِلَى وَ لَايَتِنَا.^۱

از عیسی بن داود نجار از موسی بن جعفر عليه السلام نقل نموده که حضرت فرمودند:

از پدرم در باره‌ی آیه: «فَسْتَعْلَمُونَ مِّنْ أَصْحَابِ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَ مَنِ اهْتَدَى»، سؤال
نمودم: پدرم فرمودند: «صراط سوی» قائم آل محمد عليه السلام است، و مهدی کسی است
که راه به اطاعت از او پیدا کند، و شبیه این در قرآن این آیه است: «وَ إِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن
تَابَ وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى»، یعنی: به ولایت ما هدایت پیدا می‌کند.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۴ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۱۵۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۷۹۲ /

تأویل الآيات الظاهرة، ص ۳۱۷ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۴، ص ۲۱۷.

کد آیه: ۱۵ تا ۲۱ / ۲۱ / ۱۲ / ۱۵ اسم آیه: فرار و شکست دشمنان

﴿فَلَمَّا أَحْسُوا بِأَسْنَانِهِمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ (۱۲) لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِينِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ (۱۳) قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ (۱۴) فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ (۱۵)﴾

هنگامی که عذاب ما را احساس کردند، ناگهان پابه فرار گذاشتند.
(۱۲) (گفتم:) فرار نکنید و به زندگی پر ناز و نعمت، و به مسکنهای پر زرق و برقتان بازگردید، شاید (سائلان بیابند و) از شما تقاضا کنند (شما هم آنان را محروم بازگردانید)؛ (۱۳) گفتند: «ای وای بر ما، به یقین ما ستمگر بودیم»
(۱۴) و هم چنان این سخن را تکرار می کردند، تا آنها را در و کرده و خاموش ساختیم؛ (۱۵)

۱- عَنْ بَدْرِ بْنِ الْخَلِيلِ الْأَسَدِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام يَقُولُ فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ: «فَلَمَّا أَحْسُوا بِأَسْنَانِهِمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِينِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ»، قَالَ: إِذَا قَامَ الْقَائِمُ وَبَعَثَ إِلَىٰ بَنِي أُمَيَّةَ بِالشَّامِ، فَهَرَبُوا إِلَىٰ الرُّومِ، فَيَقُولُ لَهُمُ الرُّومُ: لَا نُدْخِلَنَّكُمْ حَتَّىٰ تَتَنَصَّرُوا، فَيَعْلَقُونَ فِي أَعْنَاقِهِمُ الصُّلْبَانَ فَيُدْخِلُونَهُمْ، فَإِذَا نَزَلَ بِحَضْرَتِهِمْ أَصْحَابُ الْقَائِمِ طَلَبُوا الْأَمَانَ وَ الصُّلْحَ، فَيَقُولُ أَصْحَابُ الْقَائِمِ: لَا نَفْعَ لَكُمْ حَتَّىٰ تَدْفَعُوا إِلَيْنَا مَنْ قَبْلَكُمْ مِنَّا، قَالَ: فَيَدْفَعُونَهُمْ إِلَيْهِمْ، فَذَلِكَ قَوْلُهُ: «لَا

کتاب آیت‌های مهدوی در قرآن کریم

تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَ مَسَاكِينِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ»، قَالَ: يَسْأَلُهُمُ الْكُنُوزَ وَ هُوَ أَعْلَمُ بِهَا، قَالَ: فَيَقُولُونَ: «يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيداً خَامِئِينَ»، بِالسَّيْفِ^۱.

بدر بن خلیل اسدی می گوید: شنیدم امام باقر علیه السلام پیرامون آیه: «فَلَمَّا أَحْسَبُوا بِأَسْنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ، لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَ مَسَاكِينِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ»، می فرمودند: هرگاه امام قائم علیه السلام ظهور کند به دنبال بنی امیه در شام فرستد و آنها از آنجا به روم بگریزند و رومیان به آنها می گویند: ما شما را نمی پذیریم مگر آنکه مسیحی شوید، و آنها صلیب به گردن می آویزند و رومیان آنها را می پذیرند، و هنگامی که اصحاب امام قائم علیه السلام بر رومیان وارد شوند و کشور آنها را تصرف کنند، ایشان امان خواهند و پیشنهاد صلح بدهند.

و اصحاب امام علیه السلام در پاسخ آنها می گویند: ما این کار را نمی کنیم، مگر اینکه افرادی را که به شما پناه آورده اند تسلیم ما کنید، و آنها ایشان را به اصحاب امام علیه السلام تسلیم نمایند.

و این است مفهوم آیهی شریفه مذکوره، و نیز حضرت علیه السلام فرمودند: از آنها محل

گنج ها را بپرسد، با اینکه خودش بدانها داناتر است، پس بنی امیه می گویند: «يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ. فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيداً خَامِئِينَ»، به وسیله شمشیر.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۴ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۷۷ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۲۲۰ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۳۳۲ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۶۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۸، ص ۳۹۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۴۱۴ / الکافی، ج ۸، ص ۵۱.

۲- قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ فِي قَوْلِهِ: «وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ»، يَعْنِي: أَهْلَ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ، «فَلَمَّا أَحْسَوْا بِأَسْنَا» يَعْنِي بَنِي أُمَيَّةَ إِذَا أَحْسَوْا بِالْقَائِمِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ، «لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَ مَسَاكِينِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْتَلُونَ»، يَعْنِي: الْكُنُوزَ الَّتِي كَنَزُوهَا قَالَ: فَيَدْخُلُ بَنُو أُمَيَّةَ إِلَى الرُّومِ إِذَا طَلَبَهُمُ الْقَائِمُ عليه السلام ثُمَّ يُخْرِجُهُمْ مِنَ الرُّومِ وَيُطَالِبُهُمْ بِالْكُنُوزِ الَّتِي كَنَزُوهَا ...^۱

علی بن ابراهیم در باره قول خداوند: «فَلَمَّا أَحْسَوْا بِأَسْنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ»، یعنی چون بنی امیه عذاب ما را که به وسیله ظهور قائم آل محمد بر آنها فرو فرستیم، احساس کنند، از آن می‌گریزند، «لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَ مَسَاكِينِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْتَلُونَ»، فرار نکنید و بازگردید تا شما را از آن نعمتها و جایگاهها که به خوش گذرانی سرگرم بودید بازخواست کنند.

چون امام زمان عليه السلام ظهور کند، بنی امیه از ترس به روم می‌گریزند، حضرت آنها را از روم بیرون می‌آورد و گنجهایی که پنهان کرده‌اند را از آنها طلب می‌کند.

کتاب و از آیات مهدوی در قرآن کریم

۱- إلزام الناصب، ج ۱، ص ۱۶۹ / بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۴۶ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۶۸ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۴۱۵.

﴿وَجَعَلْنَاهُمْ آئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ
الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ﴾

و آنان را پیشوایانی قرار دادیم که به فرمان ما، (مردم را) هدایت می کردند
و انجام کارهای نیک و برپا داشتن نماز و ادای زکات را به آنها وحی کردیم و تنها
مرا عبادت می کردند.

عَنْ زَيْدِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ عليه السلام، إِذْ دَخَلَ عَلَيْهِ جَابِرُ
بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيُّ فَبَيْنَمَا هُوَ يُحَدِّثُهُ إِذْ خَرَجَ أَخِي مُحَمَّدٌ مِنْ بَعْضِ الْحُجَرِ،
فَأَشْخَصَ جَابِرٌ بَصَرَهُ نَحْوَهُ، ثُمَّ قَامَ إِلَيْهِ فَقَالَ: يَا غُلَامُ! أَقْبِلْ، فَأَقْبَلَ، ثُمَّ قَالَ: أَدْبِرْ،
فَأَدْبَرَ، فَقَالَ: شِمَائِلُ كَشَمَائِلِ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله مَا اسْمُكَ يَا غُلَامُ؟ قَالَ: مُحَمَّدٌ، قَالَ: ابْنُ
مَنْ؟ قَالَ: ابْنُ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، قَالَ: أَنْتَ إِذَا الْبَاقِرُ، قَالَ: فَانْكَبَّ
عَلَيْهِ وَقَبَّلَ رَأْسَهُ وَيَدَيْهِ، ثُمَّ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ! إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وآله يُقْرِئُكَ السَّلَامَ، قَالَ:
عَلَى رَسُولِ اللَّهِ أَفْضَلُ السَّلَامِ وَعَلَيْكَ يَا جَابِرُ! بِمَا أَبْلَغْتَ السَّلَامَ، ثُمَّ عَادَ إِلَى مُصَلَّاهُ.
فَأَقْبَلَ يُحَدِّثُ أَبِي وَيَقُولُ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وآله قَالَ لِي يَوْمًا: يَا جَابِرُ! إِذَا أَدْرَكْتَ
وَلَدِي الْبَاقِرَ فَأَقْرِئْهُ مِنِّي السَّلَامَ، فَإِنَّهُ سَمِيٌّ وَأَشْبَهُ النَّاسِ بِي، عِلْمُهُ عِلْمِي وَحُكْمُهُ
حُكْمِي، سَبْعَةٌ مِنْ وُلْدِهِ أَمَنَاءُ مَعْصُومُونَ آئِمَّةٌ أَبْرَارٌ، وَالسَّابِعُ مَهْدِيُّهُمْ الَّذِي يَمْلَأُ الدُّنْيَا

کتاب آیت مهدی در قرآن کریم

قِسْطًا وَ عَدْلًا كَمَا مُلِثْتُ جَوْرًا وَ ظُلْمًا، ثُمَّ تَلَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ»^۱

از زید بن علی رضی اللہ عنہ روایت است که گفت: در خدمت پدرم علی بن الحسین رضی اللہ عنہ بودم که جابر بن عبد الله انصاری بر او وارد شد، در این میان که جابر با پدرم گفتگو می کرد برادرم (محمد بن علی رضی اللہ عنہ) از بعضی حجره ها بیرون آمد، جابر چشم به او دوخته سپس برخاسته نزدش رفت و گفت: ای فرزند نزدیک بیا. نزدیک آمد، سپس گفت: برگرد، برگشت جابر گفت: شمائلت چون شمائل رسول خدا صلی اللہ علیہ و آله و سلم است، ای فرزند نامت چیست؟ حضرت فرمودند: محمد، جابر عرض کرد: فرزند چه کسی؟ فرمودند: فرزند علی بن حسین بن علی بن ابی طالب رضی اللہ عنہ، گفت: پس شما باقر هستی! و او را بغل کرده سر و دستهایش را بوسید، سپس عرض کرد: ای محمد! رسول خدا صلی اللہ علیہ و آله و سلم سلامت می رساند؟ فرمودند: بهترین سلامها بر رسول خدا و بر تو ای جابر که رساندی، سپس به همان حجره که مکان نمازشان بود برگشتند، پس جابر شروع کرد به گفتگو با پدرم و می گفت: که پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ و آله و سلم روزی به من فرمودند: ای جابر آن گاه که فرزندم باقر را درک کردی سلام مرا به او برسان هر آینه او همان من و شبیه ترین مردمان به من است، دانشش دانش من و حکمش

۱- بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۳۶۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۸۲۹ / حلیة الأبرار، ج ۴، ص ۳۶۱ / کفایة الأثر، ص ۳۰۲.

حکم من است، هفت تن از فرزندانش امناء معصوم و امامان نیکوکارند، هفتمین شان مهدی آنها است که زمین را پر از عدل و داد کند چنانچه پر از ظلم و جور شده باشد، سپس این آیه را تلاوت فرمودند: و ایشان را پیشوایانی قرار دادیم که به امر ما راهنمایی کنند و به ایشان انجام دادن کارهای نیک و به پا داشتن نماز و دادن زکات را وحی کردیم و بودند برای ما عبادت‌کنندگان.

شماره: ۱۱۷

کد آیه: ۹۵ / ۲۱ اسم آیه: عدم عمومیت رجعت

﴿وَحَرَامٌ عَلَىٰ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ﴾

وحرام است بر شهرها و آبادیهایی که (بر اثر گناه) نابودشان کردیم (که به دنیا بازگردند) آنها هرگز باز نخواهند گشت!

قَالَ الصَّادِقُ عليه السلام: كُلُّ قَرْيَةٍ أَهْلَكَ اللَّهُ أَهْلَهَا بِالْعَذَابِ لَا يَرْجِعُونَ فِي الرَّجْعَةِ، وَ أَمَّا يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَرْجِعُونَ الَّذِينَ مَحْضُوا الْإِيمَانَ مَحْضًا، وَ غَيْرُهُمْ مِمَّنْ لَمْ يَهْلِكُوا بِالْعَذَابِ وَ مَحْضُوا الْكُفْرَ مَحْضًا يَرْجِعُونَ!

حضرت صادق عليه السلام فرمودند: هر قریه‌ای که خداوند اهلش را به عذاب هلاک کرد در رجعت برنمی‌گردند، اما در قیامت برمی‌گردند، و در رجعت مؤمن خالص، و کافر خالص و آنان که به عذاب خدا نمرده‌اند برمی‌گردند.

نکته: پس این آیه بزرگترین دلیل بر اثبات رجعت است، چون هیچ مسلمانی منکر نیست که در قیامت همه زنده می‌شوند، چه هلاک شده باشند چه نشده باشند، پس اینکه می‌فرماید: «آنهايي که هلاک شده‌اند برنمی‌گردند»، یعنی در رجعت برنمی‌گردند، ولی هلاک‌شدگان قطعاً در قیامت برمی‌گردند تا وارد دوزخ شوند.

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۲۸۸ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۲۴۷ و ص ۲۵۶ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۵۲ و ص ۶۱ / مختصر البصائر، ص ۱۵۰ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۱، ص ۹۱ و ج ۳، ص ۸۴۰ / تفسير كنز الدقائق، ج ۸، ص ۴۷۱ / تفسير نور الثقلين، ج ۳، ص ۴۵۸.

شماره: ۱۱۸

کد آیه: ۱۰۵ / ۲۱ اسم آیه: وارثان حقیقی زمین

﴿وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
الصَّالِحُونَ﴾

در «زبور» بعد از ذکر (تورات) نوشتیم: «بندگان شایسته ام وارث
(حکومت) زمین خواهند شد»

۱- عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: قَوْلُهُ عَلَيْكَ: «أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ»، هُمْ
أَصْحَابُ الْمَهْدِيِّ عليه السلام فِي آخِرِ الزَّمَانِ.^۱

از امام باقر عليه السلام روایت است که در باره ی قول خداوند: «البته بندگان شایسته
من زمین را به ارث خواهند برد»، فرمودند: آنان اصحاب حضرت مهدی عليه السلام در آخر
الزّمان هستند.

۲- عَنْ عَيْسَى بْنِ دَاوُدَ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عليه السلام، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكَ: «وَلَقَدْ
كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ»، قَالَ: آلُ
مُحَمَّدٍ عليه السلام وَمَنْ تَابَعَهُمْ عَلَى مِنْهَا جِهَمٌ، وَالْأَرْضُ أَرْضُ الْجَنَّةِ.^۲

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۴۶ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۵ / بحار الانوار، ج ۱۵، ص ۱۷۸ / البرهان فی
تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۸۴۸ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۳۲۷ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۳۵۷ / تفسیر
کنز الدقائق، ج ۸، ص ۴۸۳.

۲- بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۵۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۸۴۸ / تأویل الآیات، ص ۳۲۶ /

عیسی بن داود از حضرت موسی بن جعفر علیه السلام روایت نموده که حضرت در باره ی قول خداوند عز وجل: «وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ»، فرمودند: عباد صالح در این آیه آل محمد علیهم السلام هستند، و هر که پیرو ایشان باشد مانند آنها است، و زمین که در آیه ذکر شده، زمین بهشت است.

مجموعه روایات مهدوی در قرآن کریم

شماره: ۱۱۹

اسم آیه: انتقام

کد آیه: ۲۲ / ۳۹

﴿أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلِمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ﴾

به کسانی که جنگ بر آنان تحمیل گردید، اجازه جهاد داده شده است چرا که مورد ستم قرار گرفته اند و خدا بر یاری آنها تواناست.

۱- عَنْ ابْنِ مُسْكَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ» الْآيَةَ، قَالَ: إِنَّ الْعَامَّةَ يَقُولُونَ نَزَلَتْ فِي رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله لَمَّا أُخْرِجَتْهُ قُرَيْشٌ مِنْ مَكَّةَ، وَ إِنَّمَا هُوَ الْقَائِمُ عليه السلام إِذَا خَرَجَ يَطْلُبُ بَدَمَ الْحُسَيْنِ عليه السلام، وَ هُوَ قَوْلُهُ: نَحْنُ أَوْلِيَاءُ الدَّمِّ وَ طَلَّابُ الدِّيَةِ.^۱

ابن مسکان از حضرت صادق عليه السلام در باره آیه: «أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ» نقل کرده که حضرت فرمودند: عامه (اهل سنت) می گویند آیه در باره ی پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله نازل شده، هنگامی که قریش آن جناب را از مکه خارج کردند، اما مربوط به حضرت قائم عليه السلام است زمانی که برای انتقام خون حسین عليه السلام ظهور کند و این است معنی فرمایش او که ما اولیای مقتول و خونبها گیرانیم.

۱- اثبات الهداة، ج ۵ ص ۱۷۶ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۵ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۲۲۴ و ج ۵۱ ص ۲۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۸۸۹ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۸۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۱۰۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۵۰۱.

۲- عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ
بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ»، قَالَ: هِيَ فِي الْقَائِمِ عليه السلام وَ أَصْحَابِهِ ^۱
 ابو بصير از امام صادق عليه السلام روایت کرده که در تأویل فرمایش خدای تعالی که
 می‌فرماید: «أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ»، آن حضرت
 فرمودند: این آیه در باره‌ی قائم عليه السلام و یاران او نازل شده است.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۸۹ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۲۲۷ و ج ۵۱، ص ۵۸ / البرهان فی تفسیر القرآن،
 ج ۳، ص ۸۸۸ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۳۳۴ / الفیة للنعمانی، ص ۲۴۱.

کد آیه: ۲۲ / ۴۱ اسم آیه: تسلط حضرت مهدی علیه السلام بر تمام عالم

﴿الَّذِينَ إِن مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ﴾

همان کسانی که هرگاه در زمین به آنها قدرت بخشیدیم، نماز را برپا می‌دارند، و زکات می‌دهند، و امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند، و پایان همه کارها از آن خداست.

۱- عَنْ أَبِي الْجَارُودِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام، فِي قَوْلِهِ عليه السلام: «الَّذِينَ إِن مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَآمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ»، قَالَ: هَذِهِ لِآلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام، وَ الْمَهْدِيِّ وَ أَصْحَابِهِ يُمْلِكُهُمُ اللَّهُ تَعَالَى مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبَهَا، وَ يُظْهِرُ الدِّينَ وَ يُمِيتُ اللَّهُ عليه السلام بِهِ وَ بِأَصْحَابِهِ الْبِدْعَ وَ الْبَاطِلَ، كَمَا أَمَاتَ السَّفَهَةَ الْحَقَّ، حَتَّى لَا يُرَى أَثَرٌ مِنَ الظُّلْمِ، وَ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ، «وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ»^۱.

ابو جارود از حضرت باقر عليه السلام نقل کرده در مورد آیه: «الَّذِينَ إِن مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ...»، که حضرت فرمودند: این آیه اختصاص به آل محمد عليهم السلام

۱- إنبات الهداة، ج ۵، ص ۱۸۹ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۵ و ج ۲، ص ۲۷۷ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۱۶۵ و ج ۵۱ ص ۴۷ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۳، ص ۸۹۳ / تأويل الآيات الظاهرة، ص ۳۳۹ / تفسير الصافي، ج ۳، ص ۲۸۲ / تفسير القمي، ج ۲، ص ۸۷ / تفسير كنز الدقائق، ج ۹، ص ۱۱۲ / تفسير نور الثقلين، ج ۳، ص ۵۰۶.

کعبه و آیات محمدی در قرآن کریم

دارد، حضرت مهدی علیه السلام و اصحابش که خداوند آنها را مالک شرق و غرب عالم می‌کند و دین را به وسیله او بر تمام ادیان پیروز می‌نماید، و باطل و دین‌های ساختگی را به همت او و یارانش از میان بر می‌دارد، چنانچه پیش از ظهور او سفاهت و نادانی پرده بر روی حق و حقیقت کشیده است، و عدالت آنچنان گسترش می‌یابد که اثری از ظلم باقی نمی‌ماند، همه امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند، «و پایان همه کارها از آن خداست».

۲- عَنْ زَيْدِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام، قَالَ: إِذَا قَامَ الْقَائِمُ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام يَقُولُ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ! نَحْنُ الَّذِينَ وَعَدَكُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: «الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْا الزَّكَاةَ وَآمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَ لِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ»^۱.

زید بن علی علیه السلام گفت: چون قائم آل محمد علیه السلام قیام کند، می‌گوید: ای مردم! ما همان‌هایی هستیم که خداوند در کتابش به شما وعده داده است: «الذین ان مکناهم فی الارض ...».

بسم الله الرحمن الرحيم

۱- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۷۳ / تفسیر فرات الکوفی، ص ۲۷۴ و ص ۶۵۷ / شواهد التنزیل لقواعد التفضیل، ج ۱، ص ۵۲۳.

کد آیه: ۲۲ / ۴۵ اسم آیه: محرومیت عصر غیبت از علم امام

﴿فَكَأَيُّنَ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فِيهَا خَاوِيَةٌ عَلَى
عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَشِيدٍ﴾

چه بسیار شهرها و آبادیهایی که آنها را نابود و هلاک کردیم در حالی که
(مردمش) ستمگر بودند، بگونه‌ای که بر سقفهای خود فرورنخت و چه
بسیار چاه پر آب که بی صاحب ماند و چه بسیار قصرهای محکم و مرتفع!

۱- عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهَا: «وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ
مَشِيدٍ»، فَقَالَ: «الْبِئْرُ الْمُعَطَّلَةُ»، الْإِمَامُ الصَّامِتُ، «وَالْقَصْرُ الْمَشِيدُ»، الْإِمَامُ النَّاطِقُ.
ابو بصیر گوید: امام صادق عليه السلام در تفسیر این آیه: «وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَشِيدٍ»،
فرمودند: مقصود از «بِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ» امام خاموش، و مقصود از «قَصْرٍ مَشِيدٍ» امام ناطق
است.

۲- عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ فِي تَفْسِيرِ قَوْلِهِ تَعَالَى: «وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَشِيدٍ»، قَالَ: هُوَ
مَثَلٌ لِأَلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام، قَوْلُهُ: «بِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ»، هِيَ الَّتِي لَا يَسْتَسْقِي مِنْهَا، وَهُوَ الْإِمَامُ الَّذِي قَدْ

۱- إثبات الهداة، ج ۱، ص ۱۴۲ / بحار الأنوار، ج ۲۵، ص ۱۰۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۱۱۴ / تفسیر
نور الثقلین، ج ۳، ص ۵۰۶ / کمال الدین و تمام النعمة، ج ۲، ص ۴۱۷.

کلمه و از آیات محوی در قرآن کریم

غَابَ فَلَا يُقْتَبَسُ مِنْهُ الْعِلْمُ، «وَالْقَصْرُ الْمَشِيدُ»، هُوَ الْمُرْتَفَعُ وَهُوَ مَثَلٌ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام
وَالْأَيْمَةَ وَفَضَائِلِهِمُ الْمَشْرِفَةَ عَلَى الدُّنْيَا.^۱

علی بن ابراهیم در تفسیر قول خداوند تعالی: «وَبِشْرِ مُعْطَلَّةٍ وَاقْصَرِ مَشِيدٍ»،
می‌گوید: این مثالی برای آل محمد علیهم السلام است، «بِشْرِ مُعْطَلَّةٍ»، چاهی است که آب از آن
برداشته نشود، و آن امامی است که غائب باشد که از نور علم او استفاده نمی‌شود تا
وقت ظهور، «واقصر مشید»، یعنی کاخ بلند که مثل برای امیر المؤمنین و ائمه علیهم السلام و
فضائل منتشر شده‌ی آنها در جهان است.

مجموعه تفسیر قرآن کریم

۱- بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۱۰۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۸۹۳ / تأویل الآیات الظاهرة،
ص ۲۴۰ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۸۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۱۱۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳،
ص ۵۰۷.

شماره: ۱۲۲

اسم آیه: عقوبت

کد آیه: ۲۲ / ۶۰

﴿ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُؤٌ غَفُورٌ﴾

(آری،) مطلب چنین است؛ و هر کس به همان مقدار که به او ستم شده مجازات کند، سپس مورد تعدی قرار گیرد، خدا او را یاری خواهد کرد یقیناً خداوند بخشنده و آمرزنده است؛

قال علی بن ابراهیم القمی: «وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ»، یعنی رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، «بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ»، یعنی حِينَ ارَادُوا أَنْ يَقْتُلُوهُ «ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ، لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ»، بِالْقَائِمِ مِنْ وُلْدِهِ ﷺ^۱

علی بن ابراهیم قمی در تفسیر: «وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ»، گوید: یعنی منظور خدا که می فرماید: «وَمَنْ عَاقَبَ»، حضرت محمد ﷺ است، و منظور از جمله: «بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ»، آن موقعی است که کفار قریش می خواستند حضرت رسول را به قتل برسانند، و مقصود از جمله: «ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ»، حضرت قائم علیه السلام میباشد که از فرزندان پیامبر است.

۱- الزام الناصب، ج ۱ ص ۷۶ / بحار الانوار، ج ۴۵، ص ۱۶۸ و ج ۵۱، ص ۴۷ / البرهان فی تفسیر القرآن،

ج ۳، ص ۹۰۶ / تفسیر الصافی، ج ۳، ص ۳۸۸ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۸۷.

شماره: ۱۲۳

کد آیه: ۶۵ / ۲۲ اسم آیه: حضرت مهدی علیه السلام امان اهل زمین

﴿الْمَرْتَرَانِ اللَّهُ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ وَالْقُلُوكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَ
يُمَسِّكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرؤُوفٌ
رَحِيمٌ﴾

آیاندیدی که خداوند آنچه را در زمین است مسخر شما کرد و (نیز) کشتیهای را
که به فرمان او بر صفحه اقیانوسها حرکت می کند و آسمان را نگه می دارد، تاجزبه
فرمان او، بر زمین فرو نیفتند؟ خداوند نسبت به مردم رحیم و مهربان است.

۱- عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ مِهْرَانَ الْأَعْمَشِ عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عليه السلام عَنْ أَبِيهِ
مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عليه السلام، قَالَ: نَحْنُ أَيْمَةُ الْمُسْلِمِينَ، وَحُجَجُ
اللَّهِ عَلَى الْعَالَمِينَ، وَ سَادَةُ الْمُؤْمِنِينَ، وَ قَادَةُ الْفِرِّ الْمُحَجَّلِينَ، وَ مَوَالِي الْمُؤْمِنِينَ، وَ نَحْنُ
أَمَانُ أَهْلِ الْأَرْضِ، كَمَا أَنَّ النُّجُومَ أَمَانٌ لِأَهْلِ السَّمَاءِ، وَ نَحْنُ الَّذِينَ بَنَى يُمْسِكُ اللَّهُ
السَّمَاءَ، أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ، وَ بَنَى يُمْسِكُ الْأَرْضَ أَنْ تَمِيدَ بِأَهْلِهَا، وَ بَنَى يُنَزِّلُ
الغَيْثَ، وَ بَنَى يَنْشُرُ الرَّحْمَةَ وَ يُخْرِجُ بَرَكَاتِ الْأَرْضِ، وَ لَوْ لَأَمَّا فِي الْأَرْضِ مِنَّا لَسَاخَتْ
بِأَهْلِهَا.

قال عليه السلام: وَ لَمْ تَخُلْ الْأَرْضُ مِنْذُ خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ مِنْ حُجَّةِ اللَّهِ فِيهَا، ظَاهِرٌ مَشْهُورٌ
أَوْ غَائِبٌ مَسْتُورٌ، وَ لَا تَخْلُو إِلَيَّ أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ مِنْ حُجَّةِ اللَّهِ فِيهَا، وَ لَوْ لَأَمَّا ذَلِكَ لَمْ
يُعْبَدِ اللَّهُ.

کتاب و آیه های مهدی در قرآن کریم

قَالَ سُلَيْمَانُ: فَقُلْتُ لِلصَّادِقِ عليه السلام: فَكَيْفَ يَنْتَفِعُ النَّاسُ بِالْحُجَّةِ الْغَائِبِ الْمَسْتُورِ؟
قَالَ: كَمَا يَنْتَفِعُونَ بِالشَّمْسِ إِذَا سَتَرَهَا السَّحَابُ.^۱

سلیمان اعمش از حضرت صادق عليه السلام نقل کرده که آن جناب از پدر بزرگوارشان حضرت محمد بن علی عليه السلام و ایشان از پدر بزرگوارشان علی بن حسین عليه السلام، روایت کرده‌اند که حضرت فرمودند: ما امامان مسلمانان، و حجتهای خدا بر عالمیان، و آقای مؤمنان، و پیشوای روسفیدان، و سروران اهل ایمانیم، ما امان اهل زمین هستیم، چنانچه ستارگان امان اهل آسمانند، خداوند به واسطه‌ی ما آسمان را نگه‌داشته که بر زمین فرو نریزد مگر به اجازه او، و به وسیله‌ی ما زمین را نگه‌داشته که اهلش را تکان ندهد، باران به واسطه‌ی ما می‌بارد، و رحمت به واسطه‌ی ما گسترش می‌یابد، و زمین نعمتهای خود را خارج می‌کند، و اگر امام در زمین نباشد زمین اهل خود را فرو برد.

سپس فرمودند: از زمانی که خداوند آدم را آفرید زمین از حجّت خالی نبود، یا حجّتی آشکار و مشهور، و یا غائب و مستور، و تا روز قیامت هم از حجّت خالی نخواهد بود، اگر چنین نبود خداوند عبادت نمی‌شد.

سلیمان گفت: به حضرت صادق عليه السلام عرض کردم: چگونه مردم از حجّت غائب و مستور بهره‌مند می‌شوند؟ حضرت فرمودند: همان طوری که از خورشید پشت ابر بهره‌مند می‌شوند.

۱- الأمالی (للصدوق)، النص، ص ۱۸۶ / بحار الأنوار، ج ۲۳، ص ۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۱۳۸ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۵۱۹ / کمال الدین و تمام النعمة، ج ۱، ص ۲۰۷ / منتخب الأنوار المضيئة فی ذکر القائم الحجة عليه السلام، النص، ص ۳۲.

۲- قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: حَدَّثَنِي جِبْرِئِيلُ عَنْ رَبِّ الْعِزَّةِ جَلَّ جَلَالُهُ أَنَّهُ قَالَ: مَنْ عَلِمَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا وَحَدِي، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدِي وَرَسُولِي، وَأَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ خَلِيفَتِي، وَأَنَّ الْأَئِمَّةَ مِنْ وَوَلَدِهِ حُجَجِي، أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِي، ... فَقَامَ جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيُّ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَمَنْ الْأَئِمَّةُ مِنْ وَوَلَدِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ؟

قَالَ: الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، ثُمَّ سَيِّدُ الْعَابِدِينَ فِي زَمَانِهِ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ، ثُمَّ الْبَاقِرُ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ، وَ سَتُدْرِكُهُ يَا جَابِرُ! فَإِذَا أَدْرَكَتَهُ فَأَقْرَبْتَهُ مِنِّْي السَّلَامَ، ثُمَّ الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ، ثُمَّ الْكَاطِمُ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ، ثُمَّ الرَّضَا عَلِيُّ بْنُ مُوسَى، ثُمَّ التَّقِيُّ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ، ثُمَّ النَّقِيُّ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ، ثُمَّ الزَّكِيُّ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ، ثُمَّ ابْنُهُ الْقَائِمُ بِالْحَقِّ، مَهْدِيُّ أُمَّتِي، الَّذِي يَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مَلَأْتَ جَوْرًا وَظُلْمًا، هَؤُلَاءِ يَا جَابِرُ! خُلَفَائِي وَأَوْصِيَائِي وَأَوْلَادِي وَعِترَتِي، مَنْ أَطَاعَهُمْ فَقَدْ أَطَاعَنِي، وَمَنْ عَصَاهُمْ فَقَدْ عَصَانِي، وَمَنْ أَنْكَرَهُمْ أَوْ أَنْكَرَ وَاحِدًا مِنْهُمْ فَقَدْ أَنْكَرَنِي، بِهِمْ يُمَسِكُ اللَّهُ عِلْمَ السَّمَاءِ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ، وَبِهِمْ يَحْفَظُ اللَّهُ الْأَرْضَ أَنْ تَمِيدَ بِأَهْلِهَا.

پیغمبر اکرم ﷺ فرمودند: جبرئیل از خداوند ﷻ برایم حدیث کرد که فرمود:

هر کس بداند که هیچ معبودی جز من نیست و محمد بنده و فرستاده‌ی من است و علی بن ابی طالب جانشین من است و ائمه‌ای که از فرزندان او هستند حجتهای من هستند، او را به رحمت خود به بهشت داخل می‌سازم، ... آنگاه جابر بن عبد الله

کتاب و تالیفات مولود فرزان کریم

۱- إثبات الهداة، ج ۲، ص ۷۶ / الإحتجاج (للطبرسی)، ج ۱، ص ۶۹ / إلیزام الناصب، ج ۱، ص ۱۷۲ / بحار الأنوار، ج ۲۷، ص ۱۱۹ و ج ۳۶، ص ۲۵۲ / كشف الغمة فی معرفة الأئمة (طه القدیمة)، ج ۲، ص ۵۱۰ / كفاية الأثر، ص ۱۴۴ / كمال الدین و تمام النعمة، ج ۱، ص ۲۵۸.

انصاری از جا برخاست و عرض کرد: ای رسول خدا! ائمه از فرزندان علی بن ابی طالب علیه السلام چه کسانی هستند؟

حضرت فرمودند: حسن و حسین سرور جوانان بهشت، سپس سید العابدین در زمانش علی بن الحسین، سپس محمد بن علی الباقر، و تو ای جابر! او را درک می‌کنی و آن هنگام که او را دیدی سلام مرا به او برسان، سپس جعفر بن محمد الصادق، سپس موسی بن جعفر الکاظم، سپس علی بن موسی الرضا، سپس محمد بن علی التقی، سپس علی بن محمد النقی، سپس حسن بن علی الزکی، سپس فرزند او قائم به حق، مهدی امتم، همان که زمین را پر از عدل و داد نماید، همان گونه که پر از جور و ظلم شده باشد.

ای جابر! آنان جانشینان و اوصیاء و اولاد و عترت من هستند، کسی که ایشان را اطاعت کند مرا اطاعت کرده است، و کسی که از آنان سرپیچی کند مرا سرپیچی کرده است، و کسی که ایشان را یا یکی از آنان را انکار کند مرا انکار کرده است، به واسطه ی ایشان است که خداوند آسمان را نگاه داشته که بر زمین نیفتد مگر به اذن او، و به سبب ایشان است که خداوند زمین را حفظ کرده که اهلش را نلرزاند.

شماره: ۱۲۴

کد آیه: ۷۷ / ۲۳ اسم آیه: رجعت امیر المؤمنین علیه السلام

﴿حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ﴾

تا زمانی که دری از عذاب شدید به روی آنان بگشاییم، (و چنان گرفتار می شوند که) ناگهان به کلی مأیوس گردند.

عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ علیه السلام، فِي قَوْلِهِ: «حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ»، هُوَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ علیه السلام إِذَا رَجَعَ فِي الرَّجْعَةِ^۱.

جابر بن یزید از امام باقر علیه السلام روایت کرده که حضرت در باره ی قول خداوند: «حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ»، فرمودند: او علی بن ابیطالب علیه السلام است هنگامی که در زمان رجعت برمی گردد.

۱- بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۶۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۷۲۱ و ج ۴، ص ۳۲ / مختصر البصائر، ص ۸۸.

شماره: ۱۲۵

اسم آیه: انساب

کد آیه: ۲۳ / ۱۰۱

﴿فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ﴾

هنگامی که در «صور» دمیده شود، هیچ يك از پیوندهای خویشاوندی میان آنها در آن روز نخواهد بود و از یکدیگر تقاضای کمک نمی کنند (چون کاری از کسی ساخته نیست)!

عَنْ جَهْمِ بْنِ أَبِي جَهْمَةَ (جَهَنَّة) قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ مُوسَى عليه السلام يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى خَلَقَ الْأَرْوَاحَ قَبْلَ الْأَبْدَانِ بِالْفِيءِ عَامٍ، ثُمَّ خَلَقَ الْأَبْدَانَ بَعْدَ ذَلِكَ، فَمَا تَعَارَفَ مِنْهَا فِي السَّمَاءِ تَعَارَفَ فِي الْأَرْضِ، وَمَا تَتَّكَرَّ مِنْهَا فِي السَّمَاءِ تَتَّكَرَّ فِي الْأَرْضِ، فَإِذَا قَامَ الْقَائِمُ عليه السلام وَرَثَ الْأَخَ فِي الدِّينِ، وَلَمْ يُورَثِ الْأَخَ فِي الْوِلَادَةِ، وَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عز وجل فِي كِتَابِهِ: «قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ»، «فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ»^۱.

از جهم بن جهمه یا (جهنه) روایت است که گفت: از امام موسی بن جعفر عليه السلام شنیدم، که می فرمودند: همانا خداوند تبارک و تعالی ارواح را دو هزار سال قبل از بدنها آفرید، سپس بعد از آن، بدنها را آفرید، پس هر کدام از آنها در آسمانها با هم

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۲۷ / دلائل الإمامة (طه الحدیثة).

آشنا شدند در زمین با هم آشنا شوند، و هر کدام در آسمان ناشناس بوده‌اند در زمین نیز ناشناس خواهند بود، پس چون قائم عجله قیام کند برادران دینی از هم ارث خواهند برد، و برادرانی که از یک پدر و مادر بوده‌اند از هم ارث نخواهند برد، و این است قول خداوند عز و جل در کتاب خود: «همانا اهل ایمان رستگار شدند»، «پس چون در صور دمیده شود در آن روز هیچ نسبی بین آنان نیست و پرسیده نشوند».

بگردانید آیات محوی در قرآن کریم

اسم آیه: نور خدا

کد آیه: ۲۴ / ۳۵

﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ
 الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ
 زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ
 عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ
 بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾

خداوند نور آسمانها و زمین است مثل نور خداوند همانند چراغدانی است
 که در آن چراغی (پرفروغ) باشد، آن چراغ در حبابی قرار گیرد، حبابی
 شفاف و درخشان همچون یک ستاره فروزان، این چراغ با روغنی افروخته
 می شود که از درخت پربرکت زیتونی گرفته شده که نه شرقی است و نه غربی
 (روغنش آن چنان صاف و خالص است که) نزدیک است بدون تماس با آتش
 شعله ور شود نوری است بر فراز نوری و خدا هر کس را بخواهد به نور خود
 هدایت می کند، و خداوند به هر چیزی داناست.

روی عن جابر بن عبد الله الأنصاري، قال: دخلتُ إلى مَسْجِدِ الْكُوفَةِ، و أمير
 المؤمنين عليه السلام يَكْتُبُ بِإِصْبَعِهِ وَ يَتَبَسَّمُ، فَقُلْتُ لَهُ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! مَا الَّذِي يَضْحَكُ؟
 فَقَالَ: عَجِبْتُ لِمَنْ يَقْرَأُ هَذِهِ الْآيَةَ وَ لَمْ يَعْرِفْهَا حَقَّ مَعْرِفَتِهَا، فَقُلْتُ لَهُ: أَيُّ آيَةٍ؟ يَا أَمِيرَ
 الْمُؤْمِنِينَ! فَقَالَ: قَوْلُهُ تَعَالَى: «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ»

«المشكاة»، مُحَمَّدٌ ﷺ، «فِيهَا مِصْبَاحٌ»، أَنَا الْمِصْبَاحُ، «فِي زُجَاجَةِ الزُّجَاجَةِ»، الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنِ ﷺ، «كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ»، وَهُوَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ ﷺ، «يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ»، مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ ﷺ، «زَيْتُونَةٍ»، جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ ﷺ، «لَا شَرْقِيَّةٍ»، مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ ﷺ، «وَلَا غَرْبِيَّةٍ»، عَلِيُّ بْنُ مُوسَى ﷺ، «يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ»، مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ ﷺ، «وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ»، عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ ﷺ، «نُورٌ عَلِيُّ نُورٍ»، الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ ﷺ، «يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ»، الْقَائِمُ الْمَهْدِيُّ ﷺ، «وَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ»^۱.

از جابر بن عبدالله انصاری روایت است که می گوید: به مسجد کوفه داخل شدم، دیدم حضرت امیرالمومنین علیه السلام با انگشت چیزی می نویسد و می خندد، عرض کردم: یا امیرالمومنین! چه چیز موجب خنده‌ی شما شده است؟ حضرت فرمودند: در شگفتی از کسی که این آیه را می خواند، ولی به طور شایسته و بایسته به معنای آن معرفت ندارد، عرض کردم: کدام آیه یا امیرالمومنین؟! فرمودند: آیه «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِ كَمَشَاةٍ»، «مَشَاةٌ» حضرت محمد صلی الله علیه و آله هستند، «فِيهَا مِصْبَاحٌ»، مِصْبَاحٌ مِنْ هَسْتَمِ، «فِي زُجَاجَةِ الزُّجَاجَةِ»، حَسَنٌ وَ حُسَيْنٌ مِنْ بَاشْتَمِ، «كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ»، وَ أَوْ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ ﷺ، «يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ»، مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ ﷺ، «زَيْتُونَةٍ»، جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ ﷺ، «لَا شَرْقِيَّةٍ»، مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ ﷺ، «وَلَا

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۷۲ / تفسیر شریف لاهیجی، ج ۳، ص ۲۹۱ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۳، ص ۲۶۴.

غریبه»، علی بن موسی الرضا علیه السلام است، «یکاد زیتها یضی» محمد بن علی علیه السلام است،
«و لو لم تمسه نار»، علی بن محمد علیه السلام است، «نور علی نور»، حسن بن علی علیه السلام
است، «یهدی الله لنوره من یشاء»، مهدی علیه السلام است که درود بر آنان باد، «و یضرب الله
الامثال للناس و الله بکل شیء علیم».

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾

خداوند به کسانی از شما که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند وعده می‌دهد که قطعاً آنان را حکمران روی زمین خواهد کرد، همان گونه که به پیشینیان آنها خلافت روی زمین را بخشید و دین و آیینی را که برای آنان پسندید، پابرجا و ریشه‌دار خواهد ساخت و ترسشان را به امنیت و آرامش مبدل می‌کند، آن چنان که تنها برای پرستند و چیزی را شریک من نخواهند ساخت. و کسانی که پس از آن کفر شوند، آنها فاسقانند.

۱- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِ: «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ»، قَالَ: نَزَلَتْ فِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ الْأَئِمَّةِ مِنْ وَوَلَدِهِ عليه السلام، «وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا»، قَالَ: عَنِّي بِهِ ظُهُورُ الْقَائِمِ عليه السلام.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۹۰ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۳۶۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۲۳۹.

عبد الله بن سنان گوید از امام صادق علیه السلام درباره‌ی این فرموده‌ی خداوند: «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ»، سؤال کردم، حضرت فرمودند: درباره‌ی علی بن ابیطالب علیه السلام و امامان از فرزندان او علیهم السلام نازل شده، «وَلَيُمْكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا»، فرمودند: منظور از آن ظهور حضرت قائم علیه السلام است.

۲- عن أبي بصير، عن أبي عبد الله علیه السلام، في قوله: «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمْكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا»، قال: نَزَلَتْ فِي الْقَائِمِ وَأَصْحَابِهِ.

ابو بصیر از امام صادق علیه السلام روایت کرده که حضرت در باره‌ی آیه شریفه: وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمْكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا، فرمودند: این در باره‌ی قائم علیه السلام و یارانش نازل شده است.

۱- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۳ و ص ۵۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۸۲ و ج ۴، ص ۸۹ / تفسیر شریف لاهیجی، ج ۳، ص ۳۰ / تفسیر القمی، ج ۱، ص ۱۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۳۴۰ / تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۶۱۹ / الغیبة للنعمانی، ص ۲۴۰.

شماره: ۱۲۸

اسم آیه: ساعت ۱۲

کد آیه: ۲۵ / ۱۱

﴿بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا﴾

بلکه آنان قیامت را تکذیب کرده اند و ما برای کسی که قیامت را
تکذیب کند، آتشی شعله ور و سوزان فراهم کرده ایم!

۱- قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ رضی الله عنه: اللَّيْلُ اثْنَا عَشْرَةَ سَاعَةً، وَالنَّهَارُ اثْنَا عَشْرَةَ سَاعَةً، وَالشُّهُورُ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا، وَالْأَيَّامُ اثْنَا عَشَرَ إِمَامًا، وَالنُّقَبَاءُ اثْنَا عَشَرَ نَقِيبًا، وَإِنَّ عَلِيًّا رضی الله عنه سَاعَةٌ مِنْ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ سَاعَةً، وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ تعالى: «بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا»^۱.

امام صادق رضی الله عنه فرمودند: شب دوازده ساعت است، روز هم دوازده ساعت است، و ماهها هم دوازده ماهند، و امامان نیز دوازده امامند، و نقباء هم دوازده نقیب‌اند، و علی رضی الله عنه ساعتی از دوازده ساعت است، و او است که خداوند در باره‌اش می‌فرماید: «بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا».

کتاب در فضیلت محمدی در قرآن کریم

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۸ / بحار الانوار، ج ۳۶، ص ۳۹۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۱۱۵ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۱۱۱ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۲، ص ۲۸۳ / الغیبة للنعمانی، ص ۸۵.

۲- قال أبو عبد الله عليه السلام: إِنَّ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ اثْنَا عَشْرَةَ سَاعَةً، وَإِنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام أَشْرَفُ سَاعَةٍ مِنْ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ سَاعَةً، وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: «بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا»^۱.

حضرت صادق عليه السلام فرمودند: شب و روز دوازده ساعت است و علی بن ابی طالب علیه السلام بهترین ساعت از دوازده ساعت است، و همین است گفتار خدای تعالی که می فرماید: «بلکه ساعت را تکذیب کردند و ما برای آنها عذابی سوزان آماده کردیم».

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۸ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۳۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۱۱۵ / تفسیر شریف لاهیجی، ج ۳، ص ۲۲۴ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۱۱۲ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۳۷۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۷.

شماره: ۱۲۹

کد آیه: ۲۶ / ۲۵ اسم آیه: عبادت خدا پس از ظهور

﴿الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا﴾

حکومت در آن روز از آن خداوند رحمان است و آن روز، روز سختی
برای کافران خواهد بود!

عَلِيُّ بْنُ أَسْبَاطٍ قَالَ رَوَى أَصْحَابُنَا فِي قَوْلِ اللَّهِ ﷻ: «الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ
لِلرَّحْمَنِ»، قَالَ: إِنَّ الْمَلِكَ لِلرَّحْمَنِ الْيَوْمَ وَقَبْلَ الْيَوْمِ وَبَعْدَ الْيَوْمِ وَلَكِنْ إِذَا قَامَ
الْقَائِمُ ﷻ لَمْ يَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ﷻ^۱

علی بن اسباط می گوید: اصحاب ما روایت کرده اند درباره ی این آیه شریفه که
معصوم ﷻ فرمودند: همانا فرمانروای امروز (و پیش از امروز) و بعد از امروز، از آن
خدای رحمان است، ولی چون قائم ﷻ به پا خیزد جز خداوند ﷻ عبادت نخواهد
شد.

۱- إلزام الناصب، ج ۱، ص ۷۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۱۲۴ / تأویل الآیات الظاهرة،
ص ۳۶۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۳۸۵.

اسم آیه: قدرت خداوند

کد آیه: ۲۵ / ۵۴

﴿وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ
قَدِيرًا﴾

او کسی است که از آب، انسانی را آفرید سپس او را نسب و سبب قرار داد و
پروردگار تو همواره توانا بوده است.

قالَ الْبَاقِرُ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَ
صِهْرًا»، قَالَ: هُوَ مُحَمَّدٌ وَعَلِيُّ وَالْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ عليهم السلام، «وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا»، الْقَائِمُ فِي
آخِرِ الزَّمَانِ، لِأَنَّهُ لَمْ يَجْتَمِعْ نَسَبٌ وَسَبَبٌ فِي الصَّحَابَةِ وَالْقَرَابَةِ، إِلَّا لَهُ فَلِأَجْلِ ذَلِكَ
اسْتَحَقَّ الْمِيرَاثَ بِالنَّسَبِ وَالسَّبَبِ ...^۱

امام محمد باقر عليه السلام در باره ی آیه: «او کسی است که از آب، انسانی را آفرید
سپس او را نسب و سبب قرار داد»، می فرمایند: منظور از این افراد، حضرت محمد و
علی و حسن و حسین علیهم السلام، «و پروردگار تو همواره توانا بوده است»، حضرت
قائم عليه السلام در آخر الزمان است، زیرا در میان صحابه نسب و سبب و قرابت جمع نشد
مگر برای آن حضرت، بدین جهت است که میراث به وسیله نسب و سبب به افراد
می رسد ...

۱- بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۱۰۶ / مناقب (ابن شهر آشوب)، ج ۲، ص ۱۸۱.

شماره: ۱۳۱

اسم آیه: بنده‌ی خاص خدا

کد آیه: ۲۵ / ۶۳

﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ
الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا﴾

بندگان (خاص خداوند) رحمان، کسانی هستند که با آرامش و بی تکبر بر زمین راه می‌روند و هنگامی که جاهلان آنها را مخاطب سازند (و سخنان نابخردانه گویند)، به آنها سلام می‌گویند (و بی‌اعتنایی و بزرگواری می‌گذرند).

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: قَوْلُهُ تَعَالَى: «الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا»، إِلَى قَوْلِهِ، «حَسُنْتَ مُسْتَقْرَأً وَ مُقَامًا»، ثَلَاثَ عَشْرَةَ آيَةً، قَالَ: هُمْ الْأَوْصِيَاءُ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا، فَإِذَا قَامَ الْقَائِمُ عَرَضُوا كُلُّ نَاصِبٍ عَلَيْهِ، فَإِنْ أَقْرَبَ بِالْإِسْلَامِ وَ هِيَ الْوَلَايَةُ، وَ إِلَّا ضُرِبَتْ عُنُقُهُ أَوْ أَقْرَبَ بِالْجِزْيَةِ فَأَذَاهَا كَمَا يُؤَدِّي أَهْلُ الذِّمَّةِ ۱

امام صادق عليه السلام در باره‌ی قول خداوند تعالی: «الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا»، تا آنجا که می‌فرماید: «حَسُنْتَ مُسْتَقْرَأً وَ مُقَامًا»، سیزده آیه، فرمودند: ایشان اوصیاء هستند که از ترس دشمنانشان بر روی زمین با تواضع راه می‌روند، پس زمانی که قائم عليه السلام قیام کند، همه‌ی ناصبیان بر آن حضرت عرضه می‌شوند، پس هر که به اسلام، یعنی ولایت اقرار کند، چه بهتر، وگرنه گردنش زده می‌شود یا این که به جزیه اقرار کند، چنان که اهل ذمه می‌پردازند.

۱- بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۲۷۳ / تفسیر فرات الکوفی، ص ۲۹۳.

کتاب و آیه است مهدی در قرآن کریم

اسم آیه: غُرَشِ آسمانی

کد آیه: ۴ / ۲۶

﴿إِنْ نَشَأُنُنْزِلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ﴾

اگر ما اراده کنیم، از آسمان بر آنان آیه‌ای نازل می‌کنیم که گردنهایشان در برابر آن خاضع گردد!

۱- عُمَرُ بْنُ حَنْظَلَةَ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ: خَمْسُ عَلَامَاتٍ قَبْلَ قِيَامِ الْقَائِمِ عليه السلام: الصَّيْحَةُ، وَالسُّفْيَانِيُّ، وَالْخَسْفُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الزُّكِّيَّةِ، وَالْيَمَانِيُّ، فَقُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ! إِنْ خَرَجَ أَحَدٌ مِنْ أَهْلِ بَيْتِكَ قَبْلَ هَذِهِ الْعَلَامَاتِ أُنْخَرِجُ مَعَهُ؟ قَالَ: لَأَ، فَلَمَّا كَانَ مِنَ الْغَدِ تَلَوْتُ هَذِهِ الْآيَةَ: «إِنْ نَشَأُنُنْزِلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ»، فَقُلْتُ لَهُ: أَمْ هِيَ الصَّيْحَةُ؟ فَقَالَ: أَمَا لَوْ كَانَتْ خَضَعَتْ أَعْنَاقُ أَعْدَاءِ اللَّهِ عليه السلام!

عمر بن حنظله می‌گوید: شنیدم حضرت امام صادق عليه السلام می‌فرمایند: پنج علامت قبل از قیام قائم عليه السلام حتمی است: غرش آسمانی، خروج سفیانی، فرو رفتن یک لشکر از سپاه سفیانی در شنزار بیداء، کشتن یک بی‌گناه در مسجد الحرام، قیام شخصی در یمن، گفتم: قربانت شوم! قبل از بروز این علامتها، اگر از خاندان شما کسی قیام کند با او قیام کنیم؟ حضرت فرمودند: نه. فردا که شرفیاب شدم این آیه را تلاوت کردم: «اگر بخواهیم نشانه‌ای از آسمان نازل کنیم تا گردن جباران خم شود».

۱- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۱۶۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹،

ص ۲۵۶ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۴۶ / الکافی، ج ۸، ص ۳۱۰.

گفتم: این نشانه، همان غرش آسمانی است؟ حضرت فرمودند: به خدا سوگند! اگر چنین شود گردن دشمنان خدا خم می‌شود.

۲- عَنْ دَاوُدَ الدَّجَاجِيِّ عَنِ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام، قَالَ: سُئِلَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام، عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى: «فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ»، فَقَالَ: أَنْتَظِرُوا الْفَرَجَ مِنْ ثَلَاثٍ، فَقِيلَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! وَمَا هُنَّ؟ فَقَالَ: اخْتِلَافُ أَهْلِ الشَّامِ بَيْنَهُمْ وَالرَّايَاتُ السُّودُ مِنْ خُرَاسَانَ وَالْفَزْعَةُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ، فَقِيلَ: وَمَا الْفَزْعَةُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ؟ فَقَالَ: أَوْ مَا سَمِعْتُمْ قَوْلَ اللَّهِ عز وجل فِي الْقُرْآنِ؟: «إِنْ نَشَأَ نُزِّلَ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةٌ فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ»، هِيَ آيَةٌ تُخْرِجُ الْفَتَاةَ مِنْ خِدْرِهَا وَتُوقِظُ النَّائِمَ وَتُفْرِغُ الْيَقْظَانَ^۱.

داود دجاجی از امام باقر عليه السلام روایت کرده که آن حضرت فرمودند: از امیر المؤمنین عليه السلام سؤال شد در باره‌ی فرمایش خدای تعالی: «فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ»، و گروههای مردم در میان خود اختلاف کردند، حضرت فرمودند: پس از پدید آمدن سه چیز منتظر فرج باشید، گفته شد: ای امیر المؤمنین! آنها کدامند؟ فرمودند: اختلاف اهل شام در میان خود، و پرچمهای سیاه از خراسان، و وحشتی در ماه رمضان، سؤال شد: وحشت در ماه رمضان چیست؟ فرمودند: مگر نشنیده‌اید فرمایش خدای عز وجل را در قرآن؟: «إِنْ نَشَأَ نُزِّلَ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةٌ...»، اگر ما بخواهیم از آسمان نشانه‌ای بر ایشان فرو فرستیم که گردنهای ایشان در مقابل آن خاضع و ذلیل گردد، آن همان نشانه‌ای است که دوشیزگان پرده نشین را از پس پرده‌هایشان بیرون کشد و خفته را بیدار و بیدار را به وحشت می‌افکند.

۱- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۳۶۴ / بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۲۲۹ و ص ۲۸۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۱۶۶ / تأویل الآیات، ص ۳۸۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۴۵۸ / حلیة الأبرار، ج ۶، ص ۲۹۰ / الغیبة (لنعمانی)، النص، ص ۲۵۱.

شماره: ۱۳۳

اسم آیه: گریز

کد آیه: ۲۶ / ۲۱

﴿فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ
الْمُرْسَلِينَ﴾

پس هنگامی که از شما ترسیدم فرار کردم و پروردگارم به من حکمت
و دانش بخشید، و مرا از پیامبران قرار داد؛

۱- عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، أَنَّهُ قَالَ: إِذَا قَامَ الْقَائِمُ عليه السلام تَلَا هَذِهِ
الآيَةَ مُخَاطِبًا لِلنَّاسِ: «فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ
الْمُرْسَلِينَ»^۱.

مفضل بن عمر از امام صادق عليه السلام روایت کرده که آن حضرت فرمودند: هنگامی
که قائم عليه السلام قیام کند، خطاب به مردم، این آیه را تلاوت می نماید: «فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا
خِفْتُكُمْ»، «چون از شما بیمناک بودم از نزدتان گریختم».

۲- عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، أَنَّهُ قَالَ: إِنَّ لِصَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ غَيْبَةً
يَقُولُ فِيهَا: «فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ»^۱.

۱- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۸۸ / بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۲۹۲ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۴، ص ۱۷۳ /
تأويل الآيات، ص ۳۸۵ / تفسير كنز الدقائق، ج ۹، ص ۴۶۴ / حلية الأبرار، ج ۶، ص ۲۷۳ / الغيبة
(للنعماني)، النص، ص ۱۷۴.

مفضل بن عمر از امام صادق علیه السلام روایت کرده است که آن حضرت فرمودند:
صاحب این امر را غیبتی است که در آن می‌گوید: «فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ
لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ»، «من از شما گریختم چون (بر جان خویش)
بیمناک بودم، پس پروردگارم مرا حکومت عطا فرمود و از صاحبان رسالت قرار
داد».

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره: ۱۳۴

اسم آیه: وعده‌ی عذاب

کد آیه: ۲۶ / ۲۰۶

﴿ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ﴾

سپس عذابی که به آنها وعده داده شد به سراغشان بیاید.

عَنْ مُعَلَّى بْنِ خُنَيْسٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ: «أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ»، «ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ»، قَالَ: خُرُوجُ الْقَائِمِ عليه السلام، «مَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمْتَعُونَ»، قَالَ: هُمْ بَنُو أُمِّيَّةَ الَّذِينَ مَتَّعُوا فِي دُنْيَاهُمْ^۱.

معلی بن خنیس از حضرت صادق عليه السلام در باره‌ی این آیه نقل کرد: «أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ»، «ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ»، حضرت فرمودند: منظور خروج قائم عليه السلام است، «مَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمْتَعُونَ»، فرمودند: اینها بنی امیه هستند که از نظر دنیا بهره‌مند شدند.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۹ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۷۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۱۸۵ /

تأویل الآيات الظاهرة، ص ۳۸۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۵۱۰.

شماره: ۱۳۵

اسم آیه: پایان ظلم

کد آیه: ۲۲۷ / ۲۶

﴿وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ﴾

آنها که ستم کردند به زودی می‌دانند که بازگشتشان به کجاست!

عَنْ حُسَيْنِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرُّضَا عليه السلام عَنْ أَبِيهِ عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَتَمَسَّكَ بِدِينِي وَيَرْكَبَ سَفِينَةَ النِّجَاةِ بَعْدِي، فَلْيَقْتَدِرْ بَعْلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ، وَلْيُعَادِ عَدُوَّهُ، وَلْيُوَالِ وَلِيَّهُ، فَإِنَّهُ وَصِيٌّ وَخَلِيفَتِي عَلَى أُمَّتِي فِي حَيَاتِي وَبَعْدَ وَفَاتِي، وَهُوَ إِمَامٌ كُلِّ مُسْلِمٍ، وَآمِيرُ كُلِّ مُؤْمِنٍ بَعْدِي، قَوْلُهُ قَوْلِي وَ أَمْرُهُ أَمْرِي وَ نَهْيُهُ نَهْيِي وَ تَابِعُهُ تَابِعِي وَ نَاصِرُهُ نَاصِرِي وَ خَازِلُهُ خَازِلِي.

ثُمَّ قَالَ صلى الله عليه وآله: مَنْ فَارَقَ عَلِيًّا بَعْدِي لَمْ يَرْنِي، وَ لَمْ أَرَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَ مَنْ خَالَفَ عَلِيًّا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ، وَ جَعَلَ مَأْوَاهُ النَّارَ وَ بِئْسَ الْمَصِيرُ، وَ مَنْ خَذَلَ عَلِيًّا خَذَلَهُ اللَّهُ يَوْمَ يُعْرَضُ عَلَيْهِ، وَ مَنْ نَصَرَ عَلِيًّا نَصَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ يَلْقَاهُ، وَ لَقْنَهُ حِجَّتَهُ عِنْدَ الْمُسَاءَلَةِ. ثُمَّ قَالَ صلى الله عليه وآله: الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ إِمَامَا أُمَّتِي بَعْدَ أَبِيهِمَا، وَ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَ أُمَّهُمَا سَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، وَ أَبُوهُمَا سَيِّدُ الْوَصِيِّينَ، وَ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ تِسْعَةٌ أئِمَّةٌ، تَاسِعُهُمُ الْقَائِمُ مِنْ وُلْدِي، طَاعَتُهُمْ طَاعَتِي وَ مَعْصِيَتُهُمْ مَعْصِيَتِي، إِلَى اللَّهِ أَشْكُو الْمُنْكَرِينَ

کلمه ویژه آیه ت محمدی در قرآن کریم

۳۰۶

لِفَضْلِهِمْ، وَ الْمُضِيِّعِينَ لِحُرْمَتِهِمْ بَعْدِي، وَ كَفَى بِاللَّهِ وِليًّا وَ ناصِرًا لِعِترَتِي وَ أئِمَّةِ أُمَّتِي وَ مُنتَقِمًا مِنَ الْجَاحِدِينَ لِحَقِّهِمْ: «وَ سَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ»^۱.

از حسین بن خالد از حضرت رضا علیه السلام از پدران بزرگوارش از رسول خدا صلی الله علیه و آله روایت است که حضرت فرمودند: هر که دوست دارد به دین من چنگ زند و پس از من بر کشتی نجات سوار گردد، از علی بن ابی طالب پیروی کند، و دشمنش را دشمن، و دوستش را دوست بدارد، زیرا او در زندگی و پس از مرگم وصی و جانشین من است، و او امام هر مسلمان، و فرمانروای هر مؤمنی پس از من می باشد، گفتار او گفتار من و فرمان او فرمان من، و نهی او نهی من، پیروی از او پیروی از من، و یاور او یاور من است، هر کس او را یاری نکند دست از یاری من برداشته است.

سپس فرمودند: کسی که پس از من از علی مفارقت و جدایی کند روز قیامت مرا نخواهد دید و من نیز او را نخواهم دید، هر که با علی مخالفت کند خداوند بهشت را بر او حرام کرده و جایگاهش را آتش قرار دهد، کسی که دست از یاری علی بردارد خداوند در روزی که (حسابش را) بر او عرضه کنند یاری اش نکند، و هر که علی را یاری کند در آن روز که خدا را ملاقات کند خدایش یاری کند و حجتش را هنگام بازجویی به وی تلقین کند.

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۷۸ و ص ۳۳۰ / أطیب البیان فی تفسیر القرآن، ج ۱۰، ص ۱۰۲ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۷۹ / بحار الانوار، ج ۳۶، ص ۲۵۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۱۹۵ / غایة الغرام و حجة الخصام، ج ۱، ص ۱۳۱ و ج ۷، ص ۱۲۷ / کمال الدین، ج ۱، ص ۲۶۱.

سپس فرمودند: حسن و حسین بعد از پدرشان دو پیشوای امت هستند، و دو آقای جوانان اهل بهشتند، و مادرشان بانوی زنان عالمیان، و پدرشان آقای اوصیاء (پیمبران) است، و از فرزندان حسین نه امامند که نهمی آنان قائم فرزندان من است، اطاعت آنها اطاعت من، و نافرمانی آنها نافرمانی من است، به خدا شکایت می‌برم از آنها که منکر فضل ایشان، و پس از من نابودکننده حق آنهایند، و خداوند متعال برای دوستی و یاری عترت من و امامان امت، و برای انتقام گرفتن از منکرین حقشان کافی است: «و به زودی آنها که ستم کردند خواهند دانست که به چه جایی بازگشت می‌کنند».

عید و زاری است محمدي در قرآن کریم

شماره: ۱۳۶

اسم آیه: برگزیده‌ی خدا

کد آیه: ۲۷ / ۵۹

﴿قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ اللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

بگو: «حمد مخصوص خداست و سلام برندگان برگزیده‌اش» آیا خداوند بهتر است یا بتهایی که هستای او قرار می‌دهند؟!

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ فِي قَوْلِهِ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ سَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ»، قَالَ: هُمْ أَهْلُ بَيْتِ رَسُولِ اللَّهِ: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَ فَاطِمَةُ وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ عليه السلام وَ أَوْلَادُهُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ هُمْ صَفْوَةُ اللَّهِ وَ خَيْرَتُهُ مِنْ خَلْقِهِ.^۱

ابن عباس در باره‌ی قول خداوند تعالی که می‌فرماید: «بگو: حمد برای خدا است و سلام بر آن بندگان که آنان را برگزیده است»، گوید: منظور از ایشان یعنی اهل بیت پیغمبر خدا: علی بن ابی طالب، فاطمه، حسن و حسین و اولاد ایشان علیهم السلام تا روز قیامت است، ایشانند که برگزیده و بهترین آفریده‌ی خدا می‌باشند.

۱- بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۲۷۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۲۲۳ / تأویل الآیات، ص ۳۹۷ / تفسیر الصافی، ج ۴، ص ۷۱ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۱۲۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۵۷۹ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۹۴ / مناقب (لابن شهر آشوب)، ج ۳، ص ۲۸۰.

شماره: ۱۳۷

کد آیه: ۶۲ / ۲۷ اسم آیه: مُضْطَر

﴿أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ إِلَهٌ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ﴾

یا کسی که دعای مضطر را اجابت می‌کند و گرفتاری را برطرف می‌سازد، و شمارا خلفای زمین قرار می‌دهد آیا معبودی با خداست؟ اکثراً متذکر می‌شوید!

۱- عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ الْحَمِيدِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: إِنَّ الْقَائِمَ عليه السلام إِذَا خَرَجَ دَخَلَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ، فَيَسْتَقْبِلُ الْكَعْبَةَ وَيَجْعَلُ ظَهْرَهُ إِلَى الْمَقَامِ ثُمَّ يُصَلِّي رُكْعَتَيْنِ، ثُمَّ يَقُومُ فَيَقُولُ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ! أَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِآدَمَ، يَا أَيُّهَا النَّاسُ! أَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ، يَا أَيُّهَا النَّاسُ! أَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِإِسْمَاعِيلَ، يَا أَيُّهَا النَّاسُ! أَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِمُحَمَّدٍ عليه السلام.

ثُمَّ يَرْفَعُ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ، فَيَدْعُو وَيَتَضَرَّعُ، حَتَّى يَقَعَ عَلَى وَجْهِهِ، وَهُوَ قَوْلُهُ عليه السلام:
«أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ إِلَهٌ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ».

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۸۹ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۰ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۲۲۵ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۳۹۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۵۸۲ /

از ابراهیم بن عبد الحمید روایت است که حضرت صادق علیه السلام فرمودند: چون قائم ما ظهور کند به مسجد الحرام درآید، و در حالی که رو به کعبه و پشت به مقام نموده دو رکعت نماز می گزارد، آنگاه برخاسته و می گوید: ای مردم! من از هر کس به آدم ابو البشر، و ابراهیم خلیل، و اسماعیل ذبیح، و حضرت محمد صلی الله علیه و آله نزدیکترم. سپس دست به دعا بلند می کند و آنقدر به درگاه خدا می نالد که غش کرده روی زمین می افتد، چنان که خداوند می فرماید: «أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَ يَكْشِفُ السُّوءَ وَ يَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ أ إِلَهَ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ».

۲- عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ علیه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ»، قَالَ: هَذِهِ نَزَلَتْ فِي الْقَائِمِ علیه السلام إِذَا خَرَجَ تَعَمَّمَ وَ صَلَّى عِنْدَ الْمَقَامِ وَ تَضَرَّعَ إِلَى رَبِّهِ فَلَا تُرَدُّ لَهُ رَأْيَةٌ أَبَدًا^۱.

از محمد بن مسلم روایت است که امام باقر علیه السلام در باره ی قول خداوند عَلَيْهِ السَّلَامُ: «أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ»، فرمودند: این آیه در باره قائم ما نازل شده، هنگامی که قیام می کند، عمامه بر سر می نهد و کنار مقام حضرت ابراهیم علیه السلام نماز می گزارد و به درگاه الهی تضرع می نماید، و از آن موقع پرچم او در اهتزاز خواهد بود.

۳- عَنْ أَبِي خَالِدٍ الْكَابِلِيِّ، قَالَ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ علیه السلام: وَاللَّهِ! لَكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى الْقَائِمِ علیه السلام وَ قَدْ أَسْنَدَ ظَهْرَهُ إِلَى الْحَجَرِ، ثُمَّ يَنْشُدُ اللَّهَ حَقَّهُ، ثُمَّ يَقُولُ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ! مَنْ

غایة المرام و حجة الخصام، ج ۴، ص ۲۰۹.

۱- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۲۲۵ / تأویل الآیات الظاهرة،

ص ۳۹۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۵۸۲ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۴، ص ۲۰۹.

يُحَاجِّبُنِي فِي اللَّهِ فَأَنَا أَوْلَى بِاللَّهِ، أَيُّهَا النَّاسُ! مَنْ يُحَاجِّبُنِي فِي آدَمَ فَأَنَا أَوْلَى بِآدَمَ، أَيُّهَا
 النَّاسُ! مَنْ يُحَاجِّبُنِي فِي نُوحٍ فَأَنَا أَوْلَى بِنُوحٍ، أَيُّهَا النَّاسُ! مَنْ يُحَاجِّبُنِي فِي إِبْرَاهِيمَ فَأَنَا
 أَوْلَى بِإِبْرَاهِيمَ، أَيُّهَا النَّاسُ! مَنْ يُحَاجِّبُنِي فِي مُوسَى فَأَنَا أَوْلَى بِمُوسَى، أَيُّهَا النَّاسُ! مَنْ
 يُحَاجِّبُنِي فِي عِيسَى فَأَنَا أَوْلَى بِعِيسَى، أَيُّهَا النَّاسُ! مَنْ يُحَاجِّبُنِي فِي مُحَمَّدٍ ﷺ فَأَنَا
 أَوْلَى بِمُحَمَّدٍ ﷺ، أَيُّهَا النَّاسُ! مَنْ يُحَاجِّبُنِي فِي كِتَابِ اللَّهِ فَأَنَا أَوْلَى بِكِتَابِ اللَّهِ.
 ثُمَّ يَنْتَهِي إِلَى الْمَقَامِ فَيُصَلِّي رُكْعَتَيْنِ وَيَنْشُدُ اللَّهَ حَقَّهُ.
 ثُمَّ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ ﷺ: هُوَ وَاللَّهِ! الْمُضْطَرُّ فِي كِتَابِ اللَّهِ فِي قَوْلِهِ: «أَمَّنْ يُجِيبُ
 الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ...»^١

از ابو خالد کابلی روایت است که امام باقر علیه السلام فرمودند: به خدا قسم! گوئی هم
 اکنون او را می بینم که پشت خود را به حجرالاسود تکیه داده و از خداوند وفای
 وعده خود را مطالبه کند، سپس می گوید: ای مردم! هر کس با من در مورد خدا
 محاجه نماید پس من سزاوارترین فرد به خداوند هستم، ای مردم! هر کس با من در
 باره ی آدم به بحث پردازد، پس من سزاوارترین مردم به آدم هستم، ای مردم! هر
 کس با من در باره ی نوح محاجه نماید، پس من سزاوارترین مردم به نوحم، ای
 مردم! هر کس با من در باره ی ابراهیم بحث و گفتگو نماید، پس من خود
 سزاوارترین مردم به ابراهیم هستم، ای مردم! هر کس در باره ی موسی با من محاجه
 نماید، پس من سزاوارترین مردم به موسی هستم، ای مردم! هر کس با من در باره ی

١- اثبات الهداة، ج ٥، ص ١٧٧ / بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣١٥ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ٤، ص ٥٢٨ /
 تفسیر شریف لاهیجی، ج ٣، ص ٤٣٦ / تفسیر القمی، ج ٢، ص ٢٠٥ / تفسیر کنز الدقائق، ج ٩، ص
 ٥٨١ / تفسیر نور الثقلین، ج ٤، ص ٩٤ / الغیبة (للنعمانی)، النص، ص ١٨٢.

عیسی بحث و گفتگو نماید، پس من سزاوارترین مردم به عیسی هستم، ای مردم! هر کس با من در باره‌ی حضرت محمد ﷺ حاجّه نماید، پس من سزاوارترین مردم به حضرت محمد ﷺ هستم، ای مردم! هر کس در باره‌ی کتاب خدا با من حاجّه نماید، پس من سزاوارترین مردم به کتاب خدا هستم.

سپس به سوی مقام می‌رود و نزدیک آن، دو رکعت نماز بجای می‌آورد و از خداوند وفای به وعده‌اش را درخواست می‌نماید.

سپس امام باقر علیه السلام فرمودند: به خدا قسم! او همان مضطری است که خداوند در باره‌اش می‌فرماید: «أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ...».

کد آیه: ۸۲ / ۲۷ اسم آیه: بازگشت جنبدهی زمین

﴿وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ
النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ﴾

و هنگامی که فرمان عذاب آنها رسد (و در آستانه رستاخیز قرار گیرند)،
جنبدهای را از زمین برای آنها خارج می‌کنیم که با آنان تکلم می‌کند (و
می‌گوید) که مردم به آیات ما ایمان نمی‌آوردند.

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: انْتَهَى رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله إِلَى أَمِيرِ
الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام وَهُوَ نَائِمٌ فِي الْمَسْجِدِ، قَدْ جَمَعَ رَمْلًا وَوَضَعَ رَأْسَهُ عَلَيْهِ، فَحَرَكَهُ بِرِجْلِهِ،
فَقَالَ: قُمْ، يَا دَابَّةَ اللَّهِ!

فَقَالَ رَجُلٌ مِّنْ أَصْحَابِهِ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَيْسَمَّى بَعْضُنَا بَعْضًا بِهَذَا الْإِسْمِ؟
فَقَالَ: لَا، وَاللَّهِ! مَا هُوَ إِلَّا لَهُ خَاصَّةٌ، وَهُوَ الدَّابَّةُ الَّتِي ذَكَرَهَا اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: «وَإِذَا
وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا
يُوقِنُونَ»

ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله: يَا عَلِيُّ! إِذَا كَانَ آخِرُ الزَّمَانِ أَخْرَجَكَ اللَّهُ فِي أَحْسَنِ
صُورَةٍ وَمَعَكَ مِيسَمٌ تَسِمُ بِهِ أَعْدَاءَكَ.^۱

۱- الإيقاظ من الهجمة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۳۴۲ / بحار الأنوار، ج ۳۹، ص ۲۴۳ / البرهان في
تفسير القرآن، ج ۴، ص ۲۲۸ / تأويل الآيات الظاهرة، ص ۴۰۱ / تفسير الصافي، ج ۴، ص ۷۴ /

کتاب و آیه است مهدی در قرآن کریم

ابو بصیر نقل می‌کند که حضرت صادق علیه السلام فرمودند: روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله ،
 به سوی امیر المؤمنین علیه السلام آمدند، در حالی که حضرت علی علیه السلام در مسجد خوابیده
 بودند و مقداری شن را به عنوان بالش زیر سر گذاشته بودند، حضرت، او را با پا
 حرکت دادند و فرمودند: ای «جنبنده‌ی زمین»! برخیز. یکی از اصحاب عرض کرد:
 ای رسول گرامی! آیا ما مجازیم این اسم را به دیگران نسبت دهیم؟
 حضرت فرمودند: نه، به خدا سوگند! این نام مخصوص او است، او همان دابة و
 جنبنده‌ای است که خداوند در کتابش می‌فرماید: «هنگامی که عذاب واجبشان شود
 جنبنده‌ای از زمین بیرون آوریم که با آنان سخن گوید»
 سپس فرمودند: ای علی! هنگامی که آخر الزمان فرا رسد، خداوند تو را در
 بهترین صورت از زمین خارج می‌سازد، در حالی که آهنی در دست داری و با آن
 دشمنانت را مشخص می‌کنی.

شماره: ۱۳۹

کد آیه: ۸۳ / ۲۷ اسم آیه: بهترین دلیل رجعت

﴿وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ﴾

آن روز از هر امتی جمعی را که منکر آیات ما بودند، محشور میسازیم و آنها باز داشته میشوند.

۱- عَنْ حَمَّادٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: مَا يَقُولُ النَّاسُ فِي هَذِهِ الْآيَةِ: «وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا»؟ قُلْتُ: يَقُولُونَ إِنَّهَا فِي الْقِيَامَةِ، قَالَ: لَيْسَ كَمَا يَقُولُونَ، إِنَّ ذَلِكَ فِي الرَّجْعَةِ، أَيْ يَحْشُرُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا وَ يَدْعُ الْبَاقِينَ، إِنَّمَا آيَةُ الْقِيَامَةِ قَوْلُهُ: «وَحَشَرْنَاَهُمْ فَلَمْ نَعَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا»^۱.

حمّاد روایت می کند که امام صادق عليه السلام فرمودند: مردم در معنای این آیه مبارکه چه می گویند؟ گفتم: می گویند این آیه درباره‌ی قیامت است، حضرت فرمودند: این گونه نیست، به راستی این آیه درباره‌ی رجعت است، آیا خداوند در روز قیامت گروهی از هر امت را محشور می کند و بقیه را رها می نماید؟ آیه‌ای که به

۱- الإيقاظ من ההجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص: ۲۴۶ / بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۵۳، ص: ۶۰ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۱، ص: ۹۰ و ج ۴، ص: ۲۲۸ / تفسير القمي، ج ۱، ص: ۲۴ / مختصر البصائر، ص: ۱۵۰.

قیامت مربوط است این است که می فرماید: «و همه آنان (انسان ها) را برمی انگیزیم،
و احدی از ایشان را فروگذار نخواهیم کرد!».

۲- عَنِ الْمُفَضَّلِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «وَيَوْمَ نَخْشِرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا»، قَالَ: لَيْسَ أَحَدٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ قُتِلَ إِلَّا يَرْجِعُ حَتَّى يَمُوتَ وَ لَوْ يَرْجِعُ إِلَّا مَنْ مَحَضَ الْإِيمَانَ مَحَضًا وَ مَنْ مَحَضَ الْكُفْرَ مَحَضًا^۱.

از مفضل نقل است که حضرت صادق عليه السلام در تفسیر آیهی فوق فرمودند: هر یک از مؤمنین که کشته شده باشد در زمان رجعت برمی گردد تا به مرگ عادی بمیرد، و رجعت مختص مؤمن محض یا کافر محض است.

۱- الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص: ۲۵۸ / بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۵۳، ص: ۵۳ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۴، ص: ۲۲۸ / تفسير الصافي، ج ۴، ص: ۷۶ / تفسير القمي، ج ۲، ص: ۱۳۱ / تفسير كنز الدقائق و بحر الغرائب، ج ۹، ص: ۵۹۵ / تفسير نور الثقلين، ج ۴، ص: ۱۰۰ / مختصر البصائر، ص:

شماره: ۱۴۰

کد آیه: ۲۷ / ۹۳ اسم آیه: شناخت ائمه علیهم السلام در رجعت

﴿وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ﴾

بگو: «حمد و ستایش مخصوص ذات خداست به زودی آیاتش را به شما نشان می دهد تا آن را بشناسید و پروردگار تو از آنچه انجام می دهد غافل نیست!

فی تفسیر القمی: «سیریکم آیاتیه فتعرفونها، قال: أمير المؤمنين و الأئمة علیهم السلام، إذا رجعوا يعرفهم أعداؤهم إذا رأوهم، و الدلیل علی أن الآيات هم الأئمة، قول أمير المؤمنين صلوات الله عليه و آله: و الله! ما لله آية أعظم مني، فإذا رجعوا إلى الدنيا يعرفهم أعداؤهم إذا رأوهم في الدنيا.»

در تفسیر علی بن ابراهیم در باره ی این آیه: «سیریکم آیاتیه فتعرفونها»، یعنی: خداوند آیات (و علامات) خود را به شما می نماید تا شما آن را بشناسید، می گوید: هنگامی که امیر المؤمنین و ائمه طاهرین علیهم السلام به دنیا رجعت نمودند، دشمنانی که آنها را می بینند آنان را می شناسند، و دلیل بر اینکه، این آیات، ائمه علیهم السلام می باشند، گفته ی امیر المؤمنین علیه السلام است که فرمودند: به خدا قسم! خدا را آیتی بزرگتر از من نیست، پس وقتی که آن ذوات مقدسه ی ائمه علیهم السلام به دنیا برگشتند دشمنان آنها، آنان را می شناسند.

کتاب: آيات محمدی در قرآن کریم

۱- بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۵۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۲۳۶ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۱۳۲ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۹، ص ۶۰۷ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۱۰۶ / مختصر البصائر، ص ۱۵۴.

شماره: ۱۴۱

اسم آیه: وارثین زمین

کد آیه: ۲۸ / ۵

﴿وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ﴾

مای خواهم بر مستضعفان زمین منت نهیم و آنان را پیشوایان و وارثان
روی زمین قرار دهیم!

۱- قالت حَكِيمَةُ بِنْتُ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى عليه السلام ... فَلَمَّا كَانَ فِي الْيَوْمِ السَّابِعِ
من مولد القائم عليه السلام، جِئْتُ وَ سَلَّمْتُ وَ جَلَسْتُ، فَقَالَ عليه السلام: هَلُمِّي إِلَيَّ ابْنِي، فَجِئْتُ
بِسَيْدِي فِي الْخِرْقَةِ، فَقَعَلَ بِهِ كَفَعَلْتِهِ الْأُولَى، ثُمَّ أَذَلَّتْ لِسَانَهُ فِي فَمِهِ، كَأَنَّهُ يُغَذِّيه لَبَنًا أَوْ
عَسَلًا، ثُمَّ قَالَ: تَكَلَّمْ يَا بَنِي! فَقَالَ عليه السلام: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ تَنَّى بِالصَّلَاةِ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
وَ عَلَيَّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَئِمَّةِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ، حَتَّى وَقَفَ عَلَيَّ أَبِيهِ عليه السلام، ثُمَّ
تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَ نُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي
الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»^۱.

حضرت حکیمه دختر حضرت جواد الائمه عليه السلام می فرماید: ... چون روز هفتم
از میلاد حضرت مهدی عليه السلام فرا رسید آدمم و سلام کردم و نشستم، امام عسکری عليه السلام

۱- إعلام الوری بأعلام الهدی، ص ۴۱۸ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۲ و ص ۲۵ / البرهان فی تفسیر القرآن،
ج ۴، ص ۲۵۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۰، ص ۳۴ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۱۱۰ / کتاب الغیبة
(للطوسی)، ص ۲۳۷ / کمال الدین، ج ۲، ص ۴۲۴.

فرمودند: فرزندم را به نزد من آور، و من سرورم را آوردم و او در خرقه‌ای بود، و با او همان کرد که اول بار کرده بود، سپس زبانش را در دهان او گذاشت و گویا شیر و عسل به وی می‌داد، سپس حضرت فرمودند: ای فرزندم! سخن بگویی، و او گفت: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَدُرُودُ بَرِّ مُحَمَّدٍ وَآئِمَّةِ طَاهِرِينَ كَمَا دُرُودُ خَدَا بِرْ هَمَّيْ أَنَّهُمَا بَاد، فَرَسْتَاد وَتَا أَنجَا كَمَا بِرْ پَدْرَش رَسِيد، سَپِسِ ايسن آيه را تلاوت فرمودند: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَ مَا ارَادَه مِي كَنِيم كَمَا بِرْ مَسْتَضَعْفَان زَمِين مَنَّتْ نِهَادَه وَ أَنَان رَا ائِمَّه وَ وَا رْتِين قَرَار دَهِيم».

۲- عَنْ سَلْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى، لَمْ يَبْعَثْ نَبِيًّا وَلَا رَسُولًا إِلَّا جَعَلَ لَهُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيْبًا، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! لَقَدْ عَرَفْتُ هَذَا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابَيْنِ، فَقَالَ: يَا سَلْمَانُ! هَلْ عَلِمْتَ مِنْ نَقَبَائِي وَمَنْ الْإِثْنَيْ عَشَرَ الَّذِينَ اخْتَارَهُمُ اللَّهُ لِلْأُمَّةِ مِنْ بَعْدِي؟ فَقُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ.

فَقَالَ: يَا سَلْمَانُ! خَلَقَنِي اللَّهُ مِنْ صَفْوَةِ نُورِهِ، وَدَعَانِي فَأَطَعْتُهُ، وَخَلَقَ مِنْ نُورِي عَلِيًّا، وَدَعَاهُ فَأَطَاعَهُ، وَخَلَقَ مِنْ نُورِ عَلِيٍّ فَاطِمَةَ، وَدَعَاَهَا فَأَطَاعَتْهُ، وَخَلَقَ مِنْنِي وَ مِنْ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ: الْحُسَيْنَ، فَدَعَاهُ فَأَطَاعَهُ، ثُمَّ سَمَّانَا بِخَمْسَةِ أَسْمَاءٍ مِنْ أَسْمَائِهِ، فَاللَّهُ الْمَحْمُودُ وَ أَنَا مُحَمَّدٌ، وَ اللَّهُ الْعَالِيُّ وَ هَذَا عَلِيٌّ، وَ اللَّهُ الْفَاطِرُ وَ هَذِهِ فَاطِمَةُ، وَ اللَّهُ ذُو الْإِحْسَانِ وَ هَذَا الْحَسَنُ، وَ اللَّهُ الْمُحْسِنُ وَ هَذَا الْحُسَيْنُ، ثُمَّ خَلَقَ مِنَّا وَ مِنْ نُورِ الْحُسَيْنِ: تِسْعَةَ أَيْمَّةٍ، فَدَعَاهُمْ فَأَطَاعُوهُ، قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ سَمَاءً مَبْنِيَّةً، وَ أَرْضاً مَدْحِيَّةً، وَ لَا مَلَكاً وَ لَا بَشَرًا، وَ كُنَّا نُورًا نُسَبِّحُ اللَّهَ، وَ نَسْمَعُ لَهُ وَ نَطِيعُ.

قَالَ سَلْمَانُ: فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي، فَمَا لِمَنْ عَرَفَ هَؤُلَاءِ؟

فَقَالَ: يَا سَلْمَانَ! مَنْ عَرَفَهُمْ حَقَّ مَعْرِفَتِهِمْ، وَاقْتَدَى بِهِمْ، وَوَالَى وَلِيَّهُمْ، وَتَبَرَّأَ مِنْ
عَدُوِّهِمْ، فَهُوَ وَاللَّهِ! مِنَّا، يَرِدُ حَيْثُ نَرِدُ، وَ يَسْكُنُ حَيْثُ نَسْكُنُ.

فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَ هَلْ يَكُونُ إِيمَانُ بِهِمْ بِغَيْرِ مَعْرِفَةٍ بِأَسْمَائِهِمْ وَ أَنْسَابِهِمْ؟
فَقَالَ: لَا، يَا سَلْمَانَ! فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! فَآتَى لِي بِهِمْ وَ قَدْ عَرَفْتُ إِلَى الْحُسَيْنِ؟
قَالَ: ثُمَّ سَيِّدُ الْعَابِدِينَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ، ثُمَّ ابْنُهُ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بَاقِرُ عِلْمِ الْأَوَّلِينَ وَ
الْآخِرِينَ مِنَ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ، ثُمَّ ابْنُهُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ لِسَانَ اللَّهِ الصَّادِقِ، ثُمَّ ابْنُهُ
موسى بن جعفر الكاظم غيظه صبراً في الله ﷻ، ثُمَّ ابْنُهُ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرضِيِّ لِأَمْرِ
اللَّهِ، ثُمَّ ابْنُهُ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ الْمُخْتَارُ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ، ثُمَّ ابْنُهُ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ الْهَادِي إِلَى
اللَّهِ، ثُمَّ ابْنُهُ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ الصَّامِتُ الْأَمِينُ لِسِرِّ اللَّهِ، ثُمَّ ابْنُهُ مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الْهَادِي
الْمَهْدِيُّ النَّاطِقُ الْقَائِمُ بِحَقِّ اللَّهِ.

ثُمَّ قَالَ: يَا سَلْمَانَ! إِنَّكَ مُدْرِكُهُ، وَ مَنْ كَانَ مِثْلَكَ، وَ مَنْ تَوَلَّاهُ بِحَقِيقَةِ الْمَعْرِفَةِ.
قَالَ سَلْمَانَ: فَشَكَرْتُ اللَّهَ كَثِيراً، ثُمَّ قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَ إِنِّي مُوَجَّلٌ إِلَى عَهْدِهِ؟
قَالَ: يَا سَلْمَانَ! اقْرَأْ: «فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَاداً لَنَا أُولَى بَأْسٍ
شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَ كَانَ وَعْداً مَفْعُولاً»، «ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكُرَّةَ عَلَيْنِهِمْ وَ
أَمَدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَ بَنِينَ وَ جَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيراً».

قَالَ سَلْمَانَ: فَاشْتَدَّ بُكَائِي وَ شَوْقِي، ثُمَّ قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أِبْعَهْدِ مِنْكَ؟
فَقَالَ: إِي، وَ اللَّهُ! الَّذِي أَرْسَلَ مُحَمَّدًا بِالْحَقِّ، مِنِّي وَ مِنْ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنَ
وَ الْحُسَيْنَ وَ التُّسَعَةَ، وَ كُلُّ مَنْ هُوَ مِنَّا وَ مَعَنَا، وَ مُضَامٌ فِينَا، إِي، وَ اللَّهُ! يَا سَلْمَانَ، وَ
لِيَحْضُرَنَّ إبليسُ وَ جُنُودُهُ، وَ كُلُّ مَنْ مِنْ مَحْضِ الْإِيمَانِ مَحْضاً وَ مَحْضِ الْكُفْرِ مَحْضاً، حَتَّى
يُؤْخَذَ بِالْقِصَاصِ وَ الْأَوْتَارِ، وَ لَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا، وَ يُحَقِّقُ تَأْوِيلَ هَذِهِ الْآيَةِ: «وَ نُرِيدُ أَنْ

محمد و آله و آلته محمدی در قرآن کریم

نَمْنٌ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَنَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»، «وَنُكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ».

قَالَ سَلْمَانُ: فَقُمْتُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَمَا يُبَالِي سَلْمَانُ مَتَى لَقِيَ الْمَوْتَ، أَوْ الْمَوْتُ لِقِيهِ!

از سلمان فارسی روایت است که گفت: وارد شدم بر رسول خدا ﷺ چون نظرشان به من افتاد فرمودند: ای سلمان! خدای تعالی هیچ پیغمبر و رسولی را مبعوث نفرموده جز اینکه برای او دوازده نقیب قرار داده، عرض کردم: ای رسول خدا! این مطلب را از اهل کتاب تورات و انجیل دانسته‌ام، نقبای شما کیانند؟

حضرت فرمودند: ای سلمان! خداوند مرا از برگزیده نور خود آفرید، پس مرا خواند و من اطاعتش کردم، و علی را از نور من آفرید، پس او را خواند و او اطاعتش کرد، و از نور من و علی، فاطمه را آفرید، سپس او را خواند و او اطاعت کرد، و از من و علی و فاطمه حسن را آفرید و خواندش و او اطاعت کرد، و از من و علی و فاطمه و حسن، حسین را آفرید و او را خواند وی اطاعت کرد، و ما را به پنج نام از نامهای خودش نام نهاد.

خداوند محمود است و من محمد، خدا عالی است و این علی، خدا فاطر است و این فاطمه، خدا احسان است و این حسن، خدا محسن است و این حسین، پس از آن خداوند از ما و از صلب حسین نه امام آفرید و آنان را خواند آنها اطاعت کردند،

۱- إلیزام الناصب، ج ۲، ص ۲۷۴ / بحار الأنوار، ج ۲۵، ص ۶ و ج ۵۳ ص ۱۴۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۲۵۲ / دلائل الإمامة (ط الحدیثة)، ص ۴۴۸ / مقتضب الأثر فی النص علی الأئمة الإثنی عشر، المتن، ص ۶ / نوادر الأخبار (للفیض)، النص، ص ۱۲۸.

کتاب وارد آیات محمدی و قرآن کریم

و این پیش از آن بود که خداوند آسمان افراشته و زمین پهناور یا هوا یا ملک یا آب یا بشری را بیافریند، و ما به علم او نوری بودیم که وی را تسبیح می نمودیم، و دستورات و فرامین او را می شنیدیم و اطاعت می کردیم.

سلمان عرض کرد: ای رسول خدا! پدر و مادرم به فدایت! چه ثواب و اجری است برای کسی که ایشان را بشناسد؟

حضرت فرمودند: ای سلمان! هر که ایشان را بشناسد و به حقیقت معرفت به آنان پیدا کند، و از ایشان پیروی کند، و دوست بدارد هر که آنان را دوست دارد، و دشمن بدارد دشمنان آنها را، او به خدا سوگند از ما است، وارد شود هر کجا که ما وارد شویم، و منزل کند هر جا که ما منزل کنیم.

عرض کردم: ای رسول خدا! آیا بدون شناختن نامهای ایشان ایمان به آنها کافی است؟ حضرت فرمودند: نه، ای سلمان! عرض کردم: ای رسول خدا! من تا حسین بیش نشناسم بقیه را از چه راهی بشناسم؟

حضرت فرمودند: پس از حسین آقای عبادت کنندگان فرزندش علی بن الحسین، سپس محمد بن علی باقر (شکافنده‌ی) علم اولین و آخرین از پیغمبران و مرسلین، و پس از او جعفر بن محمد صادق، زبان گویای خدا، سپس موسی بن جعفر کاظم فرو نشاننده‌ی غیظ و غضب خود به بردباری در راه خدای عز و جلاله سپس علی بن موسی الرضا راضی به امر پروردگار، سپس محمد بن علی برگزیده از خلق خدا، و پس از او علی بن محمد راهنمای به سوی خدا، سپس حسن بن علی صامت (خاموش) و امین بر اسرار خدا، پس از او محمد بن الحسن مهدی و هادی و ناطق و قائم به امر خدای عز و جلاله

سلمان گوید: گریان شدم و عرض کردم: سلمان کجاست که او را درک کند؟
حضرت به من فرمودند: تو و امثال تو از کسانی هستید که به حقیقت شناسایی
و معرفت، آنها را دوست دارید و او را درک کنید.

سلمان گوید: خدای را بسیار سپاسگزاری کردم، سپس عرض کردم: ای رسول
خدا! آیا من به زمان او می‌رسم؟

فرمودند: ای سلمان! بخوان این آیه را: «پس گاهی که آید وعده نخستین آنها
برانگیزیم بر شما بندگان از ما دارندگان نیرویی سخت، پس بگردند میان شهرها و
بوده است وعده شدنی»، «پس بازگردانیم برای شما تاختن را بر ایشان و کمک دادیم
شما را به مالها و پسرانی و گردانیم شما را فزونتر در گروه».

پس گریه‌ی شوقم شدید شد و عرض کردم: ای رسول خدا! در حضور شما
است؟ فرمودند: آری، به خدایی که محمد را فرستاده! با حضور من و علی و فاطمه
و حسن و حسین و نه امام، و هر مؤمنی که در باره ما به او ستم شده است می‌باشد،
آری، به خدا سوگند! ای سلمان! سپس شیطان و لشکریانش، و هم چنین هر مؤمن
خالص و هر کافر خالصی بیایند تا قصاص و انتقام ظلم‌ها و خونها گرفته شود و
خداوند احدی را ستم نکند، و مائیم تأویل این آیه شریفه:

«و اراده کنیم که منت نهیم بر آنان که ناتوان شمرده شدند در زمین و
بگردانیمشان ارث برندگان و فرمانروایشان دهیم در زمین»، «و بنمایانیم فرعون و
هامان و سپاهیان ایشان را از آنچه می‌ترسیدند»، سلمان گوید: از نزد رسول
خدا ﷺ برخاستم و عرض کردم: هر زمان مرگ بیاید سلمان باکی ندارد.

بیت و آیات محمدی در قرآن کریم

شماره: ۱۴۲

کد آیه: ۲۸ / ۶ اسم آیه: رجعت فرعون و هامان قریش

﴿وَتَمَكَّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنَرِي فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْتَدِرُونَ﴾

و حکومتشان را در زمین پابرجا سازیم و به فرعون و هامان و لشکرانشان، آنچه را از آنها بنی اسرائیل ابیم داشتند نشان دهیم!

رَوَى عَنِ الْبَاقِرِ وَالصَّادِقِ عليهما السلام: أَنَّ «فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ» هُنَا هُمَا شَخْصَانِ مِنَ جَبَابِرَةِ قُرَيْشٍ، يُحْيِيهِمَا اللَّهُ تَعَالَى عِنْدَ قِيَامِ الْقَائِمِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عليهما السلام، فِي آخِرِ الزَّمَانِ، فَيَنْتَقِمُ مِنْهُمَا بِمَا أَسْلَفَهُ.

از امام محمد باقر عليه السلام و امام جعفر صادق عليه السلام در تأویل این آیه، روایت شده که:

مراد از «فرعون و هامان» در این آیه، دو مرد جبار و ظالم از قریش هستند، که

خداوند آن دو را هنگام ظهور حضرت مهدی عليه السلام زنده می گرداند و حضرت از آن دو

انتقام می گیرد.

کلمه و آیات مهدی در قرآن کریم

شماره: ۱۴۳

کد آیه: ۲۸ / ۸۵

اسم آیه: رجعت پیامبر ﷺ

﴿إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ...﴾

آن کس که قرآن را بر تو فرض کرد، تو را به جایگاهت بازمی گرداند...

۱- عَنْ أَبِي خَالِدٍ الْكَابَلِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عليهما السلام، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ».

قَالَ: يَرْجِعُ فِيهِ إِلَيْكُمْ نَبِيِّكُمْ عليه السلام وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام وَ الْأَئِمَّةُ عليهم السلام.^۱

از ابو خالد کابلی روایت است که امام سجاد عليه السلام، درباره قول خداوند عز و جل: «إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ»، فرمودند: اشاره به زمانی است که پیامبرتان عليه السلام و امیر المؤمنین عليه السلام و ائمه عليهم السلام در آن برمی گردند.

۲- عَنْ حَمَّادٍ عَنْ حَرِيزٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام، قَالَ: سُئِلَ عَنْ جَابِرٍ؟ فَقَالَ: رَحِمَ اللَّهُ جَابِرًا! بَلَغَ مِنْ فِقْهِهِ أَنَّهُ كَانَ يَعْرِفُ تَأْوِيلَ هَذِهِ الْآيَةِ:

۱- بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۵۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۲۹۱ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۴۱۶ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۱۴۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۰، ص ۱۰۸ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۱۴۴ / مختصر البصائر، ص ۱۵۶.

«إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ»، يَعْنِي الرَّجْعَةَ.^١

حماد از حریر روایت نموده که، از حضرت امام محمد باقر علیه السلام، درباره‌ی جابر سؤال شد؟ حضرت فرمودند: خداوند جابر را رحمت فرماید! علمش به جانی رسیده بود که تأویل این آیه را می‌دانست: «آن کس که قرآن را بر تو فرض کرد، تو را به جایگاهت بازمی‌گرداند»، یعنی می‌دانست که مربوط به رجعت است.

کلمه و آیات مهدی و قرآن کریم

١- إلزام الناصب، ج ٢، ص ٢٨٩ / بحار الأنوار، ج ٢٢، ص ٩٩ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ٤، ص ٢٩١ /
تأویل الآيات الظاهرة، ص ٤١٦ / تفسیر الصافی، ج ٤، ص ١٠٧ / تفسیر القمی، ج ٢، ص ١٤٧ / تفسیر
نور النقلین، ج ٤، ص ١٤٤ / مختصر البصائر، ص ١٥٥.

شماره: ۱۴۴

اسم آیه: وجه الله

کد آیه: ۲۸ / ۸۸

﴿وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ
الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾

معبود دیگری را با خدا مخلوان، که هیچ معبودی جز او نیست همه چیز
جز ذات (پاک) او فانی می شود حاکمیت تنها از آن اوست و همه بسوی او
بازگرداند می شوید!

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ: «كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ»، قَالَ: نَحْنُ
الْوَجْهُ الَّذِي يُؤْتِي اللَّهُ عَلَيْكُمْ مِنْهُ.^۱

از امام صادق عليه السلام در تفسیر قول خدای تعالی: «كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ»،
روایت است که فرمودند: ما آن وجهی هستیم که از جانب آن به نزد خدای تعالی
درآیند.

۱- بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۱۹۲ و ص ۱۹۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۲۹۵ / کمال الدین
و تمام النعمة، ج ۱، ص ۲۳۱ / مناقب (ابن شهر آشوب)، ج ۴، ص ۲۱۴.

اسم آیه: نصرت پروردگار

کد آیه: ۲۹ / ۱۰

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْ لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ﴾

وازمردم کسانی هستند که می‌گویند: «به خدا ایمان آورده ایم» اما هنگامی که در راه خدا شکنجه و آزاری ببینند، آزار مردم را همچون عذاب الهی می‌شمارند ولی هنگامی که پیروزی از سوی پروردگارت (برای شما) بیاید، می‌گویند: «ما هم با شما بودیم (و در این پیروزی شریکیم)» آیا خداوند به آنچه در سینه‌های جهانیان است آگاه‌تر نیست؟

قال علی بن ابراهیم فی تفسیر: «وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ»، یعنی القائم علیه السلام^۱

علی بن ابراهیم در تفسیر آیه: «وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ»، روایت می‌کند از امام صادق علیه السلام که حضرت فرمودند: نصرت خداوند در این آیه حضرت قائم علیه السلام می‌باشد.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۱ / بحار الانوار، ج ۹، ص ۲۲۹ و ج ۵۱، ص ۴۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۳۰۸ / تفسیر الصافی، ج ۴، ص ۱۱۲ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۱۴۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۰، ص ۱۲۹ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۱۵۳.

شماره: ۱۴۶

اسم آیه: اوتوا العلم

کد آیه: ۲۹ / ۴۹

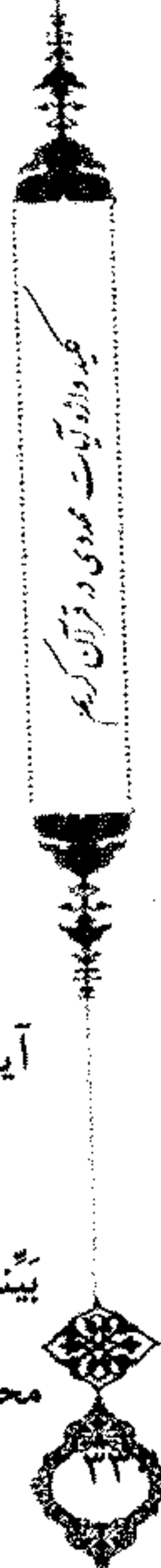
﴿بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ﴾

ولی این آیات روشنی است که در سینه دانشوران جای دارد و آیات مارا جز ستمگران انکار نمی کنند!

۱- عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ الْعَبْدِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عز وجل: «بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ»، قَالَ: هُمُ الْأَئِمَّةُ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام.
عبد العزیز عبدی می گوید: از امام صادق عليه السلام در باره ی آیه ی: «بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ»، سؤال کردم، حضرت فرمودند: ایشان ائمه از آل محمد عليه السلام هستند.

۲- عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، عَنْ قَوْلِهِ عز وجل: «بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ»، قَالَ: نَحْنُ هُمْ، فَقَالَ الرَّجُلُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ!

۱- بحار الأنوار، ج ۲۳، ص ۱۸۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۳۲۸ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۲۲۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۰، ص ۱۵۹ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۱۶۵ / الکافی، ج ۱، ص ۲۱۴ / وسائل الشیعة، ج ۲۷، ص ۱۸۰.

مَتَى يَقُومُ الْقَائِمُ؟ قَالَ: كُنَّا قَائِمٌ بِأَمْرِ اللَّهِ ﷻ وَاحِدٍ بَعْدَ وَاحِدٍ، حَتَّى يَجِيءَ صَاحِبُ
السَّيْفِ، فَإِذَا جَاءَ صَاحِبُ السَّيْفِ جَاءَ أَمْرٌ غَيْرُ هَذَا.^۱

علی بن اسباط گفت: مردی از حضرت صادق علیه السلام راجع به آیه: «بَلْ هُوَ آيَاتٌ
بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ»، پرسید، حضرت فرمودند: ایشان ما هستیم،
عرض کردم: فدایت شوم! کی قائم قیام کند؟ حضرت فرمودند: ما همه قائم به امر
خدا هستیم، یکی پس از دیگری، پس هنگامی که صاحب شمشیر بیاید، امری غیر
از این آمده است.

کعبه و آیه آیه مهدوی در قرآن کریم

۱- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۹۰ / بحار الأنوار، ج ۲۳، ص ۱۸۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۳۲۸
/ تأویل الآيات الظاهرة، ص ۴۲۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۰، ص ۱۵۸ / کنز الفوائد، ص ۲۲۳.

شماره: ۱۴۷

کد آیه: ۵ و ۴ / ۳۰ اسم آیه: شادی مؤمنین در پیروزی حضرت

﴿فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ﴾

(۴) بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (۵) ﴿﴾

در چند سال همه کارها از آن خداست چه قبل و چه بعد (از این شکست و پیروزی) و در آن روز، مؤمنان خوشحال خواهند شد (۴) به سبب یاری خداوند و او هر کس را بخواهد یاری می دهد و او صاحب قدرت و رحیم است! (۵)

۱- عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ تَفْسِيرِ: «الْم، غَلِبَتِ الرُّومُ»، قَالَ: هُمْ بَنُو أُمِّيَّةَ، وَإِنَّمَا أَنْزَلَهَا اللَّهُ: «الْم، غَلِبَتِ الرُّومُ»، بَنُو أُمِّيَّةَ، «فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلِبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ»، «فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَ يَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ»، «بِنَصْرِ اللَّهِ»، عِنْدَ قِيَامِ الْقَائِمِ عليه السلام.

ابو بصیر گوید از امام صادق عليه السلام در باره ی آیه: «غلبت الروم ...» سؤال کردم، حضرت فرمودند: اینها بنی امیه هستند که خداوند در باره ی آنها آیه نازل نموده، که اول مغلوب شدند و به فاصله کمی غالب می گردند، بنی امیه بودند که با بعثت پیامبر

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۱ / بحار الانوار، ج ۳۱، ص ۵۱۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۳۳۵ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۴۲۶.

مغلوب شدند، ولی پس از مدت کمی، بعد غالب گشتند، این پیروزی مدتی ادامه خواهد داشت، که با قیام قائم علیه السلام آنها شکست نهایی می خورند، و در آن روز مؤمنان شاد و مسرور خواهند شد.

۲- عن یونس بن یعقوب، عن أبی عبد الله الصادق علیه السلام، فی قول الله تعالى: «يَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ بِنَصْرِ اللَّهِ»، قال: فی قبورهم بقیام القائم علیه السلام.^۱
یونس بن یعقوب از امام صادق علیه السلام روایت می کند، که حضرت در باره ی قول خداوند تعالى: «يَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ بِنَصْرِ اللَّهِ»، فرمودند: با قیام قائم علیه السلام مومنین در قبورشان شاد می شوند.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۲۰۱ / الزام الناصب، ج ۲، ص ۲۸۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۳۳۶ / حلیة الأبرار، ج ۶، ص ۳۰۲ / دلائل الإمامة: ص ۴۶۴ ح ۴۴۸.

شماره: ۱۴۸

اسم آیه: حکمت

کد آیه: ۳۱ / ۱۲

﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ
لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ﴾

ما به لقمان حکمت دادیم (و به او گفتیم: شکر خدا را به جای آور هر
کس شکرگزاری کند، تنها به سود خویش شکر کرده و آن کس که کفران کند،
پس خداوند بی نیاز و ستوده است.

عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْقَصِيرِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ! قَوْلُهُ: «وَلَقَدْ
آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ»، قَالَ: أُوتِيَ مَعْرِفَةَ إِمَامٍ زَمَانِهِ.^۱

علی بن قصیر از حضرت صادق عليه السلام نقل می کند که عرض کردم: فدایت شوم!
تفسیر این آیه چیست: «وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ»، به لقمان حکمت آموختیم،
حضرت فرمودند: یعنی به او شناخت و معرفت امام زمانش را عطا نمودیم.

کتابخانه آیت الله العظمی در قرآن کریم

۱- بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۸۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۳۶۶ / تفسیر الصافی، ج ۴، ص ۱۴۱
/ تفسیر القمی، ج ۲، ص ۱۶۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۰، ص ۲۳۶ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۱۹۶.

اسم آیه: نعمت پنهان

کد آیه: ۳۱ / ۲۰

﴿الْمُتَرَوِّاَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَافِ السَّمَاوَاتِ وَمَافِ الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ﴾

آیا ندیدید خداوند آنچه را در آسمانها و زمین است مسخر شما کرده، و نعمتهای آشکار و پنهان خود را به طور فراوان بر شما ارزانی داشته است؟ اولی بعضی از مردم بدون هیچ دانش و هدایت و کتاب روشنگری درباره خدا مجادله می کنند.

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ زِيَادِ الْأَزْدِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ سَيِّدِي مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ عليه السلام، عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَام: «وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً»، فَقَالَ: النُّعْمَةُ الظَّاهِرَةُ الْإِمَامُ الظَّاهِرُ، وَالبَّاطِنَةُ الْإِمَامُ الْغَائِبُ، فَقُلْتُ لَهُ: وَيَكُونُ فِي الْأَيَّامِ مَنْ يَغِيبُ؟

قال: نعم، يَغِيبُ عَنْ أَبْصَارِ النَّاسِ شَخْصُهُ وَلَا يَغِيبُ عَنْ قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ ذِكْرُهُ، وَهُوَ الثَّانِي عَشَرَ مِنَّا، يُسَهِّلُ اللَّهُ لَهُ كُلَّ عَسِيرٍ، وَيُذَلِّلُ لَهُ كُلَّ صَعْبٍ، وَيُظْهِرُ لَهُ كُلَّ كُنُوزِ الْأَرْضِ، وَيُقَرِّبُ لَهُ كُلَّ بَعِيدٍ، وَيُبِيرُ بِهِ كُلَّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ، وَيُهْلِكُ عَلَى يَدِهِ كُلَّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ، ذَاكَ ابْنُ سَيِّدَةِ الْإِمَاءِ، الَّذِي يَخْفَى عَلَى النَّاسِ وَلَادَتُهُ، وَلَا يَحِلُّ لَهُمْ تَسْمِيَتُهُ، حَتَّى يُظْهِرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ السَّلَام فَيَمْلَأَ بِهِ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مِلْتُمْ جَوْرًا وَظُلْمًا.^۱

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۹۳ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۲ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۵۲ و ج ۵۱، ص ۱۵۰

محمد بن زیاد ازدی گوید: از آقای خودم موسی بن جعفر علیه السلام، از تفسیر قول
خدای تعالی: «و فرود آورد بر شما نعمتهای خود را آشکار و نهان»، پرسیدم، حضرت
فرمودند: نعمت آشکار امام آشکار است و نعمت نهان امام غائب است، عرض کردم:
در میان امامان کسی هست که غائب شود؟

حضرت فرمودند: آری، شخص او از دیده‌ها نهان گردد ولی یاد وی از دل‌های
مؤمنان پنهان نشود، و او دوازدهمین از ما باشد، خدا هر کار سختی را برای او هموار
کند، و هر طغیانگری را در برابر او رام کند، و گنجهای زمین را برای او آشکار
سازد، و هر دوری را به او نزدیک کند، و هر جبار و سرکشی را به دست او نابود
سازد، و هر شیطان متمرّدی به دست وی نابود گردد.

او است فرزند بهترین کنیزان، آنکه تولدش بر مردم نهان باشد، بردن نامش برای
ایشان روا نباشد، تا خدا آشکارش کند، و زمین را پر از عدل و داد کند چنانچه پر از
جور و ستم شده باشد.

شماره: ۱۵۰

کد آیه: ۲۱ / ۳۲ اسم آیه: عذاب بزرگ

﴿وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَذْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ﴾

به آنان از عذاب نزدیک (عذاب این دنیا) پیش از عذاب بزرگ
(آخرت) می‌چشانیم، شاید بازگردند!

۱- عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ فِي خَبَرٍ طَوِيلٍ وَ سُؤَالَاتٍ مُتَعَدِّدَةٍ عَنِ الصَّادِقِ عليه السلام ... قَالَ
الْمُفَضَّلُ: يَا مَوْلَايَ! إِنَّ مِنْ شِيعَتِكُمْ مَنْ لَا يَقُولُ بِرَجْعَتِكُمْ، فَقَالَ عليه السلام: إِنَّمَا سَمِعُوا قَوْلَ
جَدِّنَا رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله، وَ نَحْنُ سَائِرُ الْأَئِمَّةِ نَقُولُ: «وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَذْنَىٰ دُونَ
الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ»، قَالَ الصَّادِقُ عليه السلام: الْعَذَابُ الْأَذْنَىٰ عَذَابُ الرَّجْعَةِ، وَ الْعَذَابُ الْأَكْبَرُ عَذَابُ
يَوْمِ الْقِيَامَةِ، الَّذِي «تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَ السَّمَاوَاتُ وَ بَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ»...

در خبری طولانی مفضل بن عمر از امام صادق عليه السلام سوالاتی نموده ... مفضل
گوید، عرض کرد: آقای من! بعضی از شیعیان شما عقیده به رجعت شما ندارند،
حضرت فرمودند: آیا آنها سخن جد ما پیغمبر خدا صلى الله عليه وآله و گفته‌ی ما ائمه را
نشنیده‌اند که می‌گوئیم: «وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَذْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۲۲۴ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۲۸۷ / بحار الأنوار،

ج ۵۳، ص ۲۴ / حلیة الأبرار، ج ۶، ص ۳۹۷.

کتابخانه آیت‌الله العظمی در قرآن کریم

۳۳۷

يَرْجِعُونَ»، یعنی: به جای عذاب بزرگتر، عذاب نزدیکتر به آنها می‌چشانیم تا شاید برگردند.

ای مفضل! عذاب نزدیکتر رجعت آل محمد و عذاب بزرگتر عذاب روز قیامت است که خدا می‌فرماید: «يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ»، یعنی: قیامت روزی است که اوضاع زمین و آسمان‌ها دگرگون می‌گردد و همه در پیشگاه خداوند حاضر می‌شوند ...

۲- عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تعالى: «وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَى دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ»، قَالَ: الْأَدْنَى غَلَاءُ السَّعْرِ وَالْأَكْبَرُ الْمَهْدِيُّ بِالسَّيْفِ.

از مفضل بن عمر روایت است که گفت: از حضرت صادق عليه السلام این آیه را پرسیدم، حضرت فرمودند: عذاب نزدیکتر گرانی نرخها، و عذاب بزرگتر قیام مهدی موعود عليه السلام با شمشیر است.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۹۰ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۱ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۴۰۱ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۴۳۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۰، ص ۳۰۳.

شماره: ۱۵۱

کد آیه: ۲۹ / ۳۲ اسم آیه: روز فتح و پیروزی

﴿قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ﴾

بگو: «روز پیروزی، ایمان آوردن، سودی به حال کافران نخواهد داشت و به آنها هیچ مهلت داده نمی شود»

عَنْ ابْنِ دَرَّاجٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، يَقُولُ: فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ»، قَالَ: يَوْمُ الْفَتْحِ يَوْمٌ تَفْتَحُ الدُّنْيَا عَلَى الْقَائِمِ عليه السلام، لَا يَنْفَعُ أَحَدًا تَقَرُّبَ بِالْإِيمَانِ، مَا لَمْ يَكُنْ قَبْلَ ذَلِكَ مُؤْمِنًا، وَبِهَذَا الْفَتْحِ مُوقِنًا، فَذَلِكَ الَّذِي يَنْفَعُهُ إِيمَانُهُ، وَيَعْظُمُ عِنْدَ اللَّهِ قَدْرُهُ وَشَأْنُهُ، وَتُزْخَرُ لَهُ يَوْمَ الْبَعْثِ جِنَانُهُ وَتَحْجُبُ عَنْهُ فِيهِ نِيرَانُهُ^۱.

از ابن درّاج روایت است که گوید: شنیدم امام صادق عليه السلام، درباره‌ی قول خداوند عَزَّ وَجَلَّ: «قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ»، فرمودند: روز پیروزی، روزی است که دنیا بر روی حضرت قائم عليه السلام گشوده می شود، کسی که پیش از آن هنگام، مؤمن نبوده، و بعد از این فتح یقین کند و ایمان آورد، ایمانش نفعی به حالش نخواهد داشت، ولی هر که پیش از آن، ایمان داشته و منتظر ظهورش بوده، ایمانش برایش سودمند خواهد بود، و خداوند مقام و شأنش را نزد امام قائم عليه السلام بزرگ خواهد ساخت، و روز قیامت و رستاخیز بهشتش را برایش زینت خواهد کرد، و آتشش را از وی محجوب خواهد فرمود.

۱- احقاق الحق، ج ۱۳، ص ۳۶۳ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۴۰۳ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۴۳۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۰، ص ۳۰۷.

شماره: ۱۵۲

کد آیه: ۳۳ / ۷ اسم آیه: میثاق

﴿وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ وَمَا از همه آنان پیمان محکمی گرفتیم﴾

(به خاطر آور) هنگامی را که از پیامبران پیمان گرفتیم، و (همچنین) از نوح و ابراهیم و موسی و عیسی بن مریم، و ما از همه آنان پیمان محکمی گرفتیم

عن الصادق عليه السلام قال النبي صلى الله عليه وآله: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَخَذَ مِيثَاقِي، وَ مِيثَاقَ اثْنَيْ عَشَرَ إِمَامًا بَعْدِي، وَ هُمْ حُجَجُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، الثَّانِي عَشَرَ مِنْهُمْ الْقَائِمُ، الَّذِي يَمْلَأُ بِهِ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا كَمَا مَلَأْتُ ظُلْمًا وَ جَوْرًا.^۱

از امام صادق عليه السلام حدیث است که پیغمبر اکرم صلى الله عليه وآله فرمودند: خداوند متعال، برای من و دوازده امام بعد از من، پیمان گرفت، و آنها حجتهای خدا بر خلق هستند، دوازدهمی ایشان، قائم عليه السلام است، که خداوند به وسیله ی او، زمین را سرشار از قسط و عدالت می سازد، چنانکه پر از ظلم و جور شده باشد.

کلمه و شایسته مهدی در قرآن کریم

۳۴۰

۱- إثبات الهداة، ج ۲، ص ۲۵۳ / مناقب (ابن شهر آشوب)، ج ۱، ص ۲۸۳ / منتخب الاثر، ج ۱، ص ۱۱۳.

شماره: ۱۵۳

کد آیه: ۱۱ / ۳۳ اسم آیه: شدت فتنه‌ها و امتحانات قبل از ظهور

﴿هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا﴾

آجا بود که مؤمنان آزمایش شدند و تکان سختی خوردند!

فی کتاب الاحتجاج للطبرسی رحمته الله فی حدیث طویل عن امیر المؤمنین علیه السلام یقول
فیه: ... سیأتی علی الناس زمان ینزلون الحق فیه مستورا، و الباطل ظاهرا مشهورا، و
ذلک اذا کان اولی الناس به اعدائهم له، و اقترب الوعد الحق، و عظم الالحاد و ظهر
الفساد: «هنالك ابتلی المؤمنون و زلزلوا زلزالا شدیداً»، و نحلهم الکفار أسماء الأشرار،
فیكون جهد المؤمن أن یحفظ مهجته من أقرب الناس إلیه، ثم یتیح الله الفرج لأولیائه
فیظهر صاحب الأمر علی أعدائه، ...

مرحوم طبرسی در کتاب احتجاج در حدیث طولانی از حضرت امیر
المؤمنین علیه السلام روایت نموده که حضرت فرمودند: ... به زودی زمانی برای مردم فرا
می‌رسد که حق در آن زمان پوشیده و باطن آشکار و ظاهر شود، و آن زمانی است
که سزاوارترین مردم به (زامداری) دشمنان مردم باشند، و وعده‌ی حق نزدیک
گردد، و الحاد بزرگ و فساد ظاهر گردد: «در این موقع گرفتاری مؤمنان فرا رسد و

۱- الإحتجاج (للتبرسی)، ج ۱، ص ۲۵۱ / بحار الأنوار، ج ۹۰، ص ۱۱۶ / البرهان فی تفسیر القرآن،

ج ۵، ص ۸۲۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۰، ص ۳۴۴ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۲۴۳.

دچار لرزه سخت گردند»، و نیکان نامهای بدان را هدیه می دهند، تلاش مؤمن آن خواهد بود که وجود خود را از نزدیکترین کسانی حفظ کند، سپس خدای تعالی درب فرج را برای دوستانش می گشاید، و حضرت صاحب الامر علیه السلام را ظاهر و بر دشمنانش پیروز می گرداند، ...

﴿... إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً﴾

... خداوند فقط می خواهد پلیدی و گناه را از شما اهل بیت دور کند و کاملاً

شمارا پاک سازد.

۱- عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام عَنْ أَبِيهِ عَلِيٍّ عليه السلام قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله فِي بَيْتِ أُمِّ سَلَمَةَ، وَقَدْ نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً»، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله: يَا عَلِيُّ! هَذِهِ الْآيَةُ نَزَلَتْ فِيكَ وَفِي سِبْطِي وَالْأَيْمَةَ مِنْ وُلْدِكَ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَكَمْ الْأَيْمَةُ بَعْدَكَ؟ قَالَ: أَنْتَ يَا عَلِيُّ، ثُمَّ ابْنَاكَ الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ، وَبَعْدَ الْحُسَيْنِ عَلِيُّ ابْنُهُ، وَبَعْدَ عَلِيٍّ مُحَمَّدٌ ابْنُهُ، وَبَعْدَ مُحَمَّدٍ جَعْفَرُ ابْنُهُ، وَبَعْدَ جَعْفَرٍ مُوسَى ابْنُهُ، وَبَعْدَ مُوسَى عَلِيُّ ابْنُهُ، وَبَعْدَ عَلِيٍّ مُحَمَّدٌ ابْنُهُ، وَبَعْدَ مُحَمَّدٍ عَلِيُّ ابْنُهُ، وَبَعْدَ عَلِيٍّ الْحَسَنُ ابْنُهُ، وَالْحُجَّةُ مِنْ وُلْدِ الْحَسَنِ، هَكَذَا وَجَدْتُ أَسَامِيَهُمْ مَكْتُوبَةً عَلَى سَاقِ الْعَرْشِ، فَسَأَلْتُ اللَّهَ تَعَالَى عَنْ ذَلِكَ، فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ! هُمْ الْأَيْمَةُ بَعْدَكَ، مُطَهَّرُونَ، مَعْصُومُونَ، وَأَعْدَاؤُهُمْ مَلْعُونُونَ.^۱

۱- إثبات الهداة، ج ۲، ص ۱۶۹ / بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۳۳۶ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۴، ص ۴۴۴ /

كفاية الأثر، ص ۱۵۶.

حضرت امام حسین بن علی علیه السلام از پدر گرامیشان حضرت علی علیه السلام روایت است که در خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله به خانه‌ی امّ سلمه رفتیم، و آیه‌ی: «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً»، بر آن حضرت نازل شده بود، رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: یا علی! این آیه در شأن تو و دو فرزندم حسن و حسین و ائمه از اولاد حسین نازل شده، حضرت علی علیه السلام گفتند: یا رسول الله! امامان بعد از تو چند نفرند؟ حضرت فرمودند: تو یا علی! و بعد از تو حسن و حسین، و بعد از حسین فرزندش علی، و بعد از علی پسرش محمد، و بعد از محمد پسر او جعفر، و بعد از جعفر پسرش موسی، و بعد از موسی فرزندش رضا، بعد از رضا پسرش محمد، و بعد از محمد پسرش علی، و بعد از علی پسرش حسن، و بعد از حسن فرزندش حجّت، و این است نامهای ایشان که به ساق عرش نوشته شده است، و من از خدای تعالی سؤال کردم از آنها، فرمود: یا محمد! اینانند امامان بعد از تو که همه مطهر و معصومانند و دشمنان ایشان همه مطرودند.

۲- عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله فِي بَيْتِ أُمِّ سَلَمَةَ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ هَذِهِ الْآيَةَ: «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً»، فَدَعَا النَّبِيَّ صلی الله علیه و آله بِالْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ فَاطِمَةَ وَ أَجْلَسَهُمْ بَيْنَ يَدَيْهِ، فَدَعَا عَلِيًّا فَاجْلَسَهُ خَلْفَ ظَهْرِهِ، وَقَالَ: اللَّهُمَّ هَؤُلَاءِ أَهْلُ بَيْتِي، فَأَذْهِبْ عَنْهُمْ الرِّجْسَ، وَ طَهِّرْهُمْ تَطْهِيراً. فَقَالَتْ أُمُّ سَلَمَةَ: وَ أَنَا مَعَهُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ فَقَالَ لَهَا: إِنَّكَ إِلَيَّ خَيْرٌ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! لَقَدْ أَكْرَمَ اللَّهُ هَذِهِ الْعِتْرَةَ الطَّاهِرَةَ، وَ الذَّرِيَّةَ الْمُبَارَكَةَ بِذَهَابِ الرِّجْسِ عَنْهُمْ، قَالَ: يَا جَابِرُ! لِأَنَّهُمْ عِزَّتِي مِنْ لَحْمِي وَ دَمِي، فَأَخِي سَيِّدُ الْأَوْصِيَاءِ، وَ ابْنَايَ خَيْرُ الْأَسْبَاطِ، وَ ابْنَتِي سَيِّدَةُ النُّسُوَانِ، وَ مِنَّا الْمَهْدِيُّ.

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَمَنْ الْمَهْدِيُّ؟ قَالَ: تِسْعَةٌ مِنْ صُلْبِ الْحُسَيْنِ، أَيْمَةٌ أُبْرَارٍ، وَ
التَّاسِعُ قَائِمُهُمْ، يَمَلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مَلِئْتَ جَوْرًا، يُقَاتِلُ عَلَى التَّأْوِيلِ كَمَا
قَاتَلْتُ عَلَى التَّنْزِيلِ.^۱

جابر بن عبد الله انصاری گوید: نزد پیغمبر اکرم ﷺ در خانه‌ی امّ سلمه بودم،
که خداوند این آیه را بر آن حضرت نازل فرمود: «جز این نیست که خداوند
می‌خواهد تا از شما خاندان پلیدی را برطرف کرده و بخوبی شما را پاکیزه گرداند»،
پس حضرت رسول ﷺ، حسن و حسین و فاطمه را طلبیدند و جلوی روی خود
نشاندند، و علی را طلبیدند، و پشت سر خود نشانده، عرض کردند: بار پروردگارا!
اینان اهل بیت من هستند، پس از ایشان پلیدی را برطرف فرما، و آنها را به خوبی
پاکیزه گردان، امّ سلمه عرض کرد: من هم با ایشانم؟ حضرت فرمودند: عاقبت امر تو
بر خیر است (ولی تو از اهل بیت من نیستی)، جابر گوید: عرض کردم: خداوند این
عترت پاکیزه و خاندان مبارک را گرامی داشته، پلیدی را از ایشان می‌برد؟ حضرت
فرمودند: ای جابر! اینان عترت من و از گوشت و خون من هستند، پس برادرم
بهترین اوصیاء، و دو فرزندم بهترین سبطها، و دخترم بانوی زنان عالم است، و از ما
است مهدی این امت، عرض کردم: ای رسول خدا! مهدی کیست؟ حضرت فرمودند:
نه نفر از صلب حسین امامان نیکوکار هستند و نهمی قائم ایشان است، که زمین را از
عدل و داد پر کند، و بر تأویل (قرآن) جنگ کند همان طور که من بر تنزیل آن
جنگ کردم.

۱- إثبات الهداة: ج ۲، ص ۵۱۹، ح ۴۹۵ / بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۳۰۹ / کفایة الأثر، ص ۶۶.

شماره: ۱۵۵

کد آیه: ۱۸ / ۳۴ اسم آیه: امنیت یاران حضرت مهدی علیه السلام

﴿وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرَى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ﴾

وما به میان آنها و شهرهایی که پراز نعمت و برکت گردانیدیم بازقریه‌هایی نزدیک به هم قرار دادیم بافاصله کوتاه و سیر سفری معین (و آنها را آگهتیم که) در این ده و شهرهای نزدیک به هم شبها و روزها با ایمنی کامل مسافرت کنید.

عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، قَالَ: دَخَلَ عَلَيْهِ أَبُو حَنِيفَةَ، فَقَالَ لَهُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: أَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَام: «سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ»، أَيْنَ ذَلِكَ مِنَ الْأَرْضِ؟ قَالَ: أَحْسَبُهُ مَا بَيْنَ مَكَّةَ وَالْمَدِينَةَ، فَالْتَفَتَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام إِلَى أَصْحَابِهِ، فَقَالَ: أَتَعْلَمُونَ أَنَّ النَّاسَ يُقَطِّعُ عَلَيْهِمْ بَيْنَ الْمَدِينَةِ وَمَكَّةَ، فَتُؤَخَذُ أَمْوَالُهُمْ، وَلَا يَأْمَنُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَيُقْتَلُونَ، قَالُوا: نَعَمْ، قَالَ: فَسَكَتَ أَبُو حَنِيفَةَ.

فَقَالَ: يَا أَبَا حَنِيفَةَ! أَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَام: «وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا»، أَيْنَ ذَلِكَ مِنَ الْأَرْضِ؟ قَالَ: الْكَعْبَةُ، قَالَ: أَتَعْلَمُ أَنَّ الْحَجَّاجَ بْنَ يُوسُفَ حِينَ وَضَعَ الْمَنْجَنِيْقَ عَلَى ابْنِ الزُّبَيْرِ فِي الْكَعْبَةِ فَقَتَلَهُ كَانَ آمِنًا فِيهَا؟! قَالَ: فَسَكَتَ.

فَلَمَّا خَرَجَ، قَالَ أَبُو بَكْرٍ الْحَضْرَمِيُّ: جُعِلَتْ فِدَاكَ! الْجَوَابُ فِي الْمَسْأَلَتَيْنِ؟

کتابخانه آیت مهدی و قرآن کریم

فَقَالَ: يَا أَبَا بَكْرٍ! «سِيرُوا فِيهَا لِيَالِي وَ أَيَّاماً آمِنِينَ»، فَقَالَ: مَعَ قَائِمِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ، وَ
 أَمَّا قَوْلُهُ: «وَ مَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا»، فَمَنْ بَايَعَهُ وَ دَخَلَ مَعَهُ وَ مَسَحَ عَلَى يَدِهِ وَ دَخَلَ فِي
 عَقْدِ أَصْحَابِهِ، كَانَ آمِنًا الْخَيْرَ!¹

از بعضی اصحاب امام صادق علیه السلام نقل است که روزی ابوحنیفه بر امام صادق علیه السلام
 وارد شد حضرت به او فرمودند: خبر ده مرا از فرموده خداوند تعالی: «سِيرُوا فِيهَا لِيَالِي
 وَ أَيَّاماً آمِنِينَ»، به آنها گفتیم در این ده و شهرهای نزدیک بهم شبها و روزها با
 ایمنی کامل مسافرت کنید، این قریهها و شهرها در کدام نقطه زمین هستند؟

ابو حنیفه گفت: تصور می‌کنم بین مکه و مدینه باشند، امام علیه السلام به اصحابشان رو
 نمودند و فرمودند: شما می‌دانید که در بین مدینه و مکه راه امن نبوده و قطاع الطريق
 در این جا راه را بر مسافرین می‌بستند و اموالشان را به یغما می‌بردند و آنها هیچ بر
 نفوس خود اطمینانی نداشته و بسا بود که کشته می‌شدند، پس مقصود حق تعالی این ده
 و شهرها نمی‌باشد. اصحاب عرض کردند: بلی همین طور است که شما می‌فرمایید.
 راوی می‌گوید: ابو حنیفه ساکت شد.

پس از آن حضرت فرمودند: ای ابو حنیفه! خبر ده مرا از فرموده خدای تعالی: «وَ
 مَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا»، کسی که داخل آن مکان شود در امان می‌باشد، این مکان کدام
 نقطه زمین می‌باشد؟ ابو حنیفه گفت: مراد کعبه است، امام علیه السلام فرمودند: آیا می‌دانی

۱- بحار الأنوار، ج ۲، ص ۲۹۴ و ج ۵۲ ص ۳۱۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۳، ص ۱۷۰ و ج ۱۰، ص ۴۸۷

/ تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۳۳۳ / علل الشرائع، ج ۱، ص ۹۱.

حجاج بن یوسف در کعبه منجیق قرار داد و ابن زبیر را کشت پس چطور ابن زبیر
در امان قرار نگرفت؟

راوی گفت: ابو حنیفه ساکت شد، پس از اینکه ابوحنیفه رفت، ابو بکر
حضرمی به امام صادق علیه السلام عرض کرد: فدایت شوم، جواب این دو مسأله چیست؟
حضرت فرمودند: ای ابو بکر! مقصود از: «سَبِرُوا فِيهَا لِيَأْتِيَنَّكُمْ وَأَيُّهَا الْمُتَّقُونَ» این
است که، با قائم ما اهل بیت سیر و مسافرت کنید که در ایمنی کامل می‌باشید، و مراد
از: «وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا»، این است که هر کس با قائم ما بیعت کرده و در حزب آن
حضرت باشد و دست آن بزرگوار را مسح کند و در گروه اصحابش باشد، البته از هر
گزندی در امان می‌باشد.

بیت و آیات مهدی در قرآن کریم

شماره: ۱۵۶

کد آیه: ۵۳ تا ۵۱ / ۳۴ اسم آیه: جنگ با سفیانی

﴿وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ (۵۱) وَقَالُوا
أَمَنَّا بِهِ وَأَنَّىٰ لَهُمُ التَّنَاقُشُ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ (۵۲) وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ
وَيَقْدِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ (۵۳)﴾

و اگر ببینی هنگامی که فریادشان بلندی شود امانی توانند (از عذاب الهی) بگریزند، و آنها را از جای نزدیکی (که حتی انتظارش را ندارند) می گیرند (از در ماندگی آنها تعجب خواهی کرد)؛ (۵۱) و (در آن حال) می گویند: «به حق ایمان آوردیم»، ولی چگونه می توانند از فاصله‌ی دور به آن دسترسی پیدا کنند؛ (۵۲) آنها پیش از این (که در نهایت آزادی بودند) به آن کافر شدند و دور دور، و غائبانه (و بدون آگاهی)، نسبت های ناروا می دادند. (۵۳)

کلمه و آیه های عبادی در قرآن کریم

۳۴۹

۱- عَنْ أَبِي خَالِدٍ الْكَاذِبِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: يَخْرُجُ الْقَائِمُ فَيَسِيرُ حَتَّى يَمُرَّ
بِمَرْءٍ فَيَبْلُغُهُ أَنَّ عَامِلَهُ قَدْ قُتِلَ، فَيَرْجِعُ إِلَيْهِمْ، فَيَقْتُلُ الْمُقَاتِلَةَ، وَلَا يَزِيدُ عَلَى ذَلِكَ شَيْئًا،
ثُمَّ يَنْطَلِقُ، فَيَدْعُو النَّاسَ، حَتَّى يَنْتَهِيَ إِلَى الْبَيْدَاءِ، فَيَخْرُجُ جَيْشًا لِلْسُّفْيَانِيِّ، فَيَأْمُرُ
اللَّهَ عز وجل الْأَرْضَ أَنْ تَأْخُذَ بِأَقْدَامِهِمْ، وَهُوَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ: «وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ

وَأَخِذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ»، «وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ»، يَعْنِي: بِقِيَامِ الْقَائِمِ، «وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ»، يَعْنِي: بِقِيَامِ الْقَائِمِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ ﷺ ...^۱

ابو خالد کابلی از امام محمد باقر علیه السلام روایت نموده که حضرت فرمودند: وقتی قائم ظهور کند همه جا را سیر نموده تا به «مُرَّ» (قسمتی از زمین نجد از بلاد مهره واقع در منتهای کشور یمن است) می‌رسد، در آنجا به او می‌گویند: حاکمی که در مکه معین کرده بودید کشته شد، قائم علیه السلام از آنجا به مکه برمی‌گردد، و قساتلین را می‌کشد و بیش از این کاری نمی‌کند، سپس به راه می‌افتد و مردم را دعوت به دین خدا می‌نماید، تا اینکه به سرزمین بیداء می‌رسد، در آنجا دو لشکر سفیانی قصد او می‌کنند ولی خداوند به زمین فرمان می‌دهد از زیر پای آنها فرو رود، و آنها را ببلعد، اینست معنی این آیه شریفه: «وَلَوْ تَرَى إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَ أَخِذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ»، «وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ»، یعنی می‌گویند: ایمان آوردیم به قیام قائم، «وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ»، یعنی: قبلاً منکر قیام آل محمد علیه السلام بودند ...

۲- عَنِ الْحَارِثِ الْهَمْدَانِيِّ عَنْ عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام أَنَّهُ قَالَ: الْمَهْدِيُّ أَقْبَلُ جَعْدًا بَخْدَهُ خَالَ يَكُونُ مَبْدُؤَهُ مِنْ قِبَلِ الْمَشْرِقِ، وَإِذَا كَانَ ذَلِكَ خَرَجَ السُّفْيَانِيُّ، فَيَمْلِكُ قَدْرَ حَمَلِ امْرَأَةٍ تِسْعَةَ أَشْهُرٍ يَخْرُجُ بِالشَّامِ، فَيَنْقَادُ لَهُ أَهْلُ الشَّامِ إِلَّا طَوَائِفُ مِنَ الْمُقِيمِينَ عَلَى الْحَقِّ يَعْصِمُهُمُ اللَّهُ مِنَ الْخُرُوجِ مَعَهُ، وَ يَأْتِي الْمَدِينَةَ بِجَيْشٍ جَرَّارٍ، حَتَّى إِذَا انْتَهَى إِلَى

۱- إنبات الهداة، ج ۵، ص ۱۹۰ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۴ / بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۱۸۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۵۲۹ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۴۶۷ / تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۵۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۰، ص ۵۲۳

بَيِّدَاءِ الْمَدِينَةِ، خَسَفَ اللَّهُ بِهِ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ ﷻ فِي كِتَابِهِ: «وَلَوْ تَرَى إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَ أَخَذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ»^۱.

حارث همدانی از امیر المؤمنین علیه السلام روایت کرده، که حضرت فرمودند: مهدی علیه السلام چشمانی جذاب دارد و موی سرش تابدار است، و بر گونه‌اش یک خال می‌باشد، مبدأ او از سوی مشرق است (یعنی از طرف مشرق قیام می‌کند)، و چون چنان شود، سفیانی خروج کند، و به اندازه‌ی دوران بارداری یک زن که نه ماه است، حکومت خواهد کرد، و در شام خروج می‌کند و مردم شام، او را اطاعت می‌کنند، جز چند طایفه از آنان که بر حق پایدارند، خداوند آنان را از خروج به همراهی او نگاه می‌دارد و با سپاهی بسیار (پر تاخت و تاز) به مدینه می‌آیند تا آنگاه که به دشت بیداء می‌رسد، خداوند او را به زمین فرو می‌برد، و این همان فرمایش خدای عز و جل است در کتابش: «وَلَوْ تَرَى إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَ أَخَذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ».

۱- بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۲۵۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۵۲۸ / الغیبة (للنعمانی)، النص، ص ۳۰۴.

شماره: ۱۵۷

اسم آیه: تمسک

کد آیه: ۳۵ / ۴۱

﴿إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِ إِتْنِهِ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا﴾

خداوند آسمانها و زمین را نگه می دارد تا از نظام خود منحرف نشوند و هرگاه منحرف گردند، کسی جز او نمی تواند آنها را نگه دارد، او بردبار و غفور است!

عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَبِي مَحْمُودٍ قَالَ: قَالَ الرَّضَا عليه السلام: نَحْنُ حُجَجُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، وَ خُلَفَاؤُهُ فِي عِبَادِهِ، وَ أَمْنَاؤُهُ عَلَى سِرِّهِ، وَ نَحْنُ كَلِمَةُ التَّقْوَى، وَ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى، وَ نَحْنُ شُهَدَاءُ اللَّهِ، وَ أَعْلَامُهُ فِي بَرِّيَّتِهِ، بِنَا يُمْسِكُ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا، وَ بِنَا يُنْزِلُ الْغَيْثَ، وَ يَنْشُرُ الرَّحْمَةَ، لَأ تَخْلُو الْأَرْضُ مِنْ قَائِمٍ مِنَّا، ظَاهِرٍ أَوْ خَافٍ، وَ لَوْ خَلَّتْ يَوْمًا بِغَيْرِ حُجَّةٍ، لَمَاجَتْ بِأَهْلِهَا كَمَا يَمْوجُ الْبَحْرُ بِأَهْلِهِ.^۱

ابراهیم بن ابی محمود گوید: امام رضا علیه السلام فرمودند: ما حجتهای خداوند در میان خلائق، و جانشینان او در میان بندگانش، و امینان خداوند بر اسرارش هستیم، و ما کلمه تقوی، و عروة الوثقی، و گواهان خداوند، و نشانههای او در میان

۱- بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۲۵ / تفسیر الصافی، ج ۴، ص ۲۴۳ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۰، ص ۵۸۲ /

کمال الدین، ج ۱، ص ۲۰۲.

آفریدگانش می‌باشیم، خداوند آسمان و زمین را به واسطه ما نگاه می‌دارد، که زایل نشوند، و به واسطه ما باران می‌بارد، و رحمت منتشر می‌شود، و زمین هیچگاه از قائمی از ما خالی نیست، که یا آشکار است و یا پنهان، و اگر زمین یک روز از حجت خالی باشد، زمین و ساکنانش مضطرب می‌شوند، همچنان که دریا و اهلیش مضطرب می‌شوند.

شماره: ۱۵۸

اسم آیه: وجود حجت خدا

کد آیه: ۳۰ / ۳۶

﴿يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤْنَ﴾

افسوس بر این بندگان که هیچ پیامبری برای هدایت آنان نیامد مگر اینکه او را استهزای کردند!

عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: خَيْرٌ تَدْرِيهِ خَيْرٌ مِنْ عَشْرَةِ تَرْوِيهِ، إِنَّ لِكُلِّ حَقٍّ حَقِّقَةً، وَ لِكُلِّ صَوَابٍ نُورًا، ثُمَّ قَالَ: إِنَّا وَاللَّهِ! لَا نَعُدُّ الرَّجُلَ مِنْ شِيعَتِنَا فَقِيهًا، حَتَّى يُلْحَنَ لَهُ، فَيَعْرِفَ اللَّحْنَ، إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام قَالَ عَلَى مِنْبَرِ الْكُوفَةِ: وَإِنَّ مِنْ وَرَائِكُمْ فِتْنًا مُظْلِمَةً، عَمِيَاءَ مُنْكَسِفَةً، لَا يَنْجُو مِنْهَا إِلَّا النُّومَةُ، قِيلَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! وَمَا النُّومَةُ؟

قال: الَّذِي يَعْرِفُ النَّاسَ وَ لَا يَعْرِفُونَهُ، وَ اعْلَمُوا أَنَّ الْأَرْضَ لَا تَخْلُو مِنْ حُجَّةٍ لِلَّهِ، لَكِنَّ اللَّهَ سَيُعْمِي خَلْقَهُ مِنْهَا بِظُلْمِهِمْ وَ جَوْرِهِمْ وَ إِسْرَافِهِمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ، وَ لَوْ خَلَّتِ الْأَرْضُ سَاعَةً وَاحِدَةً مِنْ حُجَّةٍ لِلَّهِ لَسَاخَتْ بِأَهْلِهَا، وَ لَكِنَّ الْحُجَّةَ يَعْرِفُ النَّاسَ، وَ لَا يَعْرِفُونَهُ، كَمَا كَانَ يُوسُفُ عليه السلام، يَعْرِفُ النَّاسَ وَ هُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ، ثُمَّ تَلَا: «يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤْنَ».

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۱۲ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۴، ص ۵۸۵ / الغيبة (للنعماني)، النص،

مفضل بن عمر گوید: امام صادق علیه السلام فرمودند: یک خبر که آن را درک می‌کنی بهتر است از ده خبر که صرفاً آن را روایت می‌کنی، همانا هر حقی دارای حقیقتی است، و هر کار درستی را نوری است، سپس فرمودند: و به خدا سوگند، کسی از شیعیان خود را فقیه نمی‌شماریم تا اینکه به رمز، سخنی به او گفته شود، و او آن رمز را دریابد، همانا امیر المؤمنین علیه السلام بر منبر کوفه فرمودند: به راستی که فتنه‌هایی ظلمانی و کدر و تاریکی پشت سر دارید، که جز نومه (کسی که عنوانی در مردم ندارد و به کلی قدرش مجهول و ناشناخته است)، کسی از آن نجات نمی‌یابد، به آن حضرت عرض شد: ای امیر مؤمنان! نومه چیست؟

حضرت فرمودند: آن کسی است که مردم را می‌شناسد ولی مردم او را نمی‌شناسند، و بدانید که زمین از حجّت خدای عز و جل خالی نمی‌ماند، ولی خدای عزیز به زودی دیده‌ی خلقش را از او نابینا می‌سازد، به خاطر ظلم و جورشان و زیاده‌روی آنان نسبت به خودشان، و اگر زمین یک ساعت از حجّت خدا خالی بماند، اهل خود را فرو می‌برد، لکن آن حجّت مردم را می‌شناسد و آنان او را نمی‌شناسند، چنان که یوسف علیه السلام، مردم را (برادرانش را) می‌شناخت و آنها او را نمی‌شناختند، سپس آن حضرت این آیه را تلاوت فرمودند: «يَا حَسْرَةً عَلَي الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤْنَ».

شماره: ۱۵۹

اسم آیه: سید خلائق

کد آیه: ۳۶ / ۵۲

﴿قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ﴾

می‌گویند: «ای وای بر ما! چه کسی ما را از خوابگاهمان برانگیخت؟»
(آری) این همان است که خداوند رحمان وعده داده، و فرستادگان (او) راست گفتند!

عَنِ الْحَسَنِ بْنِ شاذَانَ الْوَاسِطِيِّ قَالَ: كَتَبْتُ إِلَى أَبِي الْحَسَنِ الرُّضَا عليه السلام أَشْكُو جَفَاءَ أَهْلِ وَاسِطٍ، وَحَمْلَهُمْ عَلَيَّ وَكَانَتْ عِصَابَةً مِنَ الْعُثْمَانِيَّةِ تُؤْذِينِي، فَوَقَعَ بِخَطْبِهِ: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَخَذَ مِيثَاقَ أَوْلِيَائِنَا عَلَى الصَّبْرِ، فِي دَوْلَةِ الْبَاطِلِ، فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ، فَلَوْ قَدْ قَامَ سَيِّدُ الْخَلْقِ، لَقَالُوا: «يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ»^۱

از حسن بن شاذان واسطی روایت است که گفت: به حضرت رضا عليه السلام نامه‌ای نوشتم، و از ستم اهل واسط و هجومشان بر من شکایت کردم، زیرا جمعی از

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۲۹۰ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۲۹۶ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۸۹ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۴، ص ۵۷۹ / تأويل الآيات الظاهرة، ص ۴۸۱ / تفسير كنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۸۵ / تفسير نور الثقلين، ج ۴، ص ۲۸۸ / الكافي، ج ۸، ص ۲۴۷ / الوافي، ج ۵، ص ۷۶۱.

عثمانیها مرا آزار می دادند، آن حضرت به خط شریف خویش مرقوم فرمودند:
خداوند از دوستان ما پیمان گرفته که در دولت باطل صبر کنند، «پس نسبت به حکم
پروردگارت صابر باش»، پس آنگاه که سرور خلائق قیام کند، ستمگران می گویند:
«ای وای بر ما، که ما را از خوابگاه خویش برانگیخت؟ این همان است که خدای
رحمان وعده می داد و پیمبران راست می گفتند». (مقصود حضرت از «سید الخلق»
سرور خلائق، حضرت قائم علیه السلام می باشد.)

شماره: ۱۶۰

اسم آیه: شیعه

کد آیه: ۳۷ / ۸۳

﴿وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لِإِبْرَاهِيمَ﴾

وازیروان او ابراهیم بود.

سَأَلَ جَابِرُ بْنُ يَزِيدَ الْجُعْفِيُّ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصَّادِقَ عليه السلام، عَنْ تَفْسِيرِ هَذِهِ الْآيَةِ: «وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لِإِبْرَاهِيمَ»، فَقَالَ عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَمَّا خَلَقَ إِبْرَاهِيمَ كَشَفَ لَهُ عَنْ بَصَرِهِ، فَنَظَرَ فَرَأَى نُورًا إِلَى جَنْبِ الْعَرْشِ، فَقَالَ: إِلَهِي! مَا هَذَا النُّورُ؟ فَقِيلَ لَهُ: هَذَا نُورُ مُحَمَّدٍ صَفْوَتِي مِنْ خَلْقِي، وَرَأَى نُورًا إِلَى جَنْبِهِ، فَقَالَ: إِلَهِي! وَمَا هَذَا النُّورُ؟ فَقِيلَ لَهُ: هَذَا نُورُ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام نَاصِرِ دِينِي، وَرَأَى إِلَى جَنْبِهِمْ ثَلَاثَةَ أَنْوَارٍ، فَقَالَ: إِلَهِي! وَمَا هَذِهِ الْأَنْوَارُ؟ فَقِيلَ لَهُ: هَذَا نُورُ فَاطِمَةَ فَطَمَتْ مُجِيبًا مِنَ النَّارِ وَنُورُ وَلَدَيْهَا الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، فَقَالَ: إِلَهِي! وَ أَرَى تِسْعَةَ أَنْوَارٍ قَدْ أَحَدَقُوا بِهِمْ، قِيلَ: يَا إِبْرَاهِيمُ! هَؤُلَاءِ الْأَيْمَةُ مِنْ وُلْدِ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ.

فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ: إِلَهِي! بِحَقِّ هَؤُلَاءِ الْخَمْسَةِ إِلَّا عَرَفْتَنِي مِنَ التَّسْعَةِ، قِيلَ: يَا إِبْرَاهِيمُ! أَوْلَهُمْ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ وَ ابْنُهُ مُحَمَّدٌ وَ ابْنُهُ جَعْفَرٌ وَ ابْنُهُ مُوسَى وَ ابْنُهُ عَلِيُّ وَ ابْنُهُ مُحَمَّدٌ وَ ابْنُهُ عَلِيُّ وَ ابْنُهُ الْحَسَنُ وَ الْحُجَّةُ الْقَائِمُ ابْنُهُ، فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ: إِلَهِي وَ سَيِّدِي! أَرَى أَنْوَارًا قَدْ أَحَدَقُوا بِهِمْ لَا يُخْصِي عَدَدَهُمْ إِلَّا أَنْتَ، قِيلَ: يَا إِبْرَاهِيمُ! هَؤُلَاءِ شِيعَتُهُمْ، شِيعَةُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام.

کتابخانه آیت محمدی در قرآن کریم

فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ: وَبِمَا تَعْرِفُ شَيْعَتَهُ؟ قَالَ: بِصَلَاةِ إِحْدَى وَخَمْسِينَ، وَ الْجَهْرِ بِبِسْمِ
 اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَ الْقُنُوتِ قَبْلَ الرُّكُوعِ، وَ التَّخْتُمِ فِي الْيَمِينِ، فَعِنْدَ ذَلِكَ قَالَ
 إِبْرَاهِيمُ: اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ شَيْعَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، قَالَ: فَأَخْبَرَ اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ، فَقَالَ:
 «وَ إِنْ مِنْ شَيْعَتِهِ لِإِبْرَاهِيمٍ»^۱.

جابر بن یزید جعفی گوید: از حضرت صادق علیه السلام از تفسیر این آیه پرسیدم: «و
 به درستی که از پیروان اوست ابراهیم»، آن حضرت فرمودند: چون خدای تعالی
 ابراهیم علیه السلام را آفرید پرده از جلو دیدگانش برداشت، پس نظر کرده نوری در طرف
 عرش دید، عرض کرد: بار الها! این چه نوری است؟ به وی گفته شد: این نور
 محمد صلی الله علیه و آله برگزیده من از خلقم می باشد، نور دیگری در کنار او دید، عرض کرد:
 بار الها! این چه نوری است؟ به او گفته شد: این نور علی بن ابی طالب علیه السلام یاور دین
 من است، پس سه نور دیگر در کنار آن دو نور دید، عرض کرد: بار الها! این نورها
 چیست؟ به وی گفته شد: اینها نور فاطمه است که دوستانش از آتش جدا شده اند، و
 نور دو فرزندش حسن و حسین است.

عرض کرد: بار پروردگارا! نه نور دیگر می بینم که دور آنها احاطه شده است؟
 به وی گفته شد: ای ابراهیم! اینها امامان از اولاد علی و فاطمه هستند، ابراهیم عرض
 کرد: بار پروردگارا! به حق این پنج تن آن نه نفر را به من بشناسان، به وی گفته شد:
 اول آنها علی بن الحسین، سپس فرزندش محمد بن علی، و فرزندش جعفر، و

۱- بحار الانوار، ج ۳۶، ص ۱۵۱ و ج ۸۲، ص ۸۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۶۰۰ / تأویل
 الآیات الظاهرة، ص ۴۸۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۱۳۶ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۱،
 ص ۴۴ / مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۱۸۷ / مدینة معاجز، ج ۴، ص ۳۹.

فرزندش موسی، و فرزندش علی، و فرزندش محمد، و فرزندش علی، و فرزندش حسن، و فرزندش حجّت قائم است.

ابراهیم عرض کرد: ای پروردگارا و ای آقای من! نورهای زیاد دیگری که شماره‌ی آنها را جز تو کسی نمی‌داند، می‌بینم که اطراف آنها را حلقه‌وار گرفته‌اند؟ به وی گفته شد: اینها پیروان و شیعیان آنها و شیعیان امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام هستند، ابراهیم عرض کرد: شیعیان او به چه چیز شناخته می‌شوند؟ به وی گفته شد: پنجاه و یک رکعت نماز گزارند، و بسم الله الرحمن الرحیم را بلند گویند، و پیش از رکوع قنوت بخوانند، و انگشتر در دست راست کنند، در این هنگام حضرت ابراهیم علیه السلام عرض کرد: پروردگارا! مرا از شیعیان امیر المؤمنین علیه السلام قرار ده، و خدای متعال نیز در قرآن از این ماجرا خبر داده، و فرماید: «به درستی که از شیعیان اوست ابراهیم».

پیر و پادشاه محمدی در قرآن کریم

شماره: ۱۶۱

اسم آیه: صبر کن

کد آیه: ۳۸ / ۱۷

﴿اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ﴾

در برابر آنچه می‌گویند شکیباش، و به خاطر بی‌اوربندن ما داوود صاحب قدرت را، که او بسیار توبه‌کننده بود!

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ»، يَا مُحَمَّدًا! مِنْ تَكْذِيبِهِمْ إِيَّاكَ فَإِنِّي مُنْتَقِمٌ مِنْهُمْ بِرَجُلٍ مِنْكَ وَهُوَ قَائِمِي الَّذِي سَلَّطْتُهُ عَلَىٰ دِمَاءِ الظَّالِمَةِ^۱.

ابو بصیر از حضرت صادق عليه السلام روایت نموده، که حضرت در باره‌ی آیه: «اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ»، فرمودند: یعنی ای محمد! بر تکذیب آنها صبر کن، من انتقام خواهم گرفت به وسیله‌ی مردی از نژاد تو، و او همان قائم من است که مسلط نموده‌ام او را بر خون ستمگران.

۱- إلزام الناصب، ج ۱، ص ۹۰ / بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۲۲۰ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۴۹۲ / تفسیر

کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۲۱۰.

شماره: ۱۶۲

اسم آیه: عطای الهی

کد آیه: ۳۸ / ۳۹

﴿هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾

(وبه او گفتیم:) این عطای ما است، به هر کس می خواهی بخش، و از هر کس می خواهی امساک کن، و حسابی بر تو نیست (تو امین هستی)!

عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ الْحَدَّاءِ قَالَ: كُنَّا زَمَانَ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام حِينَ مَضَى نَرْدَدُ [تَرَدُّدًا] كَالْغَنَمِ لَا رَاعِيَ لَهَا، فَلَقِينَا سَالِمَ بْنِ أَبِي حَفْصَةَ، فَقَالَ: يَا أَبَا عُبَيْدَةَ! مَنْ إِمَامُكَ؟ قَالَ: أَيْمَتِي آلُ مُحَمَّدٍ عليه السلام، فَقَالَ: هَلَكْتَ وَ أَهْلَكَتَ، أَمَا سَمِعْتَ أَنَا وَ أَنْتَ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام فَهُوَ يَقُولُ: مَنْ مَاتَ لَيْسَ لَهُ إِمَامٌ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً!؟

قُلْتُ: بَلَى لَعَمْرِي لَقَدْ كَانَ ذَلِكَ ثُمَّ بَعْدَ ذَلِكَ بِثَلَاثِ أَوْ نَحْوِهَا، دَخَلْنَا عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، فَرَزَقَ اللَّهُ لَنَا الْمَعْرِفَةَ، فَدَخَلْتُ عَلَيْهِ، فَقُلْتُ لَهُ: لَقِيتُ سَالِمًا، فَقَالَ لِي: كَذَا وَ كَذَا وَ قُلْتُ لَهُ كَذَا وَ كَذَا فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: يَا وَيْلَ لِسَالِمٍ يَا وَيْلَ لِسَالِمٍ، ثَلَاثَ رَأَتْ، أَمَا يَدْرِي سَالِمٌ مَا مَنْزِلَةُ الْإِمَامِ؟ الْإِمَامُ أَكْبَرُ مِمَّا يَذْهَبُ إِلَيْهِ سَالِمٌ وَ النَّاسُ أَجْمَعِينَ، يَا أَبَا عُبَيْدَةَ! إِنَّهُ لَمْ يَمُتْ مِنَّا مِيتَةً حَتَّى يُخَلَّفَ مِنْ بَعْدِهِ مَنْ يَعْمَلُ بِمِثْلِ عَمَلِهِ وَ يَسِيرُ بِمِثْلِ سِيرَتِهِ وَ يَدْعُو إِلَى مِثْلِ الَّذِي دَعَا إِلَيْهِ، يَا أَبَا عُبَيْدَةَ! إِنَّهُ لَمْ يَمْنَعِ اللَّهُ مَا أَعْطَى سُلَيْمَانَ أَفْضَلَ مَا أَعْطَى، ثُمَّ قَالَ: «هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ».

محمد و زوار آيات مهدوی در قرآن کریم

قَالَ: قُلْتُ: مَا أَعْطَاهُ اللَّهُ؟ جُعِلْتُ فِدَاكَ! قَالَ: نَعَمْ يَا أَبَا عُبَيْدَةَ! إِنَّهُ إِذَا قَامَ قَائِمُ آلِ مُحَمَّدٍ ﷺ حَكَمَ بِحُكْمِ دَاوُدَ وَ سُلَيْمَانَ لَا يَسْأَلُ النَّاسَ بَيِّنَةً.^۱

ابو عبیده حذاء گفت: در زمان حضرت باقر علیه السلام وقتی آن جناب از دنیا رفت ما سرگردان بودیم، مانند گوسفندان بی چوپان، سالم بن ابی حفصه را دیدیم گفت: ای ابو عبیده! امام تو کیست؟ گفتیم: ائمه از آل محمد ﷺ هستند، گفت: نابود شدی و نابود کردی، مگر من و تو از حضرت باقر نشنیدیم که می فرمودند: هر کس بمیرد و امامی نداشته باشد به مرگ جاهلیت از دنیا رفته؟ گفتیم: چرا به جان خودم همین طور است، بعد پس از سه روز یا قریب به آن، خدمت حضرت صادق علیه السلام رسیدم، خدا به من معرفت را روزی نمود، پس وارد بر ایشان شدم، و گفتم: سالم را دیدم به من چنین و چنان گفت، و من چنین و چنان گفتم، امام صادق علیه السلام سه مرتبه فرمودند: وای بر سالم مگر سالم نمی داند مقام امام چگونه است؟ امام بزرگتر است از آنچه او و مردم خیال می کنند.

ای ابو عبیده! از ما یک نفر از دنیا نمی رود مگر اینکه یکی دیگر جانشین او می شود که مانند او عمل می کند و به روش او رفتار می نماید و به همان راه دعوت می کند، ای ابو عبیده! خداوند مانع نمی شود که آنچه به داود داد به سلیمان بهتر از آن عنایت کند، سپس فرمودند: «هَذَا عَطَاؤُنَا فَأَمْنٌ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ»، عرض کردم: خدا چه چیز به او عطا کرد؟ فدایت شوم! حضرت فرمودند: ای ابو عبیده! وقتی قائم آل محمد ﷺ قیام کند، حکم می کند به حکم داود و سلیمان و از مردم دلیل و بیینه نمی خواهد.

۱- إلزام الناصب، ج ۱، ص ۱۷۰ / بحار الأنوار، ج ۲۶، ص ۱۷۶ / بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۵۱۰.

شماره: ۱۶۳

اسم آیه: سنگسار کردن شیطان

کد آیه: ۳۸ / ۷۷

﴿قَالَ فَأَخْرِجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَاجِمٌ﴾

خداوند فرمود: «از آسمانها (وصفوف ملائکه) خارج شو، که تو رانده‌ی درگاه منی!»

«لطفاً به آیه‌ی شماره‌ی ۱۷، کد: ۳۶ / ۳ مراجعه فرمائید.»

کتاب و آیه‌هاست مهدی و قرآن کریم

شماره: ۱۶۴

کد آیه: ۸۱ / ۳۸ اسم آیه: پایان مهلت شیطان و پایان تقیه

﴿إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ﴾

ولی تاروز و زمان معین!

«لطفاً به آیهی شماره‌ی ۹۳، کد: ۳۸ / ۱۵ مراجعه فرمائید.»

کتابخانه و مرکز آیت محمدی در قرآن کریم

شماره: ۱۶۵

اسم آیه: زمان کد آیه: ۳۸ / ۸۸

﴿وَلَتَعْلَمَنَّ نَبَأَ بَعْدَ حِينٍ﴾

و خبر آن را بعد از مدتی می شنوید!

عَنْ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام، فِي قَوْلِهِ عليه السلام: «قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَ مَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ إِنَّهُ هُوَ إِلَهًا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ»، قَالَ: هُوَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام، «وَلَتَعْلَمَنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ»، قَالَ: عِنْدَ خُرُوجِ الْقَائِمِ عليه السلام ^۱.

ابو حمزه از حضرت باقر عليه السلام روایت نموده که حضرت در باره ی آیه: «قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَ مَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ. إِنَّهُ هُوَ إِلَهًا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ»، فرمودند: مقصود از ذکر، امیر المؤمنین عليه السلام است، «وَلَتَعْلَمَنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ»، و خبر آن را بعد از گذشت زمانی خواهید دانست، این زمان، موقع خروج حضرت قائم عليه السلام است.

کلمه در آیات محوی در قرآن کریم

۱- اثبات الهداة، ج ۳، ص ۲۲ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۵ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۱۳ و ج ۵۱، ص ۶۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۶۸۷ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۴۹۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۲۷۱ / تفسیر نور النقلین، ج ۴، ص ۴۷۴ / الکافی، ج ۸، ص ۲۸۷ / الوافی، ج ۲۶، ص ۴۴۰.

شماره: ۱۶۶

اسم آیه: جنب الله

کد آیه: ۳۹ / ۵۶

﴿أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتِي عَلَىٰ مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّٰخِرِينَ﴾

تامبادا کسی روز قیامت بگوید: «افسوس بر من از کوتاهیهای که در اطاعت فرمان خدا کردم و از مسخره کنندگان (آیات او) بودم»

عَنْ عَلِيِّ بْنِ سُؤَيْدٍ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عليه السلام، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكَ: «يَا حَسْرَتِي عَلَىٰ مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ»، قَالَ: جَنْبُ اللَّهِ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام، وَكَذَلِكَ مَا كَانَ بَعْدَهُ مِنَ الْأَوْصِيَاءِ بِالْمَكَانِ الرَّفِيعِ إِلَىٰ أَنْ يَنْتَهِيَ الْأَمْرُ إِلَىٰ آخِرِهِمْ.^۱

علی بن سؤید، از حضرت ابوالحسن موسی بن جعفر عليه السلام روایت کرده است، که در باره‌ی قول خدای عَلَيْكَ: «یا حسرتی علی ما فرطت فی جنب الله»، آن حضرت فرمودند: جنب خدا، امیر المؤمنین عليه السلام است، و همچنین آنچه بعد از او بوده، از اوصیای پیغمبر در این مکان بلند و مرتبه ارجمندند تا آن که امر به آخر ایشان منتهی شود.

۱- البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۷۱۷ / بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۶۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۳۲۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۴۹۵ / الکافی، ج ۱، ص ۱۴۵.

شماره: ۱۶۷

اسم آیه: ظهور نور

کد آیه: ۳۹ / ۶۹

﴿وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا...﴾

وزمین (در آن روز) به نور پروردگارش روشن می‌شود...

۱- عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ فِي قَوْلِهِ: «وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا»، قَالَ: رَبُّ الْأَرْضِ، يُعْنَى إِمَامُ الْأَرْضِ، فَقُلْتُ: فَإِذَا خَرَجَ يَكُونُ مَاذَا؟ قَالَ: إِذَا يَسْتَغْنِي النَّاسُ عَنْ ضَوْءِ الشَّمْسِ وَنُورِ الْقَمَرِ وَيَجْتَزُونَ بِنُورِ الْإِمَامِ^۱.

مفضل بن عمر می‌گوید: از امام صادق عليه السلام شنیدم، که ایشان در تفسیر آیه: «وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا»، می‌فرمودند: رب الارض، یعنی امام زمین، عرض کردم: بعد از آنکه قیام کرد چه می‌شود؟ حضرت فرمودند: مردم از نور خورشید و ماه بی‌نیاز می‌شوند، و از نور امام بهره می‌برند.

۲- قَالَ مُفَضَّلُ بْنُ عُمَرَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ: إِنَّ قَائِمَنَا إِذَا قَامَ، «أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا»، وَاسْتَغْنَى الْعِبَادُ عَنْ ضَوْءِ الشَّمْسِ، وَذَهَبَتِ الظُّلْمَةُ، وَيُعَمَّرُ الرَّجُلُ

۱- إلزام الناصب، ج ۱، ص ۸۵ / بحار الأنوار، ج ۷، ص ۳۲۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۷۳۳ /

تفسیر القمی، ج ۲، ص ۲۵۳ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۳۳۸ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۵۰۳ /

حلیة الأبرار، ج ۶، ص ۳۳۷ / نوادر الأخبار (للفیض)، النص، ص ۲۷۸.

فِي مُلْكِهِ، حَتَّى يُوَلِّدَ لَهُ أَلْفُ ذَكَرٍ، لَا يُوَلِّدُ فِيهِمْ أَنْثَى، وَ تُظْهِرُ الْأَرْضُ كُنُوزَهَا حَتَّى يَرَاهَا
النَّاسُ عَلَى وَجْهِهَا، وَ يَطْلُبُ الرَّجُلُ مِنْكُمْ مَنْ يَصِلُهُ بِمَالِهِ، وَ يَأْخُذُ مِنْهُ زَكَاتَهُ، فَلَا يَجِدُ
أَحَدًا يَقْبَلُ مِنْهُ، ذَلِكَ اسْتَعْنَى النَّاسُ بِمَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ.^۱

مفضل بن عمر گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که حضرت می فرمودند: هنگامی
که قائم ما قیام کند، زمین با نور پروردگارش روشن می شود، مردم از نور خورشید
بی نیاز می شوند، تاریکی از بین می رود، عمر انسان به قدری طولانی می شود که
خداوند هزار پسر به او مرحمت می کند و دختر متولد نمی گردد، خزائن نهفته زمین
بر مردم ظاهر می شود و در برابر دیدگان آنها قرار می گیرد، مردم به دنبال کسی می
روند که از آنها زکات و صدقات بپذیرد و نمی یابند، مردم به فضل پروردگارشان بی
نیاز می شوند.

کتاب تفسیر نور الثقلین ج ۲ ص ۲۶۹

۱- الإرشاد فی معرفة حجج الله علی العباد، ج ۲، ص ۳۸۱ / إعلام الوری بأعلام الهدی (ط الحدیثة)،
ج ۲، ص ۲۹۳ / إلیزام الناصب، ج ۲، ص ۲۳۱ / بحار الأنوار، ج ۵۲ ص ۳۳۷ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴،
ص ۳۵۶ / حلیة الأبرار، ج ۶، ص ۳۳۵ / دلائل الإمامة (ط الحدیثة)، ص ۴۸۶ / كشف الغمة فی معرفة
الأئمة (ط القدیمة)، ج ۲، ص ۴۶۴ / الوافی، ج ۲، ص ۴۶۹.

شماره: ۱۶۸

اسم آیه: حیات دو باره

کد آیه: ۴۰ / ۱۱

﴿قَالُوا رَبَّنَا أَمَتْنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ﴾

انهای گویند: «پروردگارا! ما را دو بار می‌راندی و دو بار زنده کردی اکنون به گناهان خود معترفیم آیا راهی برای خارج شدن (از دوزخ) وجود دارد؟»

قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «رَبَّنَا أَمَتْنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ»، قَالَ الصَّادِقُ عليه السلام: ذَلِكَ فِي الرَّجْعَةِ^۱.

علی بن ابراهیم در تفسیر آیه: «رَبَّنَا أَمَتْنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ»، یعنی: خداوندا! ما را دو بار می‌راندی و دو بار زنده کردی، حضرت صادق علیه السلام فرمودند: این آیه در باره‌ی رجعت است.

کتاب و آیه است که در قرآن کریم

۱- الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۲۵۸ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۵۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۷۴۹ / تفسیر الصافی، ج ۴، ص ۳۳۶ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۲۵۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۲۶۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۵۱۳ / مختصر البصائر، ص ۱۵۷.

کد آیه: ۴۰ / ۵۱ اسم آیه: نصرت انبیاء و ائمه علیهم السلام در رجعت

﴿إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالدِّينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ﴾

ما به یقین پیامبران خود و کسانی را که ایمان آورده اند، در زندگی دنیا و (در آخرت) روزی که گواهان به پای خیزند یاری می دهیم!

عَنْ جَمِيلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، قَالَ: قُلْتُ: قَوْلُ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: «إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالدِّينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ»، قَالَ: ذَلِكَ وَاللَّهِ فِي الرَّجْعَةِ، أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ أَنْبِيَاءَ كَثِيرَةً لَمْ يُنْصَرُوا فِي الدُّنْيَا وَقُتِلُوا، وَالْأَيْمَةَ مِنْ بَعْدِهِمْ قُتِلُوا وَلَمْ يُنْصَرُوا، وَذَلِكَ فِي الرَّجْعَةِ^۱.

از جمیل روایت است که گفت: از حضرت صادق علیه السلام تفسیر آیه: «إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالدِّينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ»، را پرسیدم، حضرت فرمودند: به خدا قسم! این در رجعت است، مگر نمی دانی که بسیاری از پیغمبران علیهم السلام در دنیا یاری نشدند بلکه کشته شدند، و ائمه علیهم السلام هم کشته شدند و کسی آنها را یاری نکرد؟ این نصرت و یاری در موقع رجعت است.

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۲۸۰ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۳۴۴ / بحار الأنوار،

ج ۱۱، ص ۲۷ و ج ۵۳ ص ۶۵ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۴، ص ۷۶۴ / تفسير الصافي، ج ۴،

ص ۳۴۵ / تفسير القمي، ج ۲، ص ۲۵۸ / تفسير كنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۳۹۸ / تفسير نور الثقلين،

ج ۴، ص ۵۲۶ / مختصر البصائر، ص ۹۲ و ص ۱۵۷.

شماره: ۱۷۰

کد آیه: ۴۱ / ۱۶ اسم آیه: مسخ بعضی از کفار قبل از ظهور

﴿...لِنَذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ
وَهُمْ لَا يَنْصُرُونَ﴾

... تا عذاب خوارکنند را در زندگی دنیا به آنها بچشانیم و عذاب آخرت از
آن هم خوارکننده تر است، و (از هیچ طرف) یاری نمی شوند!

«لطفاً به آیهی شماره‌ی ۷۶، کد: ۱۰/۹۸ مراجعه فرمائید.»

کتابخانه و اسناد مطهری در قرآن کریم

شماره: ۱۷۱

کد آیه: ۴۱ / ۱۷ اسم آیه: عذاب خوار کننده و ذلت بخش

﴿وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمُ صَاعِقَةٌ
الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾

اما ثمود را هدایت کردیم، ولی آنها نابینایی را بر هدایت ترجیح دادند به
همین جهت صاعقه (آن عذاب خوار کننده) به خاطر اعمالی که انجام می دادند
آنها را فرو گرفت؛

عَنْ فَضْلِ بْنِ الْعَبَّاسِ عَنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: ... وَقَوْلُهُ: «كَذَّبَتْ ثَمُودُ
بِطُغُوها»، قَالَ: ثَمُودُ رَهْطٌ مِنَ الشَّيْعةِ، فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَ يَقُولُ: «وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ
فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمُ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ»، فَهُوَ السَّيْفُ إِذَا قَامَ
الْقَائِمُ عليه السلام ...^۱

فضل بن عباس از حضرت صادق عليه السلام نقل می کند که حضرت فرمودند: ... معنی
این آیه: «كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطُغُوها»، (ثمود) گروهی از شیعه هستند، پس خداوند در این
آیه می فرماید: «ما ثمود را راهنمایی کردیم، ولی آنها گمراهی را اختیار کردند، و به
کیفری دردناک و خوارکننده مبتلا شدند»، که منظور شمشیر است وقتی که حضرت
قائم عليه السلام قیام کند...

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۵ و ج ۲، ص ۲۹۶ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۷۲ / البرهان فی تفسیر القرآن،
ج ۴، ص ۷۸۳ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۷۷۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۳۰۰.

شماره: ۱۷۲

اسم آیه: استقامت

کد آیه: ۴۱ / ۳۰

﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ﴾

به یقین کسانی که گفتند: «پروردگار ما خداوند یگانه است» سپس استقامت کردند، فرشتگان بر آنان نازل می شوند که: «ترسید و غمگین مباشید، و بشارت باد بر شما به آن بهشتی که به شما وعده داده شده است»

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ»، قَالَ: هُمُ الْأَئِمَّةُ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام.

ابو بصیر گوید: از حضرت صادق عليه السلام تفسیر آیه: «إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ»، را پرسیدم، حضرت فرمودند: آنها ائمه از آل محمد عليه السلام هستند.

کلمه و آیه است حمدی در قرآن کریم

۱- إثبات الهداة، ج ۲، ص ۱۴۳ / بحار الأنوار، ج ۲۶، ص ۲۵۶ / بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۹۳.

شماره: ۱۷۳

اسم آیه: پایان تقیه

کد آیه: ۴۱ / ۳۴

﴿وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ﴾

هرگز نیکی و بدی یکسان نیست، بدی را با نیکی دفع کن،
ناگاه (خواهی دید) همان کسی که میان تو و او دشمنی است، گویی دوستی
گرم و صمیمی است!

عَنْ سُورَةَ بْنِ كَلَيْبٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ: «ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ»، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «أَمَرْتُ بِالتَّقِيَّةِ، فَسَارَ بِهَا عَشْرًا حَتَّى أَمَرَ أَنْ يَصْدَعَ بِمَا أَمَرَ، وَ أَمَرَ بِهَا عَلِيٌّ فَسَارَ بِهَا حَتَّى أَمَرَ أَنْ يَصْدَعَ بِهَا، ثُمَّ أَمَرَ الْأَئِمَّةُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا فَسَارُوا بِهَا، فَإِذَا قَامَ قَائِمُنَا سَقَطَتِ التَّقِيَّةُ، وَ جَرَدَ السَّيْفُ، وَ لَمْ يَأْخُذْ مِنَ النَّاسِ وَ لَمْ يُعْطِهِمْ إِلَّا بِالسَّيْفِ»^۱

سوره بن کلیب از حضرت صادق عليه السلام نقل کرده، که حضرت فرمودند: وقتی که این آیه بر پیغمبر اکرم ﷺ نازل شد: «ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ

۱- بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۴۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴ ص ۷۹۱ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۵۲۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۴۵۵.

کعبه و آیات محمدی در قرآن کریم

عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ»، پیامبر ﷺ فرمودند: به من دستور تقیه دادند، ده سال پنهانی ارشاد می‌کردم، تا دستور دادند آشکارا امر رسالت را اعلان کنم، علی علیه السلام نیز همین طور دستور داشت، پنهانی انجام دهد تا امر به اعلان نمودند، سپس هر یک از امامان به امام دیگری همین سفارش را می‌کرد و آنها در تقیه می‌باشند، تا قائم ما قیام نماید، که در آن موقع دیگر تقیه نخواهد بود، و شمشیر از نیام کشیده می‌شود، چیزی از مردم نمی‌گیرد و چیزی به آنها نمی‌دهد مگر با شمشیر.

پیامبر ﷺ فرمودند: به من دستور تقیه دادند، ده سال پنهانی ارشاد می‌کردم، تا دستور دادند آشکارا امر رسالت را اعلان کنم، علی علیه السلام نیز همین طور دستور داشت، پنهانی انجام دهد تا امر به اعلان نمودند، سپس هر یک از امامان به امام دیگری همین سفارش را می‌کرد و آنها در تقیه می‌باشند، تا قائم ما قیام نماید، که در آن موقع دیگر تقیه نخواهد بود، و شمشیر از نیام کشیده می‌شود، چیزی از مردم نمی‌گیرد و چیزی به آنها نمی‌دهد مگر با شمشیر.

شماره: ۱۷۴

کد آیه: ۴۵ / ۴۱ اسم آیه: عاقبت منکرین حضرت مهدی علیه السلام

﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ﴾

ما به موسی کتاب آسمانی دادیم سپس در آن اختلاف شد و اگر فرمانی از ناحیه‌ی پروردگارت در این باره صادر نشده بود، در میان آنها داوری می‌شد ولی آنها هنوز درباره آن شکی تهمت‌انگیز دارند!

«لطفاً به آیه‌ی شماره‌ی ۸۲، کد: ۱۱۰ / ۱۱ مراجعه فرمائید.»

شماره: ۱۷۵

اسم آیه: ظهور حق

کد آیه: ۴۱ / ۵۳

﴿سُرِّيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾

به زودی نشانه‌های خود را در اطراف جهان و در درون جانشان به آنها نشان می‌دهیم تا برای آنان آشکار گردد که او حق است آیا کافی نیست که پروردگارت بر همه چیز شاهد و گواه است.

۱- عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: «سُرِّيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ»، قَالَ: يُرِيهِمْ فِي أَنْفُسِهِمُ الْمَسْخَ، وَ يُرِيهِمْ فِي الْأَفَاقِ انْتِقَاضَ، الْأَفَاقِ عَلَيْهِمْ فَيَرَوْنَ قُدْرَةَ اللَّهِ عَلَيْهِمُ فِي أَنْفُسِهِمْ وَفِي الْأَفَاقِ، قُلْتُ لَهُ: «حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ»، قَالَ: خُرُوجُ الْقَائِمِ هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ يَرَاهُ الْخَلْقُ لَا بُدَّ مِنْهُ. ۱

ابو بصیر از امام صادق عليه السلام از تفسیر این آیه شریفه: «سُرِّيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ» (به زودی نشانه‌های خود را که در جهان هستی

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۶ و ج ۲، ص ۱۰۲ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۶۲ و ج ۵۲، ص ۲۴۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۷۹۴ با کمی تفاوت / تفسیر الصافی، ج ۴، ص ۳۶۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۴۶۸ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۵۵۵ / الغيبة للنعمانی، ص ۲۶۹ / الکافی، ج ۸، ص ۳۸۱.

کتاب و آیه‌هاست مهدوی در قرآن کریم

است و در جان آنها است به آنان نشان خواهیم داد تا برایشان روشن شود که او بر حق است) سؤال کردم، حضرت فرمودند: آنچه در جان‌شان به آنان نشان می‌دهد مسخ شدن است، و آنچه در جهان نشان می‌دهد تنگ شدن محیط زندگی است بر آنان، پس قدرت خدا را در جان خودشان و در محیطشان مشاهده می‌کنند، و اینکه فرمود: «حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ»، مقصود خداوند خروج قائم عليه السلام است که او حق است از جانب خدای عز وجل که خلق او را می‌بینند و چاره‌ای از آن نیست.

۲- عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ: «سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَ فِي أَنفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ»، قَالَ: فِي الْأَفَاقِ انْتِقَاصُ الْأَطْرَافِ عَلَيْهِمْ، وَ فِي أَنفُسِهِمْ بِالْمَسْخِ، «حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ»، أَنَّهُ الْحَقُّ أَنَّهُ الْقَائِمُ عليه السلام.^۱

ابراهیم از حضرت صادق عليه السلام روایت می‌کند که حضرت در باره‌ی آیه: «سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَ فِي أَنفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ»، فرمودند: در آفاق و جهان هستی نشانه‌ی خداوندی، تنگ شدن و کاسته شدن از وسایل زندگی بر آنان است، و در جان‌شان، به مسخ شدن است، تا اینکه بر آنان معلوم شود که او حق است، یعنی اینکه او قائم عليه السلام است.

۳- عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: «سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَ فِي أَنفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ»، قَالَ: خَسْفٌ وَ مَسْخٌ وَ قَذْفٌ، قَالَ: قُلْتُ: «حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ»، قَالَ: دَعُ ذَا، ذَاكَ قِيَامُ الْقَائِمِ عليه السلام.^۲

۱- اثبات الهداة، ج ۵ ص ۱۹۱ / بحار الانوار، ج ۲۴ ص ۱۶۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴ ص ۷۹۴ /

تأویل الآيات الظاهرة، ص ۵۲۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱ ص ۴۶۹.

۲- اثبات الهداة، ج ۵ ص ۶۳ ح ۵۶ / بحار الانوار، ج ۵۲ ص ۳۰۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴ ص

ص ۷۹۵ / تفسیر الصافی، ج ۴ ص ۳۶۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱ ص ۴۶۸ / تفسیر نور النقلین،

ج ۴ ص ۵۵۵ / الکافی، ج ۸ ص ۱۶۶.

از امام صادق علیه السلام در باره ی آیه شریفه: «سُتِرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَ فِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ»، روایت است که حضرت علیه السلام فرمودند: مقصود، به زمین فرو شدن و مسخ شدن و پرتاب شدن است، راوی می گوید: عرض کردم: تا برای آنها آشکار شود؟ فرمودند: این سخن را رها کن، مقصود قیام امام قائم علیه السلام است.

شماره: ۱۷۶

کد آیه: ۴۲ / ۱

اسم آیه: رمزهای ح م ع س ق

﴿حم (۱) عسق (۲)﴾

حاء، ميم، عين، سين، قاف.

۱- عَنْ يَحْيَى بْنِ مَسِيرَةَ الْخَنَعِمِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام، قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: «حَمِ عَسَق»، أَعْدَادُ سِنِي الْقَائِمِ، وَ قَافُ جَبَلٍ مُحِيطٌ بِالدُّنْيَا مِنْ زُمْرِدٍ أَخْضَرَ، فَخُضْرَةُ السَّمَاءِ مِنْ ذَلِكَ الْجَبَلِ، وَ عِلْمُ كُلِّ شَيْءٍ فِي عَسَقٍ^۱.

یحیی بن میسرہ خنعمی گوید: که شنیدم امام باقر عليه السلام می فرمودند: «ح م ع س ق»، شماره‌ی سالهای امام قائم عليه السلام است، و «ق» کوهی است دور دنیا از زمرد سبز، و سبزی آسمان از آن است، و علم هر چیزی در «عسق» است.

۲- عَنْ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام، قَالَ: حَمِ، حَمِيمٌ وَ عَيْنٌ، عَذَابٌ وَ سَيْنٌ، سِنُونُ كَسِينِي يُوسُفَ، وَ قَافُ، قَذْفٌ وَ خَسْفٌ وَ مَسْخٌ، يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ، بِالسُّفْيَانِيِّ

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۶ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۸۰۳ / تفسیر الصافی، ج ۴، ص ۳۶۶ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۲۶۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۴۷۴ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۵۵۷.

کلمه در آیات مهدی در قرآن کریم

وَأَصْحَابِهِ، وَنَاسٌ مِنْ كَلْبٍ ثَلَاثُونَ أَلْفَ أَلْفٍ، يَخْرُجُونَ مَعَهُ، وَذَلِكَ حِينَ يَخْرُجُ الْقَائِمُ
الْمَكِّيُّ بِمَكَّةَ، وَهُوَ مَهْدِيُّ هَذِهِ الْأُمَّةِ^١.

سکونی از حضرت باقر علیه السلام نقل کرده که حضرت فرمودند: حم، حمیم است، و
عین، عذاب است، و سین، سالهائی مانند سالهای یوسف است، قاف، غرق شدن و
فرو رفتن و تغییر شکل دادن (مسخ) است، که در آخر الزمان با سفیانی و یارانش
انجام می شود، و گروهی از قبیله کلب (کلیب) یک میلیون نفر با او قیام می کنند،
همان موقعی که حضرت قائم علیه السلام در مکه خروج می نماید او مهدی این امت است.

بیت و آیه های مهدی در قرآن کریم

١- الزام الناصب، ج ١، ص ٨٦ / بحار الأنوار، ج ٢٤، ص ٣٧٣ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ٤، ص ٨٠٤ /
تأویل الآيات الظاهرة، ص ٥٢٨ / تفسیر کنز الدقائق، ج ١١، ص ٤٧٥.

شماره: ۱۷۷

کد آیه: ۴۲ / ۱۸

اسم آیه: تعجیل در ظهور

﴿يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَ
يَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ...﴾

کسانی که به قیامت ایمان ندارند در باره‌ی آن شتاب می‌کنند ولی آنها که
ایمان آورده‌اند پیوسته از آن هراسانند، و می‌دانند آن حق است...

عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، قَالَ: قَالَ الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عليه السلام: يَا مُفَضَّلُ! كَيْفَ يَقْرَأُ
أَهْلُ الْعِرَاقِ هَذِهِ الْآيَةَ؟ قُلْتُ: يَا سَيِّدِي! وَ أَى آيَةٍ؟
فَقَالَ: قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: «يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ
مِنْهَا»، فَقُلْتُ: يَا سَيِّدِي! لَيْسَ كَذَا تَقْرَأُ، فَقَالَ: كَيْفَ تَقْرَأُ؟ فَقُلْتُ: «يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ»، فَقَالَ لِي: وَيَحْكُ! أ
تَدْرِي مَا هِيَ؟

فَقُلْتُ: اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ ابْنُ رَسُولِهِ أَعْلَمُ، فَقَالَ: وَ اللَّهُ! مَا هِيَ إِلَّا قِيَامُ الْقَائِمِ، وَ
كَيْفَ يَسْتَعْجِلُ بِهِ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ؟! وَ اللَّهُ! مَا يَسْتَعْجِلُ بِهِ إِلَّا الْمُؤْمِنُونَ، وَ لَكِنَّهُمْ حَرَفُوهَا
حَسَدًا لَكُمْ فَاعْلَمُوا ذَلِكَ يَا مُفَضَّلُ!

مفضل بن عمر می گوید: امام صادق علیه السلام به من فرمودند: ای مفضل! اهل عراق این آیه را چگونه می خوانند؟ عرض کردم: ای آقای من! کدام آیه را؟ حضرت فرمودند: این قول خدای تعالی: «آنان که به آن ساعت ایمان ندارند، از روی تمسخر، تقاضای تعجیل در ظهور آن می کنند، ولی آنان که ایمان دارند از آن روز سخت ترسند و می دانند که آن روز بر حق است».

عرض کردم: ای آقای من! این طور می خوانند و آیه را خواندم، حضرت فرمودند: وای بر تو! می دانی که معنی این چیست؟

عرض کردم: خدا و رسول و فرزند او بهتر می دانند، امام فرمودند: به خدا سوگند! جز قیام قائم علیه السلام نیست، پس چگونه کسی که به آن ایمان ندارد، عجله می کند؟ به خدا سوگند! جز مؤمنان نسبت به آن عجله نکنند، ولی این را از روی حسد نسبت به شما، تحریف کردند، پس این را بدان ای مفضل!

مفضل بن عمر در بیان حدیث خود می گوید

شماره: ۱۷۸

کد آیه: ۴۲ / ۲۰ اسم آیه: محرومیت دنیا پرستان در دولت

حضرت مهدی علیه السلام

﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ
الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ﴾

کسی که زراعت آخرت را بخواهد، به کشت او برکت و افزایش می دهدیم و
بر محصولش می افزاییم و کسی که فقط کشت دنیا را بطلبد، کمی از آن به او
می دهدیم اما در آخرت هیچ بهره ای ندارد!

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْهِ ... «مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ
الْآخِرَةِ»، قَالَ: مَعْرِفَةُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَئِمَّةِ عليهم السلام، «نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ»، قَالَ: نَزِيدُهُ مِنْهَا،
قَالَ: يَسْتَوْفِي نَصِيبَهُ مِنْ دَوْلَتِهِمْ، «وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي
الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ»، قَالَ: لَيْسَ لَهُ فِي دَوْلَةِ الْحَقِّ مَعَ الْقَائِمِ عليه السلام نَصِيبٌ^۱.

ابو بصیر از حضرت صادق عليه السلام روایت نموده، که در خبری طولانی، حضرت در
باره ی آیه: «مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ»، فرمودند: اندوخته آخرت، معرفت

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۲۳ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۶ و ص ۸۷ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۴۹ و
ج ۵۱ ص ۶۳ و ج ۶۷ ص ۲۲۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۸۱۴ / تفسیر الصافی، ج ۴،
ص ۳۷۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۴۹۷ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۵۶۹ / الکافی، ج ۱،
ص ۴۳۶.

کلمه در اثبات مهدی در قرآن کریم

امیرالمؤمنین و ائمه علیهم السلام است، «نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ»، فرمودند: در معرفتش می افزائیم، تا بهره کامل از دولت ائمه علیهم السلام ببرد، گفتم: «وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ»، حضرت فرمودند: او در دولت حق با حضرت قائم علیه السلام نصیب و بهره‌ای نخواهد داشت.

کتاب و آیات مهدی در قرآن کریم

شماره: ۱۷۹

اسم آیه: مهلت معین

کد آیه: ۴۲ / ۲۱

﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْ لَا كَلِمَةُ
الْفَضْلِ لَفُضِّي بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾

آیا معبودانی دارند که بی‌اذن خداوند آیینی برای آنها ساخته‌اند؟ اگر
مهلت معینی برای آنها نبود، در میانشان داوری می‌شد و برای ظالمان عذاب
دردناکی است!

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: ... وَ أَمَّا قَوْلُهُ عليه السلام: «وَلَوْ لَا كَلِمَةُ الْفَضْلِ لَفُضِّي بَيْنَهُمْ وَإِنَّ
الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ»، قَالَ: لَوْ لَا مَا تَقَدَّمَ فِيهِمْ مِنَ اللَّهِ عليه السلام مَا أَبْقَى الْقَائِمُ عليه السلام مِنْهُمْ
وَاحِدًا ...^۱

از امام باقر عليه السلام روایت شده که درباره‌ی آیه شریفه: «وَلَوْ لَا كَلِمَةُ الْفَضْلِ لَفُضِّي
بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ»، فرمودند: یعنی اگر نباشد آنچه از جانب خدا از
قبل در باره‌ی آنها گذشته است، حضرت قائم عليه السلام یک نفر از ایشان را هم زنده رها
نخواهد کرد.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۷ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۱۳ و ج ۵۱ ص ۶۲ / البرهان فی تفسیر القرآن،
ج ۴، ص ۸۱۴ / تفسیر الصافی، ج ۴، ص ۳۷۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۴۹۸ / تفسیر نور
التقلین، ج ۴، ص ۵۷۰ / الکافی، ج ۸، ص ۲۸۷.

کد آیه: ۲۴ / ۴۲ اسم آیه: اثبات حق توسط حضرت مهدی علیه السلام

﴿أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَإِنْ يَشِئِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ﴾

آیای گویند: «اوبر خدا دروغ بسته است»؟ در حالی که اگر خدا بخواهد بر قلب تو مهر می نهد (و اگر خلاف بگویی قدرت اظهار این آیات را از تو می گیرد) و باطل را محو می کند و حق را به فرمانش پابرجای سازد چرا که او از آنچه درون سینه هاست آگاه است.

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام يَقُولُ: فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى»، يَعْنِي فِي أَهْلِ بَيْتِهِ، قَالَ: جَاءَتِ الْأَنْصَارُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله، فَقَالُوا: إِنَّا قَدْ آوَيْنَا وَنَصَرْنَا فَخُذْ طَائِفَةً مِنْ أَمْوَالِنَا فَاسْتَعِنْ بِهَا عَلَى مَا نَابَكَ، فَاَنْزَلَ اللَّهُ: «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا»، يَعْنِي عَلَى النَّبُوَّةِ، «إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى»، يَعْنِي فِي أَهْلِ بَيْتِهِ.

ثُمَّ قَالَ: أَلَا تَرَى أَنَّ الرَّجُلَ يَكُونُ لَهُ صَدِيقٌ وَفِي نَفْسِ ذَلِكَ الرَّجُلِ شَيْءٌ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ، فَلَا يَسْلَمُ صَدْرُهُ فَأَرَادَ اللَّهُ أَنْ لَا يَكُونَ فِي نَفْسِ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله شَيْءٌ عَلَى أُمَّتِهِ، فَفَرَضَ عَلَيْهِمُ الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى، فَإِنْ أَخَذُوا أَخَذُوا مَفْرُوضًا وَإِنْ تَرَكُوا تَرَكُوا مَفْرُوضًا، قَالَ: فَانصَرَفُوا مِنْ عِنْدِهِ وَبَعْضُهُمْ يَقُولُ: عَرَضْنَا عَلَيْهِ أَمْوَالَنَا، فَقَالَ: قَاتِلُوا عَنْ أَهْلِ بَيْتِي مِنْ بَعْدِي، وَقَالَتْ طَائِفَةٌ، مَا قَالَ هَذَا رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَجَحَدُوهُ، وَقَالُوا:

کتاب و حدیث مهدی در قرآن کریم

كَمَا حَكَى اللّهُ: «أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَى عَلَى اللّهِ كَذِباً»، فَقَالَ اللّهُ تَعَالَى: «فَإِنْ يَشَأِ اللّهُ يَخْتِمُ عَلَى قَلْبِكَ»، قَالَ: لَوْ افْتَرَيْتُ «وَيَمْحُ اللّهُ الْبَاطِلَ»، يَعْنِي: يُبْطِلُهُ، «وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ»، يَعْنِي: بِالْأَيْمَةِ وَالْقَائِمِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ ﷺ «إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ» ...^۱

محمد بن مسلم گفت: شنیدم از حضرت باقر علیه السلام در باره‌ی آیه‌ی: «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى»، می‌فرمودند: یعنی در باره‌ی اهل بیت پیغمبر صلی الله علیه و آله است، فرمودند: انصار خدمت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله رسیدند و عرض کردند: ما که خانه خود را پناه شما قرار دادیم و شما را یاری نمودیم اینک مقداری از اموال ما را در راه احتیاج و هدف خود صرف کنید، خداوند این آیه را نازل نمود: «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى»، یعنی درخواستی در مورد نبوت ندارم جز دوستی با خویشاوندانم، منظور اهل بیت آن سرور است، فرمودند: مگر متوجه نیستی که شخصی دوستی دارد و در دل تصمیمی راجع به خانواده خود گرفته و اما خجالت می‌کشد که اظهار کند، خداوند خواست در دل پیامبر چیزی نسبت به امتش باقی نماند، مودت و دوستی را با خویشاوندان پیامبر واجب کرد، اگر انجام دهند واجبی را انجام داده‌اند و اگر ترک کنند واجبی را ترک کرده‌اند.

فرمودند: از خدمت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله مرخص شدند، بعضی می‌گفتند: ما اموال خود را به ایشان تقدیم کردیم اما پیغمبر فرمودند: به دفاع و پشتیبانی خویشاوندانم پس از من به جنگ پردازید، گروه دیگری گفتند: این حرف را پیامبر اکرم نفرمودند

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۸ / بحار الانوار، ج ۹، ص ۲۳۵ و ج ۲۳، ص ۲۳۸ / البرهان فی تفسیر القرآن،

ج ۴، ص ۸۲۱ / تفسیر الصافی، ج ۴، ص ۳۷۵ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۲۷۵ / تفسیر کنز الدقائق،

ج ۱۱، ص ۵۲۰ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۵۷۷ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۳، ص ۲۴۰.

و انکار نمودند، همان حرفی را که خداوند از ایشان حکایت کرده گفتند: «أَمْ يَقُولُونَ
افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا»، خداوند فرموده است: «فَإِنْ يَشَأِ اللَّهُ يُخْتِمُ عَلَى قَلْبِكَ»، گفت:
اگر دروغ بگویم خدا وحی را از من قطع می‌کند، «وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ»، یعنی باطل
می‌کند آن را، «وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ»، یعنی به وسیله ائمه علیهم‌السلام و قائم آل محمد علیه‌السلام
«إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ» ...

بیت و آیات محدودی در قرآن کریم

شماره: ۱۸۱

کد آیه: ۴۱ / ۴۲

اسم آیه: گرفتن انتقام

﴿وَلَمَنْ انتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ﴾

و کسی که بعد از مظلوم شدن یاری طلبد، ایرادی بر او نیست.

عَنْ جَابِرِ الْجُعْفِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ: «وَلَمَنْ انتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ»، قَالَ: ذَلِكَ الْقَائِمُ عليه السلام، إِذَا قَامَ انتَصَرَ مِنْ بَنِي أُمَيَّةَ وَمِنَ الْمُكْذِبِينَ وَالنُّصَابِ^۱.

جابر جعفی از حضرت باقر عليه السلام روایت کرده است که این آیه در شأن حضرت قائم عليه السلام است، که وقتی قیام کند، انتقام خواهد گرفت از بنی امیه و از آنها که تکذیب ائمه عليهم السلام کردند و از آنها که دشمنی آنها را نمودند.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۷۷ و ۱۹۱ و ۱۹۴ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۸ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۲۲۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۸۲۹ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۵۳۴ / تفسیر الصافی، ج ۴، ص ۳۸۰ / تفسیر فرات الکوفی، ص ۳۹۹ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۲۷۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۵۳۴ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۵۸۵.

شماره: ۱۸۲

اسم آیه: زیر چشمی

کد آیه: ۴۲ / ۴۵

﴿وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَاشِعِينَ مِنَ الذُّلِّ يَنْظُرُونَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ...﴾

و آنها را می بینی که بر آتش عرضه می شوند در حالی که از شدت مذلت خاشعند و زیر چشمی (به آن) نگاه می کنند...

عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام، قَالَ: قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ: «خَاشِعِينَ مِنَ الذُّلِّ يَنْظُرُونَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ»، يَعْنِي إِلَى الْقَائِمِ عليه السلام.

جابر بن یزید از حضرت باقر عليه السلام نقل می کند در آیه: «خَاشِعِينَ مِنَ الذُّلِّ يَنْظُرُونَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ»، از خواری آن چنان کوچک می شوند که زیر چشمی به آن نگاه می کنند، فرمودند: به سوی حضرت قائم عليه السلام.

کتاب در آیات محوی و قرآن کریم

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۹۱ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۸ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۲۲۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۸۲۹ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۵۲۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۵۳۶.

شماره: ۱۸۳

اسم آیه: کلمه‌ی باقیه

کد آیه: ۴۳ / ۲۸

﴿وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾

او کلمه توحید را کلمه پاینده‌ای در نسلهای بعد از خود قرار داد، شاید به
سوی خدا بازگردند!

۱- عن جابر بن يزيد عن أبي جعفر عليه السلام قال: قلت له: يا ابن رسول الله! إن قوماً يقولون: إن الله تبارك وتعالى جعل الإمامة في عقب الحسن والحسين، قال: كذبوا والله، أو لم يسمِعوا الله تعالى ذكره، يقول: «وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ»، فهل جعلها إلا في عقب الحسين عليه السلام؟ ثم قال: يا جابر! إن الأئمة هم الذين نصَّ عليهم رسول الله صلى الله عليه وآله بالإمامة، وهم الذين قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لَمَّا أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ وَجَدْتُ أَسْمَائِهِمْ مَكْتُوبَةً عَلَى سَاقِ الْعَرْشِ بِالنُّورِ اثْنَيْ عَشَرَ اسْمًا، مِنْهُمْ عَلِيٌُّّ وَسِبْطَاهُ وَعَلِيٌُّّ وَمُحَمَّدٌ وَجَعْفَرٌ وَمُوسَى وَعَلِيٌُّّ وَمُحَمَّدٌ وَعَلِيٌُّّ وَالْحَسَنُ وَالْحُجَّةُ الْقَائِمُ، فَهَذِهِ الْأَئِمَّةُ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ الصَّفْوَةِ وَالطَّهَارَةِ، وَاللَّهُ مَا يَدْعِيهِ أَحَدٌ غَيْرُنَا إِلَّا حَشَرَهُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مَعَ إِبْلِيسَ وَجُنُودِهِ ...^۱

جابر بن یزید جعفری از حضرت باقر عليه السلام روایت کند که گفت: به آن حضرت عرض کردم: ای فرزند رسول خدا! گروهی از مردم گویند: خدای تعالی امامان را در

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۳۲۵ / احقاق الحق، ج ۱۳، ص ۵۶ / بحار الانوار، ج ۳۶، ص ۳۵۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۸۵۵ / کفایة الأثر: ۲۴۶.

کلمه‌ی باقیه در قرآن کریم

فرزندان امام حسن علیه السلام قرار داده نه در فرزندان امام حسین علیه السلام؟ حضرت فرمودند: به خدا سوگند! دروغ می‌گویند، آیا نشنیده‌اند که خداوند تعالی فرماید: «و قرار داده است (امامت) را گفتاری پاینده در فرزندان او»، پس آیا در غیر فرزندان حسین قرار داده است؟ سپس فرمودند: ای جابر! امامان کسانی هستند که رسول خدا صلی الله علیه و آله بر امامتشان تصریح فرموده، و ایشانند امامانی که آن حضرت فرمودند: چون به آسمان برده شدم اسامی ایشان را بر ساق عرش به نور نوشته دیدم که دوازده نام بودند، و آنها علی و دو سبط من، و علی و محمد و جعفر و موسی و علی و محمد و علی و حسن و حجت قائم بودند، پس اینها امامان از اهل بیت صفوت و طهارت هستند، به خدا سوگند! جز ما هیچ کس ادعای امامت نکند مگر اینکه خداوند او را با شیطان و لشکرش محشور فرماید ...

عبدالله بن عباس در قرآن کریم

۲- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله، عَنْ قَوْلِهِ عَلَيْكُمْ: «وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ»، قَالَ: جَعَلَ الْإِمَامَةَ فِي عَقِبِ الْحُسَيْنِ، يُخْرِجُ مِنْ صُلْبِهِ تِسْعَةَ مِنَ الْأَئِمَّةِ مِنْهُمْ مَهْدِيٌّ هَذِهِ الْأُمَّةِ، ثُمَّ قَالَ صلی الله علیه و آله: لَوْ أَنَّ رَجُلًا صَفَّنَ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ ثُمَّ لَقِيَ اللَّهَ مُبْغِضًا لِأَهْلِ بَيْتِي دَخَلَ النَّارَ!

از ابو هریره نقل است که گفت: از رسول خدا صلی الله علیه و آله راجع به گفتار خدای تعالی: «و آن (امامت) را گفتاری پاینده در فرزندان وی نهاد»، پرسیدم؟ حضرت فرمودند: امامت را در فرزندان حسین قرار داد، از صلب او نه نفر از امامان را بیرون

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۱۶۰ / بحار الانوار، ج ۲۵، ص ۲۵۳ و ج ۳۶، ص ۳۱۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۸۵۶ / تفسیر شریف لاهیجی، ج ۴، ص ۷۴ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۲، ص ۴۹ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۵۹۷ / کفایة الاثر، ص ۸۶

خواهد آورد، و از آنها است مهدی این امت، سپس فرمودند: اگر مردی بین رکن و مقام هم‌چنان سر پا بایستد، سپس خدا را با دشمنی اهل بیت من ملاقات کند، داخل آتش شود.

۳- عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عليه السلام عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِيطَالِبٍ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: فِينَا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: «وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ»، وَفِينَا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: «وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ»، وَ الْإِمَامَةَ فِي عَقِبِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَإِنَّ لِلْقَائِمِ مِنَّا غَيْبَتَيْنِ إِحْدَاهُمَا أَطْوَلُ مِنَ الْأُخْرَى، أَمَّا الْأَوْلَىٰ فَسِتَّةُ أَيَّامٍ وَسِتَّةُ أَشْهُرٍ وَسِتُّ سِنِينَ، وَأَمَّا الْأُخْرَىٰ فَيَطْوُلُ أَمْدُهَا، حَتَّىٰ يَرْجِعَ عَنْ هَذَا الْأَمْرِ أَكْثَرُ مَنْ يَقُولُ بِهِ، فَلَا يَثْبُتُ عَلَيْهِ إِلَّا مَنْ قَوِيَ يَقِينُهُ، وَصَحَّتْ مَعْرِفَتُهُ، وَلَمْ يَجِدْ فِي نَفْسِهِ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْنَا، وَسَلَّمَ لَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ.^۱

از امام سجّاد عليه السلام روایت است از پدرشان، از امیر المومنین عليه السلام که حضرت فرمودند: این آیه در باره ما نازل شده است: «وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ»، و این آیه نیز در باره ی ما نازل شده است: «وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ»، و امامت تا روز قیامت در نسل حسین بن علی بن ابی طالب عليه السلام است، و برای قائم ما دو غیبت است، که یکی از دیگری طولانی تر است، اما غیبت اول شش روز و شش ماه و شش سال به طول می‌انجامد، و اما غیبت دیگر طولانی می‌شود تا جایی که بیشتر معتقدین به آن امام از این امر باز می‌گردند، و بر آن ثابت نمانند، مگر کسی که یقینش قوی و معرفتش درست باشد، و در دلش حرجی از آنچه حکم می‌کنیم نبوده و تسلیم ما اهل بیت باشد.

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۹۰ / احقاق الحق، ج ۱۳، ص ۳۰۶ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۹ / بحار الانوار،

ج ۵۱، ص ۱۳۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۸۵۶ / کمال الدین، ج ۱، ص ۲۲۳.

شماره: ۱۸۴

اسم آیه: وقایع قبل از ظهور

کد آیه: ۶۵ / ۴۳

﴿فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ
الْحَمِيمِ﴾

ولی گروه‌هایی از میان آنها اختلاف کردند، پس وای بر کسانی که ستم
کردند از عذاب روزی دردناک!

«لطفاً به آیه‌ی شماره‌ی ۱۰۷، کد: ۳۷ / ۱۹ مراجعه فرمائید.»

کتابخانه و پژوهشگاه مهدوی در قرآن کریم

شماره: ۱۸۵

اسم آیه: ساعت ناگهانی

کد آیه: ۴۳ / ۶۶

«هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ»

آیا جز این انتظار دارند که قیامت ناگهان به سراغشان آید در حالی که

نمی فهمند؟

عَنْ زُرَّارَةَ بْنِ أَعْيَنٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام، عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تعالى: «هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً»، قَالَ: هِيَ سَاعَةُ الْقَائِمِ عليه السلام، تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً^۱.

زراره گوید: از حضرت باقر عليه السلام این آیه را پرسیدم: «هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً»، حضرت فرمودند: آن ساعت، قائم عليه السلام است که ناگهان برای آنها آشکار می شود.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۹۱ / احقاق الحق، ج ۱۳، ص ۳۴۰ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۸۹ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۱۶۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۸۸۰ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۵۵۲.

شماره: ۱۸۶

اسم آیه: مقدرات

کد آیه: ۴۴ / ۱ تا ۴

﴿حم (۱) وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ (۲) إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ (۳) فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ (۴)﴾

حم (۱) سوگند به این کتاب روشنگر، (۲) که ما آن را در شبی پربرکت نازل کردیم ماسواره انداز کنند بوده ایم، (۳) در آن شب هر امری بر اساس حکمت (الهی) تدبیر و جدای گردد. (۴)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقِ عليه السلام وَ أَبِي الْحَسَنِ الْكَاسِمِ عليه السلام:
«حم، وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ، إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ»، يَعْنِي الْقُرْآنَ، «فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ»، وَ هِيَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ، أَنْزَلَ اللَّهُ الْقُرْآنَ فِيهَا إِلَى الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ، جُمْلَةً وَاحِدَةً.
ثُمَّ نَزَلَ مِنَ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله، فِي طُولِ عِشْرِينَ سَنَةً، «فِيهَا يُفْرَقُ»، فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ، «كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ»

أَيُّ يُقَدَّرُ اللَّهُ كُلُّ أَمْرٍ مِنَ الْحَقِّ وَ مِنَ الْبَاطِلِ، وَ مَا يَكُونُ فِي تِلْكَ السَّنَةِ وَ لَهُ فِيهِ الْبَدَاءُ وَ الْمَشِيئَةُ، يُقَدَّمُ مَا يَشَاءُ وَ يُؤَخَّرُ مَا يَشَاءُ، مِنْ الْأَجَالِ وَ الْأَرْزَاقِ وَ الْبَلَايَا وَ الْأَعْرَاضِ وَ الْأَمْرَاضِ، وَ يَزِيدُ فِيهَا مَا يَشَاءُ وَ يَنْقُصُ مَا يَشَاءُ.

کتاب در آیات عمومی در قرآن کریم

وَيُلْقِيهِ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ وَ يُلْقِيهِ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ إِلَى
 الْأَئِمَّةِ ﷺ حَتَّى يَنْتَهِيَ ذَلِكَ إِلَى صَاحِبِ الزَّمَانِ ﷺ وَ يَشْتَرِطُ لَهُ فِيهِ الْبَدَاءَ وَ الْمَشِيئَةَ
 وَ التَّقْدِيمَ وَ التَّأْخِيرَ.^۱

از امام ششم و امام هفتم علیهما السلام درباره‌ی این آیه نقل شده است: یعنی قرآن را
 نازل کردیم در شب مبارکی تا خلق را از عذاب آخرت بترسانیم و هشدار دهیم، و
 آن شب قدر است، خداوند در آن شب قرآن را یک جا به بیت المعمور نازل فرمود،
 سپس از بیت المعمور بر پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله در طول بیست سال نازل نمود، در آن
 شب هر امری با حکمت، تعیین و ممتاز می شود، یعنی در شب قدر، هر امری با
 حکمت، یعنی: خداوند هر امری را از حق و باطل، و آنچه در آن سال می شود همه
 را تقدیر می فرماید، و بداء و مشیت را برای آن قرار داده، و آنچه بخواهد از اجلها و
 روزی‌ها و ابتلائات و بیماریها را پس و پیش می‌کند، و آنچه بخواهد در آنها
 می‌افزاید، و آنچه بخواهد از آن می‌کاهد، و رسول خدا صلی الله علیه و آله آن مقدرات را به
 امیرالمومنین علیه السلام القا می‌نماید، و امیرالمومنین به امامان علیهم السلام القا می‌نماید، تا کار به
 حضرت صاحب الزمان علیه السلام منتهی می‌گردد، و آنچه در آن بداء و مشیت و تقدیم و
 تأخیر هست برای او به طور مشروط بیان می‌گردد.

کلمه دوازده آیه است مهدوی در قرآن کریم

۱- الزام الناصب، ج ۱ ص ۹۰ / بحار الانوار، ج ۴، ص ۱۰۱ و ج ۹۴، ص ۱۲ / البرهان فی تفسیر القرآن،
 ج ۵، ص ۱۲ / تفسیر الصافی، ج ۴، ص ۴۰۳ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۲۹۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۲،
 ص ۱۱۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۴، ص ۶۲۰.

شماره: ۱۸۷

اسم آیه: روز قیام روز خدا

کد آیه: ۴۵ / ۱۴

﴿قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا وَالَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَحْزِيَ قَوْمًا بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾

به مؤمنان بگو: «کسانی را که امید به ایام الله ندارند مورد عفو قرار دهند
تا خداوند هر قومی را به اعمالی که انجام می دادند جزا دهد»^۱

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: أَيَّامُ اللَّهِ الْمَرْجُوعَةُ ثَلَاثَةٌ أَيَّامٌ: يَوْمُ قِيَامِ الْقَائِمِ وَ يَوْمُ الْكُرَّةِ وَ
يَوْمُ الْقِيَامَةِ.^۱

امام صادق عليه السلام می فرمایند: روزهایی که مورد امید و آرزو هستند، سه روز
هستند: روز قیام حضرت قائم عليه السلام، و روز رجعت، و روز قیامت.

۱- احقاق الحق، ج ۱۳، ص ۲۴۸ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۲۸ /
تأویل الآيات الظاهرة، ص ۵۵۸ / تفسیر شریف لاهیجی، ج ۴، ص ۱۱۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۲،
ص ۱۵۳.

شماره: ۱۸۸

اسم آیه: استقامت

کد آیه: ۴۶ / ۱۳

﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

کسانی که گفتند: «پروردگار ما الله است»، سپس استقامت کردند، نه ترسی
برای آنان است و نه اندوهگین می شوند.

«لطفاً به آیهی شماره‌ی ۱۷۲، کد: ۴۱ / ۳۰ مراجعه فرمائید.»

کتابخانه و مرکز تحقیقات مهدوی در قرآن کریم

شماره: ۱۸۹

کد آیه: ۴۷ / ۱۸

اسم آیه: وقت ظهور

﴿فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرَاهُمْ﴾

آیا آنها کافران، جز این انتظاری دارند که قیامت ناگهان فرارسد (آن گاه ایمان آورند)، در حالی که هم اکنون نشانه‌های آن آمده است اما هنگامی که بیاید، تذکر (و ایمان) آنها سودی نخواهد داشت!

«لطفاً به آیه‌ی شماره‌ی ۵۶، کد: ۱۸۷ / ۷ مراجعه فرمائید.»

کتابخانه و مرکز تحقیقات مهدوی در قرآن کریم

شماره: ۱۹۰

کد آیه: ۴۸ / ۲۵ اسم آیه: غربال

﴿...لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا﴾

...اگر مؤمنان و کفار (در مکه) از هم جدا می شدند، کافران را عذاب دردناکی می کردیم!

عَنْ إِبْرَاهِيمَ الْكُرْحِيِّ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، أَوْ قَالَ لَهُ رَجُلٌ: أَصْلَحَكَ اللَّهُ! أَلَمْ يَكُنْ عَلَى عليه السلام قَوِيًّا فِي دِينِ اللَّهِ عليه السلام؟

قال: بلى، قال: فكيف ظهر عليه القوم؟ وكيف لم يدفعهم؟ وما منعه من ذلك؟ قال: آية في كتاب الله عليه السلام منعه، قال: قلت: وأي آية؟

قال: قوله: «لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا»، إِنَّهُ كَانَ لِلَّهِ عليه السلام وَدَائِعُ مُؤْمِنِينَ فِي أَصْلَابِ قَوْمٍ كَافِرِينَ وَ مُنَافِقِينَ، فَلَمْ يَكُنْ عَلَى عليه السلام لِيَقْتُلِ الْآبَاءَ، حَتَّى تَخْرُجَ الْوَدَائِعُ، فَلَمَّا خَرَجَتِ الْوَدَائِعُ ظَهَرَ عَلَى مَنْ ظَهَرَ فَقَاتَلَهُ، وَكَذَلِكَ قَائِمُنَا أَهْلَ الْبَيْتِ لَنْ يَظْهَرَ أَبَدًا حَتَّى تَظْهَرَ وَدَائِعُ اللَّهِ عليه السلام، فَإِذَا ظَهَرَتْ ظَهَرَ عَلَى مَنْ ظَهَرَ فَقَاتَلَهُ.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۰۶ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۱ / بحار الانوار، ج ۲۹، ص ۴۲۸ و ص ۴۳۶ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۵، ص ۹۰ / تفسير الصافي، ج ۵، ص ۴۳ / تفسير القمي، ج ۲، ص ۳۱۶ / تفسير كنز الدقائق، ج ۱۲، ص ۲۹۸ / تفسير نور الثقلين، ج ۵، ص ۷۰ / غاية المرام و حجة الخصام، ج ۶، ص ۲۲ و ۲۳ / كمال الدين، ج ۲، ص ۶۴۲ .

کلمه و آیات مهدوی در قرآن کریم

ابراهیم کرخی گوید: مردی به امام صادق علیه السلام گفت: اصلحک الله! آیا علی علیه السلام در دین خدای تعالی نیرومند نبود؟

حضرت فرمودند: آری، نیرومند بود، گفت: پس چرا آن قوم بر او غلبه کردند؟ و چرا آنها را دفع نفرمود؟ و مانع کارهای ایشان نشد؟

حضرت فرمودند: آیه‌ای در کتاب خدای تعالی او را از این کار بازداشت، گوید: گفتم: آن کدام آیه است؟

فرمودند: این سخن خدای تعالی: «لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَاباً أَلِيماً»، زیرا برای خداوند تعالی ودایع مؤمنین در اصلاب قوم کافر و منافق وجود دارد، و علی علیه السلام پدران را نمی‌کشت تا آنکه آن ودایع خارج شوند، و چون آن ودایع خارج شدند بر آنها غلبه فرمود و با ایشان کارزار کرد، و قائم ما اهل البیت نیز چنین است، ظهور نمی‌کند تا آنکه ودایع خدای تعالی ظاهر شود و چون آنها ظاهر شدند بر آنان که باید غلبه می‌کند و آنان را نابود می‌سازد.

کتاب ودایع اهل بیت محمدی و قرآن کریم

شماره: ۱۹۱

کد آیه: ۴۸ / ۲۸ اسم آیه: غلبه‌ی اسلام بر تمام ادیان

﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ
وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا﴾

او کسی است که رسولش را با هدایت و دین حق فرستاده تا آن را بر همه‌ی
ادیان پیروز کند و کافی است که خدا گواه این موضوع باشد!

«لطفاً به آیه‌ی شماره‌ی ۶۰، کد: ۳۳ / ۹ مراجعه فرمائید.»

شماره: ۱۹۲

کد آیه: ۴۲ تا ۴۱ / ۵۰ اسم آیه: ندای آسمانی

﴿وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ (۴۱) يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ (۴۲)﴾

وگوش فراده ومنتظر روزی باش که منادی از مکانی نزدیک ندای دهد،
(۴۱) روزی که همگان صیحه‌ی رستاخیز را به حق می‌شنوند آن روز، روز
خروج است. (۴۲)

علی بن ابراهیم عن الصادق عليه السلام فی قوله تعالى: «وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ»، قال: يُنَادِي الْمُنَادِي بِاسْمِ الْقَائِمِ وَاسْمِ أَبِيهِ عليه السلام، قوله تعالى: «يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ»، قال: صَيْحَةُ الْقَائِمِ مِنَ السَّمَاءِ، «ذَلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ»^۱.

علی بن ابراهیم در تفسیر آیه شریفه از حضرت صادق عليه السلام روایت کرده که حضرت فرمودند: منادی به نام قائم و نام پدرش ندا می‌دهد و صیحه در این آیه صدای آسمانی است که در روز خروج حضرت قائم عليه السلام شنیده می‌شود.

۱- الزام الناصب، ج ۲، ص ۲۹۱ / بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۶۵ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۱۵۲ / تفسیر الصافی، ج ۵، ص ۶۵ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۳۲۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۲، ص ۴۰۰ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۱۱۹.

شماره: ۱۹۳

اسم آیه: موعود

کد آیه: ۵۱ / ۲۲

﴿وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ﴾

وروزی شما و مهی و وعده‌هایی که به شما داده می‌شود، در آسمان است.

عَنْ أَبِي صَالِحٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ»، قَالَ: هُوَ خُرُوجُ الْمَهْدِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ۱.

ابی صالح از ابن عباس نقل می‌کند که گفت: مقصود از این آیه، خروج حضرت مهدی عَلَيْهِ السَّلَامُ است.

۱- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۱۹ / إلزام الناصب، ج ۱، ص ۹۲ / بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۵۳ / كتاب الغيبة (للطوسي)، النص، ص ۱۷۵.

شماره: ۱۹۴

اسم آیه: قیام بر حق

کد آیه: ۵۱ / ۲۳

﴿فَوَرَبُّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ﴾

سوگند به پروردگار آسمان و زمین که این مطلب حق است همان گونه که شما سخن می گوید.

عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عز وجل: «فَوَرَبُّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ»، قَالَ: قَوْلُهُ: إِنَّهُ لَحَقٌّ، هُوَ قِيَامُ الْقَائِمِ عليه السلام.

اسحاق بن عبد الله از امام سجاد عليه السلام روایت کرده که حضرت در باره‌ی قول خداوند عز وجل: «فَوَرَبُّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ»، فرمودند: همانا آن قیام قائم عليه السلام است که حقیقت دارد.

کتابخانه آیت محمدی در قرآن کریم

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۲۰ و ص ۱۹۱ / احقاق الحق، ج ۱۳، ص ۳۲۹ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۲ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۱۶۱ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۵۹۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۲، ص ۲۲۰ / کتاب الغيبة (للطوسی)، ص ۱۷۶.

شماره: ۱۹۵

اسم آیه: عذاب در رجعت

کد آیه: ۵۲ / ۴۷

﴿وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾

و برای ستمگران عذابی قبل از آن است (در همین جهان) ولی بیشترشان نمی دانند.

عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام: نَزَلَ جِبْرَائِيلُ بِهَذِهِ الْآيَةِ هَكَذَا: فَإِنَّ لِلظَّالِمِينَ آلَ مُحَمَّدٍ حَقَّهُمْ، عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ، يَعْنِي عَذَابًا فِي الرَّجْعَةِ.^۱

سعد بن عبد الله از حضرت باقر عليه السلام نقل می کند که فرمودند: جبرئیل این آیه را

چنین نازل کرد: آنها که حق آل محمد علیهم السلام را گرفتند، عذابی غیر از این دارند، و این

عذاب در رجعت است.

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۲۹۲ و ص ۳۰۰ / الإيقاظ من الهجة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۹۵ و ص ۲۹۸ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۱۱۷ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۵، ص ۱۸۰ / تفسير القمي، ج ۲، ص ۲۳۳ / تفسير كنز الدقائق، ج ۱۲، ص ۴۶۲ / تفسير نور الثقلين، ج ۵، ص ۱۴۳ / مختصر البصائر، ص ۱۶۱.

شماره: ۱۹۶

اسم آیه: دعوت از منکرین

کد آیه: ۵۴ / ۶

﴿فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ﴾

بنابراین از آنها روی بگردان، و روزی را به یاد آور که دعوت کنند
الهی مردم را به امر و حشتناکی دعوت می کند!

فی تفسیر علی بن ابراهیم فی قوله: «فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ»،
قال: الامام إذا خرج يدعوهم الى ما ينكرون.^۱

علی بن ابراهیم در تفسیر قول خداوند: «فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ»،
گفت: چون امام خروج کند، مردم را به سوی آنچه ایشان را ناخوش باشد،

می خواند.

۴۱

۱- البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۲۱۸ / تفسیر الصافی، ج ۵، ص ۱۰۰ / تفسیر القمی، ج ۲،

ص ۳۴۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۲، ص ۵۳۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۱۷۶.

شماره: ۱۹۷

کد آیه: ۴۱ / ۵۵ اسم آیه: شناسایی و رسوایی کفار

﴿يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيْمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ﴾

مجرمان از چهره‌هایشان شناخته می‌شوند و آن‌گاه آنها را از موهای پیش سر، و پاهایشان می‌گیرند (و به دوزخ می‌افکنند)!

۱- عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِهِ عَلَيْكُمْ: «يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيْمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ»، قَالَ: اللَّهُ سُبْحَانَهُ يَعْرِفُهُمْ، وَ لَكِنْ هَذِهِ نَزَلَتْ فِي الْقَائِمِ عليه السلام، هُوَ يَعْرِفُهُمْ بِسِيْمَاهُمْ فَيَخْبِطُهُمْ بِالسَّيْفِ هُوَ وَ أَصْحَابُهُ خَبَطًا!

ابو بصیر از امام صادق عليه السلام روایت کرده، که حضرت در بیان آیه‌ی شریفه: «يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيْمَاهُمْ»، گناهکاران از قیافه‌شان شناخته می‌شوند، فرمودند: آنان را خداوند می‌شناسد، ولی این آیه در باره‌ی قائم عليه السلام نازل شده است که او آنها را از قیافه‌شان می‌شناسد و او و یارانش آنان را از دم شمشیر می‌گذرانند.

۲- عَنْ مُعَاوِيَةَ الدُّهْنِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ: «يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيْمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ»، فَقَالَ: يَا مُعَاوِيَةُ! مَا يَقُولُونَ فِي هَذَا؟ قَالَ: قُلْتُ:

۱- اثبات الهداة، ج ۵ ص ۱۶۴ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۳ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۹ / البرهان فی

تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۲۴۰ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۶۱۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۲، ص ۵۸۱ /

الغیة للنعمانی، ص ۲۴۲.

يَزْعُمُونَ أَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَعْرِفُ الْمُجْرِمِينَ بِسِيمَاهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَأْمُرُ بِهِمْ فَيُؤْخَذُ
 بِنَوَاصِيهِمْ وَأَقْدَامِهِمْ وَيُلْقَوْنَ فِي النَّارِ، قَالَ: فَقَالَ لِي: وَكَيْفَ يَخْتِاجُ الْجَبَّارُ تَبَارَكَ وَ
 تَعَالَى إِلَى مَعْرِفَةِ خَلْقِ أَنْشَاهُمْ وَهُوَ خَلَقَهُمْ؟ قَالَ: فَقُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ! فَمَا ذَاكَ؟ قَالَ:
 ذَلِكَ لَوْ قَامَ قَائِمُنَا أَعْطَاهُ اللَّهُ السِّيمَاءَ فَيَأْمُرُ بِالْكَافِرِ فَيُؤْخَذُ بِنَوَاصِيهِمْ وَأَقْدَامِهِمْ ثُمَّ
 يُخَبِطُ بِالسَّيْفِ خَبْطًا.^۱

عبد الوهاب عبادي در قرآن کریم

معاویه ذهنی از امام صادق علیه السلام روایت کرده، که حضرت در باره‌ی قول
 خداوند تبارک و تعالی: «يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ»، فرمودند: ای
 معاویه! دیگران درباره‌ی این آیه چه می‌گویند؟ عرض کردم: می‌پندارند که خداوند،
 روز قیامت گناهکاران را از قیافه‌شان می‌شناسد و از موهای جلوی سر و پاهایشان
 می‌گیرد و آنان را در آتش می‌اندازد، امام علیه السلام فرمودند: خداوند چه نیازی دارد که
 مجرمان را از چهره‌شان بشناسد، و حال آن‌که آنان را آفریده است؟ عرض کردم:
 جانم به قربانتان! پس معنای آیه چیست؟ حضرت فرمودند: هنگامی که حضرت
 قائم علیه السلام قیام کند، خداوند به او علم سیماشناسی عطا می‌کند و حضرت دستور می
 دهد، کافران را از سر و پا گرفته و با شمشیر، ضربات سختی بر آنان بزنند.

۱- الإختصاص، ص ۳۰۴ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۳ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۲۰ / البرهان فی تفسیر
 القرآن، ج ۵، ص ۲۴۱ / بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۳۵۶ - ح ۱۷ / تفسیر الصافی، ج ۵، ص ۱۱۲ /
 تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۲، ص ۵۸۰ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۱۹۶.

شماره: ۱۹۸

کد آیه: ۵۷/۱۶ اسم آیه: طولانی شدن روزگار غیبت

﴿... وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ
الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ﴾

... و مانند کسانی نباشند که در گذشته به آنها کتاب آسمانی داده شد، سپس
زمانی طولانی بر آنها گذشت و قلبهایشان قساوت پیدا کرد و بسیاری از آنها
گمکارند!

عَنْ أَحْمَدَ بْنِ الْحَسَنِ الْمِثْمِيِّ عَنْ رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ، جَعْفَرِ بْنِ
مُحَمَّدٍ رضي الله عنه، أَنَّهُ قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ الَّتِي فِي سُورَةِ الْحَدِيدِ: «وَلَا يَكُونُوا
كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ»،
فِي أَهْلِ زَمَانِ الْغَيْبَةِ، ثُمَّ قَالَ عليه السلام: «أَنَّ اللَّهَ يُخَيِّ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ»، وَقَالَ إِنَّمَا الْأَمَدُ أَمَدُ الْغَيْبَةِ^۱.

احمد بن الحسن میثمی از مردی از اصحاب ابی عبد الله، حضرت امام جعفر
صادق رضي الله عنه، که او گفت: شنیدم امام صادق عليه السلام می فرمودند: این آیه که در سوره ی
حدید است: «وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ

۱- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۵۲ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۲۸۸ /

تأویل الآيات الظاهرة، ص ۶۳۷ / الغيبة (للنعمانی)، النص، ص ۲۴.

قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ»، نباشید مانند کسانی که از پیش به آنان کتاب داده شد و روزگار طولانی بر آنان گذشت پس دلهایشان سخت شد و بیشتر آنان از عقیده خود دست برداشتند، در باره‌ی مردم زمان غیبت نازل شده است، سپس خدای عَلَّامٌ فرماید: «أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ»، همانا که خداوند زمین را پس از مرگش زنده می‌سازد به راستی که ما آیات را برای شما بیان کردیم شاید به عقل گرائید، حضرت فرمودند: روزگار در آیه، روزگار غیبت است.

شماره: ۱۹۹

اسم آیه: زنده شدن زمین

کد آیه: ۱۷ / ۵۷

﴿اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾

بدانید خداوند زمین را بعد از مرگ آن زنده می‌کند، ما آیات (خود) را
برای شما بیان کردیم، شاید اندیشه کنید!

۱- عَنْ سَلَامِ بْنِ الْمُسْتَنِيرِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَّمَ: «اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا»، قَالَ: يُحْيِيهَا اللَّهُ عَلَّمَ بِالْقَائِمِ عليه السلام بَعْدَ مَوْتِهَا يَعْنِي، بِمَوْتِهَا كُفْرَ
أَهْلِهَا وَ الْكَافِرِ مَيِّتٍ!

سلام بن مستنیر از امام باقر عليه السلام روایت می‌کند، که در تفسیر این کلام خدای
تعالی: «اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا»، فرمودند: خدای تعالی زمین را به
واسطه قائم عليه السلام زنده می‌کند پس از آن که مرده باشد و مقصود از مردن آن، کفر اهل
آن است و کافر همان مرده است.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۰۹ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۳، ج ۲، ص ۲۹۳ / بحار الانوار، ج ۲۴،

ص ۳۲۵، ج ۵۱، ص ۵۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۲۸۹ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵،

ص ۲۴۲ / کمال الدین، ج ۲، ص ۶۶۸.

۲- عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا»، قَالَ: يُصْلِحُ اللَّهُ الْأَرْضَ بِقَائِمِ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام بَعْدَ مَوْتِهَا، يَعْنِي بَعْدَ جَوْرِ أَهْلِ مَمْلَكَتِهَا، «قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ»، بِالْحُجَّةِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ، «لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ»^۱.

از ابن عباس روایت است که در باره‌ی آیه‌ی کریمه: «بدانید که خدا زمین را پس از مردنش زنده می‌کند ما آیات را برایتان به روشنی بیان کردیم باشد که به عقل دریابید»، فرمود: یعنی اصلاح می‌نماید زمین را به وسیله‌ی قائم آل محمد علیه السلام پس از آنکه بمیرد، یعنی پس از ستم و بیدادگری اهل زمین، «ما آیات را برایتان روشن نمودیم، باشد که به عقل دریابید».

۳- عَنْ الصَّادِقِ عليه السلام فِي حَدِيثٍ ... ثُمَّ قَالَ عليه السلام: أَلَا تَسْمَعُ قَوْلَهُ تَعَالَى فِي الْآيَةِ التَّالِيَةِ لِهَذِهِ الْآيَةِ: «اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ»، أَيْ يُحْيِيهَا اللَّهُ بِعَدْلِ الْقَائِمِ عِنْدَ ظُهُورِهِ بَعْدَ مَوْتِهَا بِجَوْرِ أَيْمَةِ الضَّلَالِ^۲.

امام صادق عليه السلام در حدیثی ... سپس فرمودند: آیا این کلام خدای تعالی را به دنبال همین آیه نمی‌شنوی که می‌فرماید: «آگاه باشید خداوند زمین را پس از مرگش زنده می‌سازد، ما آیات و نشانه‌ها را برای شما روشن ساختیم شاید بیندیشید»، یعنی خداوند زمین را پس از مردن آن از ستمکاری پیشوایان و رهبران گمراهی، با دادگری قائم عليه السلام به هنگام ظهورش دوباره زنده می‌سازد.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۱۹ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۳ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۳ و ص ۶۳ / کتاب الغيبة (للطوسی)، ص ۱۷۵.

۲- إثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۵۳ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۶۳۸ / الغيبة (للنعماني)، النص، ص ۲۵.

فهرست آیات مهدوی در قرآن کریم

شماره: ۲۰۰

اسم آیه: پاداش منتظران

کد آیه: ۵۷ / ۱۹

﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾

کسانی که به خدا و رسولانش ایمان آوردند، آنها صدیقین و شهدان نزد پروردگارشاند برای آنان است پاداش (اعمال) شان و نور (ایمان) شان و کسانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، آنها دوزخیانند.

۱- عَنْ حَارِثِ بْنِ مُغِيرَةَ قَالَ: كُنَّا عِنْدَ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فَقَالَ: الْعَارِفُ مِنْكُمْ هَذَا الْأَمْرَ الْمُنْتَظَرُ لَهُ الْمُحْتَسِبُ فِيهِ الْخَيْرَ كَمَنْ جَاهَدَ وَاللَّهُ مَعَ قَائِمِ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام بِسَيْفِهِ، ثُمَّ قَالَ: بَلْ، وَاللَّهِ! كَمَنْ جَاهَدَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله بِسَيْفِهِ، ثُمَّ قَالَ: بَلْ، وَاللَّهِ! كَمَنْ اسْتَشْهَدَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله فِي فُسْطَاطِهِ، وَفِيكُمْ آيَةٌ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ، قُلْتُ: وَ أَى آيَةٍ، جُعِلَتْ فِدَاكَ؟ قَالَ: قَوْلُ اللَّهِ عز وجل: «وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ»، ثُمَّ قَالَ: صِرْتُمْ وَاللَّهِ صَادِقِينَ شُهَدَاءَ عِنْدَ رَبِّكُمْ^۱.

۱- بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۳۸ و ج ۶۵، ص ۱۴۱ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۶۴۰ / تفسیر الصافی،

ج ۵، ص ۱۳۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۹۵ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۲۴۴.

کلمه دوازده آیه است مهدی در قرآن کرده

از حارث بن مغیره روایت است که گفت: نزد امام باقر علیه السلام بودیم، که حضرت فرمودند: هر کس از شما به این امر آشنا و در انتظار او باشد، و در باره‌ی او گمان نیک برد، سوگند به خدا! مانند کسی است که با شمشیر خویش در کنار قائم آل محمد علیه السلام جهاد کند، سپس فرمودند: بلکه، به خدا سوگند! مانند کسی است که در خیمه‌ی رسول خدا صلی الله علیه و آله و در کنار رسول خدا صلی الله علیه و آله شهید شده باشد، و از کتاب خدا آیه‌ای درباره‌ی شما وجود دارد، عرض کردم: فدایت شوم! آن آیه کدام است؟ حضرت فرمودند: فرمایش خداوند عز و جل: «وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالشَّهَادَةُ عِنْدَ رَبِّهِمْ»، آنانکه به خدا و رسولانش ایمان آوردند، آنها راستگویان و گواهان نزد خدای خودشان هستند، آنگاه فرمودند: به خدا سوگند! شماها نزد پروردگارتان راستگویان و گواهانید.

۲- عَنْ حُسَيْنِ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام: جُعِلْتُ فِدَاكَ! قَدْ كَبِرَ سِنِّي وَدَقَّ عَظْمِي وَاقْتَرَبَ أَجَلِي وَقَدْ خِفْتُ أَنْ يُدْرِكَنِي قَبْلَ هَذَا الْأَمْرِ الْمَوْتُ، قَالَ: فَقَالَ لِي: يَا أَبَا حَمْزَةَ! أَوْ مَا تَرَى الشَّهِيدَ إِلَّا مَنْ قُتِلَ؟ قُلْتُ: نَعَمْ، جُعِلْتُ فِدَاكَ! فَقَالَ لِي: يَا أَبَا حَمْزَةَ! مَنْ آمَنَ بِنَا وَصَدَّقَ حَدِيثَنَا وَانْتَظَرَ أَمْرَنَا، كَانَ كَمَنْ قَتَلَ تَحْتَ رَايَةِ الْقَائِمِ علیه السلام، بَلْ، وَاللَّهِ! تَحْتَ رَايَةِ رَسُولِ اللَّهِ صلی الله علیه و آله ^۱.

حسین بن ابی حمزه از پدرش روایت کرده، که گفت: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: فدایت شوم! سنم بالا رفته و استخوانم پوک شده و مرگم نزدیک شده است، و

۱- بحار الأنوار، ج ۶۵، ص ۱۴۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۲۹۲ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۶۴۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۹۸.

می ترسم قبل از این امر جان دهم، پس حضرت به من فرمودند: ای ابا حمزه! مگر شهید را جز کشته شدن نمی دانی؟

گفتم: آری، فدایت گردم! پس به من فرمودند: ای ابا حمزه! کسی که به ما ایمان بیاورد و سخن ما را تصدیق کند و منتظر امر ما باشد، مانند کسی است که زیر پرچم قائم علیه السلام، بلکه، به خدا قسم! زیر پرچم رسول الله صلی الله علیه و آله کشته شده باشد.

بسم الله الرحمن الرحیم
تذکره و روایات مهدی در قرآن کریم

شماره: ۲۰۱

کد آیه: ۵۷ / ۲۸ اسم آیه: چراغ راه

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنَ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، تقوای الهی پیشه کنید و به رسولش ایمان بیاورید تا دو سهم از رحمتش به شما بخشد و برای شما نوری قرار دهد که با آن راه بروید و گناهان شما را بخشد و خداوند غفور و رحیم است.

عَنْ سَمَاعَةَ بْنِ مِهْرَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ: «يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ»، قَالَ: الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ عليهما السلام، «وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ»، قَالَ: إِمَامٌ تَأْتُمُونَ بِهِ.

سماعة بن مهران، از امام جعفر صادق عليه السلام روایت نموده که حضرت در قول خدای عَلَيْكُمْ: «يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ»، فرمودند: امام حسن و امام حسین هستند، «وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ»، فرمودند: نور، امامی است که به او اقتدا می‌کنید.

۱- بحار الأنوار، ج ۹، ص ۲۴۲ و ج ۲۳، ص ۳۱۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۳۰۶ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۶۴۳ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۳۵۲ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۱۱۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۲۵۲ / الکافی، ج ۱، ص ۴۳۰.

شماره: ۲۰۲

اسم آیه: یأس کفار

کد آیه: ۶۰ / ۱۳

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَتَّبِعُوا مِنَ
الْآخِرَةِ كَمَا يَتَّبِعُ الْكُفَّارُ مِنَ أَصْحَابِ الْقُبُورِ﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، با قومی که خداوند آنان را مورد غضب قرار داده دوستی نکنید آنان از آخرت مأیوسند همان گونه که کفار مدفون در قبرها مأیوس می‌باشند.

عَنْ أَبِي الْجَارُودِ عَمَّنْ سَمِعَ عَلِيًّا عليه السلام يَقُولُ: الْعَجَبُ كُلُّ الْعَجَبِ بَيْنَ جُمَادَى وَ
رَجَبٍ.

فَقَامَ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! مَا هَذَا الْعَجَبُ الَّذِي لَا تَزَالُ تَعْجَبُ مِنْهُ؟
فَقَالَ: تَكَلَّتْكَ أُمَّكَ! وَ أَيْ عَجَبٌ أَعْجَبُ مِنْ أَمْوَاتٍ يَضْرِبُونَ كُلَّ عَدُوٍّ لِلَّهِ وَ
لِرَسُولِهِ وَ لِأَهْلِ بَيْتِهِ؟

وَ ذَلِكَ تَأْوِيلُ هَذِهِ الْآيَةِ: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ
يَتَّبِعُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَتَّبِعُ الْكُفَّارُ مِنَ أَصْحَابِ الْقُبُورِ»، فَإِذَا اشْتَدَّ الْقَتْلُ قُلْتُمْ مَاتَ أَوْ
هَلَكَ أَوْ أَيْ وَادٍ سَلَكَ، وَ ذَلِكَ تَأْوِيلُ هَذِهِ الْآيَةِ: «ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَ
أَمَدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَ بَنِينَ وَ جَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا»^۱.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۴ / بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۶۰ و ۸۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵.

ابو الجارود گوید: از قول کسی که از امیر المؤمنین علیه السلام شنیده است، که حضرت می‌فرمایند: عجب و همه‌ی عجب بین جمادی و رجب است!

مردی به پا خاست و عرضه داشت: یا امیر المؤمنین! این چه شگفتی است که شما پیوسته از آن در تعجب دارید؟

حضرت فرمودند: مادرت در عزایت بگریه! کدام شگفتی از این عجیب‌تر که مردگانی همه‌ی دشمنان خدا و رسول و دشمنان اهل بیتش را بزنند؟

و این است تأویل این آیه: «ای کسانی که ایمان آورده‌اند، هرگز قومی را که خداوند بر آنان غضب کرده یار و دوست خود مگیرید که آن‌ها از جهان آخرت مأیوس و ناامیدند، هم‌چنان که کافران از اهل قبور ناامیدند»، هنگامی که کشتار شدت یابد، گویند: او مرده و هلاک گشته، و به کدام وادی رفته است، و همان است تأویل این آیه: «سپس بار دیگر شما را بر آنان مسلط کنیم و به وسیله‌ی اموال و فرزندان مدد رسانیم و تعداد (افراد) تان را بیش‌تر سازیم».

کعبه در آیه‌های قرآنی

﴿يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾

آنان می خواهند نور خدا را با دهان خود خاموش سازند ولی خدا نور خود را کامل می کند هر چند کافران خوش نداشته باشند!

۱- عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفُضَيْلِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الْمَاضِي عليه السلام قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عليه السلام: «يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ»، قَالَ: يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا وَلِأَيَّةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام بِأَفْوَاهِهِمْ، قُلْتُ: «وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ». قَالَ: وَاللَّهُ مُتِمُّ الْإِمَامَةِ، لِقَوْلِهِ عليه السلام: «فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا»، فَالنُّورُ هُوَ الْإِمَامُ، قُلْتُ: «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ»، قَالَ: هُوَ الَّذِي أَمَرَ رَسُولَهُ بِالْوَلَايَةِ لِوَصِيِّهِ، وَالْوَلَايَةُ هِيَ دِينُ الْحَقِّ. قُلْتُ: «لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ»، قَالَ: يُظْهِرُهُ عَلَى جَمِيعِ الْأَدْيَانِ عِنْدَ قِيَامِ الْقَائِمِ عليه السلام، قَالَ: يَقُولُ اللَّهُ: «وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ»، وَلِأَيَّةِ الْقَائِمِ، «وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ»، بِوَلَايَةِ عَلِيٍّ، قُلْتُ، هَذَا تَنْزِيلٌ؟ قَالَ: نَعَمْ، أَمَّا هَذَا الْحَرْفُ فَتَنْزِيلٌ وَأَمَّا غَيْرُهُ فَتَأْوِيلٌ.^۱

۱- اثبات الهداة، ج ۳، ص ۱۳ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۴ / بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۳۱۸ و ج ۲۴، ص ۳۳۶ و ج ۵۱ ص ۶۰ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۲۳۳ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۴، ص ۳۳۹ / الکافی، ج ۱، ص ۴۳۲.

محمد بن فضیل از حضرت ابو الحسن موسی بن جعفر علیه السلام نقل کرده که سؤال کردم از آن جناب راجع به این آیه: «يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ»، حضرت فرمودند: می خواهند ولایت علی بن ابی طالب علیه السلام را با تبلیغات خود از بین ببرند، گفتم: «وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ»، فرمودند: خدا امامت را تکمیل می کند، به دلیل این آیه: «فَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا»، که نور همان امام است. گفتم: «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ»، او خدائی است که دستور داده به پیامبرش وصیت کند در مورد ولایت علی بن ابی طالب علیه السلام، ولایت همان دین حق است، گفتم: «لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ»، فرمودند: تا چیره نماید دین حق را بر تمام ادیان هنگام ظهور حضرت قائم علیه السلام، به دلیل این آیه: «وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ»، که خدا امامت را تکمیل می کند به ولایت حضرت قائم علیه السلام، «وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ»، اگر چه خوش آیند کافران به ولایت علی علیه السلام نباشد.

گفتم: آیا این تنزیل قرآن است؟ حضرت فرمودند: آن حروفی که در قرآن آمده است تنزیل است ولی بقیه تفسیر آن است.

۲- علی بن ابراهیم، فی قوله تعالى: «يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ»، قال: بِالْقَائِمِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ، إِذَا خَرَجَ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ، حَتَّى لَا يُعْبَدَ غَيْرُ اللَّهِ، وَهُوَ قَوْلُهُ: يَمَلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا.^۱

۱- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۴۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۲۶۷ / تفسیر الصافی، ج ۵، ص ۱۷۰ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۲۶۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۲۳۱ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۳۱۷.

علی بن ابراهیم در باره قول خداوند تعالی: «يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ»، می‌گوید: می‌خواهند با دهانهایشان نور خدا را خاموش نمایند، ولی خداوند نور خود را با قائم آل محمد علیه السلام تمام می‌کند در آن زمان که ظهور کند، تا خداوند او را بر همه مذاهب باطله غلبه دهد، به طوری که جز خدای یگانه پرستش نشود، و این است معنی: و زمین را از عدل و داد پر می‌کند بعد از آنکه از ظلم و ستم پر شده باشد.

شماره: ۲۰۴

کد آیه: ۶۱ / ۹ اسم آیه: غلبه‌ی اسلام بر تمام ادیان

﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ
وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾

او کسی است که رسول خود را با هدایت و دین حق فرستاد تا او را بر همه ادیان
غالب سازد، هر چند مشرکان کراحت داشته باشند!

«لطفاً به آیات شماره‌ی قبل و یا شماره‌ی ۶۰، کد: ۳۳ / ۹ مراجعه فرمائید.»

کتابخانه و مرکز تحقیقات علمی و قرآنی کربلا

شماره: ۲۰۵

کد آیه: ۱۳ / ۶۱ اسم آیه: بشارت مؤمنین به فتح

﴿وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشْرٌ الْمُؤْمِنِينَ﴾

و (نعمت) دیگری که آن را دوست دارید به شما می بخشد، و آن

یاری خداوند و پیروزی نزدیک است و مؤمنان را بشارت ده!

عن أبي جعفر عليه السلام في قوله تعالى: ... «وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ»، يعني في الدنيا بفتح القائم^۱.

حضرت امام باقر عليه السلام در باره‌ی قول خداوند تعالی: «وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ»، فرمودند: یعنی فتح قائم آل محمد عليهم السلام در دنیا.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۴۳۲ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۴۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۳۶۸ / تفسیر الصافی، ج ۵، ص ۱۷۱ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۳۶۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۲۳۷ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۳۱۸.

بیت و آیات مهدی در قرآن کریم

شماره: ۲۰۶

کد آیه: ۶۴/۸

اسم آیه: نور امام

﴿فَأْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾

حال که چنین است، به خدا و رسول او و نوری که نازل کرده ایم ایمان بیاورید و بدانید خدا به آنچه انجام می دهید آگاه است؛

عَنْ أَبِي خَالِدٍ الْكَاذِبِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام عَنْ قَوْلِهِ: «فَأْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا»، فَقَالَ: يَا أَبَا خَالِدٍ! النُّورُ، وَاللَّهُ! الْأَيُّمَةُ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، هُمْ وَاللَّهُ! نُورُ اللَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ، وَهُمْ وَاللَّهُ! نُورُ اللَّهِ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَاللَّهُ! يَا أَبَا خَالِدٍ! لِنُورِ الْإِمَامِ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ أَنْوَرُ مِنَ الشَّمْسِ الْمُضِيئَةِ بِالنَّهَارِ، وَهُمْ وَاللَّهُ! يُنَوِّرُونَ قُلُوبَ الْمُؤْمِنِينَ، وَيُخْجِبُ اللَّهُ نُورَهُمْ عَمَّنْ يَشَاءُ، فَتُظْلِمُ قُلُوبُهُمْ، وَاللَّهُ! يَا أَبَا خَالِدٍ! لَا يُحِبُّنَا عَبْدٌ وَ يَتَوَلَّانَا حَتَّى يُطَهَّرَ اللَّهُ قَلْبَهُ، وَلَا يُطَهِّرُ اللَّهُ قَلْبَ عَبْدٍ حَتَّى يُسَلِّمَ لَنَا، وَ يَكُونَ سِلْمًا لَنَا فَإِذَا كَانَ سِلْمًا لَنَا سَلَّمَ اللَّهُ مِنْ شَدِيدِ الْحِسَابِ، وَ آمَنَهُ مِنْ فِرَاقِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ الْأَكْبَرِ.^۱

عبد و آیه نور محمدی در قرآن کریم

۱- بحار الأنوار، ج ۲۳، ص ۳۰۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۳۹۶ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۶۷۲ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۳۷۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۲۸۰ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۳۴۱ / الکافی، ج ۱، ص ۱۹۴.

ابو خالد کابلی گوید از حضرت باقر علیه السلام راجع به آیه: «فَأْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا»، پرسیدم.

حضرت فرمودند: ای ابا خالد! به خدا قسم! نور، ائمه از آل محمد علیهم السلام هستند تا روز قیامت، آنها به خدا قسم! نور خدایند که فرستاده، و نور خدایند در آسمانها و زمین، به خدا قسم! ای ابا خالد! نور امام در دل مؤمنین درخشان تر از نور خورشید است در روز، به خدا سوگند! امامان دلهای مؤمنین را منور می‌سازند، و خدا نور آنها را از هر که بخواهد باز می‌دارد، پس دلهای آنها تاریک می‌گردد.

ای ابا خالد! به خدا قسم! هیچ بنده‌ای با ما دوستی نمی‌ورزد و ولایت ما را نمی‌پذیرد، جز اینکه خداوند دلش را پاک سازد، و دلی را پاک نمی‌کند مگر اینکه تسلیم ما باشد و با ما از در آشتی در آید، اگر از در آشتی با ما درآمد خدا او را از شدت گرفتاری‌های حساب در امان قرار می‌دهد و از وحشت قیامت ایمن می‌گرداند.

کعبه و ائمه اهل بیت محمدی در قرآن کریم

شماره: ۲۰۷

کد آیه: ۳۰ / ۶۷ اسم آیه: ماء معین

﴿قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ﴾

بگو: «به من خبر دهید اگر آبهای (سرزمین) شما در زمین فرورود، چه کسی می تواند آب جاری و گوارا در دسترس شما قرار دهد؟»

۱- عَنْ عَمَّارِ بْنِ يَاسِرٍ قَالَ: كُنْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي بَعْضِ غَزَوَاتِهِ، وَقَتَلَ عَلِيٌّ ﷺ أَصْحَابَ الْأَلْوِيَةِ، وَفَرَّقَ جَمْعَهُمْ، وَقَتَلَ عَمْرُو بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْجَمْحِيُّ، وَقَتَلَ شَيْبَةَ بْنَ نَافِعٍ، أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقُلْتُ لَهُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ، إِنْ عَلِيًّا قَدْ جَاهَدَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ.

فَقَالَ: لِأَنَّهُ مِنِّي وَآنَا مِنْهُ، وَارِثُ عِلْمِي وَقَاضِي دِينِي وَمُنْجِزُ وَعْدِي وَالْخَلِيفَةُ بَعْدِي، وَكَوْلَاهُ لَمْ يُعْرِفِ الْمُؤْمِنُ الْمَخْضُ، حَرْبُهُ حَرْبِي وَحَرْبِي حَرْبُ اللَّهِ، وَسِلْمُهُ سِلْمِي وَسِلْمِي سِلْمُ اللَّهِ، آلا! إِنَّهُ أَبُو سِبْطَى وَالْأَيْمَةُ مِنْ صُلْبِهِ يُخْرِجُ اللَّهُ تَعَالَى الْأَيْمَةَ الرَّاشِدِينَ وَمِنْهُمْ مَهْدِيُّ هَذِهِ الْأُمَّةِ.

فَقُلْتُ: يَا أَبِي أَنْتَ وَأُمِّي! يَا رَسُولَ اللَّهِ! مَا هَذَا الْمَهْدِيُّ؟

قَالَ: يَا عَمَّارُ! إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَهْدَ إِلَيَّ أَنَّهُ يُخْرِجُ مِنْ صُلْبِ الْحُسَيْنِ تِسْعَةَ، وَالتَّاسِعُ مِنْ وُلْدِهِ يَغِيبُ عَنْهُمْ، وَذَلِكَ قَوْلُهُ ﷺ: «قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ»، يَكُونُ لَهُ غَيْبَةٌ طَوِيلَةٌ، يَرْجِعُ عَنْهَا قَوْمٌ وَيَثْبُتُ عَلَيْهَا

کتابخانه و مرکز تحقیقات علمی و قرآنی کریم

آخِرُونَ، فَإِذَا كَانَ فِي آخِرِ الزَّمَانِ يَخْرُجُ، فَيَمْلَأُ الدُّنْيَا قِسْطًا وَعَدْلًا، وَيُقَاتِلُ عَلِيَّ
التَّأْوِيلِ كَمَا قَاتَلْتُ عَلِيَّ التَّنْزِيلِ، وَهُوَ سَمِيٌّ وَأَشْبَهُ النَّاسِ بِي ...^۱

عمار بن یاسر گفت: من با رسول خدا ﷺ در یکی از جنگها بودم که علی علیه السلام صاحبان علمهای مشرکین را کشت (چون الویه جمع لواء به معنای علم است) و آنان را متفرق نمود، آمدم خدمت رسول خدا و عرض کردم: یا رسول الله! درود خداوند بر شما باد! علی علیه السلام جهادی کرد در راه خدا که حق جهاد را ادا نمود.

رسول خدا ﷺ فرمودند: همانا علی از من است و من از اویم، او وارث علم من است و ادا کننده ی قرض من است، و وعده مرا انجام دهد، و خلیفه ی بعد از من می باشد، و اگر علی نبود مؤمن خالص شناخته نمی شد، جنگ با او جنگ با من است و جنگ با من جنگ با خداست، و تسلیم او تسلیم من و تسلیم من تسلیم خداوند است.

آگاه باش! او پدر دو سبط من است و امامان بعد من از صلب او خارج می شوند، خدای تعالی امامان راشدین را از صلب او آورد و از ایشان است مهدی این امت است.

عمار گفت: پدر و مادرم به قربانت! ای رسول خدا! این مهدی کیست؟

حضرت فرمودند: ای عمار! بدان خدای تعالی عهد و پیمان بر من گرفت که خارج نماید از صلب حسین امامان نه گانه را، که نهمین آنان غیبت می کند، و این

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۵ / بحار الانوار، ج ۳۳، ص ۱۸ و ج ۳۶، ص ۳۲۶ / البرهان فی تفسیر

القرآن، ج ۵، ص ۴۴۸ / کفایة الاثر، ص ۱۲۰.

قول خداوند است که فرمود: «بگو ای رسول! به دیده‌ی تأمل بنگرید اگر آب که مایه‌ی حیات و زندگانی شما است، صبحگاهی همه به زمین فرو رود، جز خدا کیست که باز آب گوارا برای شما پدید آورد».

برای قائم غیبتی طولانی است، که برمی‌گردند گروهی از او، و ثابت می‌مانند بر آن گروهی دیگر، پس زمانی که در آخر الزمان ظهور کند، همانا پر می‌کند دنیا را از عدل، و مقاتله می‌کند بر تأویل قرآن، کما این که من مقاتله کردم بر نزول قرآن، و او هم اسم من است و شبیه ترین مردم است به من ...

۲- عَنْ أَبِي بصيرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: فِي قَوْلِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ: «قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ»، فَقَالَ: هَذِهِ نَزَلَتْ فِي الْقَائِمِ عليه السلام، يَقُولُ: إِنْ أَصْبَحَ إِمَامُكُمْ غَائِبًا عَنْكُمْ، لَا تَدْرُونَ أَيْنَ هُوَ فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِإِمَامٍ ظَاهِرٍ، يَأْتِيكُمْ بِأَخْبَارِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ، وَحَلَالِ اللَّهِ جَلًّا وَعَزًّا وَحَرَامِهِ، ثُمَّ قَالَ: وَاللَّهِ! مَا جَاءَ تَأْوِيلُ الْآيَةِ وَلَا بُدَّ أَنْ يَجِيءَ تَأْوِيلُهَا.

ابو بصیر از امام باقر عليه السلام روایت کند که در تفسیر این کلام خدای تعالی: «قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ»، فرمودند: این آیه در باره‌ی امام قائم عليه السلام نازل شده است، یعنی می‌فرماید: اگر امامتان از شما غائب شود و ندانید که او کجاست، چه کسی امام ظاهری برای شما خواهد آورد؟ تا اخبار آسمان و زمین و

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۸۲ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۲ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۲۶۷ / تفسیر

نور الثقلین، ج ۵، ص ۲۸۷ / کتاب الغیبة (للطوسی)، ص ۱۵۸ / کمال الدین، ج ۱، ص ۳۲۵.

حلال و حرام خدای تعالی را برای شما بیاورد، سپس فرمودند: به خدا سوگند!
تأویل این آیه هنوز نیامده است و ناگزیر باید بیاید.

۳- عَنْ عَلِيِّ بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَخِيهِ مُوسَى عليه السلام قَالَ: قُلْتُ لَهُ: مَا تَأْوِيلُ هَذِهِ الْآيَةِ:
«قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ»، فَقَالَ: تَأْوِيلُهُ إِنْ فَقَدْتُمْ
إِمَامَكُمْ فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِإِمَامٍ جَدِيدٍ!

علی بن جعفر از برادرش موسی بن جعفر علیه السلام روایت کرده گوید: به موسی بن
جعفر علیه السلام عرض کردم: تأویل این آیه چیست که می فرماید: «قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ
مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ»، اگر دیدید که چشمه ی آبتان فرو رفت و
خشکید، چه کسی به شما آب گوارا می رساند، آن حضرت فرمودند: هنگامی که
امامتان از شما پنهان و از نظرها ناپدید شد، چه کسی امامی جدید برای شما
می آورد؟

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۵۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۴۴۹ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۱۰۰ و
ج ۵۱، ص ۵۳ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۶۸۳ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۳۶۶ / تفسیر نور
القلین، ج ۵، ص ۳۸۶ / الغیبة للنعمانی، ص ۱۷۶ / الکافی، ج ۱، ص ۲۴۰ / کمال الدین، ج ۲، ص ۳۵۱.

شماره: ۲۰۸

کد آیه: ۱۶ و ۱۵ / ۶۸ اسم آیه: پندار بی دینان

﴿إِذَا تَتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (۱۵) سَنَسِمُهُ عَلَى
الْخَزْطُومِ (۱۶)﴾

هنگامی که آیات ما بر او خوانده می شود می گوید: «اینها افسانه های
خرافی پیشینیان است» (۱۵) (ولی) ما بزودی بر بینی او علامت و داغ تنگ
می نهیم! (۱۶)

۱- عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِهِ: «إِذَا تَتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ»،
يَعْنِي: تَكْذِيبَهُ بِقَائِمِ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام إِذْ يَقُولُ لَهُ لَسْنَا نَعْرِفُكَ وَ لَسْتَ مِنْ وُلْدِ فَاطِمَةَ،
كَمَا قَالَ الْمُشْرِكُونَ لِمُحَمَّدٍ عليه السلام .^۱

از امام صادق عليه السلام روایت است که حضرت فرمودند: بی دینان چون خبر ظهور
قائم را بشنوند، آن را افسانه می پندارند و هنگامی که او را ببینند، می گویند ما تو را
نمی شناسیم و تو از فرزندان فاطمه عليها السلام نیستی، چنان که مشرکین این گونه سخنان به
پیغمبر صلی الله علیه و آله می گفتند.

۱- الزام الناصب، ج ۱ ص ۶۵ و ۹۶ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۲۸۰ و ج ۵۱ ص ۶۱ / البرهان فی تفسیر
القرآن، ج ۵ ص ۶۰۵ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۷۴۸.

کتاب و حدیث مهدی در قرآن کریم

۲- علی بن ابراهیم فی تفسیره، و قوله: «إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا» قَالَ: كُنِيَ عَنِ الثَّانِي، آيَاتُنَا قَالَ: «أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ»، أَي: أَكَاذِيبُ الْأَوَّلِينَ: «سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرطومِ» قَالَ: فِي الرَّجْعَةِ إِذَا رَجَعَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام وَ يَرْجِعُ أَعْدَاؤُهُ فَيَسِمُهُمْ بِمِيسَمٍ مَعَهُ كَمَا تُوسَمُ الْبَهَائِمُ عَلَى الْخِرَاطِيمِ الْأَنْفِ وَالشَّفْتَانِ.^۱

در تفسیر قمی روایت است که این آیه مربوط به رجعت است، هنگامی که شاه ولایت حضرت امیر مؤمنان عليه السلام رجعت کند و دشمنان آن حضرت نیز برگردند، آن حضرت بر پیشانی آنها مهر می زند و آنها را نشاندار می کند، چنانکه چهارپایان را داغ می زنند تا نشاندار شوند.

حکیم و ذرات کیهان محدودی در قرآن کریم

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۲۹۳ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۳۴۶ / بحار الأنوار، ج ۳۰، ص ۱۶۶ و ج ۵۳، ص ۱۰۳ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۵، ص ۴۵۹ / تفسير الصافي، ج ۵، ص ۲۱۰ / تفسير القمي، ج ۲، ص ۲۸۱ / تفسير كنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۳۸۴ / تفسير نور الثقلين، ج ۵، ص ۳۹۴ / مختصر البصائر، ص ۱۶۱.

شماره: ۲۰۹

اسم آیه: بخورید و بیاشامید

کد آیه: ۶۹ / ۲۴

﴿كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ﴾

(وبه آنان گفته می شود: بخورید و بیاشامید گوارا در برابر اعمالی که در ایام گذشته انجام دادید)

خطبة لِمَوْلَانَا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام تُسَمَّى الْمَخْرُونَ وَ هِيَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الْأَحَدِ الْمَحْمُودِ... إِلَى أَنْ قَالَ: وَ يُقَدِّفُ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ الْعِلْمَ، فَلَا يَخْتَاجُ مُؤْمِنٌ إِلَى مَا عِنْدَ أَخِيهِ مِنَ الْعِلْمِ، فَيَوْمئِذٍ تَأْوِيلُ هَذِهِ الْآيَةِ: «يُغْنِي اللَّهُ كُلًّا مِنْ سَعَتِهِ»، وَ تُخْرِجُ لَهُمُ الْأَرْضُ كُنُوزَهَا وَ يَقُولُ الْقَائِمُ عليه السلام: «كُلُوا وَ اشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ» ...^۱

در خطبه ای طولانی از حضرت امیرالمؤمنین علی عليه السلام است که فرمودند: ... و

علم در دل های مؤمنین واقع می شود، پس هیچ مؤمنی به علمی که نزد برادرش هست، احتیاج نخواهد داشت و تأویل این آیه: «يُغْنِي اللَّهُ كُلًّا مِنْ سَعَتِهِ»، خداوند هر یک را به رحمت و سعادت خویش بی نیاز فرماید، مراد آن روز است و زمین در آن روز، گنجینه های خود را برای آنان بیرون می آورد و قائم عليه السلام خطاب به آنان می فرماید: «كُلُوا وَ اشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ»، بخورید و بیاشامید، گوارایتان باد پاداش آنچه در روزگار گذشته پیش فرستاده اید.

کتاب و تالیفات مهدی در قرآن کریم

۱- بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۸۶ / مختصر البصائر، ص ۴۷۴.

شماره: ۲۱۰

اسم آیه: آتش جنگ قبل از قیام

کد آیه: ۷۰ / ۱

﴿سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ﴾

تقاضاکننده‌ای تقاضای عذابی کرد که واقع شد!

۱- فی تفسیر القمی، فی قوله تعالی: «سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ»، قَالَ: سُئِلَ أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام عَنْ مَعْنَى هَذَا؟ فَقَالَ: نَارٌ تَخْرُجُ مِنَ الْمَغْرِبِ، وَ مَلَكٌ يَسُوقُهَا مِنْ خَلْفِهَا، حَتَّى يَأْتِيَ مِنْ جِهَةِ دَارِ بَنِي سَعْدِ بْنِ هَمَّامٍ عِنْدَ مَسْجِدِهِمْ، فَلَا تَدْعُ دَارَ ابْنِي أُمِّيَةَ إِلَّا أَحْرَقَتْهَا وَ أَهْلَهَا، وَ لَا تَدْعُ دَاراً فِيهَا وَ تَرَى لآلِ مُحَمَّدٍ إِلَّا أَحْرَقَتْهَا، وَ ذَلِكَ الْمَهْدِيُّ عليه السلام ۱

در تفسیر علی بن ابراهیم قمی است که از امام محمد باقر عليه السلام معنی آیه: «سَأَلَ

سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ»، را پرسیدند که آن عذاب چیست؟ حضرت فرمودند: مقصود

آتشی است که از مغرب بیرون می‌آید و فرشته‌ای از عقب آن را می‌راند، تا به

محلّه‌ی بنی سعد بن همام می‌رسد و پهلوی مسجد آنها می‌ایستد، و تمام خانه‌های

بنی امیه با ساکنین آن را می‌سوزاند، و هیچ خانه‌ای را که دشمنی از آل محمد عليه السلام در

آن باشد، سالم نمی‌گذارد و همه را می‌سوزاند، و آن مهدی عليه السلام است.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۷ / بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۸۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۴۸۲ /

تفسیر الصافی، ج ۵، ص ۲۲۴ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۳۸۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۴۳۰ /

تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۴۱۲.

کتاب و اندیشه‌ی مهدوی در قرآن کریم

۲- عَنْ صَالِحِ بْنِ سَهْلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَقِيعٍ»، قَالَ: تَأْوِيلُهَا فِيمَا يَأْتِي عَذَابٌ يَقَعُ فِي الثُّيُوبِ، يَعْنِي نَاراً حَتَّى يَنْتَهِيَ إِلَى الْكُنَاسَةِ، كُنَاسَةُ بَنِي أَسَدٍ، حَتَّى تَمُرَّ بِثَقِيفٍ لَهَا تَدْعُ وَتُرَا لآلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام إِذَا أَحْرَقَتْهُ، وَذَلِكَ قَبْلَ خُرُوجِ الْقَائِمِ عليه السلام.^۱

صالح بن سهل از امام صادق عليه السلام روایت کرده که در مورد فرمایش خدای تعالی: «سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَقِيعٍ»، سؤال کننده‌ای از عذاب قیامت که وقوعش حتمی است پرسید، آن حضرت فرمودند: تأویل این آیه در چیزی است که خواهد آمد، عذابی که در ثویبه واقع می‌شود، یعنی آتش تا به کناسه می‌رسد، کناسه بنی اسد، تا آنجا که بر ثقیف نیز بگذرد، هیچ جایگاه ستم بر آل محمد عليه السلام را فرو نمی‌گذارد، مگر اینکه آن را به آتش می‌کشد، و آن پیش از قیام قائم عليه السلام است.

تفسیر و تفسیر آیات مهدی و قرآن کریم

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۱۰۲ / بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۲۴۳ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۴۸۶ / الغيبة (للنعمانی)، النص، ص ۲۷۲.

شماره: ۲۱۱

کد آیه: ۷۰ / ۴ اسم آیه: مدت حکومت پیامبر ﷺ و حضرت علی ﷺ

﴿تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ﴾

فرشتگان و روح [فرشته مقرب خداوند] به سوی او عروج می کنند
در آن روزی که مقدارش پنجاه هزار سال است،

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: حِينَ سُئِلَ عَنِ الْيَوْمِ الَّذِي ذَكَرَ اللَّهُ تَعَالَى مِقْدَارَهُ فِي الْقُرْآنِ: «فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ»، وَهِيَ كَرَّةُ رَسُولِ اللَّهِ عليه السلام، فَيَكُونُ مُلْكُهُ فِي كَرَّتِهِ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ، وَيَمْلِكُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام فِي كَرَّتِهِ أَرْبَعًا وَارْبَعِينَ أَلْفَ سَنَةٍ.^۱

از حضرت صادق عليه السلام روایت است که، وقتی تفسیر آیه: «فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ»، را از آن حضرت پرسیدند، حضرت فرمودند: این در موقع بازگشت و رجعت پیغمبر اکرم عليه السلام به دنیا است، که مدت سلطنتش پنجاه هزار سال خواهد بود، و امیر المؤمنین عليه السلام نیز چهل و چهار هزار سال سلطنت می کند.

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۲۹۴ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۲۶۸ / بحار الأنوار،

ج ۵۳، ص ۱۰۴ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۵، ص ۴۸۷ / مختصر البصائر، ص ۱۶۷.

کتاب و آیات محدودی در قرآن کریم

۴۳۹

شماره: ۲۱۲

کد آیه: ۲۶ / ۷۰ اسم آیه: تصدیق قیام حضرت مهدی علیه السلام

﴿وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ﴾

و آنها که به روز جزا ایمان دارند.

عَنْ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام ... وَ فِي قَوْلِهِ عليه السلام: «وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ»، قَالَ: بِخُرُوجِ الْقَائِمِ عليه السلام ...

ابو حمزه از امام باقر عليه السلام روایت می‌کند که حضرت در باره این سخن پروردگار: «وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ»، فرمودند: یعنی به خروج حضرت قائم عليه السلام.

کتاب هدایت مهدی در قرآن کریم

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۶۴ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۷ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۱۳ و ج ۵۱، ص ۶۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۴۹۱ / تفسیر الصافی، ج ۵، ص ۲۲۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۴۴۲ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۴۱۸.

شماره: ۲۱۳

اسم آیه: روز ذلت کفار

کد آیه: ۷۰ / ۴۴

﴿خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ﴾

در حالی که چشمهایشان از شرم و وحشت به زیر افتاده، و پرده‌ای از ذلت و خواری آنها را پوشانده است، این همان روزی است که به آنها وعده داده می‌شود.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِهِ عَلَيْكُمْ: «خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ»، قَالَ: يَعْنِي يَوْمَ خُرُوجِ الْقَائِمِ عليه السلام.

از امام باقر عليه السلام روایت است که در تفسیر آیه: «خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَلِكَ

الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ»، چشمهایشان سرافکنده است، آنها را ذلت فرا گرفته است، این است روزی که وعده داده شده بودند، حضرت فرمودند: یعنی روز ظهور قائم عليه السلام.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۷ / بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۲۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۴۹۳ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۷۰۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۴۴۷.

شماره: ۲۱۴

اسم آیه: طریقت

کد آیه: ۷۲ / ۱۶

﴿وَأَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقِينَهُمْ مَاءً غَدَقًا﴾

واینکه اگر آنها جن و انس [در راه (ایمان) استقامت ورزند، با آب فراوان سیرایشان می‌کنیم]

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «وَأَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقِينَهُمْ مَاءً غَدَقًا»، قَالَ: يَعْنِي لَوْ اسْتَقَامُوا عَلَى وِلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَوْصِيَاءِ مِنْ وَٰلِدِهِ عليه السلام وَقَبِلُوا طَاعَتَهُمْ فِي أَمْرِهِمْ وَ نَهْيِهِمْ، «لَأَسْقِينَهُمْ مَاءً غَدَقًا»، يَقُولُ: لَأَشْرِبْنَا قُلُوبَهُمُ الْإِيمَانَ، «وَ الطَّرِيقَةُ»، هِيَ الْإِيمَانُ بِوِلَايَةِ عَلِيِّ وَ الْأَوْصِيَاءِ عليهم السلام.

از امام محمد باقر عليه السلام روایت است که در باره‌ی قول خدای عز و جل: «وَأَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقِينَهُمْ مَاءً غَدَقًا»، یعنی: و اگر استقامت داشتند و راست می‌ایستادند بر راه حق، هر آینه ایشان را آب می‌دادیم، آبی گوارا، حضرت فرمودند: یعنی اگر بر ولایت امیر المؤمنین علی بن ابی‌طالب عليه السلام و اوصیای از فرزندان آن حضرت عليهم السلام، استقامت می‌داشتند، و فرمان‌برداری ایشان را در امر و نهی قبول می‌کردند، هر آینه ایشان را آب بسیاری می‌دادیم، فرمودند که می‌فرماید: هر آینه ایمان را به دل‌های ایشان می‌نوشانیدیم، بر وجهی که از آن بیرون نرود، و این طریقت، همان ایمان است به ولایت علی و اوصیای آن حضرت عليهم السلام.

کعبه و اوقات محمدی در قرآن کریم

۱- البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۵۰۸ / تفسیر الصافی، ج ۵، ص ۲۳۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۴۸۱ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۴۳۸ / الکافی، ج ۱، ص ۲۲۰.

شماره: ۲۱۵

اسم آیه: ضعف کفار

کد آیه: ۲۴ / ۷۲

﴿حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَيَسْئَلُونَ مَنْ أضعفُ ناصراً وَاَقْلُ عَدَدًا﴾

(این کارشکنی کفار هم چنان ادامه می‌یابد) تا آنچه را به آنها وعده داده شد ببینند آن گاه می‌دانند چه کسی یاورش ضعیفتر و جمعیتش کمتر است!

۱- عن محمد بن الفضيل، عن أبي الحسن الماضي عليه السلام، قال: قلت: قوله: «حَتَّىٰ

إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَيَسْئَلُونَ مَنْ أضعفُ ناصراً وَاَقْلُ عَدَدًا»، قال: يَعْنِي بِذَلِكَ الْقَائِمَ عليه السلام وَ أَنْصَارَهُ.

محمد بن فضیل گوید از حضرت امام کاظم عليه السلام در باره قول خداوند تعالی:

﴿حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَيَسْئَلُونَ مَنْ أضعفُ ناصراً وَاَقْلُ عَدَدًا﴾، پرسیدم، حضرت

فرمودند: مقصود از این، حضرت قائم عليه السلام است و یاوران او.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۵۰۸ / تأویل الآیات الظاهرة،

ص ۷۰۶ / تفسیر الصافی، ج ۵، ص ۲۳۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۴۸۸ / تفسیر نور الثقلین،

ج ۵، ص ۴۴۱ / الکافی، ج ۱، ص ۴۳۴.

۲- علی بن ابراهیم: قوله تعالى: «حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ»، قَالَ: الْقَائِمُ وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ فِي الرَّجْعَةِ، فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أضعفُ ناصِراً وَ أَقْلُ عَدَدًا، قَالَ: هُوَ قَوْلُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ لِزُفَرَ: وَ اللَّهُ يَا ابْنَ صَهَاكَ لَوْ لَا عَهْدٌ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَ كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ، لَعَلِمْتَ أَيُّنَا أضعفُ ناصِراً وَ أَقْلُ عَدَدًا، قَالَ: فَلَمَّا أَخْبَرَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَا يَكُونُ مِنَ الرَّجْعَةِ قَالُوا: مَتَى يَكُونُ هَذَا؟ قَالَ اللَّهُ: قُلْ: يَا مُحَمَّدُ! إِنْ أُذِرِي أَقْرِبُ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا!

علی بن ابراهیم در باره قول خدای تعالی: «تا آنچه را به آنان وعده داده شده ببینند»، فرمود: مقصود، دیدن قائم و امیر مؤمنان ﷺ در هنگام رجعت است، آن گاه می فهمند، چه کسی یاورش ضعیف تر و گروهش کمتر است، امیر مؤمنان ﷺ به ابن صهاک فرمودند: اگر پیمان رسول خدا و خواست الهی نبود، می فهمیدی کدام یک از ما یاورش ضعیف تر و گروهش کمتر است، وقتی رسول الله ﷺ، مردم را از رجعت آگاه کرد، سؤال شد: زمان آن چه وقت است؟ خدا این آیه را نازل کرد: ای محمد! بگو: نمی دانم آنچه به شما وعده داده شده، نزدیک است یا پروردگارم زمانی برای آن قرار می دهد.

مجموعه تفسیرات محمودی در قرآن کریم

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۷ و ج ۲، ص ۲۹۴ / بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۵۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۵۱۳ / تفسیر الصافی، ج ۵، ص ۲۳۸ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۳۹۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۳، ص ۴۸۸ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۴۴۱ / الکافی، ج ۱، ص ۴۳۴ / مرآة العقول، ج ۵، ص ۱۴۴.

﴿عَالَمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا﴾ (۲۶) إِلَّا مَنْ أَزْتَضَىٰ مِنْ
رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْأَلُكَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿۲۷﴾

اودانای غیب عالم است و هیچ کس را بر غیب خود آگاه نمی کند.
(۲۶) مگر آن کس را که به پیامبری برگزیده است که فرشتگان را از پیش رو
و پشت سر او می فرستد. (۲۷)

فی تفسیر القمی... وَ قَوْلُهُ تَعَالَى: «عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا، إِلَّا مَنْ
أَزْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْأَلُكَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا»، قَالَ: يُخْبِرُ اللَّهَ رَسُولُهُ
الَّذِي يَرْتَضِيهِ بِمَا كَانَ قَبْلَهُ مِنَ الْأَخْبَارِ، وَمَا يَكُونُ بَعْدَهُ مِنْ أَخْبَارِ الْقَائِمِ عليه السلام وَالرَّجْعَةَ
وَالْقِيَامَةَ.^۱

در تفسیر قمی در باره ی قول خداوند: «عالم به غیب است، و کسی را از غیب
خویش مطلع نکند، مگر فرستاده ای را که مورد رضای او باشد»، علی بن ابراهیم
روایت می کند که: خداوند حوادثی را که پس از پیغمبر صلی الله علیه و آله رخ می دهد، از جریان
حضرت قائم علیه السلام و رجعت، و قیامت، همه را به آنجناب خبر داد.

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۲۹۴ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۹۶ / بحار الأنوار،
ج ۵۳، ص ۵۸ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۵، ص ۵۱۳ / تفسير القمی، ج ۲، ص ۳۹۱ / تفسير نور
القلین، ج ۵، ص ۴۴۵.

شماره: ۲۱۷

کد آیه: ۱۰ / ۷۳ اسم آیه: تسلط حضرت مهدی علیه السلام بر ظالمین

﴿وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا﴾

و در برابر آنچه (دشمنان) می گویند شکیا باش و به طرز زی شایسته از آنان

دوری گزین!

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ»، يَا مُحَمَّدُ! مِنْ تَكْذِيبِهِمْ إِيَّاكَ فَإِنِّي مُنْتَقِمٌ مِنْهُمْ بِرَجُلٍ مِنْكَ وَهُوَ قَائِمِي الَّذِي سَلَطْتُهُ عَلَىٰ دِمَاءِ الظَّالِمَةِ!

ابو بصیر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که حضرت در باره ی آیه: «اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ»، فرمودند: یعنی صبر کن، ای محمد! بر تکذیب نمودن آنها تو را، من انتقام خواهم گرفت به وسیله ی مردی از خاندان تو، و او همان قائم من است که مسلط می کنم او را بر خون ستمگران.

۱- إلزام الناصب، ج ۱، ص ۹۰ / بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۲۲۰ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۴۹۲ / تفسیر

کنز الدقائق، ج ۱۱، ص ۲۱۰.

شماره: ۲۱۸

کد آیه: ۷۴ / ۲ اسم آیه: انذار پیامبر ﷺ در رجعت

﴿قُمْ فَأَنْذِرْ﴾

برخیز و انداز کن (و عالیان را بیم ده).

فی تفسیر القمی فی قوله تعالى: «قُمْ فَأَنْذِرْ»، قال: هُوَ قِيَامُهُ فِي الرَّجْعَةِ يُنذِرُ فِيهَا، وَ فِي قَوْلِهِ: «إِنَّهَا لِأِخْدَى الْكُبْرِ، نَذِيرًا لِلْبَشَرِ»، يَعْنِي مُحَمَّدًا ﷺ نَذِيرًا لِلْبَشَرِ فِي الرَّجْعَةِ^۱.

علی بن ابراهیم در تفسیر این آیه: «ای جامه به خود پیچیده، برخیز و بترسان»، فرمود: مقصود حضرت محمد ﷺ و آمدن آن حضرت در زمان رجعت است که مردم را از نافرمانی خدا بر حذر می‌دارد.

نیز در قول خداوند: «إِنَّهَا لِأِخْدَى الْكُبْرِ، نَذِيرًا لِلْبَشَرِ»، مقصود: پیغمبر ﷺ است که در رجعت به دنیا بازگشته بشر را از معصیت خدا بر حذر می‌دارد.

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۲۹۴ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۳۵۷ / بحار الأنوار، ج ۹، ص ۲۴۴ و ج ۱۶، ص ۹۷ و ج ۵۳، ص ۴۲ و ص ۶۴ و ص ۱۰۳ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۱، ص ۷۲۱ و ج ۵، ص ۵۲۳ / تفسير القمی، ج ۲، ص ۳۹۳ / تفسير كنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۱۳ / تفسير نور الثقلين، ج ۵، ص ۴۵۳ / مختصر البصائر، ص ۸۸ و ص ۱۱۳ و ص ۱۶۲.

شماره: ۲۱۹

کد آیه: ۴ / ۷۴ اسم آیه: لباس حضرت مهدی علیه السلام

﴿وَتِيَابِكَ فَطَهَّرَ﴾

ولباست راپاك كن.

عَنْ مُعَلَّى بْنِ خُنَيْسٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: إِنَّ عَلِيًّا عليه السلام كَانَ عِنْدَكُمْ، فَأَتَى بَنِي دِيوَانَ، وَاشْتَرَى ثَلَاثَةَ أَثْوَابٍ بِدِينَارٍ، الْقَمِيصَ إِلَى فَوْقِ الْكَعْبِ، وَالْإِزَارَ إِلَى نِصْفِ السَّاقِ، وَالرُّدَاءَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ إِلَى نَدْيَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ إِلَى أَلْيَتَيْهِ، ثُمَّ رَفَعَ يَدَهُ إِلَى السَّمَاءِ، فَلَمْ يَزَلْ يَحْمَدُ اللَّهَ عَلَى مَا كَسَاهُ، حَتَّى دَخَلَ مَنْزِلَهُ.

ثُمَّ قَالَ: هَذَا اللَّبَاسُ الَّذِي يَنْبَغِي لِلْمُسْلِمِينَ أَنْ يَلْبَسُوهُ، قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: وَ لَكِنْ لَا يَقْدِرُونَ أَنْ يَلْبَسُوا هَذَا الْيَوْمَ، وَ لَوْ فَعَلْنَا، لَقَالُوا مَجْنُونٌ، وَ لَقَالُوا مُرَاءٍ، وَ اللَّهُ تَعَالَى يَقُولُ: «وَتِيَابِكَ فَطَهَّرَ»، قَالَ: وَ تِيَابِكَ ارْفَعَهَا وَ لَا تَجْرُهَا، وَ إِذَا قَامَ قَائِمُنَا كَانَ هَذَا اللَّبَاسُ!

معلى بن خنيس از امام صادق عليه السلام روایت کرده است که حضرت فرمودند: همانا علی عليه السلام از نزد شما، نزد بنی دیوان رفت، و سه عدد لباس را به یک دینار خرید،

۱- بحار الأنوار، ج ۴۱، ص ۱۵۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۵۲۳ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۱۴ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۴۵۳ / حلیة الأبرار، ج ۶، ص ۲۳۶ / الکافی، ج ۶، ص ۴۵۶.

پیراهنی که بلندی آن تا قوزک پا (برآمدگی پا) بود، قسمت بالای احرام (إزار) که تا نصف ساق پا می‌رسید، و رداء (شبییه عبا) که از جلو قسمت بالای بدن را، و از پشت سر تا وسط را می‌پوشاند، آنگاه دستهای خود را به آسمان بلند کرد و بر نعمت آن پوشش تا رسیدن به منزل، خدا را حمد و سپاس می‌گفت.

بعد فرمودند: سزاوار است مسلمانها اینگونه لباس بپوشند، امام صادق علیه السلام فرمودند: ولی امروز مسلمانها نمی‌توانند اینگونه لباس بپوشند، و اگر ما اینگونه لباس بپوشیم می‌گویند دیوانه است، یا می‌گویند: ریا کار است، خداوند متعال می‌فرماید: «وَتَيَأْتِكَ فَطَهْرٌ»، و لباسهای خود را پاکیزه کن، آنگاه فرمودند: و لباسهایت را بالا بگیر و آنها را به زمین نکش، زمانی که قائم ما قیام کند لباس اینگونه است.

شماره: ۲۲۰

کد آیه: ۸ / ۷۴ اسم آیه: علامت ظهور

﴿فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ﴾

هنگامی که در «صور» دمیده شود.

عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عَمْرِو بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ رضی الله عنه قَالَ: أَنَّهُ سُئِلَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عز وجل: «فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ»، قَالَ: إِنَّ مِنَّا إِمَامًا مُسْتَتِرًا، فَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ عز وجل إِظْهَارَ أَمْرِهِ، نَكَّتْ فِي قَلْبِهِ نُكْتَةً فَظَهَرَ فَقَامَ بِأَمْرِ اللَّهِ عز وجل.

مفضل بن عمر از امام صادق رضی الله عنه روایت کرده که از آن حضرت در باره‌ی فرمایش خدای عز وجل سؤال شد: «فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ»، هنگامی که در صور دمیده شود، آن حضرت فرمودند: همانا از ما اهل بیت امامی غایب خواهد بود، و هنگامی که خداوند عزّ ذکره آشکار ساختن امر او را اراده نماید، به دل او نکته و پدیده‌ای می‌اندازد، پس او آشکار گشته و به امر خدای عز وجل قیام خواهد کرد.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۱۹ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۷ / بحار الانوار، ج ۲، ص ۷۱ و ج ۵۱، ص ۵۸ و ج ۵۲، ص ۲۸۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۵۲۵ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۷۰۸ / تفسیر الصافی، ج ۵، ص ۲۴۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۱۶ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۴۵۴ / الغیبة للنعمانی، ص ۱۸۷ / الکافی، ج ۱، ص ۳۴۳ / کمال الدین، ج ۲، ص ۳۴۹.

شماره: ۲۲۱

کد آیه: ۳۱ / ۷۴ اسم آیه: اراده‌ی خدا

﴿وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً
لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيَقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزِدَّ الَّذِينَ آمَنُوا
إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَيَقُولَ الَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ
اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا
ذِكْرٌ لِّلْبَشَرِ﴾

مأموران دوزخ را فقط فرشتگان (عذاب) قرار دادیم، و تعداد آنها را
جز برای آزمایش کافران معین نکردیم تا اهل کتاب یهود و نصاری ایقین
پیدا کنند و بر ایمان مؤمنان بیفزایند، و اهل کتاب و مؤمنان (در حقیقت این
کتاب آسمانی) تردید به خود راه ندهند، و بیمار دلان و کافران بگویند: «خدا
از این توصیف چه منظوری دارد؟» (آری) این گونه خداوند هر کس را
بخواهد گمراه می سازد و هر کس را بخواهد هدایت می کند، و لشکریان
پروردگارت را جز او کسی نمی داند، و این جز هشدار و تذکری برای انسانها
نیست!

عَنْ جَابِرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام ... وَ فِي قَوْلِهِ عليه السلام: «وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً»، قَالَ: فَالنَّارُ هُوَ الْقَائِمُ عليه السلام الَّذِي أَنَارَ ضَوْؤُهُ، وَ خُرُوجُهُ لِأَهْلِ الشَّرْقِ وَ الْغَرْبِ وَ الْمَلَائِكَةُ هُمُ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ عِلْمَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ، وَ قَوْلُهُ: «وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا»، قَالَ: يَعْنِي الْمُرْجِيئَةَ، وَ قَوْلُهُ: «لَيْسَتَيْنِ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ»، قَالَ: هُمُ الشَّيْعَةُ، وَ هُمُ أَهْلُ الْكِتَابِ، وَ هُمُ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ وَ الْحُكْمَ وَ النَّبُوَّةَ، وَ قَوْلُهُ: «وَ يَزِدَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَ لَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ»، أَيْ لَا يَشْكُ الشَّيْعَةُ فِي شَيْءٍ مِنْ أَمْرِ الْقَائِمِ عليه السلام، وَ قَوْلُهُ: «وَ لَيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ»، يَعْنِي بِذَلِكَ الشَّيْعَةَ وَ ضَعْفَاءَهَا، وَ الْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا، فَقَالَ اللَّهُ عليه السلام: «لَهُمْ كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ»، فَالْمُؤْمِنُ يُسَلِّمُ وَ الْكَافِرُ يَشْكُ، وَ قَوْلُهُ: «وَ مَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ»، فَجُنُودُ رَبِّكَ هُمُ الشَّيْعَةُ وَ هُمُ شُهَدَاءُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ، وَ قَوْلُهُ: «وَ مَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَى لِلْبَشَرِ»، «لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ»، قَالَ: يَعْنِي الْيَوْمَ قَبْلَ خُرُوجِ الْقَائِمِ عليه السلام مَنْ شَاءَ قَبْلَ الْحَقِّ وَ تَقَدَّمَ إِلَيْهِ وَ مَنْ شَاءَ تَأَخَّرَ عَنْهُ ...^١

جابر از حضرت امام محمد باقر عليه السلام روایت نموده که حضرت در باره‌ی این آیه: «وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً»، فرمودند: منظور از نار، حضرت قائم عليه السلام است که نور او می‌درخشد و قیامت شرق و غرب را می‌گیرد، و ملائکه کسانی هستند که علم آل محمد عليه السلام را دارند، و این آیه: «وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا»، منظور گروه مرجئه هستند، و این آیه: «لَيْسَتَيْنِ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ»، یعنی شیعیان که

١- بحار الأنوار، ج ٢٤، ص ٣٢٦ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ٥، ص ٥٢٩ / تأویل الآيات الظاهرة،

ص ٧١٠ / حلیة الأبرار، ج ٦، ص ٤٠٨.

اهل کتابند و آنهايند که به ايشان کتاب و نبوت و حکمت ارزاني شده، «و يَزِدَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ»، يعني شيعيان شک در چيزی از کار حضرت مهدي عليه السلام ندارند، «و لَيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ»، منظور ضعفاي شيعه هستند، «و الْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا»، که می گویند خدا از اين چه منظوری دارد؟

خداوند می فرماید به آنها: «كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ»، اين چنین خداوند گمراه می کند کسی را که می خواهد و هدايت می نمايد آن کس را که بخواهد، مؤمن تسليم می شود و کافر شک می کند، «وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ»، منظور از جنود و سپاه خدا، شيعيان هستند که تعداد آنها را فقط خدا می داند، و آنها گواهان روی زمين هستند، «وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرِي لِلْبَشَرِ»، «لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ»، يعني در اين ايام پيش از ظهور حضرت مهدي عليه السلام هر که مایل است حق را بپذيرد و به جانب حق رود، و هر که می خواهد از حق کناره گيري کند...

شماره: ۲۲۲

کد آیه: ۳۶ و ۳۵ / ۷۴ اسم آیه: انذار پیامبر ﷺ در رجعت

﴿إِنَّهَا لِإِخْدَى الْكُفْرِ (۳۵) نَذِيرًا لِلْبَشَرِ (۳۶)﴾

که آن (حوادث هولناک قیامت) از مسائل مهم است، (۳۵) هشدار و
انذاری است برای همه انسانها (۳۶)

«لطفاً به آیه‌ی شماره‌ی ۲۱۸، کد: ۲ / ۷۴ مراجعه فرمائید.»

کتاب و تفسیر آیات مهدوی در قرآن کریم

شماره: ۲۲۳

کد آیه: ۴۶ / ۷۴ اسم آیه: روز حضرت مهدی علیه السلام

﴿وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الدِّينِ﴾

و شماره روز جزا انکاری کردیم.

عن أبي جعفر عليه السلام في حديث أنه قال: في قوله تعالى: «وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الدِّينِ»، قال: ذاك يوم القائم، وهو يوم الدين، «حَتَّى أَتَانَا الْيَقِينُ»، أيام القائم عليه السلام.

در روایتی طولانی از امام باقر عليه السلام در باره ی قول خداوند تعالی: «وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الدِّينِ»، فرمودند: منظور روز قائم عليه السلام است و آن روز جزا می باشد، «تا اینکه یقین به ما رسید» منظور از یقین، روزگار ظهور مهدی موعود عليه السلام است.

کتاب: «تأیید آیات مهدی در قرآن کریم»

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۹۴ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۹ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۶۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۵۲۹ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۷۱۲ / تفسیر فوات الکوفی، ص ۵۱۴.

شماره: ۲۲۴

کد آیه: ۱۸ / ۷۸ اسم آیه: اولین رجعت کننده

﴿يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ قَتَاتُونَ أَفْوَاجًا﴾

روزی که در «صور» دمیده می شود و شما فوج فوج (به محشر) می آید:

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام سُئِلَ عَنِ الرَّجْعَةِ أَحَقُّ هِيَ؟ قَالَ: نَعَمْ، فَقِيلَ لَهُ: مَنْ أَوَّلُ مَنْ يُخْرَجُ؟ قَالَ: الْحُسَيْنُ عليه السلام، يُخْرَجُ عَلَى أَثَرِ الْقَائِمِ عليه السلام، قِيلَ: وَمَعَهُ النَّاسُ كُلُّهُمْ؟ قَالَ: لَا، بَلْ كَمَا ذَكَرَ اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ: «يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ قَتَاتُونَ أَفْوَاجًا»، قَوْمًا بَعْدَ قَوْمٍ.

از حضرت صادق عليه السلام سوال شد: آیا رجعت حق است؟ حضرت فرمودند: آری، عرض شد: اول کسی که بیرون می آید کیست؟ حضرت فرمودند: حسین بن علی علیه السلام است، که پس از قیام حضرت قائم عليه السلام خارج می شود، گفته شد: مردم هم همراه ایشان هستند؟ فرمودند: نه، چنانکه خداوند می فرماید: دسته دسته بیایند، به ترتیب خواهند آمد، قومی پس از قوم دیگر.

۴۵۶

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۲۹۴ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۳۶۷ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۱۰۳ / مختصر البصائر، ص ۱۶۵ / الوافی، ج ۲، ص ۲۶۷.

شماره: ۲۲۵

کد آیه: ۷ و ۶ / ۷۹ اسم آیه: رجعت امیر المؤمنین علیه السلام پس از امام حسین علیه السلام

﴿يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ (۶) تَتَّبِعَهَا الرَّادِفَةُ (۷)﴾

آن روز که زلزله‌های وحشتناک همه چیز را به لرزه درمی آورد (۶) و
بدنبال آن، حادثه دومین اصیحه عظیم محشر رخ می دهد، (۷)

عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ خَالِدٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ، تَتَّبِعَهَا الرَّادِفَةُ»، قَالَ: «الرَّاجِفَةُ»، الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عليه السلام، وَ «الرَّادِفَةُ»، عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام، وَ أَوَّلُ مَنْ يَنْفُضُ عَنْ رَأْسِهِ التُّرَابَ الْحُسَيْنِيُّ بْنُ عَلِيٍّ عليه السلام فِي خَمْسَةِ وَ سَبْعِينَ أَلْفًا.

وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ: «إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَ الَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ يَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ، يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعذِرَتُهُمْ وَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَ لَهُمْ سُوءُ الدَّارِ»^۱.

از سلیمان بن خالد نقل می کند که حضرت صادق علیه السلام در تأویل این آیه:

«روزی که لرزاننده بلرزاند، و لرزاننده دیگر از پس آن آید»، فرمودند: اولی حسین بن علی علیه السلام است، و دومی امیر المؤمنین علیه السلام، اول کسی که گرد و خاک از سر می فشاند حسین بن علی علیه السلام است، که با هفتاد و پنج هزار نفر وارد می شود.

۱- الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۳۸۲ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۱۰۶ / البرهان في

تفسير القرآن، ج ۵، ص ۵۷۵ / تأويل الآيات الظاهرة، ص ۷۳۷ / تفسير فرات الكوفي، ص ۵۳۷ /

تفسير كنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۱۱۵ / مختصر البصائر، ص ۴۹۲.

کتاب در فضیلت محمدی در قرآن کریم

و این است تفسیر این آیه: «ما به یقین پیامبران خود و کسانی را که ایمان آورده‌اند، در زندگی دنیا و روزی که گواهان به پا می‌خیزند یاری می‌دهیم! روزی که عذرخواهی ظالمان سودی به حالشان نمی‌بخشد و لعنت خدا برای آنها، و جایگاهی بد نیز برای آنان است.»

تفسیر و تفسیر آیه مهدوی در قرآن کریم

شماره: ۲۲۶

کد آیه: ۱۳ و ۱۲ / ۷۹ اسم آیه: بازگشت زیانکاران

﴿قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ﴾ (۱۲) فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ (۱۳) ﴿

می‌گویند: «اگر قیامتی در کار باشد، بازگشتی است زیانبار» (۱۲) ولی

(بدانید) این بازگشت تنها بایک صیغه عظیم است! (۱۳)

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحُسَيْنِ، قَالَ: دَخَلْتُ مَعَ أَبِي، عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام، فَجَرَى بَيْنَهُمَا حَدِيثٌ، فَقَالَ أَبِي لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: مَا تَقُولُ فِي الْكَرَّةِ؟ قَالَ عليه السلام: أَقُولُ فِيهَا مَا قَالَ اللَّهُ تعالى، وَذَلِكَ أَنَّ تَفْسِيرَهَا صَارَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وسلم قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَ هَذَا الْحَرْفُ بِخَمْسَةِ وَعِشْرِينَ لَيْلَةً، قَوْلُ اللَّهِ تعالى: «تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ»، إِذَا رَجَعُوا إِلَى الدُّنْيَا وَلَمْ يَقْضُوا ذُحُولَهُمْ. فَقَالَ لَهُ أَبِي: يَقُولُ اللَّهُ تعالى: «فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ، فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ»، أَيُّ شَيْءٍ أَرَادَ بِهَذَا؟ فَقَالَ: إِذَا انْتَقَمَ مِنْهُمْ وَبَاتَتْ بَقِيَّةُ الْأَرْوَاحِ سَاهِرَةً لَا تَنَامُ وَلَا تَمُوتُ.^۱

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص ۲۹۵ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص ۲۷۹ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۴۴ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۵، ص ۵۷۶ / مختصر البصائر، ص ۱۱۸.

محمد بن عبد الله بن حسين روايت کرده که گفت: همراه پدرم بر حضرت صادق عليه السلام وارد شدیم، میان آن حضرت و پدرم سخنی گذشت، سپس پدرم به حضرت عرض کرد: در باره‌ی رجعت چه می‌فرمائید؟

حضرت فرمودند: می‌گویم آنچه که خداوند فرموده، و آن این است که بیست و پنج شب پیش از این اتفاق تفسیرش برای پیغمبر صلی الله علیه و آله آمده، همان که خدا می‌فرماید، «گویند: این بازگشتی زیان‌بار است»، و این هنگامی است که مردم به دنیا برمی‌گردند و خونخواهی آنها تمام می‌شود.

پدرم عرض کرد: اینکه خداوند در قرآن می‌فرماید: «فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ، فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ»، مقصود چیست؟

حضرت فرمودند: وقتی که از آنها انتقام گیرند و بدن‌ها بمیرد روح‌ها بیدار بماند، ارواح آنها بیدار است نه می‌خوابد و نه می‌میرد.

شماره: ۲۲۷

کد آیه: ۱۶ و ۱۵ / ۸۱ اسم آیه: ستاره‌ی درخشان

﴿فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ (۱۵) الْجَوَارِ الْكُنَّسِ (۱۶)﴾

سوگند به ستارگانی که بازی کردند، (۱۵) حرکت می‌کنند و از دیدن هاپنهان

می‌شوند، (۱۶)

عَنْ أُمِّ هَانِي قَالَتْ: لَقِيتُ أَبَا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ عليه السلام، فَسَأَلْتُهُ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: «فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ»، قَالَ: الْخُنَّسُ إِمَامٌ، يَخْنِسُ فِي زَمَانِهِ عِنْدَ انْقِطَاعِ مِنْ عِلْمِهِ عِنْدَ النَّاسِ سَنَةَ سِتِّينَ وَ مِائَتَيْنِ، ثُمَّ يَبْدُو كَالشَّهَابِ الْوَاقِدِ فِي ظُلْمَةِ اللَّيْلِ، فَإِنْ أَدْرَكَتْ ذَلِكَ قَرَّتْ عَيْنُكَ^۱.

ام هانی گوید: امام باقر علیه السلام را ملاقات کردم، و از تأویل این آیه پرسش نمودم:

«فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ»، حضرت فرمودند: امامی است که در زمان خود

پس از منقضی شدن کسانی که او را می‌شناسند، در سال دویست و شصت غایب

می‌شود، سپس مانند شهاب نورانی در شبی ظلمانی پدیدار می‌گردد، و اگر او را

دیدید چشمانت روشن باد.

تفسیر و تفسیر آیه‌ها در قرآن کریم

۴۶۱

۱- اثبات الهداة، ج ۵ ص ۵۸ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۹ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۱ / البرهان فی

تفسیر القرآن، ج ۵ ص ۵۹۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۱۵۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۵۱۷

/ الغيبة للنعمانی، ص ۱۵۰ / الکافی، ج ۱، ص ۲۴۱ / کمال الدین، ج ۱، ص ۳۲۵.

شماره: ۲۲۸

کد آیه: ۸۳ / ۱۳ اسم آیه: انکار حضرت مهدی علیه السلام

﴿إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ﴾

(همان کسی که) وقتی آیات ما بر او خوانده می شود می گوید: «این افسانه های

پیشینان است»

عن أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام ... فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ»، قَالَ: يَعْنِي تَكْذِيبَهُمْ بِالْقَائِمِ عليه السلام، إِذْ يَقُولُونَ لَهُ لَسْنَا نَعْرِفُكَ وَ لَسْتَ مِنْ وُلْدِ فَاطِمَةَ عليها السلام كَمَا قَالَ الْمُشْرِكُونَ لِ مُحَمَّدٍ عليه السلام ۱.

امام صادق عليه السلام در باره ی فرمایش خداوند: «إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ»، «وقتی آیات ما بر آنها خوانده می شود می گویند داستانهای پیشینان است»، فرمودند: یعنی تکذیب آنها نسبت به حضرت قائم عليه السلام است، زیرا به او می گویند ما تو را نمی شناسیم و تو از اولاد فاطمه عليها السلام نیستی، همان طوری که مشرکین به حضرت محمد صلی الله علیه و آله می گفتند.

۱- الزام الناصب، ج ۱ ص ۶۵ و ۹۶ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۲۸۰ و ج ۵۱، ص ۶۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۶۰۵ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۷۴۸.

کتاب و آیه های مهدی و قرآن کریم

کد آیه: ۱۹ / ۸۴ اسم آیه: یکی از سنتهای انبیاء

﴿لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ﴾

که همه‌ی شما پیوسته از حالی به حال دیگر منتقل می‌شوید.

عَنْ حَنَّانِ بْنِ سَدِيرٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: إِنَّ لِلْقَائِمِ مِنَّا غَيْبَةً يَطُولُ أَمَدُهَا، فَقُلْتُ لَهُ: وَ لِمَ ذَاكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ؟
قَالَ: إِنَّ اللَّهَ تعالى أَبِي إِلَّا أَنْ يُجْرِيَ فِيهِ سُنَنَ الْأَنْبِيَاءِ عليهم السلام فِي غَيْبَاتِهِمْ، وَإِنَّهُ لَا بُدَّ لَهُ، يَا سَدِيرُ! مِنْ اسْتِيفَاءِ مَدَدِ غَيْبَاتِهِمْ، قَالَ اللَّهُ تعالى: «لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ»، أَي سَنَّا عَلَى سُنَنِ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ^۱

از امام صادق عليه السلام روایت است که حضرت فرمودند: برای قائم ما غیبتی است که مدت آن به طول می‌انجامد، گفتم: ای فرزند رسول خدا! آن برای چیست؟
حضرت فرمودند: زیرا خدای تعالی می‌خواهد در او سنتهای پیامبران عليهم السلام را در غیبتهایشان جاری کند، ای سدیرا! گریزی از آن نیست که مدت غیبتهای آنها به سرآید، خدای تعالی می‌فرماید: «لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ»، یعنی: سنتهای پیشینیان در شما جاری خواهد شد.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۰۳ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۹ / بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۴۲ و ج ۵۲، ص ۹۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۶۱۹ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۲۰۳ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۵۳۹ / کمال الدین، ج ۲، ص ۴۸۰.

شماره: ۲۳۰

اسم آیه: آخرین برج

کد آیه: ۸۵ / ۱

﴿وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ﴾

سوگنده آسمان که دارای برجهای بسیار است.

عَنْ أَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ذَكَرُ اللَّهُ ﷻ عِبَادَةَ، وَ ذِكْرِي عِبَادَةَ، وَ ذَكَرُ عَلِيٍّ عِبَادَةَ، وَ ذِكْرُ الْأَئِمَّةِ مِنْ وُلْدِهِ عِبَادَةَ، وَ الَّذِي بَعَثَنِي بِالنُّبُوَّةِ وَ جَعَلَنِي خَيْرَ الْبَرِيَّةِ، إِنَّ وَصِيَّي لَأَفْضَلُ الْأَوْصِيَاءِ، وَ إِنَّهُ لَحُجَّةُ اللَّهِ عَلَيَّ عِبَادِهِ، وَ خَلِيفَتُهُ عَلَيَّ خَلْقِهِ، وَ مِنْ وُلْدِهِ الْأَئِمَّةُ الْهُدَاةُ بَعْدِي، بِهِمْ يَخْبِسُ اللَّهُ الْعَذَابَ عَنْ أَهْلِ الْأَرْضِ، وَ بِهِمْ يُنْسِكُ السَّمَاءُ أَنْ تَقَعَ عَلَيَّ الْأَرْضُ إِلَّا بِإِذْنِهِ، وَ بِهِمْ يُمْسِكُ الْجِبَالُ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ، وَ بِهِمْ يَسْقَى خَلْقَهُ الْغَيْثَ، وَ بِهِمْ يُخْرِجُ النَّبَاتَ، أَوْلَيْكَ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ حَقًّا وَ خُلَفَائِي صِدْقًا، عِدَّتُهُمْ عِدَّةُ الشُّهُورِ وَ هِيَ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا، وَ عِدَّتُهُمْ عِدَّةُ نَقَبَاءِ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ، ثُمَّ تَلَا ﷻ هَذِهِ الْآيَةَ: «وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ».

ثُمَّ قَالَ: أُوَيْدُ، يَا ابْنَ عَبَّاسٍ! أَنْ اللَّهَ يُقْسِمُ بِالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ، وَ يَعْنِي بِهِ السَّمَاءَ وَ بُرُوجَهَا، قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَا ذَاكَ؟ قَالَ: أَمَّا السَّمَاءُ فَأَنَا، وَ أَمَّا الْبُرُوجُ فَالْأَئِمَّةُ بَعْدِي، أَوْلَهُمْ عَلَيَّ وَ آخِرُهُمْ الْمَهْدِيُّ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ.^۱

۱- اثبات الهداة، ج ۲، ص ۲۱۷ / أطيب البيان في تفسير القرآن، ج ۱۴، ص ۵۹ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۹۹ / بحار الانوار، ج ۳۶، ص ۳۷۱ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۵، ص ۶۲۲ / غاية المرام و حجة الخصام،

اصبغ بن نباته حدیث کند که گفت: شنیدم از ابن عباس که می‌گفت: رسول خدا ﷺ فرمودند: ذکر خدا عبادت است، و یاد کردن من عبادت است، و یاد کردن علی عبادت است، و یاد کردن امامان از فرزندان او عبادت است، و سوگند به آنکه مرا به پیغمبری برانگیخته و بهترین مردمان قرارم داده! وصی من بهترین اوصیاء است، و به درستی که او حجّت خداست بر بندگانش، و خلیفه‌ی او بر خلقش می‌باشد، و امامان راهنما پس از من از فرزندان او هستند، به خاطر آنها خداوند عذاب را از اهل زمین باز دارد، و به وجود ایشان آسمان را نگهدارد از اینکه جز به اذن او بر زمین فرود آید، و به سبب آنها کوهها را نگهدارد از اینکه مردم را به اضطراب اندازد، و به برکت آنها خلقش را به وسیله‌ی باران سیراب کند، و به واسطه‌ی ایشان گیاه را برویاند، اینان به راستی اولیای خدا و به درستی جانشینان من هستند، شماره آنها شماره ماه‌هاست که دوازده ماه است، و عددشان به عدد نقیبان موسی بن عمران است، سپس حضرت این آیه را تلاوت فرمودند:

«سوگند به آسمانهایی که دارای برجها است.»

آنگاه فرمودند: ای پسر عباس! آیا پنداری که خداوند به آسمان دارای برجها سوگند یاد فرموده و مقصودش همین آسمانها و برجها است؟
عرض کردم: ای رسول خدا! پس مقصودش چیست؟ حضرت فرمودند: اما آسمان منم، و اما بُرجها امامان پس از من هستند، که اولی آنها علی و آخرشان مهدی است، درود خدا بر تمامی ایشان باد.

شماره: ۲۳۱

کد آیه: ۱۷ تا ۱۵ / ۸۶ اسم آیه: پایان مهلت کفار

﴿إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا (۱۵) وَأَكِيدُ كَيْدًا (۱۶) فَمَهْلُ الْكَافِرِينَ
أَمَهُلُهُمْ رُوَيْدًا (۱۷)﴾

آنها پیوسته حيله می کنند، (۱۵) و من هم در برابر آنها چاره می کنم، (۱۶)
حال که چنین است کافران را (فقط) اندکی مهلت ده (تا سزای اعمالشان را
ببینند)، (۱۷)

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام ... فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا»، قَالَ:
كَادُوا رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَكَادُوا عَلِيًّا عليه السلام وَكَادُوا فَاطِمَةَ عليها السلام، وَقَالَ اللَّهُ: يَا مُحَمَّدُ! «إِنَّهُمْ
يَكِيدُونَ كَيْدًا وَ أَكِيدُ كَيْدًا فَمَهْلُ الْكَافِرِينَ أَمَهُلُهُمْ رُوَيْدًا»، لَوْ قَتَبَتْ بَعَثَ الْقَائِمُ عليه السلام، فَيَنْتَقِمُ
لِي مِنَ الْجَبَّارِينَ وَالطَّوَاعِيتِ مِنْ قُرَيْشٍ وَبَنِي أُمَيَّةَ وَ سَائِرِ النَّاسِ.

ابو بصیر از حضرت صادق عليه السلام روایت کرده که حضرت در باره ی آیه: «إِنَّهُمْ
يَكِيدُونَ كَيْدًا»، فرمودند: نیرنگ به پیامبر اکرم و علی بن ابی طالب و فاطمه زهرا عليها السلام
دند، خداوند می فرماید: یا محمد! «إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا وَ أَكِيدُ كَيْدًا فَمَهْلُ الْكَافِرِينَ
أَمَهُلُهُمْ رُوَيْدًا»، من نیز با آنها مقابله به مثل می کنم، ایشان را مهلت بده تا وقت ظهور
حضرت قائم عليه السلام، خداوند به وسیله او از ستمگران و جباران قریش و بنی امیه و
سایر مردم انتقام می گیرد.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۱۰۰ و ج ۲، ص ۲۹۵ / بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۲۶۸ و ج ۵۱، ص ۴۹ و ج ۵۲،
ص ۵۸ و ص ۱۲۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۶۳۲ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۲۱۶ / تفسیر
کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۲۳۰ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۵۵۳.

شماره: ۲۳۲

کد آیه: ۴ تا ۸۸ / اسم آیه: شمشیر حضرت مهدی علیه السلام

﴿هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ (۱) وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ (۲) عَامِلَةٌ
نَاصِبَةٌ (۳) تَصَلِي نَارًا حَامِيَةً (۴)﴾

آیاداستان غاشیه [روز قیامت که حوادث وحشتناکش مهرا
می پوشاند] به تورسید است؟! (۱) چهره هایی در آن روز خاشع و ذلت بارند،
(۲) آنها که پیوسته عمل کرده و خسته شده اند (و نتیجه ای عایدشان نشد
است)، (۳) و در آتش سوزان وارد می گردند (۴)

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: قُلْتُ: «هَلْ أَتَاكَ
حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ؟» قَالَ: يَغْشَاهُمُ الْقَائِمُ عليه السلام بِالسَّيْفِ، قَالَ: قُلْتُ: «وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ»،
قَالَ: خَاضِعَةٌ لَا تُطِيقُ الْإِمْتِنَاعَ، قَالَ: قُلْتُ: «عَامِلَةٌ» قَالَ: عَمِلْتَ بِغَيْرِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ، قَالَ:
قُلْتُ: «نَاصِبَةٌ» قَالَ: نَصَبْتَ غَيْرَ وِلَاةِ الْأَمْرِ، قَالَ: قُلْتُ: «تَصَلِي نَارًا حَامِيَةً»: قَالَ: تَصَلِي
نَارَ الْحَرْبِ فِي الدُّنْيَا عَلَى عَهْدِ الْقَائِمِ عليه السلام وَ فِي الْآخِرَةِ نَارَ جَهَنَّمَ.^۱

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۶۴ و ص ۱۱۵ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۱۰۰ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۱۰ و
ج ۵۱، ص ۵۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۶۴۲ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۷۶۲ / تفسیر
الصابی، ج ۵، ص ۳۲۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۲۴۸ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۵۶۳.

محمد بن سلیمان از پدر خود نقل کرده که گفت: این آیه را برای حضرت صادق علیه السلام خواندم: «هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ»، آیا داستان غاشیه را شنیده‌ای. فرمودند: حضرت قائم علیه السلام با شمشیر آنها را فرا می‌گیرد گفتم: «وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ»، فرمودند: آری گروهی خاضع و خوارند که قدرت امتناع ندارند، گفتم: «عَامِلَةٌ» چیست؟ فرمودند: عمل به غیر دستور خدا کرده‌اند، گفتم: معنی «نَاصِبَةٌ» چیست؟ فرمودند: غیر از فرمانروایان تعیین شده از جانب خدا را به منصب فرمانروائی قرار دادند، گفتم: «تَصَلَّى نَارًا حَامِيَةً»، حضرت فرمودند: در زمان قائم گرفتار آتش جنگ می‌شوند، و در آخرت به آتش جهنم عذاب خواهند شد.

شماره: ۲۳۳

اسم آیه: فجر

کد آیه: ۴ تا ۸۹ / ۱

﴿وَالْفَجْرِ (۱) وَلَيَالٍ عَشْرٍ (۲) وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ (۳) وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ (۴)﴾

به سپید دم سوگند، (۱) و به شبهای دهگانه، (۲) و به زوج و فرد، (۳) و به شب، هنگامی که (به سوی روشنایی روز) حرکت می کند سوگند. (۴)

عَنْ جَابِرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: قَوْلُهُ تَعَالَى: «وَالْفَجْرِ»، هُوَ الْقَائِمُ عليه السلام، وَ
اللَّيَالِي الْعَشْرُ، الْأَيُّمَةُ عليه السلام مِنَ الْحَسَنِ إِلَى الْحَسَنِ، «وَالشَّفْعِ»، أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ
فَاطِمَةُ عليها السلام، «وَالْوَتْرِ»، هُوَ اللَّهُ وَخَدَّهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، «وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ»، هِيَ دَوْلَةُ حَبْتَرٍ
فَهِيَ تَسْرِي إِلَى قِيَامِ الْقَائِمِ عليه السلام ^۱

جابر از حضرت صادق عليه السلام روایت نموده که حضرت در باره ی آیه: «وَالْفَجْرِ»،
فرمودند: منظور قائم عليه السلام است، «و شبهای ده گانه»، ائمه عليهم السلام هستند، از امام حسن عليه السلام
تا امام حسن عسکری عليه السلام، «وَالشَّفْعِ»، امیر المؤمنین و فاطمه ی زهرا علیهما السلام هستند، «و
الْوَتْرِ»، خدای یکتا است که شریکی ندارد، «وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ»، حکومت حبتَر (کنایه از
ابا بکر است) که تا دامنه ی قیام قائم عليه السلام ادامه دارد.

۱- الزام الناصب، ج ۱: ص ۱۰۱ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۷۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۱۶۵ /
تأویل الآيات الظاهرة، ص ۷۶۶ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۲۶۷.

شماره: ۲۳۴

کد آیه: ۹۱ / ۳ اسم آیه: تجلی حضرت مهدی علیه السلام

﴿وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا﴾

وقسم به روز هنگامی که صفحه زمین را روشن سازد.

۱- عَنْ أَبِي بصيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: «وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا»، قَالَ: «الشَّمْسُ» رَسُولُ اللَّهِ عليه السلام، أَوْضَحَ اللَّهُ بِهِ لِلنَّاسِ دِينَهُمْ، قُلْتُ: «وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّاهَا»، قَالَ: ذَاكَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام، قُلْتُ: «وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا»، قَالَ: ذَاكَ الْإِمَامُ مِنْ ذُرِّيَّةِ فَاطِمَةَ عليها السلام، يَسْأَلُ رَسُولَ اللَّهِ عليه السلام فَيُجَلِّي لِمَنْ سَأَلَهُ، فَحَكَى اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَنْهُ، فَقَالَ: «وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا»، قُلْتُ: «وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا»، قَالَ: ذَاكَ أَيْمَةُ الْجَوْرِ، الَّذِينَ اسْتَبَدُّوا بِالْأَمْرِ دُونَ آلِ رَسُولِ اللَّهِ عليه السلام، وَجَلَسُوا مَجْلِسًا كَانَ آلُ رَسُولِ اللَّهِ عليه السلام أَوْلَى بِهِ مِنْهُمْ، فَغَشَوْا دِينَ رَسُولِ اللَّهِ عليه السلام بِالظُّلْمِ وَالْجَوْرِ...^۱

ابو بصیر گفت: از حضرت صادق عليه السلام معنی این آیه را پرسیدم: «وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا»، حضرت فرمودند: «شمس» پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است، که خداوند به وسیله ی او دینش را آشکار نموده، گفتم: «وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّاهَا»، فرمودند: امیر المؤمنین عليه السلام است، گفتم معنی: «وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا»، چیست؟ فرمودند: امام از فرزندان فاطمه عليها السلام هستند،

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۹۳ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۱۰۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۶۷۱ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۷۷۸ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۳۰۱.

کتاب و آیه تفسیر مهدی در قرآن کریم

که راجع به دین پیامبر ﷺ، که از آنها سؤال شود، آشکارا برای سؤال کننده توضیح می‌دهند، گفتم معنی آیه: «وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا»، فرمودند: منظور پیشوایان جور و ستم است که مقام ائمه علیهم السلام را به خود اختصاص داده‌اند و جایی که شایسته امام است را گرفته‌اند آنها پرده بر روی دین پیامبر کشیده‌اند، معنی ظلم و ستم این است.

۲- عن فضل بن عباس، عن أبي عبد الله عليه السلام، أنه قال: «وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا»، «الشَّمْسِ»، أمير المؤمنين عليه السلام، و «ضُحَاهَا»، قيام القائم عليه السلام، لأن الله سبحانه قال: «وَأَن يُخْشِرَ النَّاسُ ضُحَىٰ»، «وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا»، الحسن و الحسين عليهما السلام، «وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا»، هو قيام القائم عليه السلام و (الخبر)^۱

از حضرت صادق عليه السلام روایت است که: «شمس»، کنایه از امیر المؤمنین عليه السلام است، «وَضُحَاهَا»، قیام قائم عليه السلام است، که حقایق امیر المؤمنین عليه السلام در آن زمان مانند آفتاب واضح و روشن می‌گردد، «وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا»، و «قمر» کنایه از حسین عليه السلام است، «وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا»، قیام قائم عليه السلام است.

۳- قال الحارثُ الأَعْوَرُ لِلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ! جُعِلْتُ فِدَاكَ! أَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ فِي كِتَابِهِ الْمُبِينِ: «وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا»، قَالَ: وَيْحَكَ يَا حَارِثُ! مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ عليه السلام، قَالَ: قُلْتُ: «وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا»، قَالَ: ذَاكَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ

۱- انبات الهداة، ج ۵، ص ۱۹۲ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۱۰۱ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۷۲ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۶۷۲ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۷۷۷ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۳۰۰.

بْنُ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام يَتْلُو مُحَمَّدًا عليه السلام، قَالَ: قُلْتُ قَوْلُهُ: «وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا»، قَالَ: ذَلِكَ الْقَائِمُ عليه السلام مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا.^١

حارث اعور از حضرت امام حسین عليه السلام پرسید از تفسیر: «وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا»، حضرت فرمودند: «شمس»، حضرت محمد عليه السلام است، «وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّاهَا»، حضرت امیر عليه السلام است که تالی حضرت محمد عليه السلام می باشد، «وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا»، قائم آل محمد عليه السلام است که زمین را پر از عدالت خواهد کرد.

کتاب در فضیلت محمدی در قرآن کریم

۱- الزام الناصب، ج ۲، ص ۲۸۲ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۷۹ / تفسیر فرات الکوفی، ص ۵۶۳.

شماره: ۲۳۵

کد آیه: ۹۲ / ۲ اسم آیه: روز درخشان

﴿وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى﴾

و قسم به روز هنگامی که تجلی کند.

۱- عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: «وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى»، قَالَ: «اللَّيْلُ» فِي هَذَا الْمَوْضِعِ الثَّانِي غَشَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام فِي دَوْلَتِهِ الَّتِي جَرَتْ عَلَيْهِ، وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام أَنْ يَصْبِرَ فِي دَوْلَتِهِمْ، حَتَّى تَنْقُضِيَ، قَالَ: «وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى»، قَالَ: «النَّهَارُ» هُوَ الْقَائِمُ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ عليه السلام، إِذَا قَامَ غَلَبَ دَوْلَةَ الْبَاطِلِ، وَ الْقُرْآنُ ضَرَبَ فِيهِ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَ خَاطَبَ نَبِيَّهُ عليه السلام بِهِ وَ نَحْنُ فَلَيْسَ يَعْلَمُهُ غَيْرُنَا!

محمد بن مسلم گفت از حضرت باقر عليه السلام پرسیدم معنی: «وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى»، حضرت فرمودند: «شب» در این آیه، دوامی است که ستم روا داشت بر امیر المؤمنین عليه السلام در مقامی که متعلق به او بود، و آن جناب دستور داشت که صبر کند تا دولت آنها منقضی گردد، سپس فرمودند: «وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى»، منظور از «نهار»، قائم از ما خانواده است، که وقتی قیام کند بر دولتهای باطل پیروز می شود، قرآن برای

۱- بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۷۲ و ج ۵۱، ص ۴۹ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۶۷۶ / تفسیر الصافی،

ج ۵، ص ۲۳۶ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۴۲۵ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۳۰۴ / تفسیر نور الثقلین،

ج ۵، ص ۵۸۸.

کتاب در فضیلت محمدرضا عليه السلام در قرآن کریم

مردم مثال می‌زند، و خطاب به پیامبر ﷺ و مائمه است و تأویل آن را جز ما کسی نمی‌دانند.

۲- عن جابر بن يزيد، عن أبي عبد الله عليه السلام، في قوله تعالى: «وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى»، قال: دولة إبليس لعنه الله إلى يوم القيامة، وهو يوم قيام القائم عليه السلام، «وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى»، وهو القائم عليه السلام إذا قام.^۱

جابر از حضرت صادق عليه السلام روایت نموده که حضرت در باره‌ی آیه: «وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى»، فرمودند: دولت ابلیس تا روز قیامت است که آن روز قیام قائم عليه السلام است، «وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى»، و آن روز درخشان حضرت قائم عليه السلام است وقتی قیام کند.

کتابخانه آیت‌الله محمدی در قرآن کریم

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۹۳ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۱۰۲ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۹۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۶۷۹ / تأویل الآیات الظاهرة، ص ۷۸۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۳۱۱ / حلیة الأبرار، ج ۶، ص ۴۰۷.

شماره: ۲۳۶

کد آیه: ۱۴ / ۹۲ اسم آیه: قیام مقتدرانه

﴿فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى﴾

و من شمار از آتشی که زبانه می کشد بپیم می دهم.

عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عز وجل ... «وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى»، بَوْلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ الْأَئِمَّةِ عليهم السلام مِنْ بَعْدِهِ، «فَسُنِّيَسْرُهُ لِلْعُسْرَى»، يَعْنِي النَّارَ وَ أَمَّا قَوْلُهُ: «إِنَّ عَلَيْنَا لِلْهُدَى»، يَعْنِي أَنَّ عَلِيًّا هُوَ الْهُدَى، «وَ إِنَّا لِلْآخِرَةِ وَ الْأُولَى»، «فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى»، قَالَ: هُوَ الْقَائِمُ إِذَا قَامَ بِالْغَضَبِ، وَ يَقْتُلُ مِنْ كُلِّ أَلْفٍ تِسْعَ مِائَةٍ وَ تِسْعَةً وَ تِسْعِينَ، «لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى»، قَالَ: هُوَ عَدُوُّ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام، «وَ سَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى»، قَالَ: ذَاكَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام وَ شِيعَتُهُ.

جابر از امام صادق عليه السلام روایت کرده که حضرت در باره قول خدای عز وجل: «وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى»، فرمودند: ولایت علی بن ابی طالب عليه السلام و ائمه عليهم السلام را تکذیب کند، «فَسُنِّيَسْرُهُ لِلْعُسْرَى»، او را به جانب جهنم می بریم، «وَ إِنَّا عَلَيْنَا لِلْهُدَى»، یعنی علی عليه السلام همان هدایت است، «وَ إِنَّا لِلْآخِرَةِ وَ الْأُولَى»، «فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى»، فرمودند: منظور حضرت قائم عليه السلام است که وقتی با خشم قیام کند از هر هزار نفر نهصد و نود و نه نفر را می کشد، «لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى»، فرمودند: به این آتش دشمن آل محمد عليهم السلام گرفتار می شود، «وَ سَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى»، آن امیر المؤمنین عليه السلام و شیعه او هستند.

۱- بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۳۹۸ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۶۷۹ / تأویل الآیات الظاهرة،

ص ۷۸۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۳۱۱ / حلیة الأبرار، ج ۶، ص ۴۰۷.

کعبه و در آیه است محمدی در قرآن کریم

شماره: ۲۳۷

کد آیه: ۹۷ / ۵ اسم آیه: صبح قیام

﴿سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطَلَعِ الْفَجْرِ﴾

شبی است سرشار از سلامت (و برکت و رحمت) تا طلوع سپید!

۱- عَنْ أَبِي يَحْيَى الصَّنَعَانِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: قَالَ لِي أَبِي مُحَمَّدٌ، قَرَأَ عَلَيَّ بِنُ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام: «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ»، وَعِنْدَهُ الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ عليهما السلام، فَقَالَ لَهُ الْحُسَيْنُ عليه السلام: يَا أَبَتَاهُ! كَانَ مِنْ فِيكَ حَلَاوَةٌ، فَقَالَ لَهُ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ! وَابْنِي! إِنِّي أَعْلَمُ فِيهَا مَا لَا تَعْلَمُ، إِنَّهَا لَمَّا نَزَلَتْ بُعِثَ إِلَيَّ جَدُّكَ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وآله فَقَرَأَهَا عَلَيَّ، ثُمَّ ضَرَبَ عَلَيَّ كَتِفِي الْأَيْمَنِ، وَقَالَ: يَا أَخِي وَوَصِيِّ وَوَلِيِّ أُمَّتِي بَعْدِي! وَحَرْبَ أَعْدَائِي إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ! هَذِهِ السُّورَةُ لَكَ مِنْ بَعْدِي، وَلَوْلَدِكَ مِنْ بَعْدِكَ، أَنَّ جَبْرَائِيلَ أَخِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ أَحَدَتْ إِلَيَّ أَحْدَاثَ أُمَّتِي فِي سُنَّتِهَا، وَإِنَّهُ لَيَحْدُثُ ذَلِكَ إِلَيْكَ كَأَحْدَاثِ النُّبُوَّةِ، وَلَهَا نُورٌ سَاطِعٌ فِي قَلْبِكَ وَقُلُوبِ أَوْصِيَائِكَ، إِلَى مَطَلَعِ عَجْرِ الْقَائِمِ عليه السلام ۱

ابو یحیی صنعانی از حضرت صادق عليه السلام نقل روایت کرده که حضرت فرمودند: پدرم حضرت باقر عليه السلام فرمودند: علی بن ابی طالب عليه السلام این آیه را قرائت کردند: «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ»، و حضرت امام حسن و امام حسین عليهما السلام نیز حضور داشتند،

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۱۰۳ / بحار الانوار، ج ۲۵، ص ۷۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۷۱۳ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۷۹۴.

کلمه و روایت مهدوی در قرآن کریم

حضرت امام حسین علیه السلام عرض کردند: پدر جان! مثل اینکه از این آیه در دهان خود شیرینی مخصوصی احساس می‌کنید، حضرت فرمودند: ای پسر پیامبر! و ای پسر من در مورد این آیه چیزی می‌دانم که تو نمی‌دانی، وقتی این سوره نازل شد، جدّتان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از پی من فرستادند و آن را برای من خواندند، سپس دست بر روی شانه‌ی راستم گذاشتند و فرمودند: ای برادرم و وصی و فرمانروای امت بعد از من! و جنگجو با دشمنان تا روز قیامت! این سوره پس از من در باره‌ی تو، و بعد از تو برای فرزندان من باشد، برادرم جبرئیل برایم پیش آمده‌ی امت را نقل کرده و او برای تو خواهد گفت، مانند آنچه در زمان نبوت نقل کرده، و از این سوره نوری درخشان در قلب تو و قلوب اوصیاء و جانشینانت، تا طلوع فجر قائم علیه السلام خواهد بود.

هدیه و تزیینات مهدوی در قرآن کریم

۲- عَنْ زُرَّارَةَ عَنْ حُمْرَانَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام عَمَّا يُفْرَقُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ هَلْ هُوَ مَا يُقَدَّرُ اللَّهُ فِيهَا؟ قَالَ: لَا تُوصَفُ قُدْرَةُ اللَّهِ، إِلَّا أَنَّهُ قَالَ: «فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ»، فَكَيْفَ يَكُونُ حَكِيمًا إِلَّا مَا فُرِقَ وَ لَا تُوصَفُ قُدْرَةُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ، لِأَنَّهُ يُحْدِثُ مَا يَشَاءُ، وَ أَمَّا قَوْلُهُ: «لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ»، يَعْنِي فَاطِمَةَ علیها السلام، وَ قَوْلُهُ: «تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَ الرُّوحُ فِيهَا»، وَ الْمَلَائِكَةُ فِي هَذَا الْمَوْضِعِ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ يَمْلِكُونَ عِلْمَ آلِ مُحَمَّدٍ صلی الله علیه و آله، وَ الرُّوحُ رُوحُ الْقُدُسِ، وَ هُوَ فِي فَاطِمَةَ علیها السلام، «مِنْ كُلِّ أَمْرٍ سَلَامٌ»، يَقُولُ: مِنْ كُلِّ أَمْرٍ مُسَلَّمَةٍ، «حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ»، يَعْنِي حَتَّى يَقُومَ الْقَائِمُ علیه السلام.

۱- الزام الناصب، ج ۱، ص ۱۰۳ / بحار الأنوار، ج ۲۵، ص ۹۷ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۷۱۴ / تفسیر فرات الکوفی، ص ۵۸۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۳۷۲.

زراره از حمران نقل کرده که گفت: از حضرت صادق علیه السلام پرسیدم از آنچه تمیز و توضیح داده می‌شود در شب قدر آیا همان چیزهایی که خدا مقدر کرده است؟ حضرت فرمودند: نمی‌توان توصیف کرد قدرت خدا را، «فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ»، چگونه می‌تواند چیزی محکم باشد مگر اینکه تشخیص داده شود و معین گردد، ولی نمی‌توان قدرت خدا را توصیف نمود که چه چیز را مقدر می‌کند، زیرا در اختیار اوست هر چه را بخواهد انجام می‌دهد، اما این آیه: «لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ»، یعنی فاطمه زهرا علیها السلام، و این آیه: «تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا»، ملائکه در اینجا مؤمنین هستند، (ائمه) که دارای علم آل محمد علیهم السلام هستند، روح عبارت از روح القدس است که او در فاطمه علیها السلام است، «مِنْ كُلِّ أَمْرٍ سَلَامٌ»، می‌فرماید: از هر امری در سلامت هستند، «حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ»، تا وقتی که قائم آل محمد علیهم السلام قیام کند.

کتابخانه آیت‌الله العظمی در قرآن کریم

شماره: ۲۳۸

کد آیه: ۹۸ / ۵

اسم آیه: دین قائم عنه

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ﴾

و به آنها دستوری داده نشد بود جز اینکه خدا را بپرستند در حالی که
دین خود را برای او خالص کنند و از شرک به توحید بازگردند، نماز را برپا
دارند و زکات را بپردازند و این است آیین مستقیم و پایدار!

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عنه فِي قَوْلِهِ عنه: «وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ»، قَالَ: إِنَّمَا
هُوَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَائِمِ عنه ۱

ابو بصیر از امام صادق عنه روایت کرده که حضرت در باره‌ی قول خداوند عنه:
«وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ»، فرمودند: آن همان دین قائم عنه می باشد.

کتاب و آیات مهدی و قرآن کریم

۱- إلزام الناصب، ج ۱، ص ۱۰۳ / بحار الأنوار، ج ۲۳، ص ۳۷۰ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۷۱۹ / تأویل الآيات الظاهرة، ص ۸۰۱ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۳۸۳.

شماره: ۲۳۹

کد آیه: ۴ و ۳ / ۱۰۲ اسم آیه: دیدن حقیقت در رجعت

﴿كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ (۳) ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ (۴)﴾

چنین نیست که می‌پندارید، (آری) بزودی خواهید دانست؛ (۳) باز

چنان نیست که شما می‌پندارید بزودی خواهید دانست؛ (۴)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ نَجِيحٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: قَوْلُهُ عليه السلام: «كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ»،
«ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ»، قَالَ: يَعْنِي مَرَّةً فِي الْكُرَّةِ وَ مَرَّةً أُخْرَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۱.

از عبد الله بن نجیح نقل است که گفت: معنی این آیه را از حضرت صادق عليه السلام

پرسیدم: «بس کنید به زودی خواهید دانست»، «باز هم بس کنید به زودی خواهید

دانست»، حضرت فرمودند: یک مرتبه در رجعت است، و مرتبه‌ی دیگر در قیامت.

۱- إلزام الناصب، ج ۲، ص: ۲۹۶ / الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة، النص، ص: ۲۸۲ / بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۵۳، ص: ۱۲۰ / البرهان في تفسير القرآن، ج ۵، ص: ۷۴۵ / تأويل الآيات الظاهرة، ص: ۸۱۵ / تفسير كنز الدقائق، ج ۱۴، ص: ۴۱۸.

شماره: ۲۴۰

اسم آیه: زمان

کد آیه: ۱۰۳ / ۱

﴿وَالْعَصْرِ﴾

قسم به عصر (نورانی دوران ظهور ولی عصر علیه السلام).

عَنْ مُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: سَأَلْتُ الصَّادِقَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عز وجل: «وَالْعَصْرِ، إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ»، قَالَ عليه السلام: «الْعَصْرُ، عَصْرُ خُرُوجِ الْقَائِمِ عليه السلام، «إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ»، يَعْنِي: أَعْدَاءَنَا، «إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا»، يَعْنِي: بِآيَاتِنَا، «وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ»، يَعْنِي: بِمُؤَاَسَاةِ الْإِخْوَانِ، «وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ»، يَعْنِي: بِالْإِمَامَةِ، «وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ»، يَعْنِي: فِي الْفِتْرَةِ^۱.

مفضل گوید که از حضرت صادق علیه السلام تفسیر آیه: «وَالْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ»، را پرسیدم، حضرت فرمودند: «عصر» خروج قائم علیه السلام است، «إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ»، یعنی: دشمنان ما در زیانکاری هستند، «إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا»، یعنی: جز کسانی که ایمان به آیات ما دارند، «وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ»، یعنی: برابری با برادران، «وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ»، یعنی: یکدیگر را سفارش به امامت می‌کنند، «وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ»، یعنی: سفارش به فترت می‌نمایند.

۱- اثبات الهداة، ج ۵، ص ۱۰۹ / الزام الناصب، ج ۱، ص ۱۰۳ / بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۲۱۴ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۷۵۲ / تفسیر الصافی، ج ۵، ص ۳۷۲ / تفسیر کنز الدقائق، ج ۱۴، ص ۴۲۸ / تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۶۶۶ / غایة المرام و حجة الخصام، ج ۴، ص ۱۴۷ / کمال الدین، ج ۲،

کتابخانه و اسناد حضرت امام رضا علیه السلام

پرسشنامه

۱- کد آیه ی «آخرین مرد اعراف» کدام است؟

- ۱- ۶/۱۵۸ ۲- ۸/۳۹ ۳- ۷/۱۷۲ ۴- ۷/۴۶

۲- اسم و کد آیه ی ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾ کدام است؟

- ۱- ولی الله، ۵/۵۵ ۲- فقط اسلام، ۳/۸۳
 ۳- آخرین صادق، ۹/۱۱۹ ۴- حجت غایب، ۱۰/۲۰

۳- کد گزینه در باره ی کد ۱۱/۸۶ صحیح می باشد؟

- ۱- سوره ی ۸۶ آیه ی ۱۱ ۲- سوره هود آیه ۱۱
 ۳- سوره ی طارق آیه ۱۱ ۴- سوره هود آیه ی ۸۶

۴- کد آیه ی «روزهای خدا» کدام است؟

- ۱- ۱۴/۵ ۲- ۵/۱۴ ۳- ۵/۱۲ ۴- ۱۲/۵

۵- اسم و کد آیه ی ﴿...وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطَانًا أَفَلَا يُسْرِفُ فِي

الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا﴾ کدام است؟

- ۱- مظلوم، ۵۷/۱۳ ۲- منصور، ۱۷/۳۳
 ۳- سلطان، ۳۳/۱۷ ۴- هیچکدام

۶- اسم آیه ی ۲۱/۱۰۵ چیست؟

- ۱- وارثان حقیقی زمین ۲- نور خدا
 ۳- بقیت الله ۴- امام مهدی

کتاب در فضیلت مهدی در قرآن کریم

۷- کد ۲۷/۶۲ یعنی چه؟

- ۱- سوره ی قصص، آیه ی ۶۲ ۲- سوره ی نمل، آیه ی ۶۲
۳- سوره ی عنکبوت، آیه ی ۶۲ ۳- سوره ی شعراء، آیه ی ۶۲

۸- کدام یک از آیات زیر راجع به رجعت پیامبر ﷺ است؟

- ۱- ﴿بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ...﴾
۲- ﴿وَلَنَذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَذْيِ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾
۳- ﴿قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ﴾
۴- ﴿إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ...﴾

۹- منظور از «کلمه ی باقیه» در کد ۴۳/۲۸ چیست؟

- ۱- ولایت امیر المؤمنین ﷺ ۲- امامت در نسل امام حسین ﷺ
۳- امام زمان ﷺ از نسل امام حسین ﷺ هستند
۴- گزینه ی ۲ و ۳

۱۰- کد آیه ی «ساعت ناگهانی» کدام است؟

- ۱- ۴۳/۶۶ ۲- ۶۶/۴۳ ۳- ۶۶/۳۴ ۴- ۳۴/۶۶

۱۱- اسم و کد آیه ی ﴿فَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ

خَبِيرٌ﴾ کدام است؟

- ۱- ایمان به غیب، ۲/۴ ۲- اخبار ظهور، ۲۵/۴۹
۳- اخبار حضرت مهدی ﷺ، ۲۰/۱۱۰ ۴- نور امام، ۶۴/۸

۱۲- منظور از اسم آیه ی «غلبه اسلام بر تمام ادیان» کدام آیه است و کد آن چیست؟

- ۱- ﴿قَوْلَ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ﴾ ۵۴/۶
- ۲- ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾ ۶۱/۹

- ۳- ﴿وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَذْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَأَعْلَمَهُمْ بِرَجُوعِنَا﴾ ۳۲/۲۱
- ۴- ﴿وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ﴾ ۵/۱۴

۱۳- کد آیه ی «سنگساز کردن شیطان» کدام است؟

- ۱- ۳/۳۶ ۲- ۲۱/۴۵ ۳- ۳۶/۳ ۴- ۴۵/۲۱

۱۴- اسم کد آیه ی ۷/۱۸۱ کدام است؟

- ۱- حجت غایب ۲- آخرین مرد اعراف
- ۳- آخرین امام ۴- امر به انتظار

۱۵- کد آیه ی «دوازدهمین امام» کدام است؟

- ۱- ۳۶/۱۹ ۲- ۹/۳۶ ۳- ۳۶/۹ ۴- ۱۹/۳۶

۱۶- منظور از «امت معدوده» در کد آیه ی ۱۱/۸ چیست؟

- ۱- اصحاب حضرت مهدی ۲- اصحاب امیر المؤمنین
- ۳- رجعت کنندگان ۴- هیچکدام

۱۷- منظور از «روزهای خدا» در کد آیه ی ۱۴/۵ چیست؟

- ۱- روز رجعت ۲- روز قیامت
- ۳- روز قیام حضرت ۴- همه ی موارد

مجموعه تالیفات مهدی و قرآن کریم

۱۸- اسم کد آیه ی ۱۵/۳۸ چیست؟

۱- سنگسار کردن شیطان

۲- پایان تقیه

۳- پایان مهلت شیطان

۴- گزینه ی ۳ و ۲

۱۹- اسم و کد آیه ی ﴿وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ

يُوزَعُونَ﴾ کدام است؟

۱- با امام زمان علیه السلام تا قیامت ۱۶/۸۴

۲- بهترین دلیل رجعت ۲۷/۸۳

۳- پشت سر امام زمان علیه السلام ۱۷/۷۱

۴- هیچکدام

۲۰- اسم کد آیه ی ۲۴/۵۵ کدام است؟

۱- وعده ی خدا

۲- نور خدا

۳- وجه خدا

۴- بنده ی خدا

۲۱- اسم و کد آیه ی ﴿إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةٌ فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا

خَاضِعِينَ﴾ کدام است؟

۱- قدرت خداوند ۲۵/۵۴

۲- عبادت خدا پس از ظهور ۲۵/۲۶

۳- انساب ۲۳/۱۰۱

۴- غرش آسمانی ۲۶/۴

۲۲- منظور از کد ۲۹/۴۹ چیست؟

۱- سوره ی زمر، آیه ی ۴۹

۲- سوره ی زمر، آیه ی ۲۹

۲- سوره ی عنکبوت، آیه ی ۴۹

۴- سوره ی عنکبوت، آیه ی ۲۹

۲۳- منظور از «نعمت پنهان» در کد ۳۱/۲۰ چیست؟

۱- معرفت به امام زمان علیه السلام

۲- امام غائب

۳- حکمت

۴- ائمه علیهم السلام

۲۴- اسم و کد آیه ی ﴿وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا...﴾ کدام است؟

- ۱- زمان ۳۸/۸۸
 ۲- حیات دوباره ۴۰/۱۱
 ۳- نور خدا ۲۴/۳۵
 ۴- ظهور نور ۳۹/۶۹

۲۵- کد آیه ی «غریبال» کدام است؟

- ۱- ۴۸/۲۵
 ۲- ۲۵/۴۸
 ۳- ۸۴/۵۲
 ۴- ۵۲/۸۴

مجموعه و نهاد آیات محدودی در قرآن کریم

منابع و مأخذ

- ۱- إثبات الهداة بالنصوص و المعجزات / ۵ جلدی / شیخ حر عاملی، محمد بن حسن / اعلمی / بیروت / سال چاپ: ۱۴۲۵ ق.
- ۲- احقاق الحق و ازهاق الباطل / ۲۳ جلدی / قاضی نور الله مرعشی / مكتبة آية الله المرعشي النجفي / قم / سال چاپ: ۱۴۰۹ ق.
- ۳- الإختصاص / ۱ جلدی / مفید، محمد بن محمد / المؤتمر العالمي لآلفية الشيخ المفيد / قم / سال چاپ: ۱۴۱۳ ق.
- ۴- الإرشاد في معرفة حجج الله على العباد / ۲ جلدی / مفید، محمد بن محمد / كنگره شيخ مفيد / قم / سال چاپ: ۱۴۱۳ ق.
- ۵- إرشاد القلوب إلى الصواب (للدیلمی) / ۲ جلدی / دیلمی، حسن بن محمد / الشريف الرضي / قم / سال چاپ: ۱۴۱۲ ق.
- ۶- اطیب البیان فی تفسیر القرآن / ۱۴ جلدی / طیب سید عبد الحسین / انتشارات اسلام / تهران / سال چاپ: ۱۳۷۸ ش.
- ۷- إلیزام الناصب فی إثبات الحجة الغائب عليه السلام / ۲ جلدی / یزدی حایری، علی / مؤسسة الأعلمی / بیروت / سال چاپ: ۱۴۲۲ ق.
- ۸- الإیقاظ من الهجعة بالبرهان علی الرجعة / ۱ جلدی / شیخ حر عاملی، محمد بن حسن / نوید / تهران / سال چاپ: ۱۳۶۲ ش.
- ۹- بحار الأنوار / ۱۱۰ جلدی / مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی / إحياء التراث العربی / بیروت / سال چاپ: ۱۴۰۳ ق.
- ۱۰- البرهان فی تفسیر القرآن / ۵ جلدی / بحرانی سید هاشم / بنیاد بعثت / تهران / سال چاپ: ۱۴۱۶ ق.
- ۱۱- بصائر الدرجات فی فضائل آل محمد عليهم السلام / صفار، محمد بن حسن / کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی / قم / سال چاپ: ۱۴۰۴ ق.

کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی قم

۱۲- تأویل الآيات الظاهرة في فضائل العترة الطاهرة / ۱ جلدی / استرآبادی،
علی / مؤسسة النشر الإسلامی / قم / سال چاپ: ۱۴۰۹ ق.

۱۳- تفسیر شریف لاهیجی / ۴ جلدی / شریف لاهیجی محمد بن علی / دفتر نشر
داد / تهران / سال چاپ: ۱۳۷۳ ش.

۱۴- تفسیر الصافی / ۵ جلدی / فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی / مکتبه
الصدر / تهران / سال چاپ: ۱۴۱۵ ق.

۱۵- تفسیر العیاشی / ۲ جلدی / عیاشی، محمد بن مسعود / المطبعة العلمية /
تهران / سال چاپ: ۱۳۸۰ ق.

۱۶- تفسیر فرات الکوفی / ۱ جلدی / کوفی، فرات بن ابراهیم / مؤسسة الطبع و
النشر فی وزارة الإرشاد الإسلامی / تهران / سال چاپ: ۱۴۱۰ ق.

۱۷- تفسیر قمی / ۲ جلدی / قمی علی بن ابراهیم / دار الكتاب / قم / سال چاپ:
۱۳۶۷ ش.

۱۸- تفسیر کنز الدقائق و بحر الغرائب / ۱۴ جلدی / قمی مشهدی، محمد بن
محمدرضا / وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی / تهران / سال چاپ: ۱۳۶۸ ش.

۱۹- تفسیر منهج الصادقین فی الزام المخالفین / ۱۰ جلدی / کاشانی ملا فتح الله /
کتابفروشی محمد حسن علمی / تهران / سال چاپ: ۱۳۳۶ ش.

۲۰- تفسیر نور الثقلین / ۵ جلدی / عروسی حویزی عبد علی بن جمعه /
انتشارات اسماعیلیان / قم / سال چاپ: ۱۴۱۵ ق.

۲۱- حلیة الأبرار فی أحوال محمد و آله الأطهار عليهم السلام / ۵ جلدی / بحرانی، سید
هاشم بن سلیمان / مؤسسة المعارف الإسلامیة / قم / سال چاپ: ۱۴۱۱ ق.

۲۲- الخرائج و الجرائح / ۳ جلدی / قطب الدین راوندی، سعید بن هبة الله /
مؤسسه امام مهدی عجل الله تعالی فرجه / قم / سال چاپ: ۱۴۰۹ ق.

۲۳- الخصال / ۲ جلدی / ابن بابویه، محمد بن علی / جامعه مدرسین / قم / سال
چاپ: ۱۳۶۲ ش.

کتابخانه و نشریات مهدی در قرآن کریم

۲۴- دلائل الإمامة / ۱ جلدی / طبری آملی صغیر، محمد بن جریر بن رستم /
بعثت / قم / سال چاپ: ۱۴۱۳ ق.

۲۵- روضات الجنات فی احوال العلماء و السادات / ۸ جلدی / موسوی
خوانساری، میرزا محمد باقر / دار الاسلامیه / بیروت / سال چاپ: ۱۴۱۱ ق .

۲۶- شواهد التنزیل لقواعد التفضیل / ۲ جلدی / حسکانی، عبید الله بن عبدالله /
التابعة لوزارة الثقافة و الإرشاد الإسلامی / تهران / سال چاپ: ۱۴۱۱ ق.

۲۷- عوالی اللثالی العزیزیه فی الأحادیث الدینیة / ۴ جلدی / ابن أبی جمهور،
محمد بن زین الدین / دار سید الشهداء للنشر / قم / سال چاپ: ۱۴۰۵ ق.

۲۸- علل الشرائع / ۲ جلدی / ابن بابویه، محمد بن علی / کتاب فروشی داوری /
قم / سال چاپ: ۱۳۸۵ ش.

۲۹- عیون أخبار الرضا عليه السلام / ۲ جلدی / ابن بابویه، محمد بن علی / نشر جهان /
تهران / سال چاپ: ۱۳۷۸ ق.

۳۰- غایه المرام و حجة الخصام / ۷ جلدی / بحرانی، هاشم بن سلیمان / مؤسسة
التاریخ العربی / بیروت / سال چاپ: ۱۴۲۱ ق.

۳۱- الغیبة (للنعمانی) / ۱ جلدی / ابن أبی زینب، محمد بن ابراهیم / نشر صدوق /
تهران / سال چاپ: ۱۳۹۷ ق.

۳۲- الکافی / ۸ جلدی / کلینی، محمد بن یعقوب بن اسحاق / دار الکتب
الإسلامیة / تهران / سال چاپ: ۱۴۰۷ ق.

۳۳- کامل الزیارات / ۱ جلدی / ابن قولویه، جعفر بن محمد / دار المرتضویة /
نجف اشرف / سال چاپ: ۱۳۵۶ ش.

۳۴- کتاب سلیم بن قیس الهلالی / ۲ جلدی / هلالی، سلیم بن قیس / الهادی / قم /
سال چاپ: ۱۴۰۵ ق.

۳۵- کتاب الغیبة (للطوسی) / ۱ جلدی / طوسی، محمد بن الحسن / دار المعارف
الإسلامیة / قم / سال چاپ: ۱۴۱۱ ق.

٣٦- كشف الغمة في معرفة الأئمة (ط - القديمة) / ٢ جلدی / اربلی، علی بن

عیسی / بنی هاشمی / تبریز / سال چاپ: ١٣٨١ ق.

٣٧- كفاية الأثر في النصّ على الأئمة الإثني عشر / ١ جلدی / خزاز رازی، علی

بن محمد / بیدار / قم / سال چاپ: ١٤٠١ ق.

٣٨- كمال الدين و تمام النعمة / ٢ جلدی / ابن بابويه، محمد بن علی / اسلامیه /

تهران / سال چاپ: ١٣٩٥ ق.

٣٩- مائة منقبة من مناقب أمير المؤمنين و الأئمة / ١ جلدی / ابن شاذان، محمد بن

احمد / مدرسة الإمام المهدي عليه السلام / قم / سال چاپ: ١٤٠٧ ق.

٤٠- مجمع البحرين / ٦ جلدی / طریحی، فخر الدين بن محمد / مرتضوی / تهران /

سال چاپ: ١٣٧٥ ش.

٤١- مجمع البيان في تفسير القرآن / ١٠ جلدی / طبرسی فضل بن حسن /

انتشارات ناصر خسرو / تهران / سال چاپ: ١٣٧٢ ش.

٤٢- مختصر البصائر / ١ جلدی / حلی، حسن بن سليمان بن محمد / مؤسسة النشر

الإسلامی / قم / سال چاپ: ١٤٢١ ق.

٤٣- مرآة العقول في شرح أخبار آل الرسول / ٢٦ جلدی / مجلسی، محمد باقر بن

محمد تقی / دار الكتب الإسلامية / تهران / سال چاپ: ١٤٠٤ ق.

٤٤- مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل / ٢٨ جلدی / نوری، حسین بن محمد

تقی / مؤسسة آل البيت عليهم السلام / قم / سال چاپ: ١٤٠٨ ق.

٤٥- معاني الأخبار / ١ جلدی / ابن بابويه، محمد بن علی / دفتر انتشارات

اسلامی / قم / سال چاپ: ١٤٠٣ ق.

٤٦- مقتضب الأثر في النصّ على الأئمة الإثني عشر / ١ جلدی / جوهری بصری،

احمد بن عبد العزيز / انتشارات طباطبائی / قم.

٤٧- الملاحم و الفتن / ١ جلدی / ابن طاووس، علی بن موسی / شریف رضی /

قم / سال چاپ: ١٣٩٨ ق.

۴۸- المناقب، ابن شهر آشوب / ۴ جلدی / ابن شهر آشوب، محمد بن علی /
علامه / قم / سال چاپ: ۱۴۱۲ ق.

۴۹- منهاج البراعة فی شرح نهج البلاغة (خوئی) / ۲۱ جلدی / هاشمی خویی،
میرزا حبیب الله / مكتبة الإسلامية / تهران / رسال چاپ: ۱۴۰۰ ق.

۵۰- نوادر الأخبار فیما يتعلق بأصول الدين / ۱ جلدی / فیض کاشانی، محمد
محسن بن شاه مرتضی / مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی / تهران / سال چاپ:
۱۳۷۱ ش.

۵۱- الوافی / ۲۶ جلدی / فیض کاشانی، محمد محسن بن شاه مرتضی / کتابخانه
امام أمير المؤمنين علی عليه السلام / اصفهان / سال چاپ: ۱۴۰۶ ق.

۵۲- وسائل الشيعة / ۳۰ جلدی / شیخ حر عاملی، محمد بن حسن / مؤسسة آل
البيت عليهم السلام / قم / سال چاپ: ۱۴۰۹ ق.

۵۳- ینابیع المودة / ۳ جلدی / الشیخ سلیمان بن ابراهیم القندوزی الحنفی / دار الاسوة
للطباعة والنشر / قم / سال چاپ: ۱۴۱۶ ق.

جدول فهرست سوره‌های قرآن

شماره	نام سوره	شماره	نام سوره	شماره	نام سوره
۱	فاتحه	۲۱	انبیاء	۴۱	فصلت
۲	بقره	۲۲	حج	۴۲	شوری
۳	آل عمران	۲۳	مؤمنون	۴۳	زخرف
۴	نساء	۲۴	نور	۴۴	دخان
۵	مائده	۲۵	فرقان	۴۵	جاثیه
۶	انعام	۲۶	شعراء	۴۶	احقاف
۷	اعراف	۲۷	نمل	۴۷	محمد
۸	انفال	۲۸	قصص	۴۸	فتح
۹	توبه	۲۹	عنکبوت	۴۹	حجرات
۱۰	یونس	۳۰	روم	۵۰	ق
۱۱	هود	۳۱	لقمان	۵۱	ذاریات
۱۲	یوسف	۳۲	سجده	۵۲	طور
۱۳	الرعد	۳۳	احزاب	۵۳	نجم
۱۴	ابراهیم	۳۴	سبا	۵۴	قمر
۱۵	حجر	۳۵	فاطر	۵۵	الرحمن
۱۶	نحل	۳۶	یس	۵۶	واقعه
۱۷	اسراء	۳۷	صافات	۵۷	حدید
۱۸	کهف	۳۸	ص	۵۸	مجادله
۱۹	مریم	۳۹	زمر	۵۹	حشر
۲۰	طه	۴۰	غافر	۶۰	ممتحنه

کتابخانه و اسناد محرمی در قرآن کریم

قدر	۹۷	نازعات	۷۹	صف	۶۱
بینه	۹۸	عبس	۸۰	جمعه	۶۲
زلزال	۹۹	تکویر	۸۱	منافقون	۶۳
عادیات	۱۰۰	انفطار	۸۲	تغابن	۶۴
قارعة	۱۰۱	مطففین	۸۳	طلاق	۶۵
تکائر	۱۰۲	انشقاق	۸۴	تحریم	۶۶
عصر	۱۰۳	بروج	۸۵	ملک	۶۷
همزه	۱۰۴	طارق	۸۶	قلم	۶۸
فیل	۱۰۵	اعلی	۸۷	حاقه	۶۹
قریش	۱۰۶	غاشیه	۸۸	معارج	۷۰
ماعون	۱۰۷	فجر	۸۹	نوح	۷۱
کوثر	۱۰۸	بلد	۹۰	جن	۷۲
کافرون	۱۰۹	شمس	۹۱	مزمّل	۷۳
نصر	۱۱۰	لیل	۹۲	مدثر	۷۴
مسد	۱۱۱	ضحی	۹۳	قیامه	۷۵
اخلاص	۱۱۲	شرح	۹۴	انسان	۷۶
فلق	۱۱۳	تین	۹۵	مرسلات	۷۷
ناس	۱۱۴	علق	۹۶	نبأ	۷۸

کتابخانه و کتابخانه مهدی در قرآن کریم